SLOVENSKI ALPINIZEM 2017 – 2018

ZBORNIK KOMISIJE ZA ALPINIZEM PZS

Slovenski alpinizem 2017 – 2018

Zbornik
Komisije za alpinizem

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE
*ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA*

Slovenski alpinizem 2017 – 2018

Zbornik Komisije za alpinizem

Urednica:	Anja Benedik
Skice:	Urban Ažman
Lektoriranje:	Matevž Kersnik
Oblikovanje	Anja Benedik
Tisk:	Fotolito Dolenc, d.o.o., Ljubljana
Izdala in založila:	Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, SI-1001 Ljubljana www.pzs.si, info@pzs.si Ljubljana, 2022; zap. št. zal. 547
Za Planinsko zvezo Slovenije:	Jože Rovan
Naklada:	100
Fotografija na naslovnici:	Urban Novak drugega dne vzpona na Arjuno pleza ledni raztežaj v smeri "*Vse ali nič*". Foto: Marko Prezelj

ISSN 1408-0230

Brez pisnega dovoljenja Planinske zveze Slovenije so prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, tudi fotokopiranje, tiskanje ali shranitev v elektronski obliki. Tako ravnanje pomeni, razen v primerih od 46. do 57. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

VSEBINA

2017

OCENA ALPINISTIČNE SEZONE 2017 11

ALPINISTIČNI VZPONI - SLOVENIJA 14

Kamniško Savinjske Alpe: Prvenstveni vzponi 14

Kamniško Savinjske Alpe: Pomembnejše ponovitve 18

Julijske Alpe: Prvenstveni vzponi 19

Julijske Alpe: Pomembnejše ponovitve 46

Slovenija - druga območja: Prvenstveni vzponi 49

ALPINISTIČNO SMUČANJE 53

Prvenstveni spusti 54

ALPINISTIČNI VZPONI - EVROPA 55

Avstrija 56

Bosna in Hercegovina 59

Črna Gora 60

Francija 71

Hrvaška 75

Italija 78

Kosovo 89

Nemčija 90

Norveška 93

Slovaška 94

Slovenija 95

Španija 99

Velika Britanija 101

ALPINISTIČNI VZPONI - SVET 105

Severna Amerika 106

Južna Amerika 110

Azija 116

Afrika 137

IZBOR NAJUSPEŠNEJŠIH ALPINISTOV 2017 143

V SPOMIN 151

2018

OCENA ALPINISTIČNE SEZONE 2018 167

ALPINISTIČNI VZPONI - SLOVENIJA 170

Kamniško Savinjske Alpe: Prvenstveni vzponi 170

Kamniško Savinjske Alpe: Pomembnejše ponovitve 178

Julijske Alpe: Prvenstveni vzponi 179

Julijske Alpe: Pomembnejše ponovitve 213

Slovenija - druga območja: Prvenstveni vzponi 216

Slovenija - druga območja: Pomembnejše ponovitve 221

ALPINISTIČNO SMUČANJE 222

Prvenstveni spusti 222

Pomembnejše ponovitve 233

ALPINISTIČNI VZPONI - EVROPA 237

Avstrija 238

Francija 239

Gruzija 241

Hrvaška 244

Italija 248

Nemčija 260

Norveška 262

Slovenija 270

ALPINISTIČNI VZPONI - SVET 276

Severna Amerika 277

Južna Amerika 278

Azija 281

Afrika 292

IZBOR NAJUSPEŠNEJŠIH ALPINISTOV 2018 294

V SPOMIN 302

SLOVENIAN MOUNTAINEERING AND CLIMBING 309

DODATEK 310

2017

Knife edge ridge. Foto: Luka Stražar.

OCENA ALPINISTIČNE SEZONE 2017

Peter Bajec, član Komisije za alpinizem pri PZS

Začetek zime je bil obetaven. Razmere v stenah so bile dobre, plezalo se je veliko. Nastalo je nekaj novih lažjih smeri. V nadaljevanju sezone so se naredile odlične razmere v ledu in pozornost alpinistov se je popolnoma preusmerila v led. Preplezali so številne slapove, omeniti velja redko ponovitev slapu *Šprickobl* v Baški grapi. Sicer se tudi letos ni dalo izogniti črednemu nagonu. Trume plezalcev so praviloma plezale slapove, za katere je virtualni svet (Marko Prezelj pravi, da so nas z njim nategnili) dejal, da so plezljivi.

Pomladno ogrevanje je minilo klasično. Obiskane so bile standardne stene Kamniških in Julijskih Alp. Za klasični odmik in hkrati presežek in prvenstvo je poskrbel Luka Krajnc s prvo prosto ponovitvijo smeri *Spomin* v Paklenici, ki ji je po dolgotrajnem študiju nadel oceno 8c. Poletje je prineslo veliko vzponov, obiskane so bile tudi nekoliko pozabljene stene Široke peči, Rakove Špice in Rigljice, našel se je prostor za nekaj prvenstvenih, med drugim tudi za *Johanovo spominsko* v Planji (Karo-Grmovšek). V severni steni Triglava sta Luka Lindič in Ines Papert ponovila zelo težko, 1000-metrsko *Ulino smer*. Seznam težkih smeri v slovenskih Alpah je konkretno dopolnila Tjaša Jelovčan, ki je bila z različnimi soplezalci in soplezalkami nadvse aktivna tudi v drugih koncih Evrope, celo v Albaniji. Italijanski Dolomiti niso ostali brez slovenskega pridiha, med drugim se je plezalo v kultni severozahodni steni Civette in v zahodni steni Heiligkreuzkofla, kjer je naveza Pozvek-Grmovšek prosto na pogled ponovila zelo težko smer *La perla preziosa*. Slovenski alpinisti so sledi pustili tudi v okolici najvišjih alpskih očakov, kjer so se še posebej izkazali mladi taborniki, vrhunec pa predstavljata jesensko-zimski ponovitvi *Walkerjevega stebra* v Grandes Jorasses (Volontar-Oražem) in *Allain-Leininger* v Druju (Mrak-Grilj).

Z letošnjimi odpravami smo lahko zadovoljni, saj je na pot odšla lepa bera alpinistov s smelimi načrti in drznimi cilji. Če pa nanje pogledamo skozi strogo prizmo športnih dosežkov, je uspešnost nekoliko slabša.

Ampak, mar ni v alpinizmu uspešnost to, da se vsi alpinisti vrnejo domov? In iz izkušnje potegnejo nekaj naukov in lekcij, ki jim bodo koristile pri prihodnjih alpinističnih udejstvovanjih? Uspešnost niso samo kolajne in zmage.

Med odpravami moramo vsekakor izpostaviti navezo Prezelj-Novak-Česen, ki se je domov vrnila s preplezano zahodno steno šesttisočaka Arjuna v indijski Himalaji. Nova težka smer je dolga 1400 metrov, fantje so za vzpon in sestop potrebovali tri dni. Sicer so Matej Balažic, Blaž Gladek in Marjan Kozole ter Martin Žumer in Nejc Marčič v začetku leta plezali v Patagoniji, kjer so jim družbo delali tudi Kamničani Žiga Oražem, Ambrož Bajde in Matej Mučič. Za velike podvige se v vremensko izjemno neugodni sezoni ni izšlo. Luka Lindič in Ines Papert pa sta jug Argentine obiskala jeseni. Lindič je bil tudi letos na obisku v Kanadi, in sicer je januarja s soplezalcem Marc-Andrejem Leclercom načrtoval prvi zimski vzpon v vzhodni steni Mt Slesse v pogorju North Cascades, a so jima vremenske razmere preprečile načrte. Luka Stražar in Aleš Česen sta se čez lužo podala marca in plezala v kanadskem Skalnem gorovju, a je vreme tudi njima mešalo štrene. Kljub temu sta opravila veliko različnih vzponov. Luka Stražar in Petra Klinar sta maja preplezala *Cassinov greben* na Denali. Mešanico izkušenj in predvsem mladosti je predstavljala skalna odprava v Kirgizijo, kjer so fantje in dekleta dodobra izkoristili razmere in preplezali lepo bero smeri v granitnih razpokah doline Ak-Su. Izstopa prva ženska prosta ponovitev *poči Perestroika* Nastje Davidove (v navezi z Ivo Božić). Poleti se je v pogorju Haptal v indijski Himalaji potikala še ena slovenska odprava, ki je uspela preplezati nekaj novih smeri na še neosvojena vrhova. Veliko mladih alpinistov (pa tudi mladih po srcu) je nabirala izkušnje v perujskih Andih. Jeseni sta se Luka Stražar in Nejc Marčič lotila nove smeri v zahodni steni Anapurne. Slabe snežne razmere, močan veter in pomrzli prsti so tudi na tej odpravi krojili potek in fanta sta se vrnila v domovino brez doseženega cilja. Zadnja slovenska naveza na delu v Himalaji leta 2017 sta bila Miha Zupin in Luka Plut, ki sta zaradi razmer rahlo spremenila cilje, vseeno pa uspešno ponovila dve lažji smeri in dodala na seznam tamkajšnjih gora 1300-metrski prvenstveni *Kranjski greben* na Kang Korob - posvečen 70. obletnici enega najaktivnejših ferajnov pri nas.

Kaj reči ob koncu sezone? Glavni akterji slovenskega alpinizma še vedno držijo voz nad vodo, zdi se, da ni pravih naslednikov. Zametki se kažejo v trenutni sestavi mladinske reprezentance, ki ima vse pogoje, da prevzame vajeti v svoje roke, a le, če se bo uspela rešiti bremena uspeha svojih predhodnikov. Ki si ga je čisto sama naložila. Tudi nekaj mladih se je letos izkazalo na taborih za perspektivne alpiniste, energija je bila prava in videli bomo, kako se bodo stvari razvijale. Vsekakor bo morala svoj del opraviti tudi krovna organizacija, Komisija za alpinizem, pri zagotavljanju ustreznih pogojev za delo in razvoj podmladka. Smernice so začrtane dobro, zdaj je treba to vzdrževati in nadgrajevati.

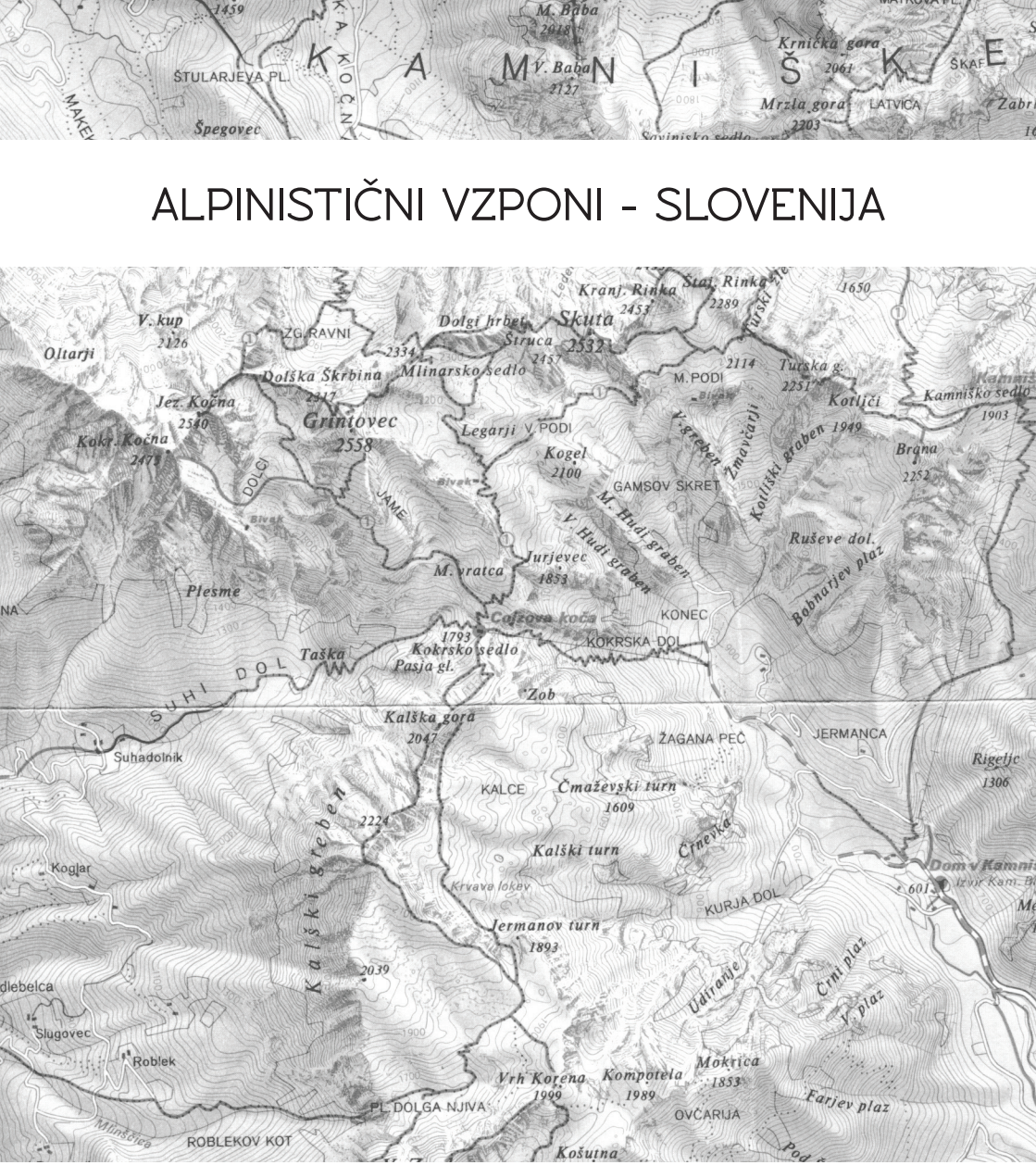

ALPINISTIČNI VZPONI - SLOVENIJA

KAMNIŠKO SAVINJSKE ALPE

Prvenstveni vzponi

Predostenje Križevnika
ADUT
10. 5. 2017, Matej Balažic in Maja Lobnik
VI+/VI-, IV-V, 160 m

Predostenje Križevnika
PR`VOŠNIK
4. 6. 2017, Matej Balažic in Blaž Gladek
VI, 150 m, 3 ure

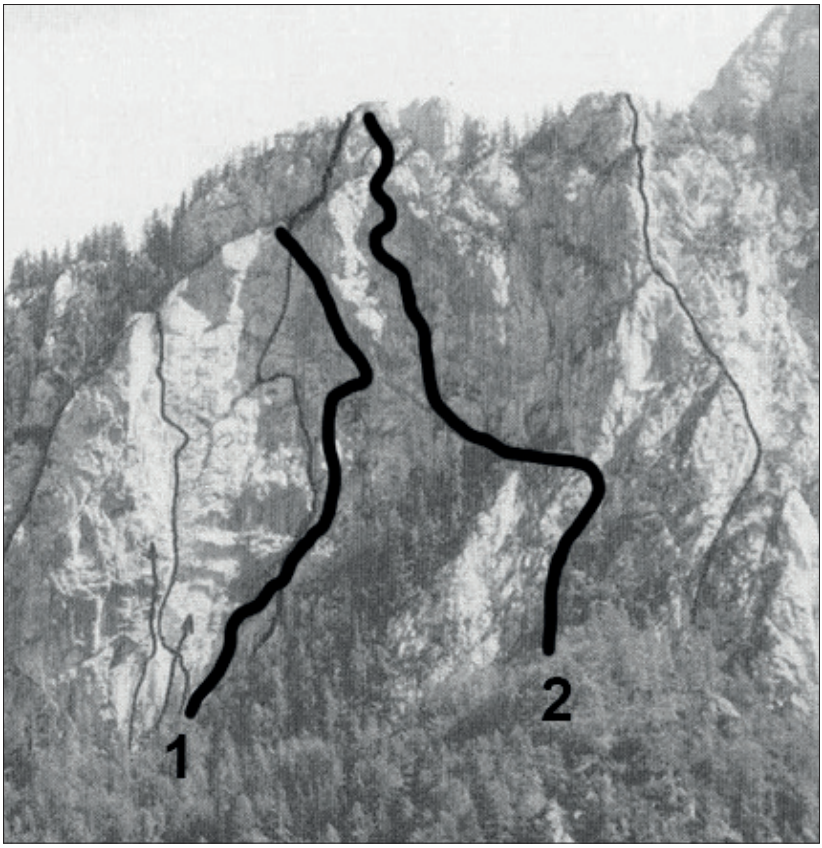

1 = Adut; 2 = Pr`vošnik.

Tolsti vrh (Dleskovška planota)
ŠALEŠKA
29. 7. 2017, Stane Barber in Polona Barber
V/IV–III, 220 m, 3 ure

Dostop: S planine Podvežak po planinski poti v smeri proti Molički peči. Ko gremo po poti mimo studenca Inkret, se nato rahlo spustimo na manjšo travnato kotanjo (če pridemo do spominske plošče, smo šli sto metrov predaleč). Na levi strani kotanje je viden vhod v brezno/jamo. Pot nadaljujemo levo od brezna, strmo navzgor po slabo uhojeni potki do skalne zapore, nato pa desno nad borovci do prvega možica. Nadaljujemo desno navzgor za možici do stene.

Opis: Vstop v smer je v skrajno levem delu stene. V prvem raztežaju krajšemu plezalnemu skoku sledi prečka po položnejših poličkah, raztežaj pa se konča z manjšo zajedo. Drugi raztežaj se prav tako giblje diagonalno in prečno prek stene. Začetek tretjega raztežaja je kratka prečka v desno, nato pa splezamo (ali se spustimo) navzdol na manjšo travnato polico. Nato diagonalno navzgor preko plate pod manjši previs, zatem desno v prečko okoli trebuha ter nato naprej v desno nad borovce, kjer lahko naredimo sidrišče. Nad borovci nadaljujemo v desno in nato navzgor skozi manjši kamin do vrha stene.

Sestop: Prek borovcev se prebijemo do brezpotja, ki vodi s Tolstega vrha proti sedlu med Desko in Tolstim vrhom. Tam se brezpotje priključi označeni planinski poti proti planini Podvežak.

Planjava, J-stena

SREČA NA VRVICI

12. 10. 2017, Andrej Grmovšek in Žiga Oražem

7c (5c, 7a, 7c, 6b+, III, 7a, 7a+, 5c, 7c, 6c+), 300 m, 6 ur

Smer se pne po kompaktni skali desno od smeri *Cinca Marinca*. Že pred leti jo je začel opremljati Blaž Germek, njegovo delo je nadaljeval Andrej Grmovšek s soplezalcem Andrejem Ercegom. Smer je v celoti opremljena s svedrovci.

Prvo prosto ponovitev sta opravila Andrej Grmovšek in Žiga Oražem.

Sestopimo s spusti ob vrvi po smeri.

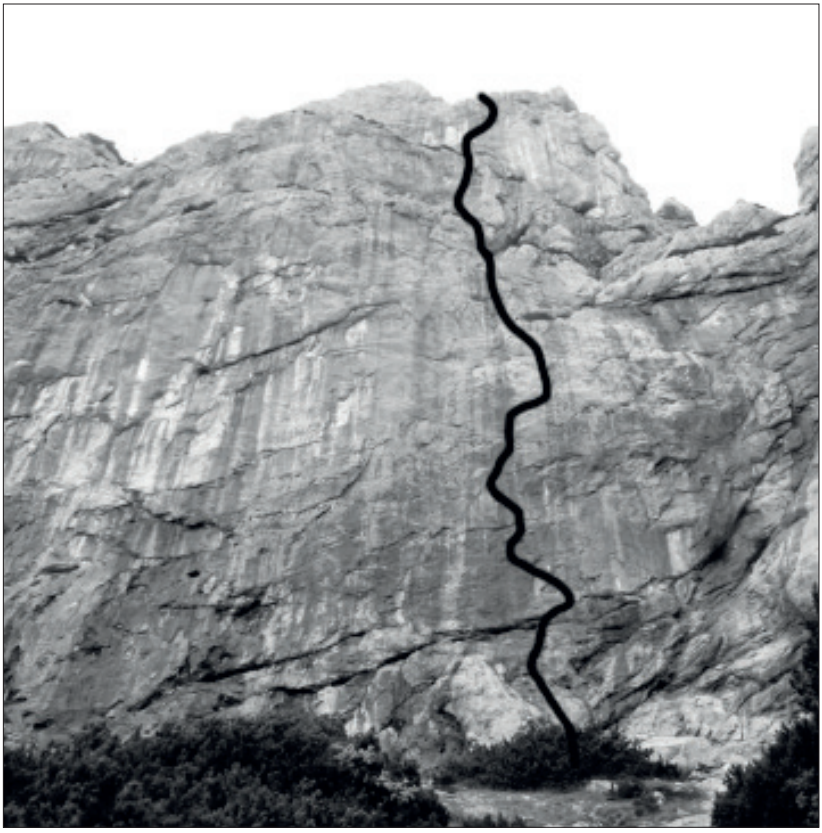

KAMNIŠKO SAVINJSKE ALPE

Pomembnejše ponovitve

Krofička
ROTTWEILLER
15. 10. 2017, Tomaž Brglez in Bogdan Napret
VII,VII–, A1, 120 m
Prva prosta ponovitev smeri. Ponavljalca predlagata oceno VIII.

Krofička
VRAŽJA PODOBICA
21. 10. 2017, Tomaž Brglez in Bogdan Napret
VI+, A0, 180
Prva prosta ponovitev smeri. Ponavljalca predlagata oceno VIII.

JULIJSKE ALPE

Prvenstveni vzponi

Vogel (od Rdečega roba do Šije), V- in J-pobočje

GRAPA V MERNKU

15. 1. 2017, Anton Črv in Radovan Lapanja
50°/30–40°, 270 m

Smer poteka po izraziti grapi, ki je zarezana v strmem, južnem rebru (pobočju) skalnega vrha v grebenu, ki se z Vogla spušča proti vzhodu do Vratc, in se nadaljuje naprej proti Šiji. Vrh je v kartah označen kot kota 1794, na južni strani naj bi slišal tudi na ime Vrh nad Mernikom. Predel pod njim, ki se dviga nad Kneškimi prodi, imenujejo domačini Mernk/Mernik. Segal naj bi vse do vznožja markantne skalne stene.

Dostop: Na Kneži zavijemo proti Kneškim Ravnam in sledimo dolini reke Kneže, ki nas po ozki cesti pripelje v bližino zaselka Kneške Ravne. Na križišču nadaljujemo naravnost po makadamski cesti do zapornice (P). Nadaljujemo peš po cesti dobra dva kilometra (do spodnje lovske koče). Desno ob njej po stezi do lovske koče na planini V Prodih. Pri planinskem kažipotu zavijemo levo skozi gozd v smeri Vogla, kajti naš cilj je sosednja gora. Kmalu ulovimo lovsko stezo, ki vodi skozi rušje in naprej čez Kneške prode, ki se končajo ob vznožju Vrha nad Mernikom (do sem dve uri).

Opis: Grapa poteka najprej po vzhodni strani omenjenega rebra; vodi naravnost navzgor v lepi liniji, le na sredini zavije nekoliko levo (tu je tudi najtežja). Višje se nadaljuje direktno navzgor vse do grebena – rebra. Prek njega zavijemo na zahodne vesine omenjenega rebra in nadaljujemo do škrbine v glavnem grebenu Vogel–Šija, kjer naletimo na označeno planinsko pot.

Sestop: Z grebena sestopamo naravnost navzdol na južno stran v velik kotel. Ob njegovi levi strani nadaljujemo v gozd in se po njem vseskozi proti levi spustimo v Prode.

GRAPA V MERNKU

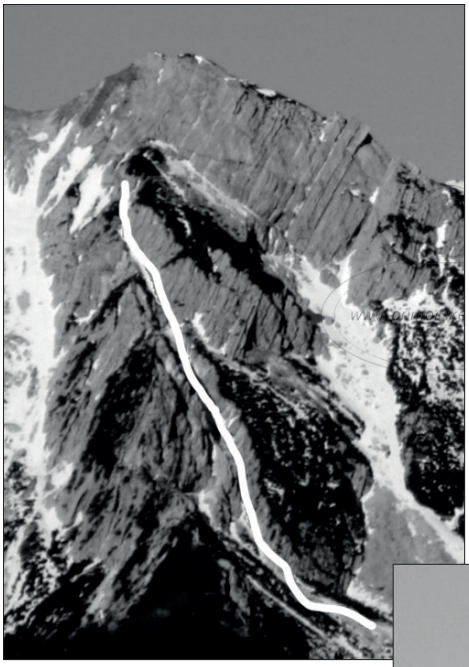

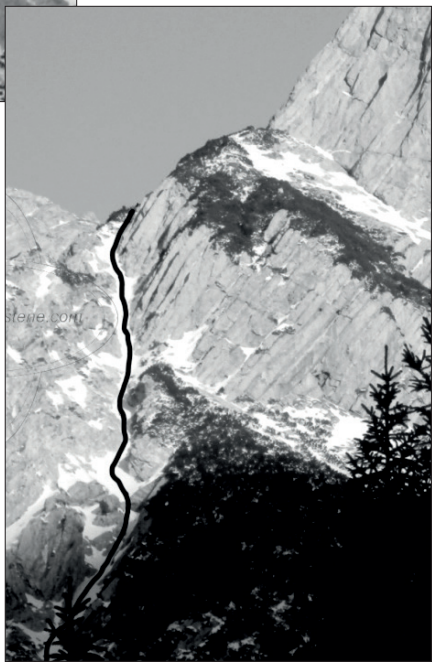

Foto: avtorja smeri;
vir: primorskestene.com.

Peči nad Grantom in Rutom, Matajurski vrh, JZ-stena

POSLEDNJI MOHIKANEC

17. 2. 2017, Anton Črv in Radovan Lapanja
30–45°, 400 m + 100 m

Smer poteka po skrajnem desnem delu JZ-stene (dejansko že bolj v J-steni). Linija bi bila lahko logično nadaljevanje *Rajtlske grape* (kadar je »narejena«), ki se konča pod markantno previsno steno.

Dostop: Skozi Rut do zapornice (P) in naprej po poti; na križišču gozdnih cest (levo vodi pot na Rodico) zavijemo na desno. Gozdni cesti sledimo vodoravno desno do njenega konca (pred *Tomčevo grapo*). Tu ujamemo stezo, ki se vije po gozdnem rebru na levi strani grape, mimo ostankov ruševin starega senika. Pod skalno zaporo zavije steza desno čez grapo in se nadaljuje po pobočju do sedla med Matajurskim vrhom in bližnjim travnatim vrhom Bizle. S sedla sledimo stezi, ki nas pod markantno previsno skalno steno vodi proti vzhodu v smeri lovske koče na Štržiški planini. Vstop v smer je desno od skalne stene.

Opis: Vstopimo z lovske steze. Po grapi navzgor dobrih 100 metrov do zapore (8 m visok skalni skok), ki jo obidemo po levi strani. Nazaj v grapo (nekoliko levo) in po njej še 100 metrov proti grebenu (rebru). Malo pred njim zaplezamo naravnost navzgor in se držimo linije desno od rebra, vse do mesta, kjer se grapa izgubi v strmem pobočju (približno 100 metrov pod robom stene). Sestopimo dobrih 10 metrov proti levi v Vzhodno grapo in po njej nadaljujemo proti vrhu.

Sestop: Najboljša možnost je sestop po *Odcepljeni* ali *Vzhodni grapi*.

Foto: avtorja smeri; vir: primorskestene.com.

Plaski Vogel, SZ-stena (skupina Špičje)

SENDVIČ ZA BATMANA

18. 2. 2017, Domen Košir, Nejc Marčič in Peter Bajec
III/3, M5+, 50–60°, 450 m, 7 ur

Dostop: Kot za ostale smeri v Plaskem Voglu. Od zapornice hodimo nekaj časa po makadamski cesti in nato po stezi, ki zavije levo. Sledimo ji do uravnave, kjer visoko desno nad sabo zagledamo steno Plaskega Vogla. Na primernem mestu jo uberemo navzgor pod steno (previdno zaradi plazov!).

Opis: Vstopne skoke preplezamo bolj ali manj naravnost (iščemo najlažje prehode do zgornjega (manjšega) snežišča v obliki črke V). Od tu vijugamo levo čez lahke prehode, navzgor v lažji svet, ki nas obrača levo-desno. Po položni strmini (lahko plezanje) nadaljujemo do osrednjega kamina. Zaplezamo v rahlo previsen kamin (navzgor 2–3 metre) in po polici v desno prestopimo v glavni kamin. Po njem (težavno plezanje, M5+) do stojišča v nekakšni votlini. Nadaljujemo desno ven in navzgor čez gladke plošče do zajede. Po njej naprej do lažjega sveta, ki nas pripelje do roba stene (dober raztežaj).

Smer poteka v osrednjem delu stene, desno od sivo-rumene ploščate in strme stene. Prehodi so logični in naravni, najtežje mesto nas čaka pod robom stene. Tam poteka smer po kaminu, nato pa v zajedo, ki pripelje v lažji svet. Skala je odlična, varovanje prav tako. Smer je bila preplezana v slabih snežnih razmerah. V njej je ostal en klin.

Priporočljiva oprema: 8 različnih klinov, nekaj metuljev in zatičev.

Sestop: Po grebenu Plaskega Vogla (proti levi, gledano navzgor) do škrbine, kjer poiščemo sidrišče za spust. Če ga ne najdemo, si pripravimo svojega. Opravimo spust, ki nas pripelje na spodnja snežišča. Nato v sestopu iščemo prehode do mesta, kjer smo vstopili v smer (sestopamo v območju Sestopne smeri v Plaskem Voglu).

Opomba: Smer je bila preplezana v zimi z veliko nepredelanega snega.

SENDVIČ ZA BATMANA

Foto: Janko Humar; vris: Peter Podgornik; vir: www.primorskestene.com.

Vrh Labrje, S-stena (skupina Špičje)

TABORNI OGENJ

18. 2. 2017, Borut Demšar in Tadej Kračun

3–4 (sneg)/IV– oz. M4 (nekaj prehodov v skali), višina 300 m (500 m po raztežajih)

Plezalca sta vstopila v *Direktno smer*, vendar sta se zaradi slabih snežnih razmer odločila "plezati za nosom". Njuna linija išče najlažje prehode proti robu stene, ki ga zaradi poznega vstopa v steno in zamudnega plezanja nista dosegla. Izplezala sta po zasneženi polici proti SZ-grebenu. Nato do Sestopne smeri v Plaskem Voglu, po kateri sta sestopila.

Opombe: Proti koncu prvega raztežaja sta plezalca pod previsom našla izdelano stojišče (rdeč profilni klin MG metal in zatič, povezana s precej dobro ohranjeno pomožno vrvico; označeno s krogom).

Skica: avtorja smeri; vir: www.primorskestene.com.

Vrh nad Malimi Peski
BAV-BAVA NI
15. 3. 2017, Marko Leban
50°/40–45°, 105 m

Opis: Smer se začne levo za trikotno steno (levo pod Vrhom nad Malimi peski) proti desni navzgor (40 m). Sledi prečnica v desno pod izrazito globoko grapo v vršni steni. Po njej do škrbine na koncu grape, čeznjo in desno po naloženem terenu do vrha (II).

Sestopimo po smeri *Pot v Lužnico*.

Vrh nad Malimi Peski
POT V LUŽNICO
15. 3. 2017, Marko Leban
45°, 100 m, 20 minut

Smer je bila preplezana v sestopu.

Opis: Z vrha nad Malimi Peski desno po grebenu do sedla (vrh široke grape). Po grapi desno navzdol.

Foto in vris: Marko Leban.

Tolminski Migovec, Z-stena
MADONA
17. 3. 2017, Marko Leban
50/40°, 430 m, 1 ura

Dostop: S prečne steze sestopimo po grapi (približno 100 metrov) in začnemo vzpon, lahko pa že prej na primernem mestu prečimo navzdol skozi grmičevje.

Opis: Grapa je logična in nas sama pelje navzgor v direktni liniji mimo nezgrešljivega debelega stolpa. V spodnjem delu je naklonina majhna in ne presega 40°. Takoj nad stezo se naklon smeri poveča, krajši detajli naklonine do 50° popestrijo plezanje vse do grebena.

Sestop: Na vrhu smeri gremo desno proti vrhu Migovca ter v območju označene poti na Planino Kal in naprej v Tolminske Ravne. Sestop je možen tudi po *Beli grapi* in navzdol na Planino Kal.

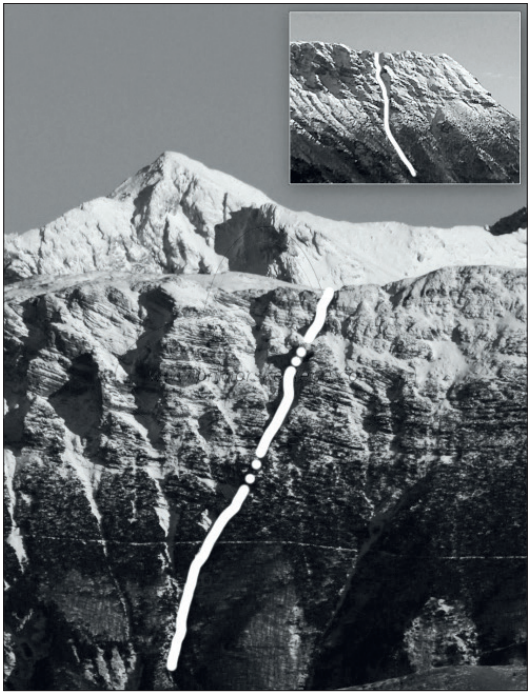

Foto in vris: Marko Leban in Peter Podgornik; vir: www.primorskestene.com.

Sklep, JZ-stena

KANINKA

1. 4. 2017, Uroš Rupar in Maja Krajnik

6a+ (6a, 6a+, 6a+, IV, 6a+, 6a), 180 m

Dostop: 1. S krožno kabinsko žičnico do postaje D (restavracija) in peš navzdol pod steno (30 min). V spomladanskem času ob ugodnih snežnih razmerah s smučmi do vznožja stene (5 min).

2. S krožno kabinsko žičnico do postaje C in navzgor pod steno (30 min).

3. Z avtom po cesti proti smučišču Kanin do zapornice. Od tu peš po cesti do postaje C in navzgor pod steno (1 ura in 30 min).

Opis: Smer je športnoplezalnega značaja, opremljena od spodaj, s svedrovci. Avtorja smeri sta poiskala zanimivo linijo po najbolj kompaktnem delu skalne stene, kjer nas v položnih delih lahko pričaka kakšno kosmato presenečenje – dih Mediterana.

Sestop: 1. Lahko s spusti po vrvi v območju smeri. Sidrišča so urejena. Priporočljiva dolžina vrvi je vsaj 60 metrov.

2. Desno navzdol po travnato-skalnatem hrbtu (lahko). Pred koncem prečimo sto metrov rušja do začetka spusta po Kratki grapi (glej: primorskestene.com). Navzdol v lažjem plezanju (II) ali dvakrat spust po vrvi (30 m; 1 ura; spusti so urejeni).

Oprema: 9 x sistem, vrv in osebna oprema za dolge športnoplezalne smeri.

KANINKA

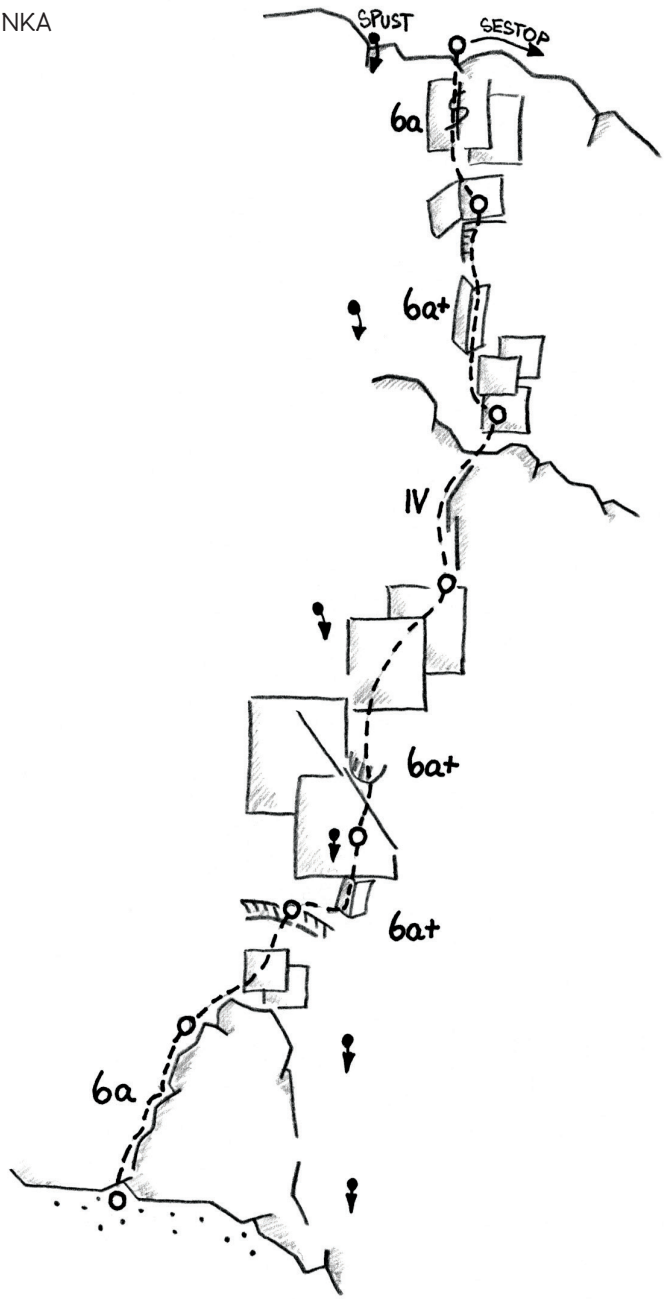

Planja, SZ-stena

STEBER ZA LEPŠI DAN

22. 6. 2017, Marija Jeglič in Silvo Karo
VI+/II–VI, 200 m, 2 uri in pol

Gre za zelo lepo smer, ki poteka po markantnem stebru desno od smeri po *Centralnih kaminih*. Čeprav je kratka, nam po lažjem vstopnem delu ponudi tri šestdesetmetrske raztežaje z ocenami: V+, VI in VI+.

V zgornjem delu so ostali v smeri trije klini.

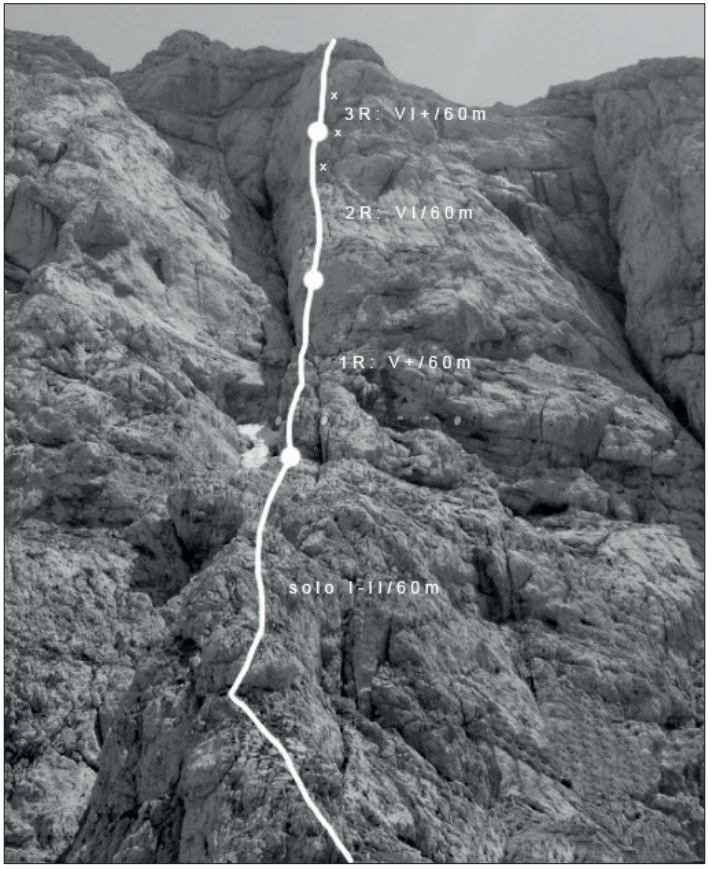

Skica: Silvo Karo; vir: www.primorskestene.com.

Rigljica, S-stena

POČENA POČ

8. 7. 2017, Matija Volontar, Jernej Ortar in Andraž Šparovec
VI+/V–IV, 350 m, 5 ur

9. 7. 2017, Matic Košir in Nejc Marčič
Prva ponovitev smeri. Čas plezanja: 3 ure in pol.

Opis: Plezati začnemo v vpadnici velikega kamina. Po lažjem svetu se povzpnemo do prvega grušča, kjer si uredimo udobno sidrišče. Nadaljujemo naravnost po kaminu in se spretno izogibamo previsom, dokler ne dosežemo velike strehe in s tem sidrišča. Pametno je, da kamin preplezamo v dveh raztežajih. Pod streho na levi opazimo balvan, ki ga obidemo spodaj, in preplezamo plato na njegovi levi poleg kamina. Po približno 30 metrih dosežemo lahek svet. Proti levi opazimo dva dolga lahka položna kamina, ki vodita v levi del stene. Na vrhu teh kaminov opazimo jasno poč naravnost nad nami, ki vodi do vrha stene. Poč je najbolje plezati v treh raztežajih. Prvo sidrišče si uredimo na njenem začetku, drugo po 30 metrih na udobni polici in zadnjega na vrhu. Na skoraj vseh stojiščih je naloženo kamenje!

Oprema: komplet metuljev do BD3 (podvojeni: 0,75; 1; 2), komplet zatičev, klini. V smeri so ostali štirje klini.

POČENA POČ

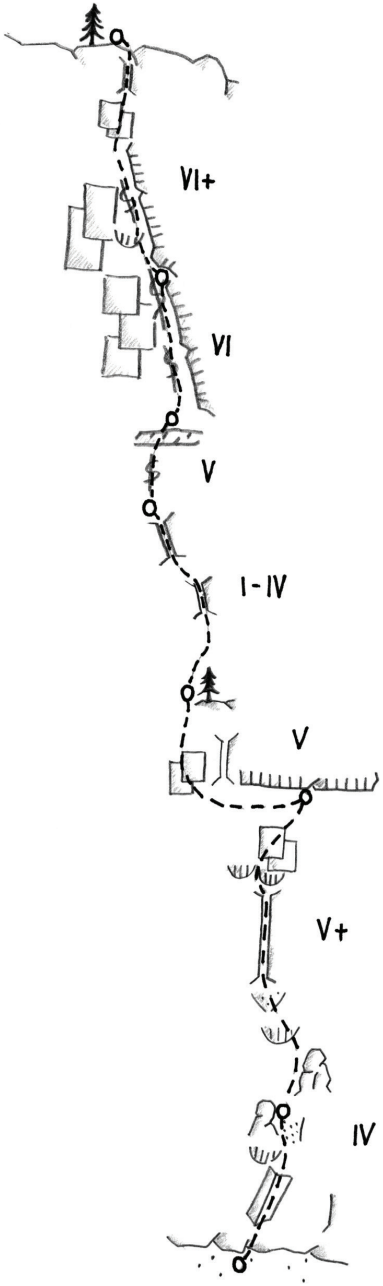

Vrh Ribežnov
ČEZ DVE LET'
16. 7. 2017, Miha Zupan in Neža Flajs
VI+, A1/V, III–IV+, 750 m, 9 ur

Lepa direktna linija desno od smeri *Gorenjski nagelj* in levo od smeri *Krokar*, plezanje je na sredini (v dveh raztežajih) začinjeno s prehodi čez napušče – strehe. V smeri je ostalo pet klinov.

Dostop: Z lovske poti po gruščnatem žlebu (strugi) do vstopnih plošč smeri *Krokar*, tam prečimo levo čez travnato gredo do vstopa v smer.

Opis: 1. R: Desni del izrazitega stebra pokaže lep prehod čez belo trikotno ploščo. Plezati začnemo po naslonjeni luski in naprej po kotu med stebrom in ploščami. Višje preplezamo belo ploščo nekoliko po desni (k) in se vrnemo levo pod previs, ki ga preplezamo po poči na levi. Nad previsom preplezamo zajedo in uredimo varovališče na izraziti luski. 2. R: Po gruščnati gredi proti levi v krušljivo zajedo, ki ji sledimo do vrha bele plošče. Od tam nekoliko proti levi do sedla za stolpom. Od sedla naprej sledimo prvi izraziti grapi in uredimo varovališče pod skalno zaporo. 3. R: Sledimo grapi (mimo železne H-traverze), ki pa se višje zapre, zato prečimo levo prek sedla v sosednjo grapo. Plezamo čez plošče do gruščnate police pod izrazito, sprano zajedo. 4. R: Vstop v zajedo je malo atletski, nadaljevanje je enostavnejše. Vseskozi plezamo po zajedi in se težavnim delom umikamo po desnem boku. Varovališče uredimo na polici na desni. 5. R: Plezanje nadaljujemo po zajedi, dokler ta ne postane težavnejša in kamenina krušljiva. Takrat se umaknemo desno prek plošč v poševno zajedo, ki vodi desno navzgor do smreke pri jami. 6. R: Nadaljujemo kar po smreki naravnost v plitvo zajedo. Strm, travnat teren z ne najboljšo kamenino nas pripelje na zeleno ramo pod razom stebra. 7. R: Sledi krajši raztežaj čez bele plošče in proti levi, prek previsa na razu do police (k). Prečka je kratka in krušljiva. 8. R: Od police naravnost navzgor mimo sumljivega balvana, prek plošče na levi do gruščnate police. Od tam napademo prvi manjši previs (k), ki ga preplezamo proti desni, in nadaljujemo naravnost navzgor po polkrožni plošči pod previsi (k). Nad ploščo premagamo prvo streho, nadaljujemo po zajedi do naslednje strehe (k) in uredimo varovališče na trikotni travnati poličk pod veliko streho. 9. R: Nadaljujemo po izpostavljeni prečki proti levi in naprej čez previs v desno usmerjeno rampo, ki se konča na

razu. Po razu naravnost navzgor v previse, ki jih premagamo po levi, in naprej v krušljiv kamin, ki nas pripelje na veliko gruščnato polico. 10. R: Nad polico nas lep prehod po zajedi pripelje iz težavnega dela stene. Pri veliki jami prečimo rahlo levo po polici v travnato rampo. V zgornjem levem kotu pod previsi si uredimo udobno stojišče. 11. R: Pod previsi levo, prek luske v gruščnat žleb. Od tam sta prva plezalca potegnila »štajerca« čez sistem zajed v odlični beli skali z ogromno možnostmi nameščanja vmesnega varovanja. Vsaj za tri raztežaje. 12. R: Pod strmim kaminom si uredimo varovališče desno na ploščah. Nad kaminom nas čaka nekaj lažjega plezanja čez odrto travnato steno. 13. R: Sledimo travnati rampi levo navzgor, mimo škrapelj in zagozdenega balvana do zajede na levi. Zajeda nas pripelje na sedlo, od tam pa nas do vrha loči še nekaj metrov bele skale.

Vir: www.primorskestene.com.

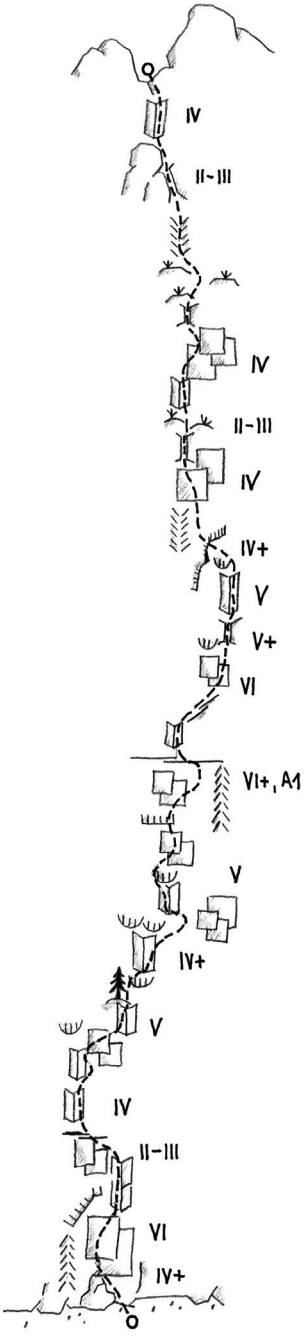
IV
II-III
IV
II-III
IV
IV+
V
V+
VI
VI+, A1
V
IV+
V
IV
II-III
VI
IV+

Planja, SZ-stena

JOHANOVA (Spominska smer Janeza Jegliča - Johana)

17. 7. 2017, Andrej Grmovšek in Silvo Karo

VII+ (obvezno VII), 500 m (11 raztežajev), 8 ur

29. 7. 2017, Marija Jeglič in Žiga Oražem. Prva ponovitev smeri.

Dostop: Kot za ostale smeri v SZ-steni Planje; višje nekaj časa sledimo *Trentarski smeri,* ki poteka po izraziti rdeči grapi (med steno Planje in Zidno steno).

Opis: Smer vstopi z *Rdeče grape* naravnost navzgor po poči oz. plitvemu kotu, tam, kjer *Grošljeva smer* vstopi levo po gredini. Že prvi raztežaj nas pošteno ogreje in nakaže značaj smeri: lepo, strmo in zahtevno plezanje po večinoma dobri skali, vendar z mestoma slabimi možnostmi varovanja. Proti koncu drugega raztežaja je nekaj kočljivo naloženega pečevja, v četrtem je dokaj zahteven in ne povsem očiten prehod preko plati. Sedmi raztežaj je skupen s smerjo *Obraz*, v osmem pa iz velike votline zavijemo nekoliko neočitno in s pomanjkljivim varovanjem levo proti razčlembi, ki ji sledimo do roba stene. Ključ smeri je predzadnji raztežaj s slabim varovanjem v ne povsem kompaktni kamnini tik nad slabim varovališčem.

Sestop: Najlažji sestop je s spustom po vrvi. Prvo sidrišče za spust je na polici 20 m pod zaključkom stene, nekje v liniji smeri *Obraz*; spustimo se precej proti desni do zgornjega sidrišča smeri *Julius*. Po štirih spustih po tej smeri odplezamo navzdol proti *Rdeči grapi* in vstopu (II).

Oprema: Prva plezalca sta pustila v smeri tri kline, ponavljavcem priporočata še nekaj klinov in kaka dva kompleta metuljev (1 x BD#3).

JOHANOVA

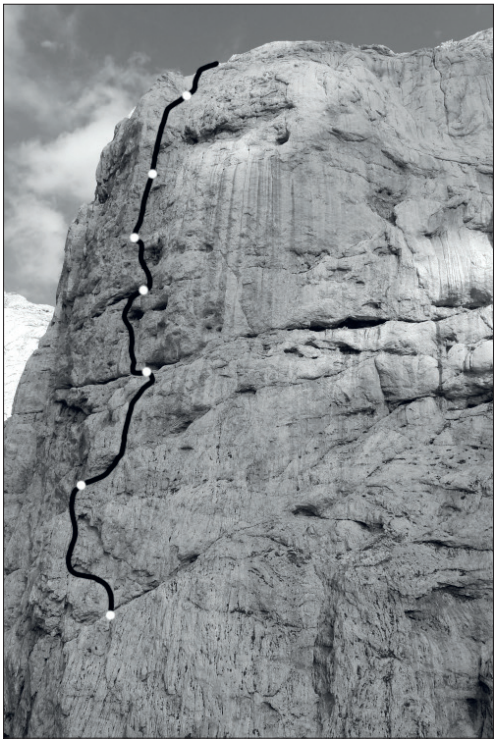

Zgoraj. Vir: www.primorskestene.com.

Spodaj. Vir: www.primorskestene.com.

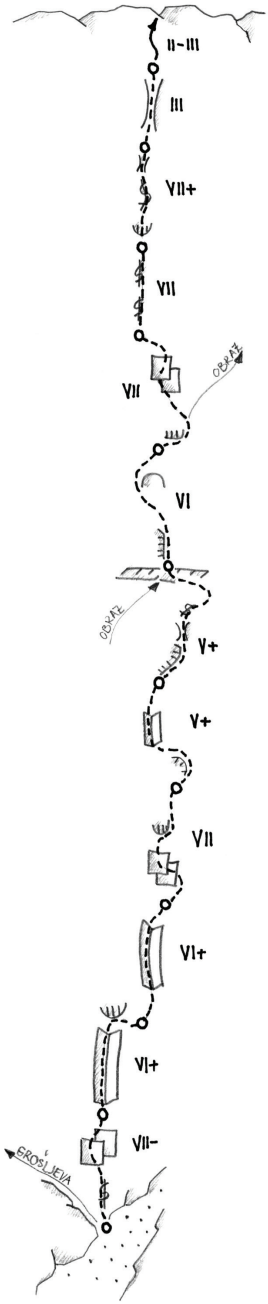

Pelc nad Klonicami, JZ-stena

SVARUNOVA SMER

13. 8. 2017, Radovan Lapanja in Jože Makuc

IV+/III–IV, 200 m

Dostop: Dostop in sestop kot pri ostalih smereh v JZ-steni.

Opis: Vstopimo desno od značilnega stebrička, v vpadnici izrazitega kamina. Kamin od spodaj zapira navpična ploščasta zapora (5 m). Plezamo naravnost (IV–) čez njo do kamina in po njem do stebra, kjer se kamin konča. Na vrhu stebra je varovališče. Nadaljujemo naravnost pod streho do previsa, prek njega na polico, ki nas odpelje nekoliko proti levi v bližino velike lope. Nadaljujemo navpično navzgor prek stopničastega sveta do varovališča. Od tu naprej po mešanem svetu (desno po travnatih gredah lahko izstopimo iz stene) navzgor do navpične ploščaste zapore. Prek nje na gredo, kjer je varovališče. Nato nekoliko desno v izrazit kamin in po njem na vrh stebra. Od tu še pol raztežaja po vrhnjem delu stene do roba stene.

Prva dva raztežaja potekata v zelo dobri skali, v drugem je ključ smeri. Prehod prek previsa je kar zabeljen, višje težave popustijo. Zadnja raztežaja potekata v mešanem svetu, trave so tu kar normalne sopotnice, vendar ne motijo.

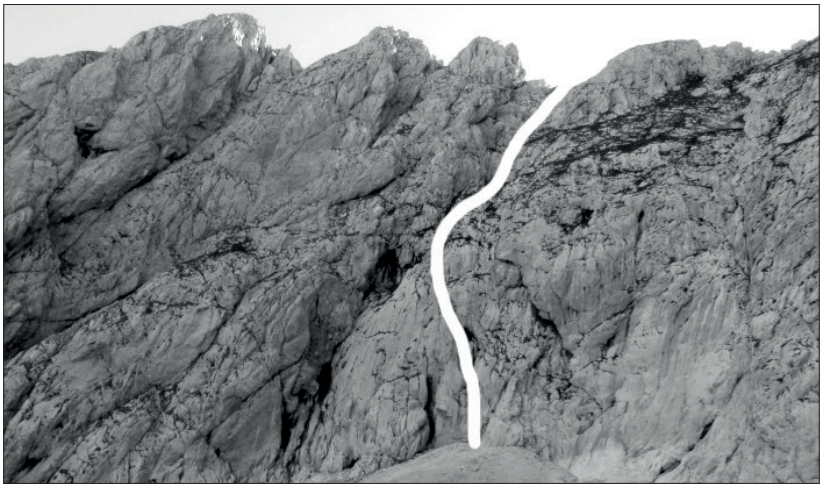

Vir: www.primorskestene.com.

SVARUNOVA SMER

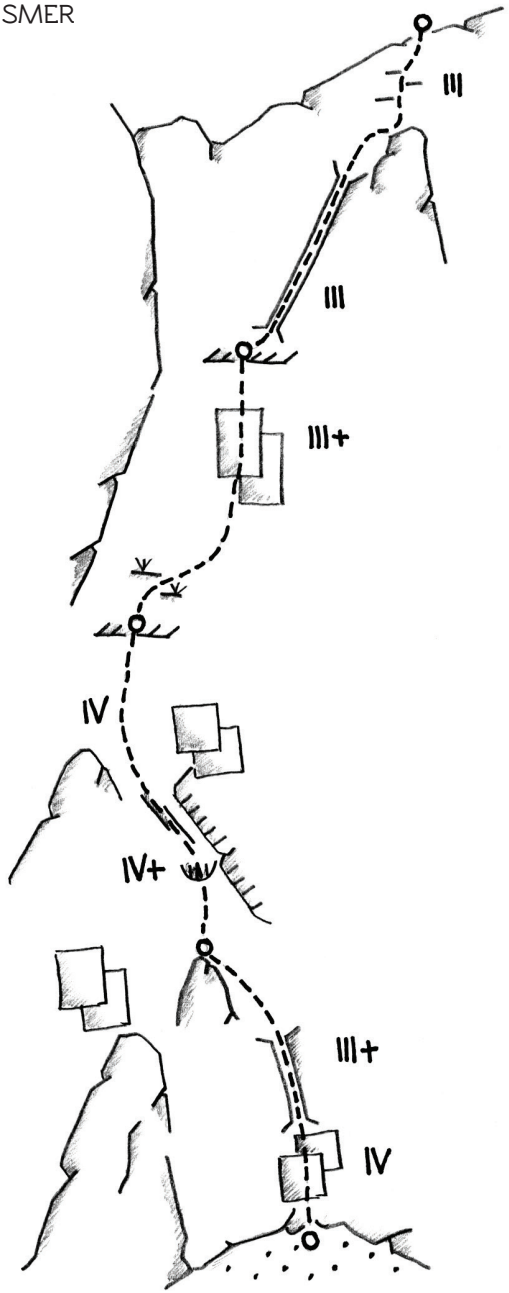

Mangart, Z-stena

BRILJANTINA

15. 8. 2017, Uroš Rupar in Maja Krajnik
6b (6a obv.), 440 m (dolžina smeri), 5 ur

Dostop: Na Mangartskem sedlu parkiramo na zadnjem izrazitem ovinku v levo. Do vstopa v smer hodimo pol ure.

Opis: Smer ima deset raztežajev in je opremljena s svedrovci (na stojiščih tičita po dva). Težavnost je do 6b. Za orientacijo naj služi vrisana smer v fotografijo (sledimo svedrovcem). Smer je alpskega značaja, kar pomeni, da je primerna za plezalce, ki so vajeni plezanja daljših smeri v gorah.

Sestop: Na koncu smeri prečimo v desno (skala/trava; 20 m) in kmalu zasledimo stezico, ki nas pelje navzgor po travnatem pobočju do roba. Tam ujamemo markirano *Slovensko pot* in po njej sestopimo do avtomobila (1 ura).

Priporočljiva oprema: 60 metrov dolga vrv, 15 sistemov in najlonski trakovi za povezovanje na stojiščih.

Opombe: Na koncu petega raztežaja plezamo v desno po prečki (moder najlonski trak) približno 20 metrov (ne navzgor, kjer so tudi vidni svedrovci).

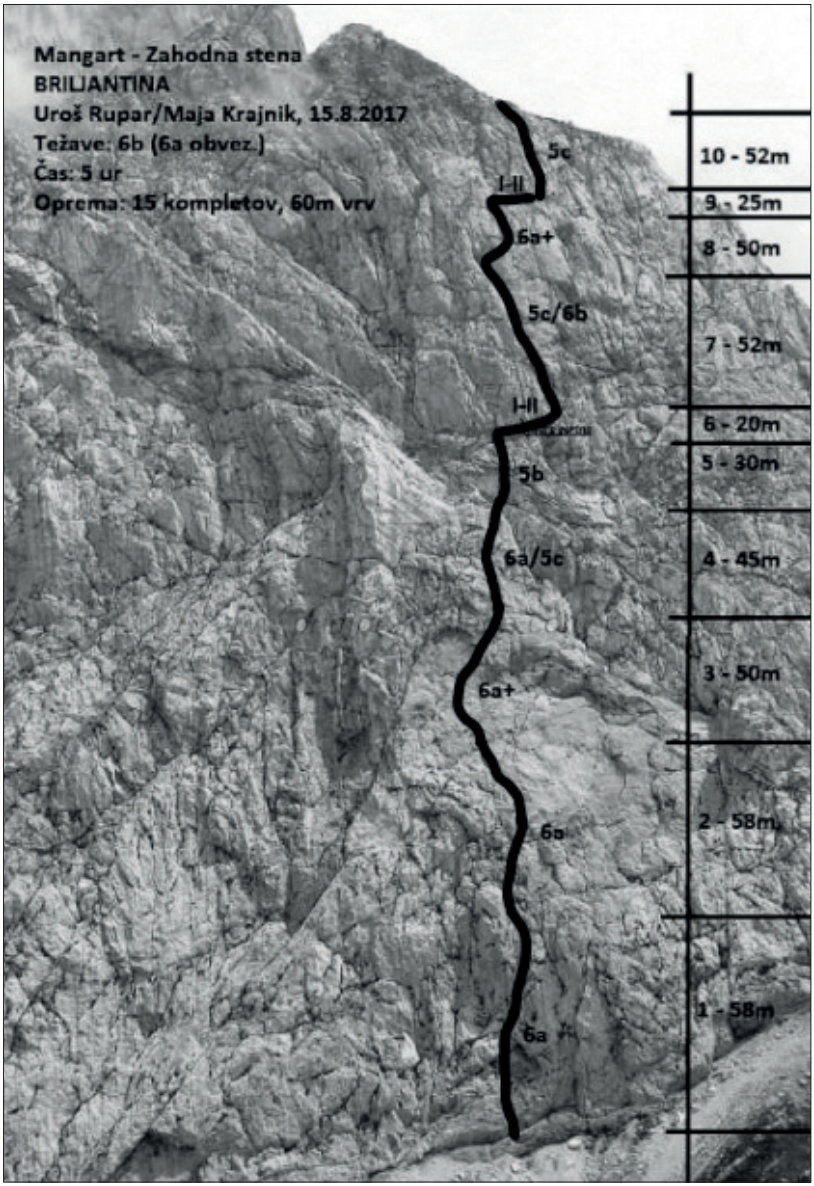

Skica: avtorja smeri; vir: www.primorskestene.com.

Prisojnik, S-stena

BOBR (spominska smer Domna Petrovčiča)

31. 8. 2017, Matija Volontar in Andrej Jež

VII+, 500 m, 9 ur

Opis: Plezati začnemo nekaj metrov pred drugim skokom *Hudičevega žleba*. Skok je brez snega neplezljiv. Že z dna opazimo prvi klin, ki je namenjen zimskim ponovitvam *Hudičevega žleba*. Plezamo mimo omenjenega klina rahlo v desno, dokler ne dosežemo krušljivega kamina. Kamin zapustimo pet metrov pred njegovim koncem in zavijemo strogo levo na podrto stojišče. Nadaljujemo v levo po položni poči. Nad njo se nam na levi odpre previs, ki se mu izognemo v levo po spodnjih plateh (do stojišča). Nadaljujemo po lažjem svetu do kamina in po njem do naslednjega stojišča. Od tod dobro vidimo gredino v levo. Sledimo ji dva polna raztežaja. Nato plezamo naravnost navzgor po monolitnem svetu. Sidrišče si uredimo na majhni poličk sredi plati. Poči sledimo nadaljnjih 30 metrov (do drobljivega sveta pod streho) in nato še 20 metrov po plati (desno od strehe) do popolne zapore. Ta dva raztežaja lahko združimo v enega. S sidrišča pod rumeno zaporo plezamo strogo levo kakih pet metrov in nato navzgor, kjer si na majhni poličk uredimo stojišče. V naslednjem raztežaju se skrijemo za raz. V plateh pod previsom je dobro mesto za stojišče. Plezamo naravnost navzgor, dokler ne dosežemo dveh vzporednih poči. Izberemo desno. Ko se konča, plezamo po gredini desno in nato gor čez rahlo previsno poč v lažji svet. Od tod že vidimo vrh. Plezamo naravnost navzgor dva raztežaja v zelo očitno zajedo/poč. Zadnji raztežaj plezamo popolnoma v kotu proti kaminu po plateh do pod strehe. Strehi se izognemo v levo, da dosežemo rob stene.

Prvih pet raztežajev v lažjem svetu je precej podrtih, ko pa se stena postavi pokonci, nas do vrha spremlja le še popoln monolit. Drugi in tretji raztežaj plezamo po smeri *Levi raz*. Gre za odlično smer v dobri skali.

Priporočljiva oprema: Na vseh ključnih mestih sta prva plezalca pustila klin. Ponavljalci poleg nekaj klinov potrebujejo komplet metuljev (do BD 3; podvojena 0,75 in 0,50) in komplet zatičev.

BOBR

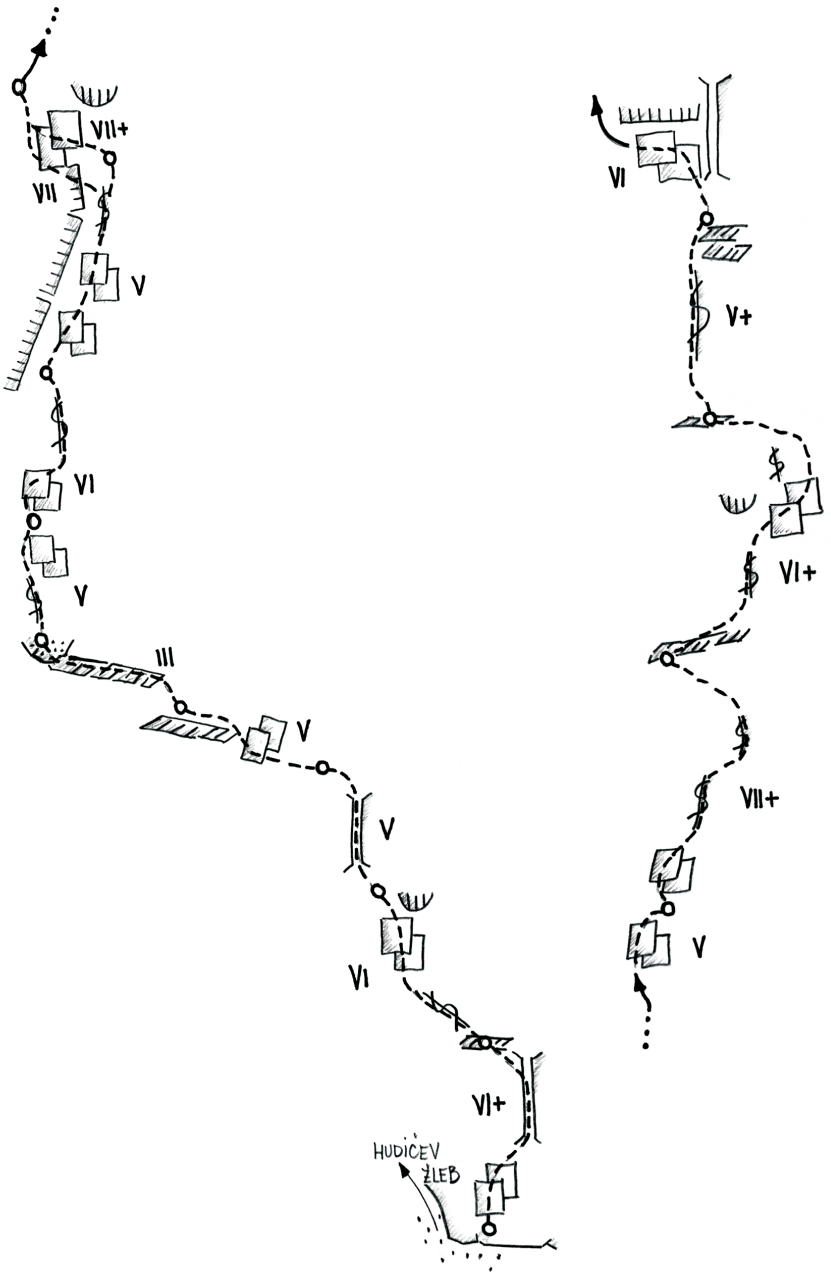

BOBR

JULIJSKE ALPE

Pomembnejše ponovitve

Dovški križ, Z-stena

KEPCA s prvenstvenim desnim izstopom

21. 1. 2017, Marko Prezelj, Luka Stražar in Steve House

III+/4, 300 m

Prva ponovitev smeri. Prvi ponavljalci so smer preplezali brez podatkov o predhodnem vzponu (z morebitnimi manjšimi variantami), težave so ocenili z M6 (eno mesto), ostalo nekoliko lažje.

22. 1. 2017, Aleš Česen in Nik Mirhashemi

Druga ponovitev smeri.

Vrh Ribežnov
GORENJSKI NAGELJ
14. 3. 2017, Tine Cuder in Tina Korinšek
IV, 4+, M, 90°/60–80°, 750 m, 7 ur in pol

Tretja ponovitev smeri.

Stenar, JZ-stena
CENTRALNI KAMIN
13. 6. 2017, Nikola Klašnja in Marko Turk
VI/IV–V, 230 m

Prva prosta ponovitev celotne smeri.

Veliki Draški vrh (Trapez)
POT DO SONCA
18. 6. 2017, Boštjan Tomplak In Marjan Kozole
VI+/V–VI, 400 m

Prva ponovitev smeri.

5. 8. 2017, Miha Zupin in Miha Zupan
Druga ponovitev smeri. Čas plezanja: 4 ure in pol.

Trentski Pelc
RAŠIŠKA POKA
22. 7. 2017, Miha Zupin in Matjaž Mohorič
VII/III–V, 500 m

Prva ponovitev smeri. Ponavljalca menita, da so lažji raztežaji nekoliko podcenjeni.

Zidna stena
AGAVA
1. 8. 2017, Neža Justinek, Tin Pelc in Urban Bolta
VI–/IV–V+, 400 m

Prva ponovitev smeri v celoti. Najtežji raztežaj je po novem bogatejši za dva nova klina, ponavljalci zanj predlagajo oceno VI.

Veliki Draški vrh (Trapez)
POT DO SONCA
5. 8. 2017, Miha Zupin in Miha Zupan
VI+/V–VI, 400 m, 4 ure in pol

Druga ponovitev smeri.

Triglav, S-stena
NOVA VZHODNA SMER
14. 8. 2017, David Kozjek in Boštjan Tomplak
V+/II–IV, 950 m

Prva ponovitev smeri (z nekaj novih variant).

SLOVENIJA - DRUGA OBMOČJA

Prvenstveni vzponi

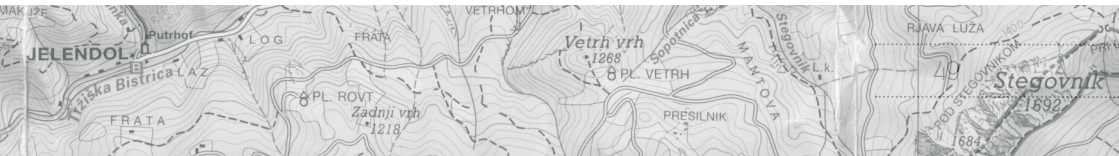

Cerkovni vrh
SKRITA GRAPA
9. 1. 2017, Jure Laharnar
WI I/3, 250 m

Grapa ponuja nekaj lomastenja, nekaj šodra in tri lepe skoke. Primerna je za popoldansko rekreacijo.

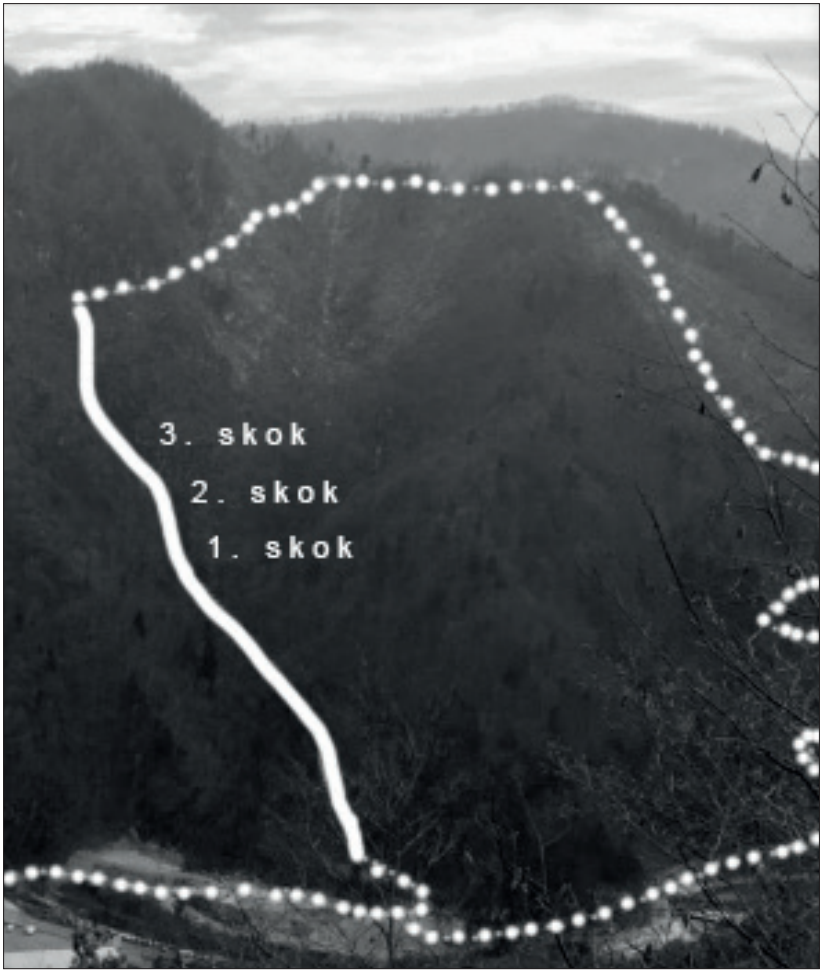

Peca, J-stena (Kordeževa glava)
PONORELI SVET
13. 10. 2017, Andrej Jež in Denis Arnšek
VI, 170 m, 3 ure

Opis: Smer se začne med *Koroško smerjo* in smerjo *Funflantan narodni heroj* v plošči, ki nakazuje plitvo zajedo. Čez njo do poševne gredi, kjer gremo naravnost čez plate do naslednje gredi. Nato zavijemo levo v manjšo zajedo, čez njo spet v plate do manjšega previsa, ki ga prečimo na levi strani. Nato poševno v desno pod previs in do poševne zajede, ki nas pelje v levo do plati. Nato plezamo rahlo v desno do manjše zajede, ki jo zapustimo pri poličkih, ki nas pelje desno na rob stene.

Smer ponuja lepo plezanje čez plate z dobrim varovanjem. V smeri je ostalo pet klinov.

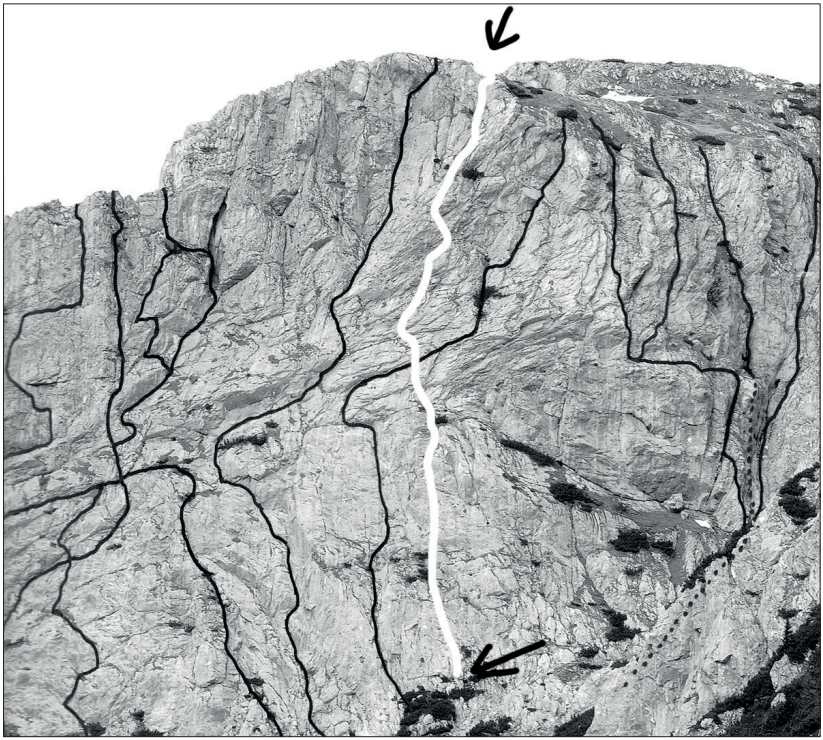

Peca (Kordeževa rama)
IBRŽNIK
oktober 2017, Grega Lačen in Georg Fieger
VIII+/IX–, 180 m

Smer poteka v levem (nekoliko krajšem) delu stene. Ocene po raztežajih: VIII, VIII+/IX–, VII–, VIII+/IX–. Vsa sidrišča so opremljena s svedrovci za spust, v štirih raztežajih pa je zavrtanih še šest svedrovcev. Poleg tega je v smeri ostalo precej klinov.

Priporočljiva oprema za ponavljavce: komplet metuljev (BD 00–2), komplet zatičev, 14 kompletov in 4 zanke za podaljševanje.

ALPINISTIČNO SMUČANJE

Prvenstveni spusti

Kladivo, V-greben (Košuta)

TKG

10. 3. 2017, Marko Kern in Marijana Cuderman

T-Z, 40–45°, 200 m

Foto in vris: Marko Kern.

ALPINISTIČNI VZPONI - EVROPA

AVSTRIJA

Peca, Kordeževa glava, S-stena
PISKOVNIK
5. 2. 2017, Andrej Jež in Gašper Fašun
IV+/III, 200 m, 3 ure

Opomba: smer je izredno krušljiva!

Torsäule (Hochkönig), JZ-stena
JOLLY JOKER
14. 2. 2017, Luka Lindič in Ines Papert
8a, 200 m

Prosta ponovitev smeri (Luka).

Foto: Ines Papert

Veliko Kladivo, S-stena (Košuta)

KARAWANKA

11. 3. 2017, Miha Zupan in Gregor Klančar

IV, 4, M4/A0, 85°, 600 m, 7 ur

Prva zimska ponovitev smeri.

Razmere v smeri, ki jo je Miha v poletnem času že preplezal (v družbi Andreja Olipa je leta 2012 opravil prvenstveni vzpon), so bile zelo spremenljive. Na začetku delikaten škripavec, nalepljen na plošče brez možnosti varovanja, krajši skoki z odličnim snežnim ledom, skorja in pršič ter višje previsni kopni skoki. Turo sta plezalca opisala kot resno, dolgo in naporno. Liniji sta dodala prvenstveni direktni vstop čez plošče in naprej po kaminu. Sestopila sta po *Zahodni grapi* v Kofce gori.

Kofce gora, S-stena

NA SVOJI ZEMLJI (+ JANEZOVA IZSTOPNA VARIANTA)

16. 3. 2017, Miha Zupan in Janez Ambrož

III, 3, 80°/40–60°, 550 m, 3 ure

Prva ponovitev in prva zimska ponovitev smeri.

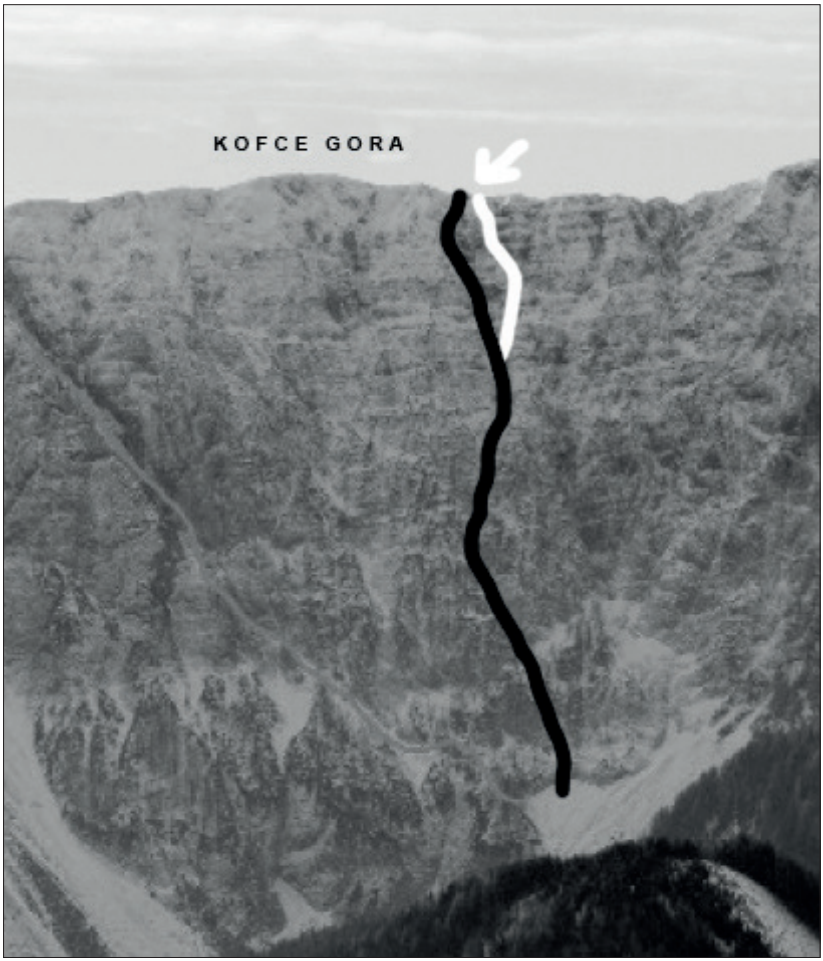

Črna: Na svoji zemlji.
Bela: Janezova izstopna varianta.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Sarajevo

SKAKAVAC

19. 1. 2017, Ines Božič Skok, Janez Skok in Edin Zuhrić

WI 6+, 98 m

Že več let je bila želja plezalcev iz Bosne in Hercegovine, da bi slap (ki le redko zamrzne) preplezali. Bilo je nekaj neuspešnih poskusov, tokrat pa je uspelo lokalnemu plezalcu Edinu Zuhriću, ki sta se mu pridružila zakonca Skok.

Vir: https://www.instagram.com/p/BPgAYWhhZcg/?taken-at=715089338.

ČRNA GORA

SMAR v Albaniji in Črni gori

Udeleženci: Matija Volontar (vodja), Tjaša Jelovčan, Marija Jeglič in Jernej Ortar (gost)

Trajanje: 10.–21. julij 2017

Kronološko poročilo:

10. 7.: Štart iz Ljubljane ob 3.30 zjutraj. Lj–Nikšič–Plav–Gusinje–Shkoder–Valbone, 26 ur.

11. 7.: Obisk mesta Bajram Curi, nakup zemljevidov, dvig denarja. Postavitev šotora in ogled hribov.

12. 7.: Naveza Jeglič-Jelovčan prepleza novo smer v Z-steni hriba Maja Ismet Sali Brucaj, *Vse za lepo rit*, VII+, 400 m. Naveza Ortar-Volontar dostopi do vznožja stene Maja e Briaset in prepleza novo smer, *Skok v sivino*, VI, 200 m, na (najverjetneje) še neosvojen vrh. Poimenujeta ga Albona. Bivakirata pod steno Maje e Briaset.

13. 7.: Naveza Jeglič-Jelovčan cel dan počiva in zvečer dostopi do vznožja S-stene Maja e Male, kjer prespita. Ortar-Volontar preplezata novo smer v S-steni Maja e Briaset, *Izgubljena žlica*, VI, 500 m, in sestopita do šotora.

14. 7.: Jeglič-Jelovčan preplezata novo smer v S-steni Maja e Male, bivakirata dva raztežaja pod vrhom. Ortar-Volontar obiščeta mesto, kjer nakupujeta.

15. 7.: Jeglič-Jelovčan splezata na vrh Maja e Briaset in sestopita do šotora. Ortar-Volontar preplezata novo smer v Z-steni Maja Ismet Sali Brucaj, *Vse za močen biceps*, VII–, 400 m. Še isti dan sestopita do šotora.

16. 7.: Pakiranje in pospravljanje šotorov. Premik v dolino Grabaja v Črni gori. Vožnja prek Kosova in nastanitev v dolini Grebaja.

17. 7.: Obisk trgovine, tržnice in turističnega centra v mestu Gusinje.

Ogled hribov in dostopov.

18. 7.: Jeglič-Jelovčan opravita prvo žensko ponovitev smeri *Prvo koplje* v hribu Kopije. Bivakirata nekaj raztežajev pod vrhom Malega Karanfila brez opreme za bivakiranje. Ortar-Volontar preplezata novo smer v hribu Maja e Vojusit, *Butec in Butec*, VII+ 200 m.

19. 7.: Jeglič-Jelovčan splezata do vrha in sestopita do koče. Ortar-Volontar imata premor. Popoldne gresta pod steno iskat opremo obeh deklet. Marija se odloči, da bo zaradi utrujenosti in padca do konca tabora počivala. Vsi so že precej utrujeni.

20. 7.: Marija počiva. Ortar-Volontar-Jelovčan preplezajo novo smer v J-steni Maja e Vojusti, *Butec in Butec in Butec*, VI, 250 m. Odločijo se, da zaradi utrujenosti akcijo končajo dva dni prej. Odločitev so podprle Marijine rane in izpolnjenost pričakovanj.

21. 7.: Odhod domov prek Nikšiča in Dubrovnika (13 ur).

Tjaša Jelovčan med prvenstvenim vzponom. Foto: Marija Jeglič.

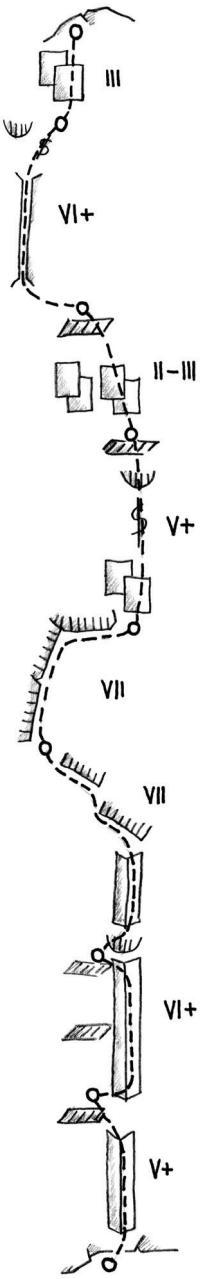
III
VI+
II–III
V+
VII
VII
VI+
V+

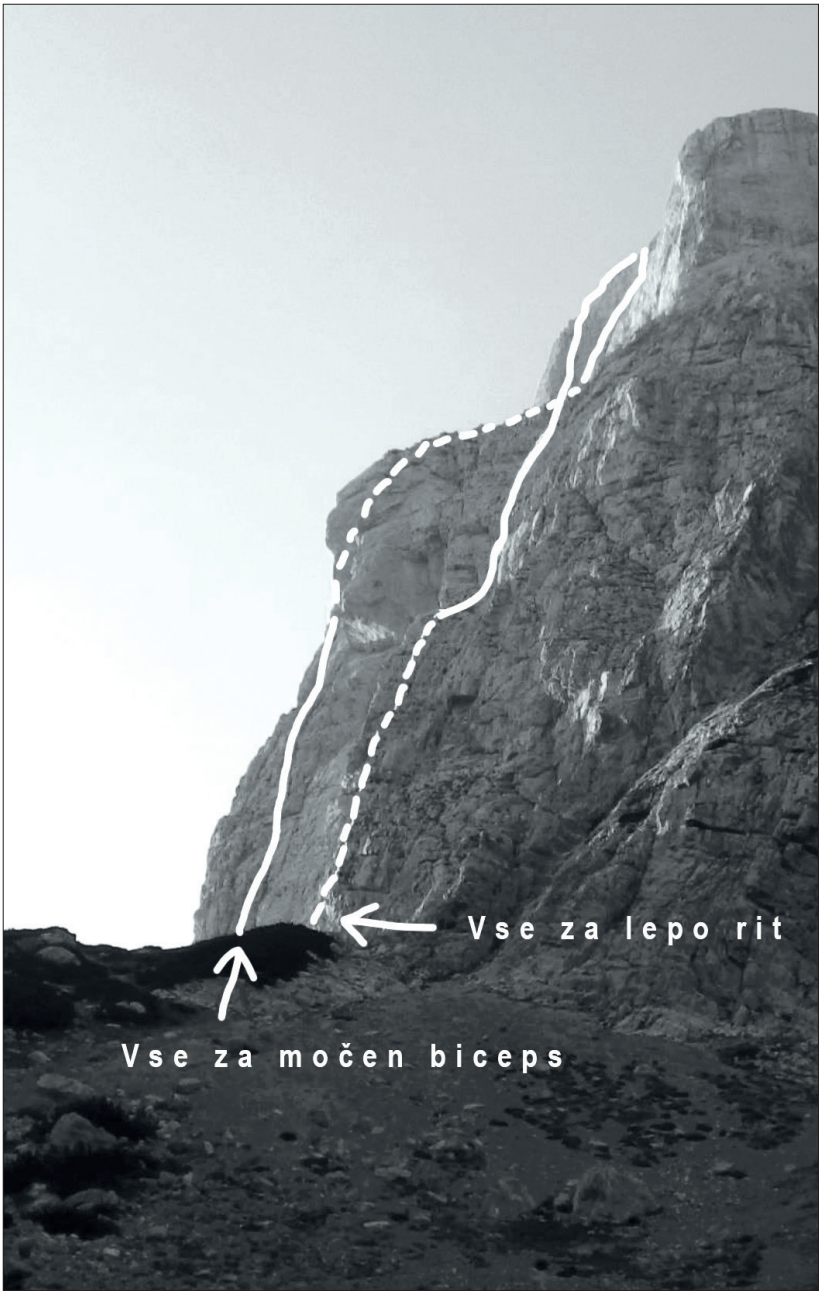
Vse za lepo rit
Vse za močen biceps

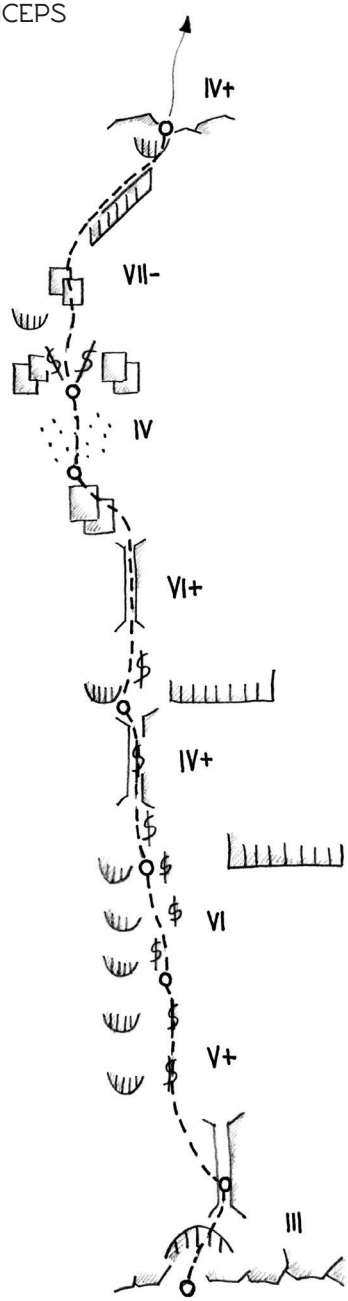
IV+
VII-
IV
VI+
IV+
VI
V+
III

SKOK V SIVINO

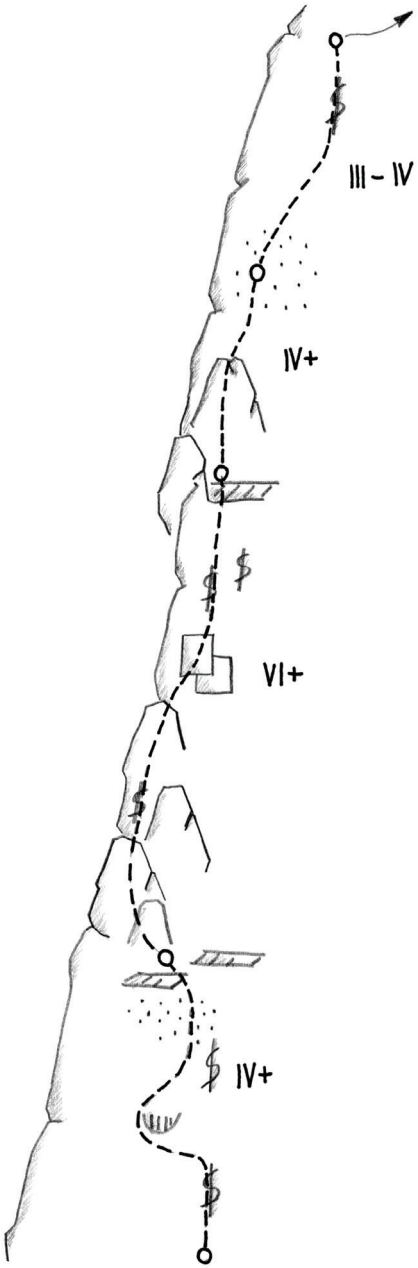

IZGUBLJENA ŽLICA

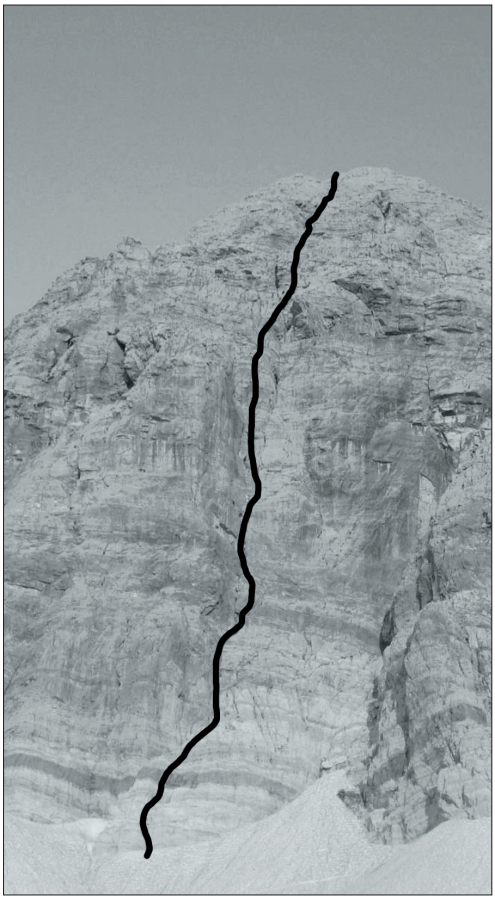

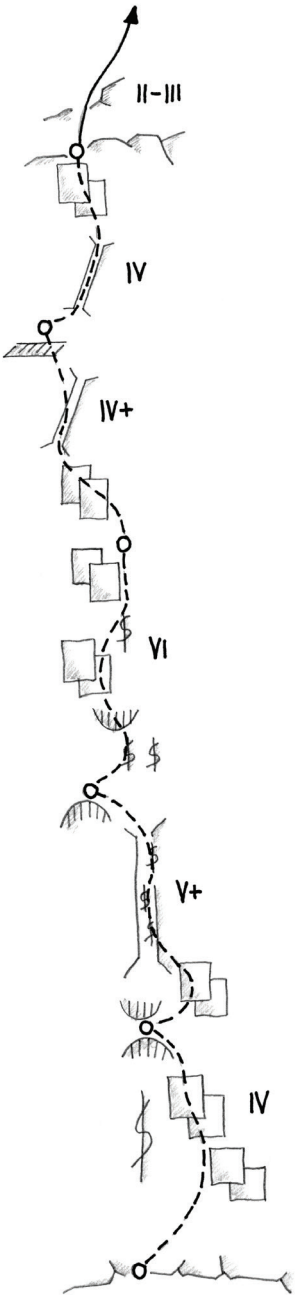

BUTEC IN BUTEC

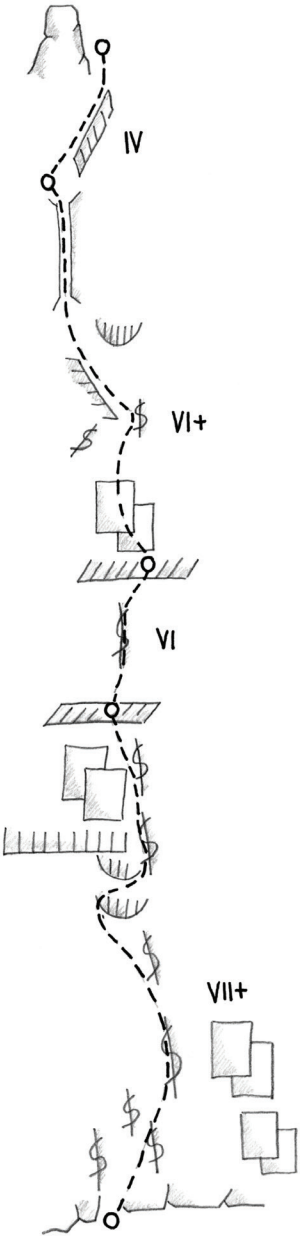

BUTEC IN BUTEC IN BUTEC

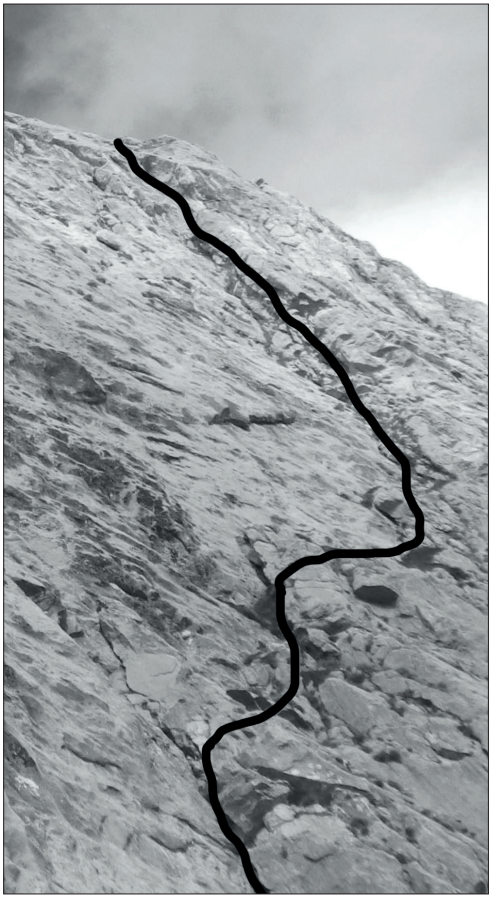

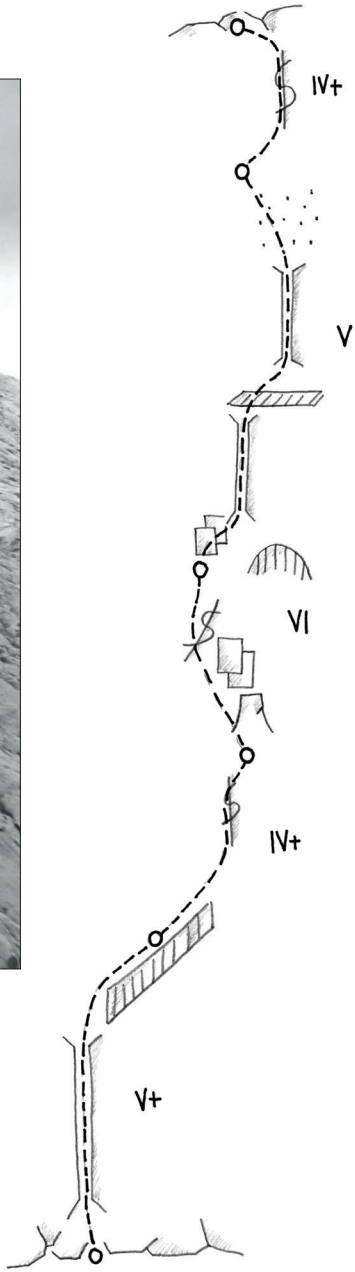

Durmitor

Udeleženca: Gašper Fašun in Denis Arnšek
Trajanje: od 12. julija 2017 do 16. julija 2017

Gašper in Denis sta se udeležila tabora, ki so ga organizirali plezalci iz Podgorice. V Ogorelem kršu sta 13. 7. 2017 uspela v prvenstveni smeri *Med stolpi* (V–/IV, 100 m + I–III, 100 m). Nato sta v Lojaniku preplezala še *Durmitorsko ogledalo* in *Bijelo pločo*.

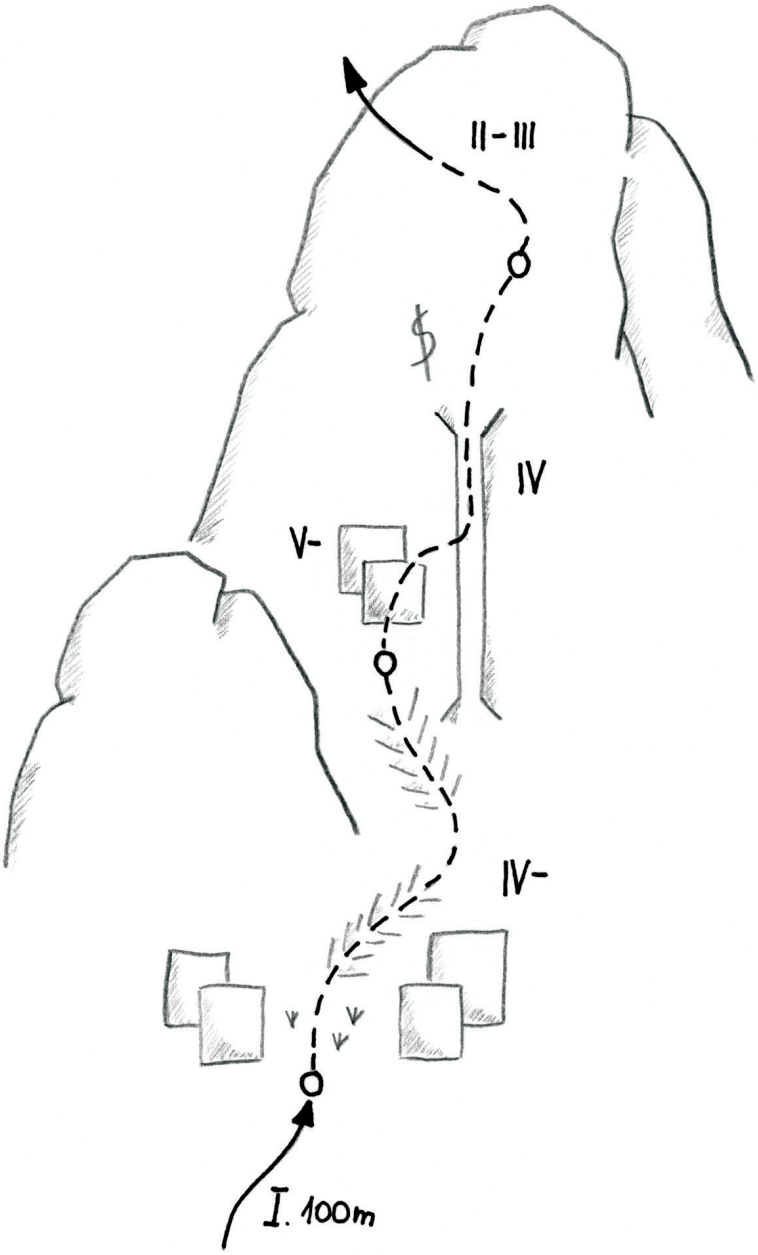
II - III
IV
V-
IV-
I. 100m

FRANCIJA

Tabor za perspektivne alpiniste KA PZS – Chamonix 2017

Udeleženci: Andraž Šparovec, Peter Hrovat, Tomo Orbanič, Luka Kračun, Tadej Kračun, Jure Leban, Benjamin Ocepek, Neli Penič, Jurij Tratar, Jernej Ortar, Miha Močnik, Uroš Stanonik ter vodji Nejc Marčič in Peter Bajec

Trajanje: od 11. do 18. marca 2017

Tokratni tabor je potekal v spomladanskem času, saj so ga lanskoletne slabe razmere in velike količine snega odplazile v pomlad. Udeleženci so naleteli na dokaj neugodne razmere. Bilo je precej črnega ledu, svežega snega in suhih sten. Posadka je bila v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko pomlajena in »zelena«, vsaj kar se tiče dotedanje aktivnosti v nekoliko višjih hribih, ampak navsezadnje je eden od ciljev tovrstnih taborov nabiranje izkušenj in nadaljnji plezalni razvoj mladine. Perspektivni alpinisti so spoznali, da je tudi v smeri z nizko oceno mogoče pošteno »nasankati« in da je lahko izkušnja ravno tako intenzivna in bogata kot v smeri bolj zvenečega imena. Tabor lahko ocenimo za uspešnega, mogoče je manjkalo nekaj več mladostne (pre)drznosti in vztrajanja pri zastavljenih ciljih. Obračanje je stalnica v alpinizmu in s tem se je treba sprijazniti, vendar se ob stabilni vremenski napovedi iz poskusa lahko iztisne še kaj več.

Opravljeni vzponi:

- Marčič-Hrovat: Pointe Farrar, *Farraon* (II, 4+, 5c/M5, 400 m) – poskus;

- Marčič-Hrovat: spust s Col du Passon (z vrha samo Marčič);

- Ocepek-Šparovec-Ortar: Pointe de Gigord, *NE Couloir* (II, AD, 400 m);

- Stanonik-Ocepek: Triangle du Tacul, *Chere gully* (II, 4, 350 m);

- Stanonik-Ocepek,:Triangle du Tacul, *Jager Couloir* (II, D, 600 m);

- Stanonik-Močnik: Aiguille du Midi, *Frendo Spur* (III, 4, D, 1200 m);

- Močnik-Bajec: Petit Dru, *Allain-Leininger* (TD, 850 m) – poskus;

- Močnik-Marčič-Bajec: Pointe Farrar, *Claire Chazal*, D+, 500 m;

- Leban-Orbanić: Triangle du Tacul, *Contamine-Mazeaud*, AD+, 2, II, 350 m;

- Leban-Orbanić: Aiguille Verte, *Couturier couloir*, (D, 2, IV, 1000 m);

- Penič-Bajec: Aiguille Grands Montets, *East Ridge* (PD+, 4c);

- Penič-Tratar: Aiguille du Midi, *Seigneur spur*, III, 1200 m – poskus;

- Penič-Tratar: Aiguille du Midi, *Arete des Cosmiques* (II, AD, 4a);

- Penič-Tratar – Hrovat: Aiguille Verte, *Grands Montets Ridge* (III, D, 5a, 800 m) – poskus;

- Hrovat-Tratar: Petite Aiguille Verte, *Pepite* (TD, M4, 250 m);

- Kračun-Kračun: Pointe Farra, *Farraon* (II, 4+, 5c, 400 m) – poskus;

- Kračun-Kračun: Triangle du Tacul, *Contamine-Mazeaud* (II, AD+, 350 m);

- Kračun-Kračun: Triangle du Tacul, *Chere Gully* (II, 4, 350 m);

- Kračun-Kračun: Col des Nantillons, *Yaneune* (500 m) – poskus;

- Ortar-Šparovec: *Couloir de la Table*;

- Ortar-Šparovec: *Migot Spur*.

Utrinek. Foto: arhiv KA PZS.

Chamonix – tabor KA PZS za perspektivne alpiniste

Udeleženci: Andraž Šparovec, Žiga Rozman, Benjamin Ocepek, Tomo Orbanič, Petra Klinar, Jernej Ortar, Krištof Fortuna, Uroš Grilj, Bor Levičnik, Matevž Štular, Nejc Turnšek, Matevž Mrak, Rok Kurinčič (vodja) in Boštjan Mikuž (vodja)

Trajanje: od 14. do 21. oktobra 2017

Udeleženci so preplezali oziroma poskusili preplezati šestnajst smeri. Perspektivci so pokazali resen in zrel pristop ter sprejemali razumne in mirne odločitve tudi v nenačrtovano zapletenih situacijah. Vodji menita, da je moment mirnosti (ko zadeve nenačrtovano skrenejo z začrtane poti) pomemben pokazatelj pravega karakterja alpinista. Fantje in dekle so se izkazali z zagnanostjo, srčnostjo in domišljijo, to pa je dobra popotnica pri nadaljnjem udejstvovanju v alpinizmu.

Opravljeni vzponi:

15. oktober:

- *Fil a Plomb,* III, 4+, 700 m; Krištof Fortuna, Nejc Turnšek in Bor Levičnik;

- Col du Plan, *North Couloir,* II, 4, 600 m; Benjamin Ocepek in Žiga Rozman.

16. oktober:

- Chamonix Aiguilles (igle); Petra Klinar in Jernej Ortar (poskus);

- *Bettembourg-Thivierge*, Aguile Verte, TD–, 4, IV, 1000 m; Tomo Orbanič, Matevž Štular in Andraž Šparovec;

- *Allain-Leininger* (Petit Dru), ED–, 6a, M6+, 900 m z zgornjim delom *Traversée des Drus* (Grand Dru), IV+, M5, 200 m; Uroš Grilj in Matevž Mrak;

- *Macho direct,* Tacul, IV, 5, M, 800 m; Rok Kurinčič in Boštjan Mikuž (izstopna varianta).

17. oktober:

- *La Gateau de Riz* (Argentiere), 5c, 170 m; Tomo Orbanič, Matevž Štular in Andraž Šparovec;

- *Kuffnerjev greben*, Maudit, D, IV, 900 m; Benjamin Ocepek in Žiga Rozman.

18. oktober:

- *ozebnik Couturier*, Aiguille Verte, D, 2, IV, 1000 m; Jernej Ortar, Petra Klinar in Bor Levičnik; Krištof Fortuna in Nejc Turnšek (poskus, obrat štiri raztežaje pod vrhom);

- *Lagard Direct*, Led Droites, TD, 4, M4, 1000 m; Tomo Orbanič, Andraž Šparovec in Matevž Štular;

- *greben Cosmique*, AD, 4a, 240 m; Žiga Rozman in Benjamin Ocepek;

- *Fil a Plomb*, III, 4+, 700 m; Boštjan Mikuž in Rok Kurinčič.

20. oktober:

- *Fil a Plomb,* III, 4+, 700 m; Jernej Ortar in Petra Klinar;

- *greben Cosmique*, AD, 4a, 240 m; Bor Levičnik in Nejc Turnšek;

- *Rebuffat-Terray*, Aiguille des Pélerins, ED–, 5, M4+, 550 m; Benjamin Ocepek in Žiga Rozman.

Visoko nad Chamonixom. Foto: arhiv KA PZS.

HRVAŠKA

Paklenica
SRČEK
maj 2017, Tjaša Jelovčan in Maja Šuštar
IX–, 250 m

Prva ženska prosta ponovitev smeri.

Anića Kuk
SPOMIN
10. 5. 2017, Luka Krajnc
8c, 350 m, 12 ur

Prva prosta ponovitev smeri.

Konec pomladi je Luku uspel odličen dosežek. Po dveh letih trdega treninga in 27 dnevih poizkusov se je poplačal ves trud in opravil je prvo prosto ponovitev smeri (po starem je smer nosila oceno VI+, A2, A3). Celotno smer je preplezal prosto v vodstvu in v enem dnevu. Najtežji raztežaj je ocenil s težavami okoli 8c, temu pa družbo delajo še en 8b+ in dva 8a+ raztežaja, ostanek smeri pa sega do 7b+.

Luka v smeri Spomin. Foto: Marko Prezelj.

Plezanje za vse – Paklenica (Hrvaška)

Udeleženci (alpinistični del ekipe): Miha Habjan, Bor Levičnik, Matevž Štular, Žiga Oražem, Klemen Gerbec, Blaž Kešnar, Matija Volontar, Andrej Jež, Jernej Ortar in Marija Jeglič

Trajanje: od 24. do 30. septembra 2017

Delegacije iz šestih držav so uživale v plezanju po odlični skali, planinarile po velebitskih vršacih ter sodelovale pri delu v različnih delovnih skupinah, katerih temelji in smernice so bili postavljeni pred enim letom na Češkem.

Večji del (sicer) 15-članske slovenske ekipe so sestavljali alpinisti, ki so v petih plezalnih dneh v kanjonu Paklenice preplezali:

25. september (deževno):

- Vranjača (športno plezanje): 6a–7c, Ortar, Habjan, Oražem, Volontar, Jeglič, Štular, Levičnik in Kešnar;

- Stup, *Domžalska* (6a, 120 m), Gerbec in Jež.

26. september:

- Anića Kuk, *Polumjesec* (6c/c+, 250 m), Oražem in Volontar, klasično varovanje;

- Anića Kuk, *Vila Velebita* (7b+, 350 m), Levičnik in Jeglič;

- Anića Kuk, *Black magic woman* (7b+, 350 m), Štular, Gerbec in Ortar (oba A0);

- Anića Kuk, *Rajna* (7a, 350 m), Kešnar in Jež (A0);

- Kukovi izpod Vlake, Nosorog (4b+, 150 m), Matjaž Šerkezi in Damjan Omerzu.

27. september:

- Anića Kuk, *Čarovnica* (7a, 300 m), Volontar in Oražem, klasično varovanje;

- Anića Kuk, *Šubara direkt* (6c+, 350 m), Levičnik in Ortar;

- Debeli Kuk, *Drugi program* (7b, 200 m), Kešnar in Štular;
- Zub, *Istočni brid* (4b+, 80 m), Gerbec in Jež, klasično varovanje;
- Manitni Kuk, *Večerni* (4c, 150 m), Gerbec in Jež, klasično varovanje;
- Manitni Kuk, *Polugodišnji* (4c, 120 m), Gerbec in Jež, klasično varovanje.

Marija Jeglič v pakleniški skali. Foto: arhiv KA.

28. september:

- Anića Kuk, *Vražja simfonija* (7a, 300 m), Volontar, Oražem, Levičnik, klasično varovanje;
- Anića Kuk, *Infinito* (7a+, 350 m), Kešnar in Ortar (AO);
- Anića Kuk, *Jenjeva* (6c, A0, 300 m), Jež in Gerbec;
- Anića Kuk, *Nema Dinka do dinka* (7b, 290 m), Jeglič in Štular;

- Anića Kuk, *Klin* (6a+, A0, 350 m), Jeglič in Štular;
- Anića Kuk, *Velebitaška* (6a+, 350 m), Jeglič in Štular;
- Vaganac (športno plezanje): 6b–7a, Habjan in Kuba (CZ).

29. september:
- Stup, *Feferon* (7a+, 120 m), Volontar in Oražem, klasično varovanje;
- Anića Kuk, *Nostalgija* (6b, 300 m), Gerbec in Jež;
- Anića Kuk, *Rumeni strah* (7c, 350 m), Levičnik in Kešnar (A0);
- Kukovi izpod Vlake, *Nosorog* (4b+, 150 m), Habjan in Kazimir Drašler;
- Hram (športno plezanje): 6c–7b+, Štular, Habjan in Ortar.

ITALIJA

Srednji Vršič (Monte Ursic)
LEDENA PESEM
8. 1. 2017, Luka Plut in Miha Zupin
WI 4–5, 350 m (+ 150 m do roba stene), 2 uri

Prva ponovitev smeri.

Uživaško plezanje. Foto: Miha Zupin.

Peči (Cima Gilberti), S-stena

KARDAN

8. 1. 2017, Ivan Rejc, Marko Gruden in Sebastjan Domenih

IV+, 250 m

Smer poteka v desnem delu široke, raztegnjene severne stene Peči. Plezalci so poiskali naravne prehode med skalnimi zaporami, ki so jih pripeljali na desni vrh.

V smeri je ostal en klin.

Ime smeri *Kardan* je povezano z dogodkom, ki se je zgodil na poti proti kaninskim goram; Sebastjan Domenih je na strmem kaninskem terenu zlomil kardan pri svojem terenskem vozilu. Smer, ki so jo preplezali, je bila njegova zamisel, Seba, kot ga nekateri kličejo, jo je preplezal kot prvi v navezi.

Peči (Cima Gilberti), S-stena

GV KARDANA

8. 1. 2017, Luka Plut in Miha Zupin

IV, 250 m, 2 uri

GV pomeni gorenjska varianta, saj sta njena avtorja doma z Gorenjske.

Dolžina variante je okrog 70 metrov.

Plezala sta tik za petami avtorjev nove smeri *Kardan*. V drugi polovici stene sta zavila iz originalne smeri in nadaljevala po polici desno. Nad njo sta sledila lepim prehodom po dobrem snegu – škripavcu, ki je bil nalepljen na skalo. Okrog sedemdeset metrov višje sta se ponovno priključila originalni smeri (IV, 70 m).

Opis: Smer poteka v desnem delu široke, raztegnjene severne stene Peči. Plezalci so poiskali naravne prehode med skalnimi zaporami, ki so jih pripeljali na desni vrh.

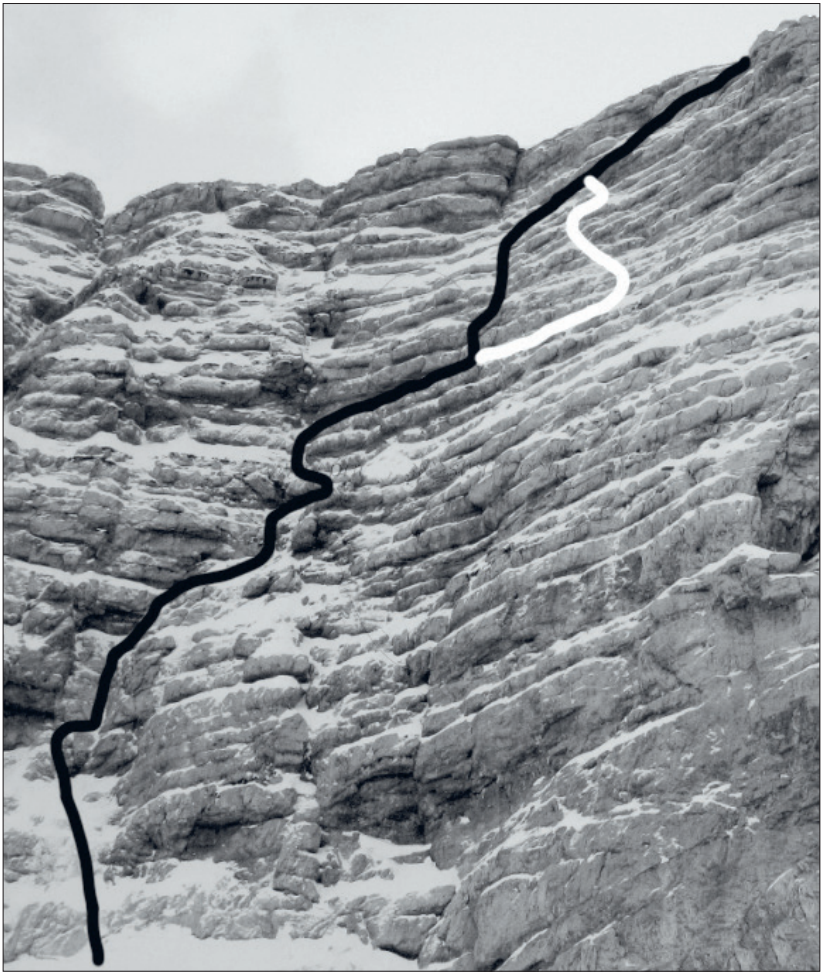

Črna = Kardan; bela = GV Kardana.
Foto z vrisom: avtorji smeri (vir: primorskestene.com).

Mrzle vode (Rio Freddo), Visoka polica, SV stena
KARFJOLA
9. 1. 2017, Luka Murn in Janez Kavčič
WI3+, 85°/60°, 125 m

Slap je viden iz doline, pne se v levem delu Visoke police (še naprej od smeri *Canale*, že skoraj v zatrepu melišča). Naredimo dva raztežaja in pol (prvi raztežaj je pokončen, nato pa se slap polagoma položi). Sestopimo s pomočjo abalakovov. Idejo za ime sta prva plezalca dobila v zanimivi tvorbi drugega raztežaja.

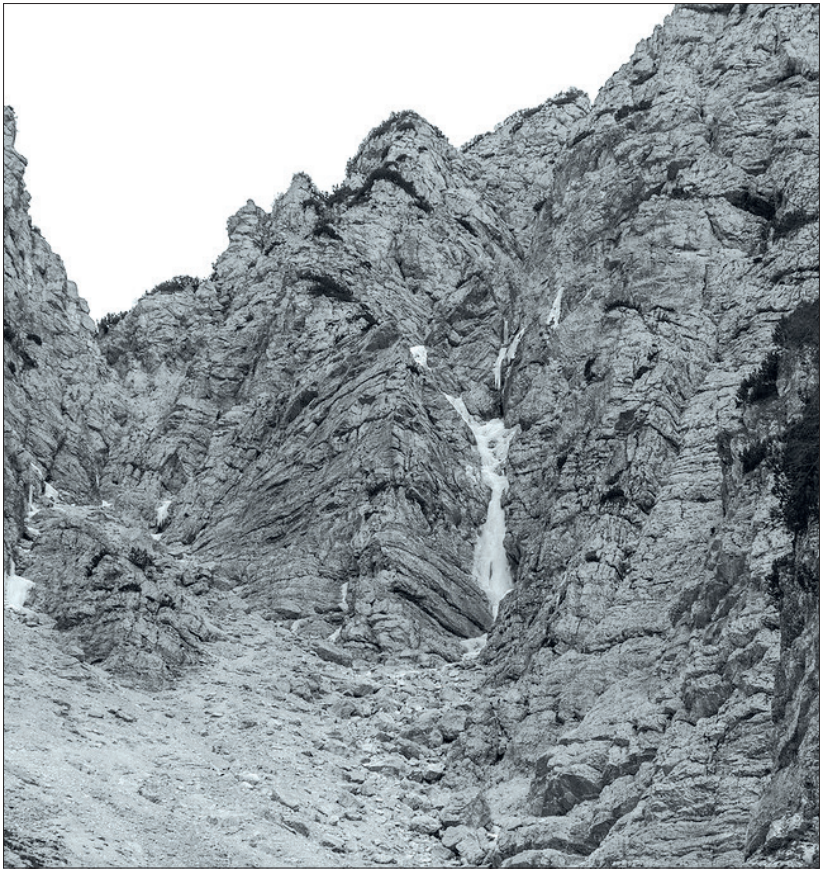

Foto: Luka Murn (vir: friko.si).

Ovčja vas (Valbruna)

PANTA RHEI

25. 1. 2017, Tine Cuder in Enrico Karletto Mosetti

M8, WI6, 50 m

28. 1. 2017, Vili Guček; prva ponovitev smeri.

Smer se nahaja med Ovčjo vasjo in Zajzero, 200 metrov naprej od pokopališča (Ovčja vas), na levi strani. Pristopa je za 15 minut.

Skalni del smeri je Enrico opremil s svedrovci (6) in navrtal varovališča (2). Linija smeri poteka po previsni poki z leve proti desni do ledene sveče, čeznjo na polico, kjer je varovališče. Drugi raztežaj pa poteka čez svečo na vrh.

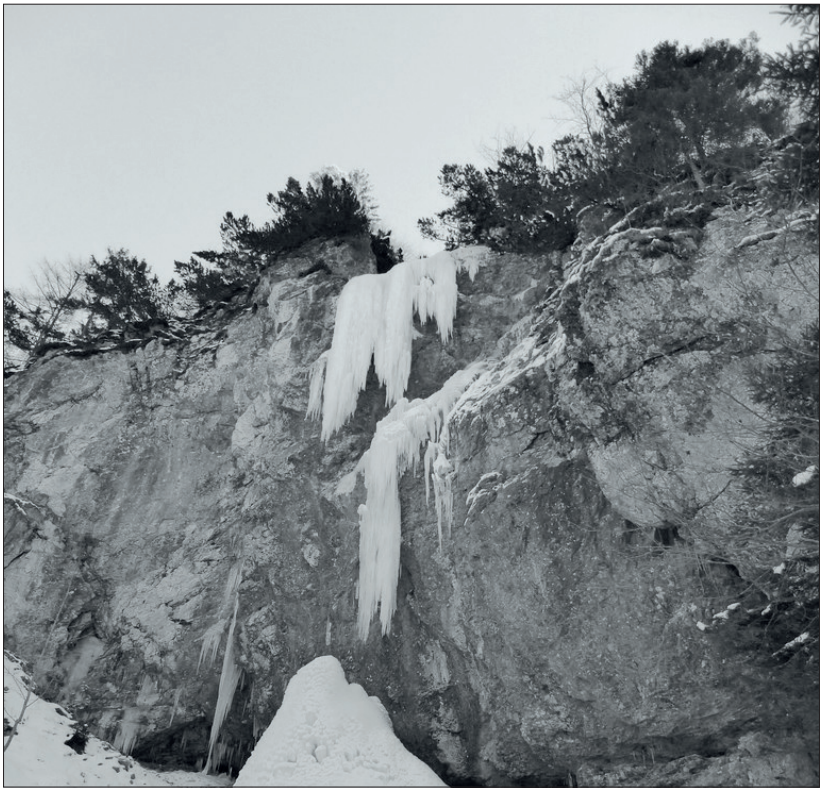

Vir in fotografija: Tine Cuder.

Reklanica (Val Raccolana)
HYSTERIA
25. 1. 2017, Tine Cuder in Roman Benet
M7, WI6+, 130 m

Smer leži nasproti slapu *Rio Vandul*. Dostopimo kot za *Vandul*.

Prvi raztežaj poteka po ozkem žlebu (WI4+). Višje zmanjka ledu (M7), na desni strani poiščemo varovališče s svedrovci (45 m). Drugi raztežaj vodi naravnost čez svečo (WI5+), plezamo do drugega varovališča na svedrovcih (30 m). V tretjem raztežaju plezamo čez visečo svečo (WI6+) in nadaljujemo po ledu do vrha (WI5), kjer je varovališče na drevesu (60 m).

Ob prvem vzponu je bil led v sveči tretjega raztežaja precej suh (nevarnost podrtja).

V smeri je devet svedrovcev (štirje v prvem raztežaju, eden v tretjem raztežaju ter štirje na varovališčih).

Vir in fotografija: Tine Cuder.

Zajzera

ABC – LEVA VARIANTA

30. 1. 2017, Boštjan Sovdat in Tilen Rakušček

WI5–5+, 90°/80°, 90 m

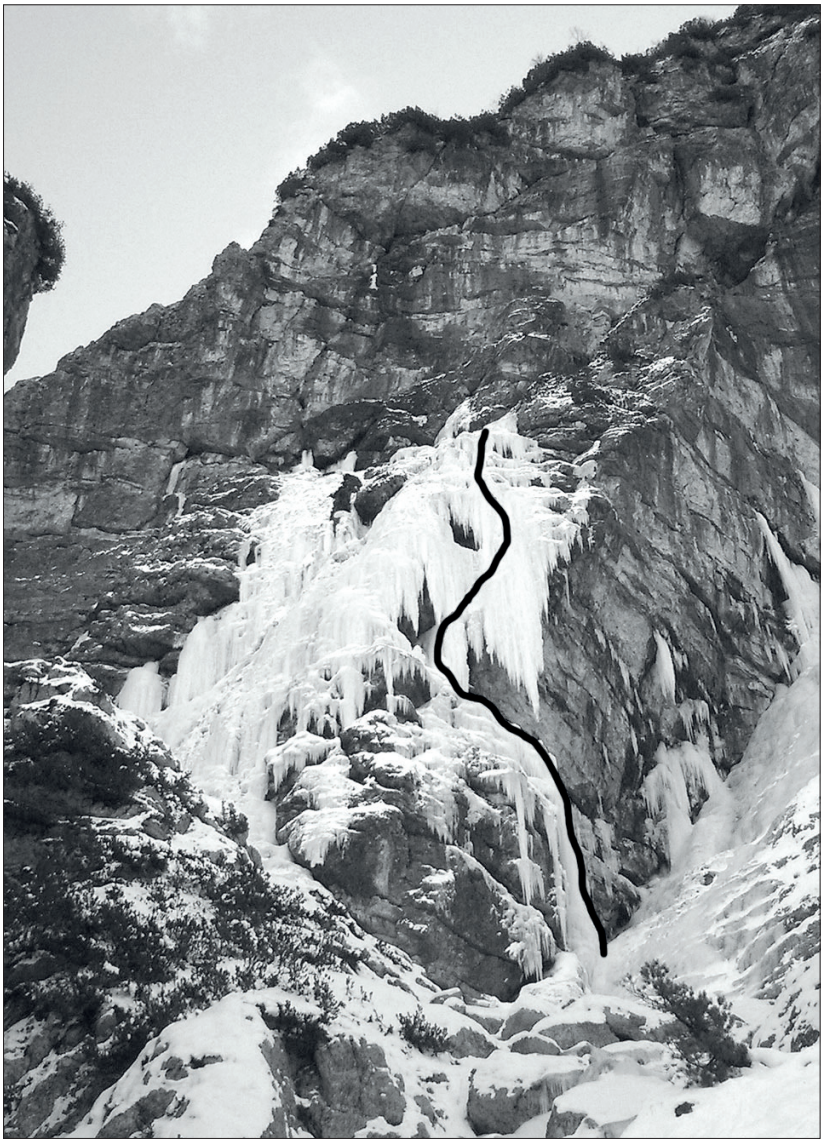

Tabor za perspektivne alpiniste KA PZS – Val Masino 2017

Udeleženci: Maja Jereb, Matic Košir, Tjaša Jelovčan, Klemen Gerbec, Neli Penič, Peter Hrovat, Nejc Turnšek, Andraž Šparovec, Borut Demšar ter vodji Andrej Grmovšek in Nejc Pozvek

Trajanje: od 22. do 30. julija 2017

Tokratni tabor je bil zaznamovan z menjavo generacije. Zaradi odprav in dejavnosti znotraj ekipe SMAR smo bili priča novim obrazom, taborniški veterani so bili v manjšini. Odlična priložnost za novince na sceni, ki so jo več kot izkoristili. Večina se je (sploh poleti) prvič srečala z granitnimi stenami, plezanjem poči in plati, ki zahtevajo postopno prilagajanje in nedvomno pomenijo bistven odmik od znanega poplezavanja v južnoalpskem apnencu in dolomitu. Namenoma je bila izbrana lokacija, ki omogoča relativno udoben stik z novostmi, hkrati pa ponuja širok nabor možnosti: od plezanja v resnem, alpskem okolju na nadmorski višini nad 3000 metrov, strmih sten z vsemogočimi strukturami nad dolino Mello do plezališč in balvanov ob slabših razmerah v gorah.

Na papirju pretežno manj izkušeni alpinisti (in pripravniki) so pokazali veliko mero zagnanosti in resno pristopali k turam. Pokazali so obvladovanje vseh elementov za uspešno izvedbo ture in suverenost ter preudarnost pri plezanju in odločitvah. Le želimo si lahko, da v prihodnjih letih še nadgradijo svojo aktivnost, tako pri svojih turah kot na taborih. Nedavno minuli je z vseh vidikov dosegel svoj namen.

(Pre)plezane smeri

Pojasnilo k ocenam smeri: kljub pretežno uporabljeni francoski lestvici ocenjevanja gre praktično pri vseh smereh za tradicionalen način varovanja, ki zahteva sprotno nameščanje varoval (predvsem metuljev in zatičev), v ploščah (in ponekod na sidriščih) pa so v smereh nameščeni svedrovci.

Nedelja, 23. 7. 2017

- Penič-Hrovat: Punta Antonio Boscaci, *Opinioni di una serpe*, 5c, 240 m;

- Penič-Hrovat: Punta Antonio Boscaci, *Macroglossum stellatarium*, 6a, 215 m;

- Jereb-Turnšek: Punta Antonio Boscaci, *Opinioni di una serpe*, 5c, 240 m;

- Jereb-Turnšek: Punta Antonio Boscaci, *Macroglossum stellatarium*, 6a, 215 m;

- Gerbec-Demšar: Corni Bruciati, *La mela rossa* (var.), VI+/V, 270 m;

- Grmovšek-Košir: Corni Bruciati, *Le porte del cos* (var.), VIII/V–VI, 270 m;

- Grmovšek-Košir: Placche cascata Vicima, *L'aqua e vicima*, 6b+, 190 m;

- Pozvek-Šparovec: Corni Bruciati, *Una gelata precoce* (var.), VII/VI, 270 m.

Ponedeljek, 24. 7. 2017

Balvaniranje in počitek v Val di Mello.

Torek, 25. 7. 2017

- Košir-Demšar: Mello: povezava smeri *Prezipio degli astereoidi, Condanatti al movimento* + *Oceano irrazionale*, 6c+ A0 (2 m), 580 m;

- Jereb-Turnšek: Mello: Dimore degli Dei, *Il risveglio di Kundalini,* 6a+, 400 m;

- Hrovat-Gerbec: Mello: povezava smeri *Il Risveglio di Kundalini,* VII–, 400 m + *Luna Nascente*, VII, 350 m;

- Penič-Šparovec: Mello: povezava smeri *L`assolio*, 5c, 100 m + *Colibri*, 6a, 175 m;

- Jelovčan-Grmovšek-Pozvek: Mello: Mont Qualido, *Magic line*, 7b+, 700 m.

Sreda, 26. 7. 2017

Balvaniranje in počitek v Val di Mello, naveza Gerbec-Šparovec popoldne v kočo Allievi Bonacossa.

Utrinek. Foto: Andrej Grmovšek.

Četrtek, 27. 7. 2017

- Gerbec-Šparovec: Punta Allievi, *Gervasutti*, 5c/R2/IV, 600 m + *Decadente*, 6a/R2+/III, 280 m;

- Penič-Jereb: Punta Torelli, *Mauri-Fiorelli*, 5c, 400 m;

- Košir-Demšar: Avancorpo del Porcellizzo, *Kosterlitz-Bolero*, 6a, 130 m;

- Hrovat-Turnšek: Dente della vecchia, *Milchzahn*, VI, 200 m + *Polident*, VI, 200 m;

- Grmovšek-Jelovčan-Pozvek: *Motto – Ongaro 1*, 7a+, 130 m in *Motto – Ongaro 2*, 7a, AO, 130 m.

Petek, 28. 7. 2017

- Gerbec-Šparovec: Pizzo Torrone Occidentale, *Melonimaspes Crack*, 5c/R2/III, 300 m;

- Penič-Turnšek: Piz Badile, *Toto Riina*, 5c+, 400 m;

- Hrovat-Jereb: Piz Badile, *Stella Reticca*, VI, 500 m;

- Grmovšek-Jelovčan-Pozvek: Piz Badile, *Via degli Inglesi,* VIII+/IX-/V-VII, 650 m;

- Košir-Demšar: poskus v SV-steni Piz Badila; po vrnitvi osvojita vrh Piz Cengala (3367 m) po *Normalni smeri* (III).

Sobota, 29. 7. 2017

- Gerbec-Šparovec-Hrovat: Mello: Sperone della magia, povezava smeri *Magic lina,* 5b/c/RS2/I, 75 m + *La sfera di cristallo,* 6a/R2/II, 135 m;

- Penič-Turnšek-Jereb: Mello: povezava smeri *Stomaco Peloso* (5a, 60 m) + *L`alba del nirvana* (5c, 135 m);

- Jelovčan-Košir-Demšar: Mello: Tempio dell eden, kombinacija smeri *Stomaco peloso-Alba del nirvana-Morti viventi*, 6b+, 150 m.

Utrinek. Foto: Maja Jereb.

KOSOVO

Djeravica

SLOVENSKO-KOSOVSKA GRAPA

25. 3. 2017, Silvo Vrhovec in Nedih Limani (Kosovo)
II–III, 40–50°, 400 m, 2 uri

Iz Prizrena se odpeljemo do vasi Junik in nadaljujemo proti gori (do višine 1690 m). Pripnemo smuči in gremo po poti Pre Bačile Gropa E Erienikut. Prečimo potok Ernik in na 1950 metrih vstopimo v grapo. Po njej se vzpenjamo proti sedlu. Na višini 2200 metrov pridemo pod skok (15–20 m, II–III). Nad njim nadaljujemo po grapi, ki nas pripelje do sedla na višini 2350 metrov. Vzpon lahko podaljšamo po jugovzhodnem grebenu do vrha (skupni čas vzpona je potem približno štiri ure in pol).

Bela linija: Slovensko-kosovska grapa in jugovzhodni greben.
Siva linija: smer smučarskega spusta, ki sta ga opravila
Silvo Vrhovec in Deni Hameli.

NEMČIJA

SMAR v Bavarskih Alpah

Udeleženci: Matej Balažic (organizacijski vodja akcije), Tjaša Jelovčan, Marija Jeglič, Domen Petrovčič, Andrej Jež, Matija Volontar in Žiga Oražem

Trajanje: 18.–25. marec 2017

Razmere za aktivnosti v visokogorju so bile v času akcije manj ugodne od zaželenih. Kljub temu so člani ekipe primerno izbirali cilje. Na žalost je akcijo prekinil tragičen dogodek, ko je med grebenskim prečenjem zdrsnil Domen Petrovčič. Glede na okoliščine ni mogoče ugotoviti, kaj je bil neposreden razlog za zdrs. Skupina treh se je tekoče gibala prek nezahtevnega kopnega terena, kjer je Domen hodil zadnji in po zdrsu padel prek skalne stene v snežen žleb, od koder ga je sprožen plaz snega odnesel še nižje. Celotna ekipa je po tem dogodku prekinila akcijo, čeprav so potrebovali čas, da so ustrezno uredili vse potrebno v zvezi z nastalo situacijo.

Kronološko poročilo:

18. 3.: Nakup hrane ter prevoz do Mittenwalda (nastanitev v apartmaju).

19. 3.: Domen, Andrej, Matija, Tjaša in Marija si gredo pogledat dostop pod steno Wetterwanda, Matej in Žiga dostopita do koče Böckl v dolini Reintal, kjer prebivakirata noč na terasi koče.

20. 3.: Matej in Žiga dostopita do severne stene Hochwannerja. Zaplezata v smer *Direkte Nordwand*, vendar zaradi slabih snežnih razmer in slabega varovanja nadaljujeta levo. Domen, Andrej in Matija dostopijo do stene Wetterwanda ter preplezajo smer *Wetterkante*. Marija in Tjaša se odpravita proti južni steni Schüsselkarspitze, kjer ju za štiri ure zaposli dostop po južnem snegu do stene. V steni nato preplezata kombinacijo smeri *Phantasia* in *Siemens/Wolf*. Vsi še isti dan sestopijo v dolino.

21. 3.: Počivanje in sušenje premočene opreme.

22. 3.: Močno dežuje, zato se ekipa odpravi plezat v športno dvorano v Ehrwaldu.

23. 3.: Tjaša in Marija zgodaj zjutraj dostopita do Schneefernerkopfa, kjer zaplezata v smer *Zwischen den Toren*. Preostali del ekipe se s prvo jutranjo gondolo zapelje do Alpspitza. Trojica Domen, Andrej in Matija se odpravi proti grebenu Blassengrat, kjer nameravajo opraviti povezovalni vzpon *Blassengrat–Jubileumgrat* do vrha Zugspitzeja. Žiga in Matej se odpravita v bližnjo steno Bernadienwalda, kjer preplezata dve srednje dolgi smeri *Alter-Nordwand*, ter *Direkte-Nordwand*. Okoli 17. ure pride sporočilo o tragični nesreči Domna na grebenu Blassengrat. Žiga in Matej se odpravita v dolino, kjer ju že čakata Andrej in Matija. Dekleti bivakirata nekje na polovici smeri.

24. 3.: Tjaša in Marija še vedno plezata v smeri *Zwischen den Toren*. V neugodnih snežnih razmerah ter ob slabem varovanju v kompaktnih ploščah napredujeta počasneje, kot je bilo zamišljeno, zato se odločita za povratek. Ker ju ujame noč, še enkrat bivakirata v steni. Preostali člani urejajo formalnosti v zvezi z nesrečo.

25. 3.: Tjaša in Marija varno sestopita. Pakiranje in odhod v Slovenijo.

Seznam smeri:

- Wetterwand, *Wetterkante*, V+, 1300 m; Andrej Jež, Domen Petrovčič in Matija Volontar;

- Hochwanner-*Direkte-Nordwand*, kombinacija v levo, IV, 1400 m; Žiga Oražem in Matej Balažic;

- Schüsselkarspitze, kombinacija *Phantasia* in *Siemens/Wolf*, 5+, 200 m; Tjaša Jelovčan in Marija Jeglič;

- *Blassengrat, Jubileumgrat*, III, 9 km; Andrej Jež, Domen Petrovčič in Matija Volontar; vzpon prekinjen zaradi Domnove nesreče;

- Bernadienwald, *AlterNordwand,* V, 200 m; Žiga Oražem in Matej Balažic;

- Bernadienwald, *Direkte-Nordwand*, V+, 200 m; Žiga Oražem in Matej

Balažic;

- Wetterstein Westwand, *Zwischen den Toren*, VII, 1300 m; Marija Jeglič in Tjaša Jelovčan (neuspel poskus).

Foto: arhiv KA PZS.

NORVEŠKA

Senja

Udeleženci: Janez Kavčič, Luka Murn, Miloš Sterle, Janez Hafner, Marko Turšič in Samo Hafner

Trajanje: od 11. do 20. marca 2017

Preplezane smeri:

- Krokelvtinden, J-stena – *grapa v južni steni* (60°/35– 40°, 300 m); Luka Murn, Miloš Sterle in Janez Kavčič;

- Store Hesten, SZ-stena – *Cave Couloir* (III, 80°, led, skala, sneg, 650 m); Luka Murn, Miloš Sterle in Janez Kavčič;

- Bringstinden – *Spoon Couloir* (III, 80°, led, skala, sneg, 400 m); Marko Turšič, Samo Hafner in Janez Hafner;

- Ersfjord, ledni slap – *Big Blue* (WI4–5, 180 m); Luka Murn in Janez Kavčič; Samo Hafner, Janez Hafner in Marko Turšič;

- Ersfjord, ledni slap – *neimenovani slap ob Big Blue* (WI4, 100 m); Luka Murn in Janez Kavčič; Janez Hafner, Miloš Sterle, Samo Hafner in Marko Turšič.

SLOVAŠKA

Plezanje za vse – Visoke Tatre (Slovaška)

Udeleženci: Uroš Stanonik, Luka Štravs, Matija Volontar, Miha Zupin, Neli Penič, Andrej Jež, Žiga Oražem, Tjaša Jelovčan, Peter Bajec, Barbara Bajcer in Matej Ogorevc

Trajanje: od 18. do 24. junija 2017

Poudarek mednarodnega projekta Climbing for everybody (Plezanje za vse) je na izmenjavi izkušenj in znanja na področju plezanja, alpinizma in planinstva. Zamišljen je kot nekakšna izmenjava plezalcev in planincev iz šestih držav (Slovenije, Češke, Slovaške, Hrvaške, Italije in Madžarske).

Popularizacija plezanja med mladimi, vpliv plezanja na okolje, sodelovanje z državnimi institucijami, komunikacija s splošno javnostjo, vzpodbujanje včlanjevanja v nacionalne planinske organizacije, usposabljanje in trening, mednarodno sodelovanje na področju plezanja, plezanje v tretjem življenjskem obdobju – te teme so premlevale delovne skupine, ki tako kot »terenski del« predstavljajo bistvo triletnega projekta.

Večji del (sicer) 15-članske slovenske ekipe so sestavljali alpinisti, ki so se v petih plezalnih dneh dodobra spoznali s slovaškim granitom. Plezanje je bilo zaradi druge kamnine precej drugačno kot v Sloveniji, kjer smo navajeni precej bolj krušljivih dolomitskih in apnenčastih pobočij ter sten. Kakovostna in čvrsta skala ter odlična in pisana mednarodna družba sta vsekakor razlog, da slabih vtisov in doživetij praktično ni bilo. Skupno so preplezali 32 različno težkih smeri dolžine od 75 do 220 metrov.

SLOVENIJA

SMAR gostila ameriške plezalce – Kranjska Gora

Slovenski udeleženci: Anže Klarič, Domen Petrovčič, Andrej Jež, Sara Jaklič, Luka Stražar, Aleš Česen in Marko Prezelj

Ameriški udeleženci: JD Merritt, Erik Rieger, Kurt Ross, Nik Mirhashemi in Steve House (mentor)

Trajanje: od 19. do 22. januarja 2017

Usmeritev slovenske mladinske alpinistične reprezentance (SMAR) v srečanja z alpinisti različnih generacij in iz različnih socialnih ozadij se je vsakič izkazala za zanimivo. Še posebej učinkovito je idejno »plemenitenje«, ko v naših domačih hribih gostimo ljudi, ki izražajo velika pričakovanja, povezana s slovesom slovenskega alpinizma. Tako je bilo tudi gostovanje ameriških plezalcev v Kranjski Gori.

Kronološki pregled

Četrtek, 19. 1. 2017: Prihod in nastanitev v Kranjski Gori. Skupna večerja, spoznavanje in oblikovanje navez in ciljev za prihajajoče dni.

Petek, 20. 1. 2017: Po zajtrku se vse naveze odpravijo plezat:

- Anže, JD, Nik: Slapovi v Tamarju: *Sveča* (WI4, 90 m), *Skriti slap* (WI3, 90 m), *Desni slap* (WI4, 50 m);

- Domen, Kurt, Erik: *Krokarjev slap* (WI5+, 100 m);

- Luka, Steve, Marko: *slap Peričnik.*

Andrej v petek ni plezal, Sara pa se je pridružila zvečer.

Sobota, 21. 1. 2017: Nekoliko preoblikovane naveze se podajo v smeri:

- Anže, JD: *Severovzhodni greben* v NŠG (IV–V/II–III, 200 m);

- Domen, Kurt, Sara: poskus v Stenarju v smeri *Severni slap* (V–/III, 400 m), obrnili zaradi poškodbe;

- Andrej, Nik: poskus v *spominski smeri Saše Kamenjeva* (M6, 90°, 400 m), obrnila zaradi globokega snega;

- Luka, Steve, Mark: smer *Kepca s prvenstvenim desnim izstopom* v Z-steni Dovškega Križa (7 raztežajev, mesto M6, ostalo lažje).

Erik zaradi slabega počutja ni plezal.

Nedelja, 22. 1. 2017: Naveze se po zajtrku odpravijo plezat:

- Anže, JD: *Bučer-Kristan* (IV–/III, 400 m);

- Andrej, Sara, Kurt: *Drugi slap* v Prednji glavi (II/WI4, 200 m) in *Katarza* (WI5, 100 m);

- Steve, Mark: *Kranjska poč* v NŠG (IV/III–IV, 250 m);

- Aleš, Nik: ponovitev K*epce z desnim izstopom*.

Erik zaradi slabega počutja ni plezal, Domen tudi ne zaradi poškodbe.

Po skupni večerji je sledil odhod domov.

Plezanje Peričnik.a. Foto: Marko Prezelj.

Plezalni tabor KA za mlade perspektivne alpiniste – Veliko Špičje

Udeleženci: Borut Demšar, Klemen Gerbec, Domen Košir, Tadej Kračun, Miha Močnik, Benjamin Ocepek, Neli Penič, Žiga Rozman, Jan Slapšak, Luka Štravs, Jurij Tratar, Martin Volk ter vodji Peter Bajec in Nejc Marčič

Trajanje: od 18. do 19. februarja 2017

Če je bilo vreme skoraj kot naročeno za izvedbo tabora, so jo nekoliko zagodle razmere, ampak to ni zmotilo mladine, da se ne bi zaganjala v stene.

Sobota je tako postregla z jasnim, a vetrovnim vremenom in vsi udeleženci so se odpravili v stene. Družno so iskali prehode v stenah Velikega Špičja, Vrha Labrje in Plaskega Vogla. Do večera so bili vsi varno v dolini, kjer so delili izkušnje prvega dne, nadomeščali izgubljene kalorije in kovali načrte za naslednji dan. Nedelja jih je pozdravila z meglenim vremenom in nekoliko manjšo motivacijo, a kljub temu so naveze ena za drugo odhajale pod in v stene.

Foto: arhiv KA.

Tabora se je udeležilo kar nekaj novih, mladih in nekoliko »zelenih« plezalcev, ki so dodobra izkoristili priložnost in se marsičesa naučili. S starejšimi mački so izmenjali izkušnje in poglede na zimski alpinizem. Tabor je razširil obzorja mladine, saj večina še ni zavila v trentarske konce niti ni poznala sten, ki ponujajo obilo možnosti za alpinistično udejstvovanje. Udeleženci so morali pokazati nekaj iznajdljivosti in znanja, saj so ture v teh koncih precej bolj kompleksne kot kje drugje. Posebno težavni so sestopi, ki zahtevajo zbranost do zadnjega koraka.

Opravljeni vzponi:

- Demšar-Kračun: Vrh Labrje, *Taborni ogenj* (3–4, IV, M4, 300 m), verjetno nova smer;
- Demšar-Močnik: Veliko Špičje, poskus nove smeri;
- Ocepek-Rozman: Veliko Špičje, *Stopnice na Komno*, poskus;
- Ocepek-Rozman: Veliko Špičje, *Tumova*, poskus;
- Volk-Gerbec: Veliko Špičje, *Rutar-Brezavšček* (II–III, 300 m);
- Gerbec: Veliko Špičje, *Tumova* (II–III, 300 m);
- Močnik-Penič: Veliko Špičje, *Kaminska smer* (III–IV, 450 m), poskus;
- Slapšak-Tratar: Veliko Špičje, *Rutar-Brezavšček* (II–III, 300 m);
- Rozman-Penič: Veliko Špičje, *Rutar-Brezavšček* (II–III, 300 m);
- Štravs-Kračun: Veliko Špičje, *Rutar-Brezavšček* (II–III, 300 m);
- Košir-Marčič-Bajec: Plaski Vogel, *Sendvič za Batmana* (3, IV, M5+, 450 m), prvenstvena smer.

ŠPANIJA

SMAR-ova akcija v Picosih

Udeleženci: Tjaša Jelovčan, Marija Jeglič, Sara Jaklič, Matija Volontar, Andrej Jež, Žiga Oražem in pridruženi član Luka Krajnc

Trajanje: 11.–23. avgust 2017

Kronološki pregled:

11. 8.: Nakup hrane in pakiranje opreme v kombi.

12. 8.: Vožnja v Arenas de Cabrales. Nastanitev v kampu, oblikovanje navez in priprava nahrbtnikov.

13. 8.: Dostop do koče Uriellu. Sara, Marija in Tjaša splezajo smer *Pecadillu* (6c, 250 m) v južni steni. Andrej in Matija ponesreči splezata prvenstveno smer v Aguja de Tiros Dela Forca, smer poimenujeta *Despacito* (VI+, 300 m). Luka in Žiga lovita kamnite projektile v smeri *Esto no es Hawai* (6c, 170 m).

14. 8.: Dan se ne začne prav dobro. Najprej preseneti vreme, ki je sicer sončno, a z močnim in hladnim vetrom. Tako je treba prilagoditi cilje in težavnost razmeram. Drugo razočaranje je španski zajtrk. Veliko piškotov, za vsakega en prepečenec, eno maslo, ena marmelada in kava/čaj. Netipičen zajtrk in predoziranje cukra že zjutraj. Marija in Sara se lotita smeri *Hedonista* (6c, 500 m), a se malo po polovici smeri odločita za povratek. Prav tako v smeri *Directisima* (7b, 550 m) obračata Matija in Andrej. Žiga, Luka in Tjaša pa preplezajo smer *Rabada-Navarro* (6c, 750 m).

15. 8.: Dan se začne bolje, vsaj kar se tiče vremena, zajtrk pa je žal isti. Marija in Sara splezata smer *Rabada-Navarro* (6c, 750 m), Matija in Andrej smer *Sagitario* (6a+, 250 m), takoj za tem pa še smer *Esto no es Hawai* (6c, 170 m). Žiga in Tjaša uživata v *Directisimi* (7b, 550 m). Luka zaradi poškodbe (padec kamna) počiva. Sestop v dolino.

16. 8.: Počitek.

17. 8.: Ponoven dostop do koče Urielli. Nahrbtniki so bolj polni zaradi

odločitve udeležencev, da bodo spali zunaj pod balvani. Matija in Tjaša splezata smer *Leiva* (7b, 550 m). Marija in Sara *Directisimo* (7b, 550 m). Andrej, Žiga in Luka pa smer *Cherokee Way* (7a, 220 m).

18. 8.: Hladen in meglen pričetek dneva. Stena je čisto prazna, okrog koče pa se govori o norih Slovencih, ki plezajo v vsakem vremenu. Marija, Sara in Luka splezajo *Sagitario* (6a+, 250 m), Matija in Tjaša pa *Cherokee Way* (7a, 220 m). Sledi še sestop v dolino.

19. 8.: Počitek.

20. 8.: Počitek, premik do drugega izhodišča.

21. 8.: Logistične težave, zaprta cesta, poslabšanje vremena, posledično upad motivacije. Ekipa se zapelje do obale in se namesti v kampu. Sledi kopanje v atlantskem oceanu.

22. 8.: Športno plezanje v plezališču Rumenas. Super plezališče. Kapniki, dolge smeri in na koncu dneva roke do tal. Ekipa pleza smeri do 7c.

23. 8.: Odhod domov.

Foto: arhiv KA PZS.

VELIKA BRITANIJA

SMAR na Škotskem

Udeleženci: Marko Prezelj (mentor), Matija Volontar (vodja akcije), Marija Jeglič, Sara Jaklič, Anže Klarič, Matej Balažic, Domen Petrovčič in Andrej Jež

Trajanje: od 12. do 19. februarja 2017

Ekipa je imela na začetku precej sreče z razmerami. Po dveh dneh plezanja je sledila otoplitev, ki je ustavila plezalne aktivnosti v hribih. Sicer so še poskusili z iskanjem različnih možnosti, vendar se je aktivnost zadnjih dni največkrat končala v telovadnici oz. na plezalni steni.

Kronološki pregled:

12. 2.: Prihod v Edinburg ter določitev navez in ciljev za naslednji dan.

13. 2.: Vetrovno, megleno vreme. Vsi se odpravijo v Stob Coire nan Lochain. Matija-Tom preplezata smer *East Face Direct Direct* (VII/7), 110 m. Matej-Alfie preplezata *Innuendo* (V/6), 110 m. Anže-Tim preplezata *Crest Route* (V/6), 110 m. Marija-Sara-Suzana se zapodijo v smer *Twisting Groove*, IV/5, 135 m. Marko-Ian preplezata *Central Grooves*, VII/7, 110 m. Andrej-Will Harris preplezata smer *Scabbard Chimney*, V/6, 100 m, in *Crest Route*, V/6, 110 m. Domen-Will Hardy preplezata *Scabbard Chimney*, V/6, 100 m.

14. 2.: Dokaj jasno, vendar zelo vetrovno vreme. Matija, Tom, Domen, Will Hardy preplezajo klasični greben na vrh Ben Nevisa – *Tower Ridge*, IV, 600 m. Marko-Ian Parnell-Ian Small opravijo prvo ponovitev smeri *The Past Is Close Behind*, VIII/8, 120 m, v desnem ostenju Ben Nevisa. Anže-Tim preplezata smer *Green Gully*, IV/3, 180 m. Matej-Alfie v Stob Coire nan Lochain opravita vzpon v smeri *Twisting Grooves*, IV/5, 100 m. Marija-Sara-Suzana preplezajo smer *Cryp Route*, V/6, v hribu Church Door Butress. Andrej-Will preplezata smer *Neanderthal*, VII/7, 100 m, v dolini Lost Valley.

15. 2.: Začetek toplega vremena. Mark-Ian neuspešno iščeta razmere v dolini Lost Valley. Andrej-Domen-Tom se odpravijo pod Ben Nevis

in preplezajo *Green Gully*, IV/3. Marija-Sara-Suzana iščejo razmere v območju hriba Stob Coire nan Lochain, a neuspešno. Matija, Will Harris, Will Hardy, Anže, Matej, Tim, Alfie imajo premor in obiščejo umetno steno v mestu Fort William.

16. 2.: Toplo vreme se nadaljuje in pade veliko dežja. Anže, Matija, Sara, Marija, Mark, Alfie, Tom, Will Harris, Suzana se ponovno odpravijo na umetno steno v Fort William. Domen, Andrej, Tim, Will Hardy odidejo v dve uri oddaljeno drytoolišče.

17. 2.: Toplo, vendar jasno vreme. Vsi splezajo daljši greben *Aonach Eagech*, II. Popoldne je sledil premik v drug hostel na obrobje mesta Fort William. Zvečer se Matija, Domen, Tom, Sara, Marija, Tim ponovno odpravijo na umetno steno. Ostali ostanejo v hostlu ali pa si ogledujejo mesto. Pozno zvečer je Nick imel predavanje o svojih začetkih plezanja in o smeri v Jorrassih.

18. 2.: Precej močno piha in pada dež. Marija in Sara uspešno prepričata Toma, da ju pelje na vrh Ben Nevisa po peš poti. Ostali dan preživijo v hostlu. Marko, Matija in Anže se po kosilu odpravijo na tamkajšnji festival gorniškega filma in poslušajo predavanje Simona Richardsona – guruja škotskega zimskega plezanja. Zvečer sklenejo akcijo v bližji restavraciji, nato pa se odpravijo na tradicionalno škotsko pogostitev v sklopu filmskega festivala.

19. 2.: Prevoz do letališča v Edinburgu, let do Benetk in od tam prevoz v Ljubljano.

Škotske razmere. Foto: Marko Prezelj.

Srečanje BMC – Cornwall

Slovenski udeleženec: Miha Kern

Trajanje: od 13. do 20. maja 2017

Mednarodnega plezalnega srečanja se je udeležilo 70 plezalcev, od tega 25 tujih. Nastanjeni so bili v koči nad obmorskim klifom Bosigran. Gostujoči plezalci so plezali z lokalnimi in se zamenjali vsaka dva dneva. Miha je z različnimi soplezalci tako obiskal nekaj lepih plezališč na severni in južni obali, kot so Land's End, Sennen, Carn Barra in Carn les Boel, The Great Zawn ter seveda Bosigran. Vreme je bilo večino časa sončno, zato so plezali skoraj vsak dan.

Seznam preplezanih smeri:

14. maj:
- Bosigran: *Black Slab*, D;
- Bosigran: *Suicide Wall*, E1, 5c;
- Bosigran: *Evil Eye*, E5, 6b;
- Bosigran: *The Armchair*, HVS.

15. maj:
- Bosigran: *Doorway*, S.

16. maj:
- Sennen: *Samson Arete*, E2, 6a;
- Sennen: *Demo Route*, HS, 4b.

17. maj:
- Land's End: *Cormorant's Ben*, E2, 5b;
- Land's End: *Day Tripper*, E4, 6a;
- Land's End: *Desolation Row*, E2, 5b.

18. maj:

- The Great Zawn: *West face*, E5, 6b (brez uspeha);
- Robin's Rocks: *International Kidney Dealer*, E7, 6c;
- Bosigran: *Vulcan*, E5, 6b (brez uspeha).

19. maj:

- Carn Les Boel: *Burning Gold*, E4, 6b;
- Carn Barra: *Grande Pladge*, E5, 6b;
- Carn Vellan, *Zero Gravity*, E3, 6a.

Foto: Miha Kern.

ALPINISTIČNI VZPONI - SVET

SEVERNA AMERIKA

Kanada 2017

Udeleženca: Luka Lindič (vodja) in Marc-Andre Leclerc (Kanada)

Trajanje: od 4. januarja do 1. februarja 2017

Polarni mraz in močan veter sta preprečila poskus zimskega vzpona v vzhodni steni Mt. Slesse (severno Kaskadsko gorovje), vendar sta Luka in Marc-Andre opravila dva prva zimska vzpona v skupini vrhov Mt Slesse. Slabo vreme je dvojica izkoristila za plezanje slapov na območju Agassiza, Pembertona in Squamisha. Zima je bila v tem delu zelo mrzla, v dobrih razmerah je bilo veliko težjih lednih smeri. Navezi se je za en dan pridružil Tim Emmett in skupaj so v zelo nenavadnih razmerah, po tankih lednih trakovih, preplezali steni Chiefa nad Squamishem. Sestopili so na drugo stran in preplezali še zelo redko narejeno ledno smer *Dream*. Vsega skupaj se je nabralo približno 700 metrov pestrega plezanja (brez varovanja) v ledu do težavnosti WI5.

Luka in Marc Andre na 3. vrhu Mt. Slesse. Foto: Luka Lindič.

Kanada (Skalno gorovje)

Udeleženca: Luka Stražar (vodja) in Aleš Česen

Trajanje: od 13. marca do 6. aprila 2017

Luka je o odpravi zapisal: »Neuspešna odprava, s katero sem lahko zelo zadovoljen. Morda čuden, kontradiktoren stavek, vendar z mojega vidika najbolje povzema najino bivanje in miganje na oni strani luže. Odprava je bila gotovo neuspešna, saj nama ni uspelo izpolniti cilja oz. preplezati nobene od večjih sten. Vsakodnevna aktivnost, plezanje tudi v manj ugodnih razmerah, dve prvi ponovitvi ter navezava dobrih stikov z lokalnimi plezalci pa puščajo zelo pozitiven vtis glede energije in dejavnosti na sami odpravi. Tako obema Skalno gorovje s svojimi velikani ostaja v lepem spominu in na spisku želja za ponoven obisk v prihodnosti.«

Opravljeni vzponi:

14. 3.: *Twisted* (WI5, 100 m);

17. 3.: *Luise Fall* (WI4–5);

18. 3.: *Moonlight* (WI4);

20. 3.: *Murchison fall* (WI4+, 120 m);

21. 3.: Loder peak, *Doors of preception* (M6, 550 m);

24. 3.: *Weeping wall* (WI5, 400 m);

26. 3.: Stanley Headwall, *French reality* (M6, WI6, 180 m);

29. 3.: Field, *The chase is better than the catch* (M8, WI4, 140 m), prva ponovitev smeri;

31. 3.: *Profesor fall* (WI4, 350 m);

2. 4.: Stanley Headwall, *Cosmik debris + Rhamnusia* (M8);

3. 4.: Plezanje Echo canyon;

4. 4.: Yamnuska, *CMC wall* (5.11b, 315 m).

Izstop iz slapu Murchison fall. Foto: Aleš Česen.

Aljaska 2017

Udeleženca: Luka Stražar (vodja) in Petra Klinar

Trajanje: maj, junij 2017

Luka in Petra sta 31. maja dosegla vrh Denalija (6190 m) po normalni smeri, med 6. in 8. junijem pa sta preplezala še *Cassinov greben* (aljaška 5, 5.8, AI 4, 2700 m). Prvi dan sta opravila sestop/dostop po *West Ribu* in priplezala nad prvo skalno stopnjo. Naslednji dan so ju spremljali močan veter in oblaki, tako da sta se 200 do 300 metrov pod vrhom umaknila v šotor upajoč, da se razmere umirijo. To se ni zgodilo. »Po vseh štirih« sta naslednje jutro priplezala na rob stene in sestopila.

Denali – TSKO Kamnik

Udeleženci: Vital Vek, Lado Kladnik, Cene Berčič in Emil Tratnik

Trajanje: od 23. maja do 18. junija 2017

Odprava je bila zelo uspešna, vrh so dosegli trije člani (Cene si je po prihodu v T4 poškodoval koleno in ni mogel nadaljevati vzpona). Prvi je stal na njem Emil (4. junija 2017). Vitalu in Ladu se je po dveh neuspelih poskusih (močan veter, veliko novozapadlega snega) 14. junija 2017 vendarle nasmehnila sreča. Vrh sta dosegla okrog 18. ure in ob spremljavi orkanskega vetra ter hudega mraza (okoli –45 stopinj) hitro začela sestopati. Vital je ob Ladovi pomoči s seboj nosil tudi smuči (do 150 metrov pod vrhom), tako da je med sestopom z nekaj vmesnimi »peš« pasažami odsmučal do T4.

Yosemite

Udeleženca: Miha Šercer in soplezalec

Trajanje: september 2017

Miha je s soplezalcem obiskal dolino Yosemite. Preplezala sta:

- dolina Yosemite, Washington Column, *South Face* (V 5.8 C1, 330 m; v dveh dneh);
- dolina Yosemite, Manure Pile Buttress, *Nutcracker* (5.8, 180 m);
- dolina Yosemite, Glacier Point, *Harry Daley Route* (5.8, 90 m);
- dolina Yosemite, Glacier Point, *The Grack Center* (5.6, 120 m);
- Tuolumne Meadows, Daff Dome, *West Crack* (5.9, 210 m);
- Tuolumne Meadows, Stately Pleasure Dome, *West Country* (5.7, 120 m).

JUŽNA AMERIKA

Patagonija 2016/17

Udeleženci: Matej Balažic (vodja), Blaž Gladek in Marjan Kozole

Trajanje: od 24. decembra 2016 do 5. februarja 2017

Fantje so izkoristili vsa okna lepega vremena (žal je slabo vreme prevladovalo) in poskušali v mnogih smereh. Največkrat so bili sicer neuspešni, a na vsaki turi so se naučili kaj novega in tako obogatili izkušnje, ki jih bodo lahko uporabili v prihodnje. Matej in Marjan (Blaž je zaradi poškodbe ostal v šotoru) sta uspešno preplezala smer *Amy – Vidailhet* (5, 65°, 350 m) in nadaljevala na vrh Aguja Guillaumet.

Patagonija 2017

Udeleženca: Martin Žumer (vodja) in Nejc Marčič

Trajanje: januar 2017

Dan manj kot ves januar sta Martin in Nejc preživela v in nad mestom El Chalten. Prve tri tedne jima je družbo delal tudi Jernej Žižek. Slabše vreme v gorah je botrovalo temu, da so pilili (predvsem) športnoplezalno tehniko in socializacijo. Glavni cilj (Cerro Torre po smeri *Ragni*) je zaradi prekratkih obdobij ugodnega vremena ostal neuresničen, uspešno pa sta preplezala *Super Domo* (WI5, M5, 500 m; 12. januar 2017) ter smer *Comesana-Fonrouge* (5+, A1, 400 m; 24. januar 2017).

Kombinirano plezanje v smeri Super Domo. Foto: Nejc Marčič.

Patagonija 2017 – AO Kamnik

Udeleženci: Žiga Oražem, Ambrož Bajde in Matej Mučič

Trajanje: od 9. januarja do februarja 2017

Cilj odprave je bil prosto preplezati smer *Old Smuggler* v Poincenotu in priti na vrh Fitz Roya ter preplezati še kakšno krajšo smer. Po več neuspelih poskusih je trojici uspelo priplezati na Poincenot (3.002 m) po smeri *Whillans-Cochrane* (550 m, 5+, 70°, M6+; celotna tura 21 ur, plezanje smeri 8 ur).

Na vrhu Poincenota. Foto: Matej Mučič.

Aconcagua 2017

Udeleženca: Danijel Žagar in Dejan Kuserbanj

Trajanje: od 26. januarja do 22. februarja 2017

Po opravljeni poti prek Benetk, Madrida in Santiaga sta Danijel in Dejan prispela v Mendozo. Tam sta uredila dovoljenje za vstop v nacionalni park, nakupila hrano in ostalo manjkajočo opremo ter odšla proti baznemu taboru Plaza de Mulas (4300 m). Sledila je aklimatizacija. Dejan je dosegel višino 6100 metrov, potem pa se je zaradi znakov višinske bolezni vrnil v bazni tabor. Daniel je 9. februarja sam dosegel vrh in se vrnil v bazo. Sledil je sestop in odhod domov.

Peru 2017

Udeleženci: Peter Sotelšek, Andrej Trošt, Mitja Kolman ter Albin Simonič

Trajanje: od 30. junija do 23. julija 2017

Doseženi so bili vsi glavni cilji odprave:

- pristop na Urus (5495 m), Peter Sotelšek in Mitja Kolman (4. julij 2017);

- pristop na Tocllaraju (6034 m), Peter Sotelšek in Mitja Kolman (7. julij 2017);

- prosto La Esfinge - *Original Route 85* (6c+, 750 m), Andrej Trošt in Albin Simonič (9. julij 2017);

- pristop na Pisco (5752 m), Peter Sotelšek in Mitja Kolman (12. julij 2017);

- poskus na Nevado Copa (6188 m), Peter Sotelšek, Andrej Trošt, Albin Simonič in Mitja Kolman – dosegli so višino 6079 m (17. julij 2017);

- pristop na Huarapasca (5420 m), Peter Sotelšek in Andrej Trošt (20. julij 2017).

Skupinska. Foto: arhiv odprave.

Peru – odprava ob 40-letnici AO Rašica

Udeleženci: Janez Toni (vodja), Žiga Rozman, Jakob Grasselli, Benjamin Ocepek, Primož Brifah, Miha Ileršič, Tajda Foški, Elio Golja, Sašo Janković, Tadej Lazar, Matevž Kramer, Benjamin Maček, Metka Ceklin in Marko Gorišek

Trajanje: od 30. junija do 4. avgusta 2017

Po opravljeni aklimatizaciji so se člani razdelili po skupinah in odpravili v hribe. Sledili so ritmu nekaj dni hribov, nekaj dni počitka (v ponavljajočem se zaporedju). Zaradi slabšega zdravstvenega stanja se je ena skupina odločila, da predčasno preneha z alpinističnimi aktivnostmi in se raje poda na obalo Tihega oceana. Ostali so vztrajali do zadnjih dni in to se jim je obrestovalo z dobrimi vzponi ob zaključku.

Celotni izkupiček vzponov je glede na predhodne izkušnje članov (za večino je bila to prva odprava) presegel prvotna pričakovanja.

Opravljeni vzponi:

- Yannapacha, normalni pristop, PD+ (8. 7.: Jakob, Benjamin O. in Žiga; 9. 7.: Benjamin M., Primož in Miha);

- Pisco, normalni pristop (10. 7.: Jakob; 11. 7.: Benjamin O., Benjamin M., Primož in Miha; Žiga se je zaradi slabega počutja obrnil malo pod vrhom);

- Huarapasca, normalni pristop, do 55 stopinj (8. 7.: Tadej, Sašo, Tajda, Elio, Marko in Janez);

- Vallunaraju, normalni pristop, PD (14. 7.: Jakob);

- Ishinca, prečenje, PD (14. 7.: Tadej, Sašo, Tajda in Elio);

- Tocllaraju, normalni pristop, D (17. 7.: Tadej, Sašo, Tajda in Elio);

- Aconcancha, normalni pristop, PD+ (15. 7.: Metka, Matko, Marko in Janez);

- Quitaraju, severno rebro, D- (18. 7.: Miha, Primož in Benjamin O.);

- Poskus vzpona na San Juan (18. 7.: Žiga in Jakob; obrnila sta se zaradi megle, nepredelanega snega in pomanjkanja časa);

- Chincney, normalni pristop, AD (20. 7.: Jakob);

- Ishinca, normalni pristop, F (22. 7.: Marko in Janez);

- Poskus Tocllaraju po normalni smeri (22. 7.: Beno M., Metka in Matko);

- Huascaran (26. 7.: Miha, Primož, Sašo in Jakob; Jakob je opravil tudi spust na smučeh);

- Artesonraju, SV-stena, D (27. 7.: Žiga in Benjamin O.);

- Pisco, J-stena, AD (30. 7.: Marko in Janez).

Huascaran Norte. Foto: Primož Brifah.

Aconcagua

Udeleženca: Tomaž Rotar in Melita Rotar

Trajanje: julij 2017

Aconcagua je tehnično nezahtevena gora, zaradi izredno suhega in mrzlega zraka ter močnih vetrov pa vseeno predstavlja naporen vpon. Tomaž in Melita sta najprej naredila nekaj aklimatizacijskih tur proti višjim taborom, kamor sta mimogrede znosila višinski šotor, ledno opremo in nekaj hrane, potem pa uspešno osvojila 6.961 metrov visoki vrh.

Patagonija 2017

Udeleženca: Luka Lindič in Ines Papert (Nemčija)

Trajanje: september in oktober 2017

Na začetku odprave je bil Lukov soplezalec Marc-André Leclerc, s katerim sta večkrat poskusila v različnih linijah v dolini Torre. Razmere niso dopuščale uspešnega vzpona, saj so bile primernejše za smučanje kot za plezanje. Tako je padla odločitev za smučanje z vrha Cerro Solo. Dvojici so se pridružili še Ines Papert, njen sin ter Paolo Marazzi. Odlične snežne razmere in dih jemajoči pogledi na Cerro Torre ter Fitz Roy so ekipo ves čas vzpona spravljali v dobro voljo. Smučanje z vrha je bilo za vse nepozabna izkušnja.

V drugi polovici odprave se je Luku pridružila Ines Papert. Njun glavni cilj, preplezati *Hudičevo zajedo* v Fitz Royu, je zaradi slabih razmer in nestabilnega vremena ostal neuresničen.

Uspešno sta preplezala strm vzhodni ozebnik *Aguja val Biois*. Štiristo metrov dolga smer je postregla z nekaj odličnimi raztežaji navpičnega ledu. Še istega dne sta po vrvi spustila pod steno in odsmučala v dolino.

Poskušala sta tudi v steni Mermoza, vendar sta nekje na polovici obtičala pod gladkim raztežajem brez ledu. Sledil je povratek v dolino.

AZIJA

Anapurna

Udeleženci: Roman Benet, Nives Meroi (ITA), Alberto Zerain in Jonatan Garcia (oba ŠPA)

Trajanje: od 20. marca do maja 2017

Zamejski Slovenec Roman Benet in njegova zakonska partnerica Nives Meroi sta uspešno sklenila sijajen alpinističen podvig – brez dodatne pomoči (dodatnega kisika, višinskih nosačev oz. šerp in fiksnih vrvi) sta osvojila in preplezala vseh 14 osemtisočakov.

Naveza Meroi-Benet je 8091 metrov visoki vrh Anapurne dosegla 11. maja, v družbi Špancev Alberta Zeraina in Jonatana Garcie.

Z vzponom na Anapurno se je Roman Benet vpisal tudi v zgodovino slovenskega alpinizma kot prvi Slovenec z osvojenimi vsemi osemtisočaki, z Nives pa sta tudi prva zakonska partnerja na svetu, ki sta jih osvojila skupaj.

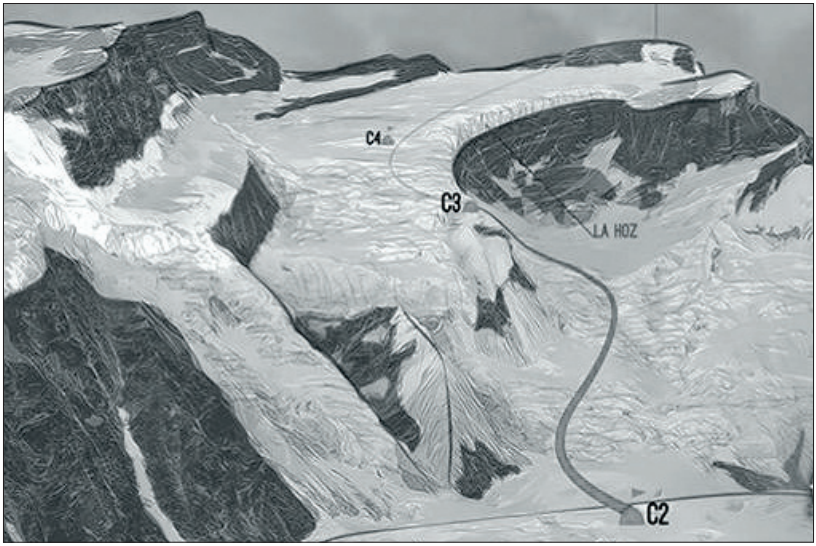

Smer vzpona.

Everest

Udeleženec: Tomaž Rotar (Tomaž je bil član mednarodne ekipe pod okriljem agencije Adventure Peaks)

Trajanje: od 2. aprila do 4. junija 2017

Člani mednarodne ekipe so najvišji vrh sveta naskakovali s severne strani. Tomažu je 16. maja 2017 uspelo priplezati na 8848 metrov visoki vrh. S tem dejanjem je poskrbel, da je po letu 2009 na vrhu sveta ponovno stal Slovenec – že 18. po vrsti.

Že prvi dan po prihodu v bazo je ekipa začela z lažjimi aklimatizacijskimi turami po sosednjih šesttisočakih. Sledil je dostop v ABC (6400 m), nekaj dni za tem pa na Severno sedlo (T1). Sledili so trije tedni rotacij (po vsakem vzponu, ki je bil višji in daljši, so se spustili nazaj v bazni tabor). Do zadnjega vzpona so prehodili prek sto kilometrov in nabrali dobrih 20 višinskih kilometrov.

Napoved je obetala okno lepega vremena in ekipa je 13. maja začela z vzponom. Prvi dan do Severnega sedla (T1), ki ga je Tomaž dosegel okoli šestih popoldan. Po neprespani noči se je ob devetih dopoldne začel vzpon proti dvojki (7900 m), ki je trajal skoraj deset ur. Tretji dan je sledil vzpon do T3 (8300 m), ki ga je Tomaž opravil ob pomoči dodatnega kisika. V trojki je ekipa dobila »ukaz«, naj se zaradi prihajajočega slabega vremena vrne v bazo. Ob dodatno preverjeni (in nekoliko prijaznejši) vremenski napovedi je padla odločitev, da z vzponom vseeno nadaljujejo, in uspeh ni izostal – 16. maja je vrh Everesta doseglo 5 članov odprave.

Ekipa po uspešno opravljenem vzponu. Foto: arhiv Tomaža Rotarja.

Kijaj Nullah 2017

Udeleženci: Urban Novak (vodja), Aleš Česen in Marko Prezelj

Trajanje: od 24. maja do 30. junija 2017

Dostopnemu trekingu ter urejanju baznega tabora na idilični ravnini pod goro P6013 (na višini okoli 4000 m) je sledila prva aklimatizacijska tura, kakih 800 višinskih metrov nad bazo.

Po obdobju slabšega vremena se je ob napovedi lepega vremena trojica začela vzpenjati po ledeniku na severno stran P6013. Prvo noč so se ustavili na ledeniški ravnici slabih 5000 m visoko. Naslednji dan so priplezali na sedlo zahodno od vrha P6013, kakih 5500 m visoko, in tam postavili šotor. Po zasluženem popoldanskem dremežu so splezali še na koto nad sedlom (visoko okoli 5700 m). Naslednji dan so v kombinaciji dobrih razmer in ne tako ugodnega gaženja dostopili do severnega grebena, ki jih je nekoliko presenetil s tehničnega in tudi orientacijskega vidika. Kljub vsemu so brez večjih zapletov strli tudi ta oreh. Sredi dneva so si stisnili roke na vrhu P6013, za katerega jim je GPS naprava pokazala višino 6038 m. Še istega dne so sestopili v bazni tabor.

P6013 (6038 m); *S-greben*, D (2. 6. 2017–4. 6. 2017), prvenstvena snežno-ledna smer

Preplezana smer na P6013. Foto: Marko Prezelj.

Ekipa: (z leve proti desni) Marko Prezelj, Urban Novak in Aleš Česen. Foto: Marko Prezelj.

Nastopilo je daljše obdobje slabega vremena. Ko je bila napoved nekoliko ugodnejša, so alpinisti zbrali odločnost in pogum ter v dolgem in pestrem dnevu odnesli del opreme pod zahodno steno Arjune in v nevihti sestopili nazaj v bazni tabor. Vzpon se je pričel ob prvem napovedanem oknu lepega vremena. Pod steno so prišli popoldne in prenočili v šotoru. Okoli pete ure zjutraj se je vreme toliko umirilo, da se je trojica začela pripravljati na vzpon. V spodnjem delu so sledili snežno-lednemu terenu in prvih 500 metrov plezali nenavezani. Potem je stvar postala resna tako v plezalnem kot v plazovnem smislu. Popoldansko sonce se je uprlo v steno nad navezo in plazovi sveže zapadlega snega so oživeli. Sledilo je šest raztežajev napetega plezanja po kombiniranem terenu, nato pa bivak nekoliko desno od linije (na višini okoli 5650 m). Po nekaj urah spanca so se prebudili v nov dan, sprva brez oblačka. Naslednji trije raztežaji so bili ključ smeri. Navpičen, mestoma previsen in požlejen svet je terjal osem ur aktivnega plezanja. Napredovanje v tem delu je bilo počasno tudi zaradi čiščenja nesprijetega snega. Sledilo je plezanje osmih raztežajev (led, sneg) pozno v noč ter ponoven bivak brez šotora tri raztežaje pod sedlom med vrhovoma Arjune. Vrh Arjune so plezalci dosegli okoli poldneva. V neverjetno toplem vremenu so opravili še sestop pod steno s spusti po vrvi. Naslednji dan, ko so se težko otovorjeni vračali v bazni tabor, je območje zajelo sabo vreme (zajetne padavine, ki niso ponehale naslednje tri dni). Plezalni del odprave je bil s tem končan.

Arjuna (6250 m); *Vse ali nič* (angl. *All or nothing*), ED+, 1400 m (16. 6. 2017–18. 6. 2017), prvenstvena kombinirana smer

Preplezana smer Vse ali nič v zahodni steni Arjune.
Foto: Marko Prezelj.

K2

Udeleženci: Davo Karničar z ekipo

Trajanje: od 14. junija 2017 do 7. julija 2017

Davo Karničar je 17 let po uspešnem smučarskem spustu z Everesta nameraval postati prvi Zemljan, ki bi neprekinjeno smučal z osemtisočaka K2. Zaradi poškodbe hrbta in neprimernih razmer na gori je projekt predčasno končal. Davo je v času odprave smučal s T1 na višini 6000 metrov v bazni tabor.

Muztagh Ata 2017

Udeleženci: devetčlanska ekipa pod vodstvom Iztoka Cukjatija

Trajanje: konec junija, julij 2017

Uspešni aklimatizaciji v okolici baznega tabora (4400 m) je sledil naskok na vrh, ki pa je bil zaradi slabega vremena (močan veter, novozapadli sneg) žal neuspešen. Šest članov je doseglo tabor 2 (6200 m).

Spantik 2017 – GRS Tržič

Udeleženci: Domen Bole (vodja), Sašo Rožič, Miha Lovrenčak in Milan Meglič

Trajanje: junij, julij 2017

Potek odprave ob 80-letnici GRS Tržič so v veliki meri krojili spremenljivo vreme, visoke temperature in ogromne količine nepredelanega snega. Člani odprave so dosegli višino okoli 6100 metrov, potem pa zaradi nevarnosti proženja snežnih plazov sestopili do baze. Sledilo je slabo vreme in ponoven poskus na gori, ki se je zaradi nepredelanega snega končal nekje pod T3.

Kirgizija, Pamir Alaj 2017

Udeleženci: Matjaž Jeran (vodja), David Debeljak, Nejc Klemenčič, Miha Kern, Gašper Pintar, Jan Valentinčič, Nace Vreček, Jakob Šparovec, Anastasija Davidova in Iva Božić (HR)

Trajanje: od 12. julija do 15. avgusta 2017

Razlike v izkušenosti so bile ravno pravšnje, da je bila odprava poučna, zabavna in avanturistična. Člani so dobro in učinkovito sodelovali ter mesec preživeli v prijateljskih odnosih, v dobrem in spodbudnem vzdušju. Prvih nekaj dni so plezali lažje smeri s hitrejšo možnostjo povratka v bazo (popoldanske nevihte), nato so pozornost preusmerili v zahtevnejše stene doline Ak-Su.

Preplezane smeri:

- Petit Tour, *Crack Suzi*, 6b, 250 m (Matjaž in Miha, Nace in Jakob, Nastja in Iva);

- Pik Slesova, *Oligarh crack - prvenstvena varianta Perestrojke*, 7b, 400 m + 500 m (David, Gašper in Jakob);

- Pik Slesova, *Perestrojka crack*, 7a, 900 m (Matjaž in Miha, Nace in Jakob, Nastja in Iva);

- Pik Slesova, *Klenova*, 7a+, A3, 900 m (David in Gašper);

- Central Pyramid, *La Bolla*, 6b, 300 m (Nace in Miha, Nastja in Iva);

- 1000 let ruskega krščanstva, *Potankin*, 7a, 1950 m (Matjaž in Miha);

- 1000 let ruskega krščanstva, *Francoski raz*, 6b+, 2000 m (Nastja, Iva in Jan);

- Magic Mountain, *Russian tower*, 6b, 650 m (Nace in Jakob);

- Magic Mountain, *Italijanska smer - Lazy Lizard*, 6b+, 600 m (Nejc in Jan);

- Magic Mountain, *Italjanska - Lazy Lizard*, 6b+, 500 m, raztežaj in pol pod vrhom sta se obrnili zaradi dežja (Nastja in Iva);

- Ortotyubek, *Atlantida*, 6c+/7a, 300 m, brez zadnjega lažjega poplezavanja do vrha stene (Nace in Jakob);

- Pik 4810, *Nazarova z varianto*, 7a, 880 m (David in Gašper);

- Pik 4810, *Vedernikova*, 7a, 1350 m (David in Gašper).

Pomembne informacije za nadaljnje odprave:

Področje je primerno tako za zahtevno skalno plezanje kot tudi za novince v plezanju velikih skalnih sten. Dodatna odlika področja je zmerna nadmorska višina (do 5000 m). Odprave v te kraje so v primerjavi z odpravami v Pakistan, Grenlandijo, Kanado itn. mnogo cenejše.

Ustrezno vreme za skalno plezanje na tem področju je predvsem od konca julija ter v avgustu, ko se umirijo vsakodnevne popoldanske nevihte. Sneg na ravni baznega tabora navadno zapade v začetku septembra.

Pomemben dejavnik na dostopih je prečkanje ledeniških rek, ki jih najvarneje prečimo zgodaj zjutraj oziroma pozno ponoči (pred julijem je nivo voda zelo visok).

Mnogo obeta tudi sosednja dolina Kara Su, ki je iz baze v Ak Suju oddaljena 4 ure. Tam so stene večinoma obrnjene na Z in SZ. Vrhovi so julija še vedno zasneženi (sneg se tali), zato so tamkajšnje stene za plezanje primernejše v avgustu.

Visoko v smeri Potankin. Foto: Matjaž Jeran.

Rangtik 2017

Udeleženci: Matija Jošt (vodja), Matjaž Dušič in Tomaž Žerovnik ter Lobsang Rinchan - Tungri (organizator), Lobsang Gonbo - Tungri (kuhar), Sonam Rabgas – Tungri (pomočnik)

Trajanje: od 12. julija do 22. avgusta 2017

Gore v Zanskarju ponujajo obilo možnosti za prvinski alpinizem. Gora je v izobilju, področje je slabo raziskano, alpinistično dokaj neobdelano in neokrnjeno. Matija je področje Haptal prvič obiskal leta 2016 z Anastasijo Davidovo in dodobra spoznal ter raziskal doline Rangtik, Šimling in Denjai. Logistika odprav v Zanskar je precej preprosta. Višine vrhov sežejo do 6500 m, stene so pretežno alpskih dimenzij, dostope pa je večinoma mogoče opraviti v enem dnevu iz naseljene vasi, do katere vodi cesta, občasno pa imajo tudi elektriko in signal GSM.

Izhodišče tokratne odprave je bila vas Tungri (3600 m), bazni tabor (GPS: 33° 28' 30« severno, 76° 45' 13« vzhodno, 4926 m) pa si je ekipa uredila pri velikem kamnitem kompasu (kompas je postavil Sergi Ricart, ki je leta 2008 prvi poročal o opravljenem alpinističnem vzponu v gorah nad dolino Rangtik), približno 5 ur zmernega hoda iz vasi.

Panorama. Foto: Matija Jošt.

Opravljeni vzponi:

Prvi pristop na glavni vrh Remalaye (6278 m, aka H5). *Normalna smer*. Od baznega tabora do vrha cca. 1300 m višinske razlike. Aklimatizacijski vzpon je potekal v alpskem slogu po južnih pobočjih gore med 21. 7. in 23. 7. 2017 (vrh 22. 7. 2017). Splošna ocena smeri D+, plezali so Matjaž Dušič, Matija Jošt in Tomaž Žerovnik. Pretežni del vzpona so sledili smeri *Davidova-Jošt* iz leta 2016, zadnjih 250 višinskih metrov pa so se usmerili proti glavnemu vrhu gore. Večino smeri je šlo za hojo, lažje plezanje (do II stopnje po UIAA) in ledno-snežne vesine (naklonine do 55 stopinj). Na vršni (vzhodni) greben je trojica izplezala skozi grebensko okno (15 m, M5+), kjer je bilo edino mesto, na katerem so se varovali (pozneje so videli, da za prehod na greben verjetno niso izbrali najlažje variante, zagotovo pa je bila najbolj atraktivna). Matjaž je kot prvi v navezi najtežje mesto preplezal prosto (ali karkoli »dry tooling« je), Tomaž in Matija pa na A0. Tako na vzponu kot na sestopu so bivakirali na istem mestu na višini cca. 5900 m.

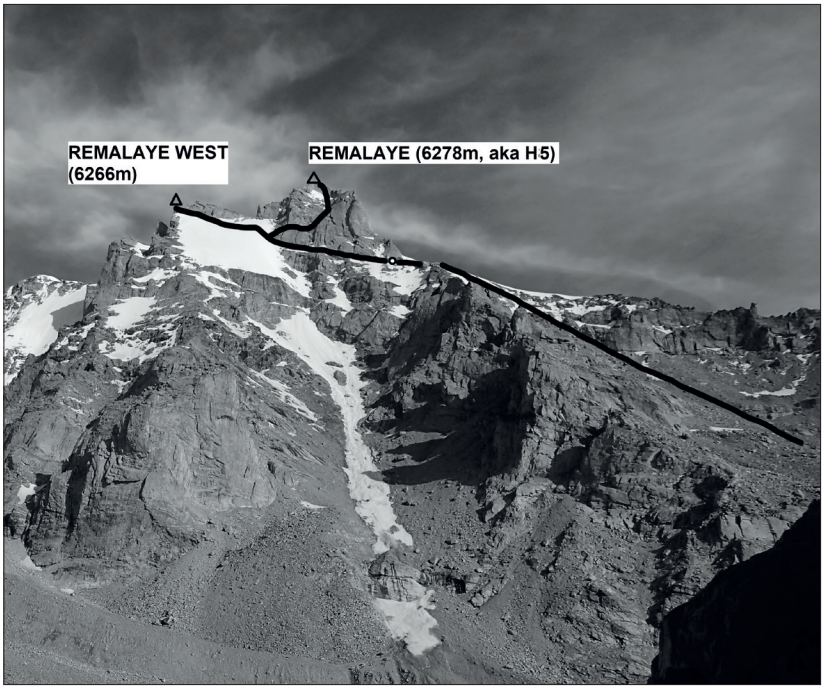

Remalaye West in Remalaye. Foto: Matija Jošt.

Čakdor Ri (6193, aka H8). Prvi pristop na vrh v alpskem slogu po prvenstveni smeri »*Treasure of Zanskar*«, višina smeri 750 m, splošna ocena ED+, v skali od III do VII– (po težavnostni lestvici UIAA), sneg in led do 55° naklonine. Plezali so Matjaž Dušič, Matija Jošt in Tomaž Žerovnik od 31. 7. do 2. 8. 2017 (vrh 1. 8. 2017). Gre za pretežno skalno smer po jugovzhodnem stebru gore. Vstopili so v levem delu vzhodne stene po snežni rampi, ki se je po 100 metrih spremenila v skalno ter privedla v škrbino na razu. Nadaljevali so po ploščah levo od raza in si na višini cca. 5850 m uredili bivak. Prvi dan so plezali v skali zmerne težavnosti do V+ (po lestvici UIAA). Zgornji del stene je precej bolj strm. Prehode so iskali večinoma na desni strani izrazitega raza. Težavnost se je konstantno gibala med V+ in VII– (po lestvici UIAA). Ko so okoli 17. ure dosegli vrh, niso bili prepričani, ali stojijo na najvišji točki gore, saj je vršni greben precej horizontalen, ozek, a ne zahteven. Spuste po vrvi so urejali na (gledano navzgor) levi strani raza in do večera dosegli bivak, kjer jih je čakal šotorček. Naslednje jutro so v oblačnem vremenu in rahlih padavinah nadaljevali s spusti po vrvi do vznožja stene. Na zgornjem platoju ledenika Rangtik so si na ramena naložili še nekaj opreme in sestopili vse do baznega tabora. Matjaž in Matija sta celotno smer preplezala prosto (na pogled oz. flash), Tomaž pa na dveh mestih A0. Varovanje so v glavnem urejali z zatiči in metulji, pri vzponu pa so zabili tudi 5 klinov, ki jih niso izbili. Spuste so v glavnem urejali na skalnih rogljih, nekaj pa tudi na klinih, metuljih in zatičih.

Chakdor Ri. Foto: Matija Jošt.

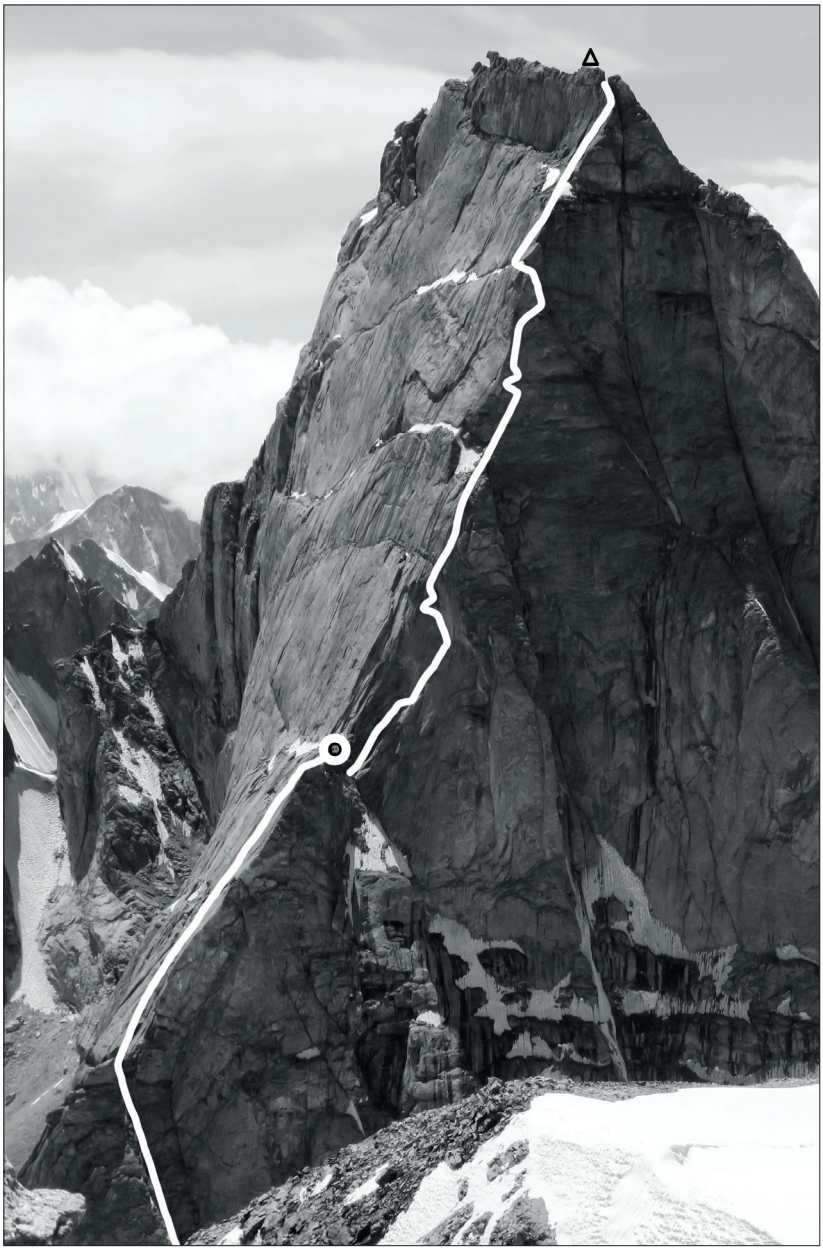

Treasure of Zanskar. Foto: Anastasija Davidova.

Džamjang Ri (5800 m). Prvi pristop na vrh v alpskem stilu po prvenstveni smeri »*Čunka*«, višina smeri 650 m, splošna ocena smeri ED, skalno plezanje od V+ do VII– (po težavnostni lestvici UIAA). Plezala sta 5. 8. 2017 Matjaž Dušič in Matija Jošt. Celotno smer sta preplezala prosto in na pogled, za varovanje sta uporabljala samo metulje in zatiče. Sidrišča za spust so v glavnem na skalnih rogljih, dvoje sidrišč je na klinih in dvoje na zatičih. S plezanjem sta začela okrog pol osmih, na vrhu sta se objela približno ob petih popoldne, vznožje stene pa sta dosegla v soju čelnih svetilk ob približno devetih zvečer, kjer sta jima roke stisnila tudi Tomaž in Sonam. »*Čunka*« v ladaškem jeziku pomeni kavka. Ker ju je med vzponom obletavalo veliko omenjenih ptic, se je ime smeri ponujalo kar samo.

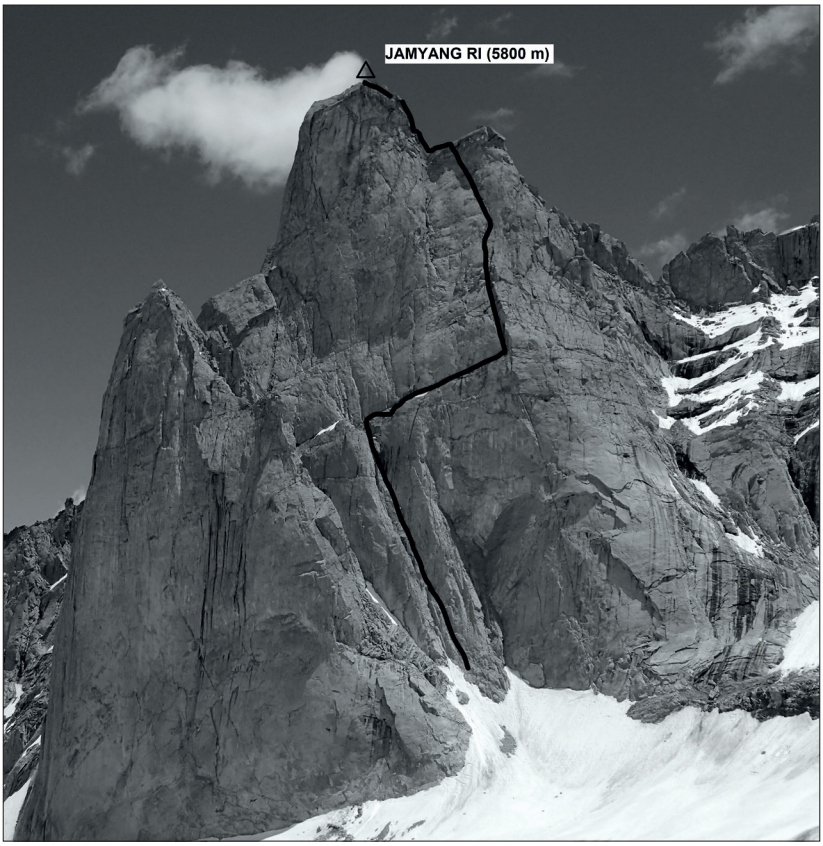

Jamyang Ri. Foto: Matija Jošt.

Vodja odpravo ocenjuje kot uspešno. Vsi vzponi so bili opravljeni v alpskem slogu, z maksimalno uporabo premičnih varoval. Člani so ves čas odprave ohranili visoko zagnanost za plezanje in se med sabo dobro razumeli. Prav tako so navezali prijateljske odnose z indijskimi gostitelji, ki so tudi izbrali imena za vrhove, deležne prvih pristopov. Skalni stolp P5800, ki naj bi se imenoval Phobrang, so preimenovali v Džamjang Ri (gora Phobrang je namreč tudi v sosednji dolini Haptal). H8 se po novem imenuje Čakdor Ri (ime so predlagali domačini iz vasi Tungri).

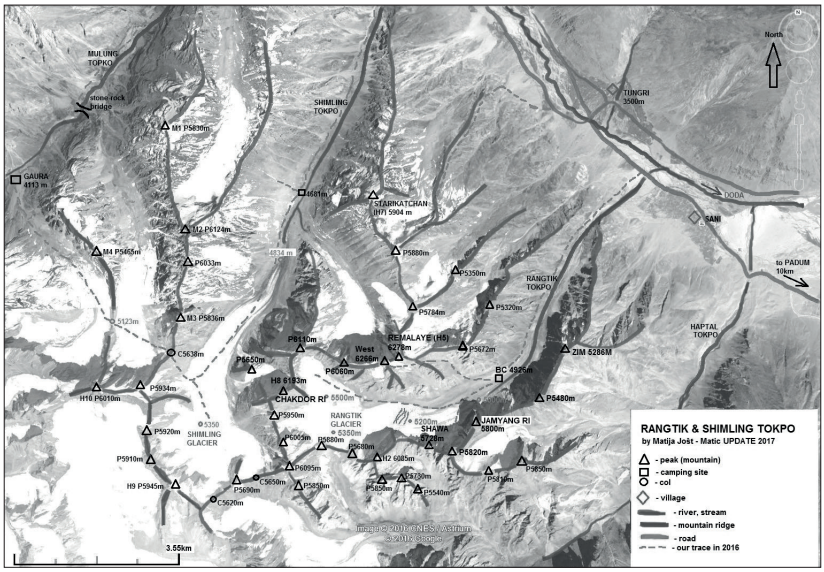

Posodobljen zemljevid. Vris: Matija Jošt.

Beluha

Udeleženec: Srečo Rehberger

Trajanje: avgust 2017

Srečo je kot prvi Slovenec uspešno opravil vzpon na Beluho (4506 m), najvišjo goro Sibirije. Dostop do baze pri jezeru Akkem je bil dolg (40 km, 2000 m višinske razlike), tudi sam vzpon ni bil od muh (vmes je bilo 400 m spusta in posledično ponovnega vzpona). S soplezalcem Denisom Beluajevom sta opravila normalni pristop z varianto po JV-grebenu. Plezala sta med 3. in 6. avgustom 2017. Vzpon je ocenjen s 3B (po ruski šeststopenjski lestvici za kombinirano plezanje), višinska razlika je 2000 m. Veliko je hoje po ledenikih, ki zahteva varovanje. Posebno poglavje je tudi vreme, ki se spreminja večkrat dnevno.

Anapurna 2017

Udeleženca: Luka Stražar (vodja) in Nejc Marčič

Trajanje: od 15. septembra do 25. oktobra 2017

Luka in Nejc sta po obetavnem začetku odpravo predčasno končala zaradi Nejčevih pozeblih prstov. Pred neljubim dogodkom sta po normalki dosegla višino 7200 metrov.

V steni. Foto: Nejc Marčič.

Kjadžo Ri (Nepal)

Udeleženca: Peter Bajec (vodja) in Primož Bregar

Trajanje: od 5. oktobra do 7. novembra 2017

Prvotni cilj odprave, južna stena Lungaretseja, je bila praktično kopna, in ker je zelo krušljiva, je bilo v takih razmerah vanjo praktično nemogoče vstopiti. Ko jo je osvetlilo sonce, se je začela kanonada kamenja. Peter in Primož sta tako svoje napore preusmerila v zahodno steno Kjadžo Rija, ki je ponujala tri zelo tanke ledno-snežne trakove. Kljub dvema poskusoma v steni do vrha žal nista prišla.

Kronološki potek odprave:

5. 10.: Let z Brnika prek Istanbula v Katmandu.

6. 10.: Prihod v Katmandu, urejanje formalnosti, nakup opreme in hrane.

7. 10.: Polet v Luklo in dostop v Pakding.

8. 10.: Pohod Pakding–Namče Bazar in popoldne aklimatizacija do 3750 m.

9. 10.: Namče Bazar, aklimatizacija do 3900 m.

10. 10.: Pohod Namče Bazar–Thame in popoldne aklimatizacija do 4200 m.

11. 10.: Nošnja dela opreme v Maralung in povratek v Tame.

12. 10.: Pohod v Maralung in nastanitev v lodžu, popoldne aklimatizacija – vzpon na drugo stran doline do 4500 m in ogled stene.

13. 10.: Dostop pod steno in postavitev ABC na 5040 m ter odložitev dela opreme in hrane.

14. 10.: Počitek v Maralungu.

15. 10.: Nošnja opreme in hrane v ABC ter spanje tam.

16. 10.: Sestop v Maralung in počitek.

17. 10.: Popoldne dostop v ABC in spanje v njem.

18. 10.: Dostop do serakov pod steno (5200 m) in ogled linije vzpona v Kjadžo Riju. Sestop v Maralung. Zaradi težav z želodcem Primož ostane v ABC.

19. 10.: Počitek.

20. 10.: Popoldne dostop v ABC in spanje v njem.

21. 10.: Poskus v steni, obračanje na višini 5340 m. Peter in Primož sta pod previsom pustila opremo in sestopila v Maralung. Primož ponovno težave z želodcem.

22. 10.: Počitek, Primožu se stanje izboljšuje.

23. 10.: Počitek.

24. 10.: Vzpon na 5000 m visok hrib na nasprotni strani doline in preučevanje možnih linij v steni.

25. 10.: Počitek.

26. 10.: Popoldne dostop v ABC in spanje.

27. 10.: Poskus v steni Kjadžo Rija do višine 5750 m, nato umik zaradi megle, vetra in mraza. Sestop do poznega večera, spanje v ABC.

28. 10.: Pospravljanje ABC in sestop v Maralung. Popoldne in celo noč sneži.

29. 10.: Počitek v Maralungu. Sneženje.

30. 10.: Počitek in pakiranje opreme.

31. 10.: Odhod v Namče Bazar.

1. in 2. 11.: Namče Bazar.

3. 11.: Pohod v Luklo.

4. 11.: Polet v Katmandu.

5. 11.: Katmandu.

6. 11.: Polet iz Katmanduja v Istanbul.

7. 11.: Polet iz Istanbula na Brnik.

Zahodna stena Kyajo Ri. Foto: Peter Bajec.

Ama Dablam

Udeleženci: Franc Pepevnik (vodja), Marjeta Brežnik in Matej Knez

Trajanje: od 9. oktobra do 16. novembra 2017

Marjeta in Franc sta z vzponom na 6812 metrov visoki vrh pričela 1. novembra ob 22. uri. Čez 8 ur in pol sta v hudem mrazu (okoli minus 30 °C) stala na vrhu Ama Dablama. Sestop do dvojke je trajal pet ur, nadaljevala sta do T1, kjer sta prespala. Naslednje jutro sta sestopila do baze.

Matej se je zaradi bolezni vzponu žal moral odpovedati.

Rolvaling 2017

Udeleženca: Luka Plut in Miha Zupin

Trajanje: od 23. oktobra do 21. novembra 2017

Kronološki potek odprave:

23. 10.: Let Brnik–Carigrad–Katmandu.

24. 10.: Let Brnik–Carigrad–Katmandu. Urejanje formalnosti in zadnji nakupi v Katmanduju.

25. 10.: Vožnja do vasi Jagat in hoja do vasi Simi.

26. 10.: Hoja od vasi Simi do vasi Dongang.

27. 10.: Hoja od vasi Dongang do vasi Na.

28. 10.: Urejanje baze. Popoldansko sneženje.

29. 10.: Vzpon do 5000 m. Popoldansko sneženje.

30. 10.: Počitek in vzpon do ledeniškega jezera Čo Rolpa.

31.10.: Dostop do vznožnja stene Chukyima Go North.

1. 11.: Plezanje v Čukjima Go North in sestop na SV-stran.

2. 11.: Sestop v bazo.

3.–5. 11.: Počitek.

6. 11.: Dostop do vznožja SV-grebena Omi Co Go.

7. 11.: Plezanje grebena na vrh Omi Tso Goja in sestop pod sedlo.

8. 11.: Sestop v bazo.

9. – 11. 11.: Počitek.

12. 11.: Dostop pod Kang Korob/Kang Karpo/Ripimo Šar ter spanje na moreni.

13. 11.: Vzpon na sedlo med Kang Korobom in Dragnag Rijem.

14. 11.: Vzpon po grebenu na vrh Kang Koroba in sestop nazaj do sedla. Spanje na sedlu.

15. 11.: Sestop v bazo.

16.–17. 11.: Počitek.

18. 11.: Sestop iz vasi Na do vasi Čhečhet.

19. 11.: Sestop iz vasi Čhečhet do neznane vasi. Ogled praznovanja

poroke šerp.

20. 11.: Praznovanje poroke šerp in sestop do Jagata.

21. 11.: Vožnja do Katmanduja in urejanje formalnosti. Odhod domov.

Vzponi:

- prva ponovitev smeri *Mirhašemi* in *Pugliese* na Čukjima Go North (5940 m; GPS 5890 m), 80°/60–70°, 600 m;

Preplezana linija. Foto: Miha Zupin.

- prva ponovitev smeri po SV grebenu na Omi Tso Go, SV predvrh Kang Nachuga (6381 m; GPS 6337 m), 75°/50–60°, 1000 m;

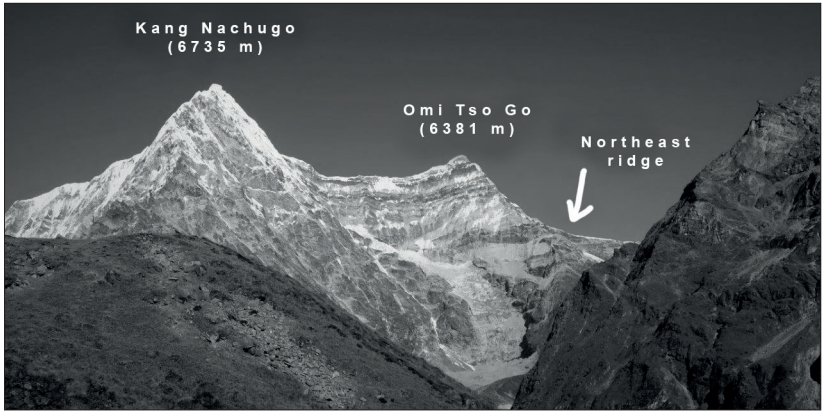

SV greben na Omi Tso Go. Foto: Luka Plut.

- prvenstvena smer po južnem grebenu na Kang Korob/ Kang Karpo/ Ripimo Šar (6705 m; GPS 6641 m) – *Kranjski greben*, IV, 75°, 1300 m.

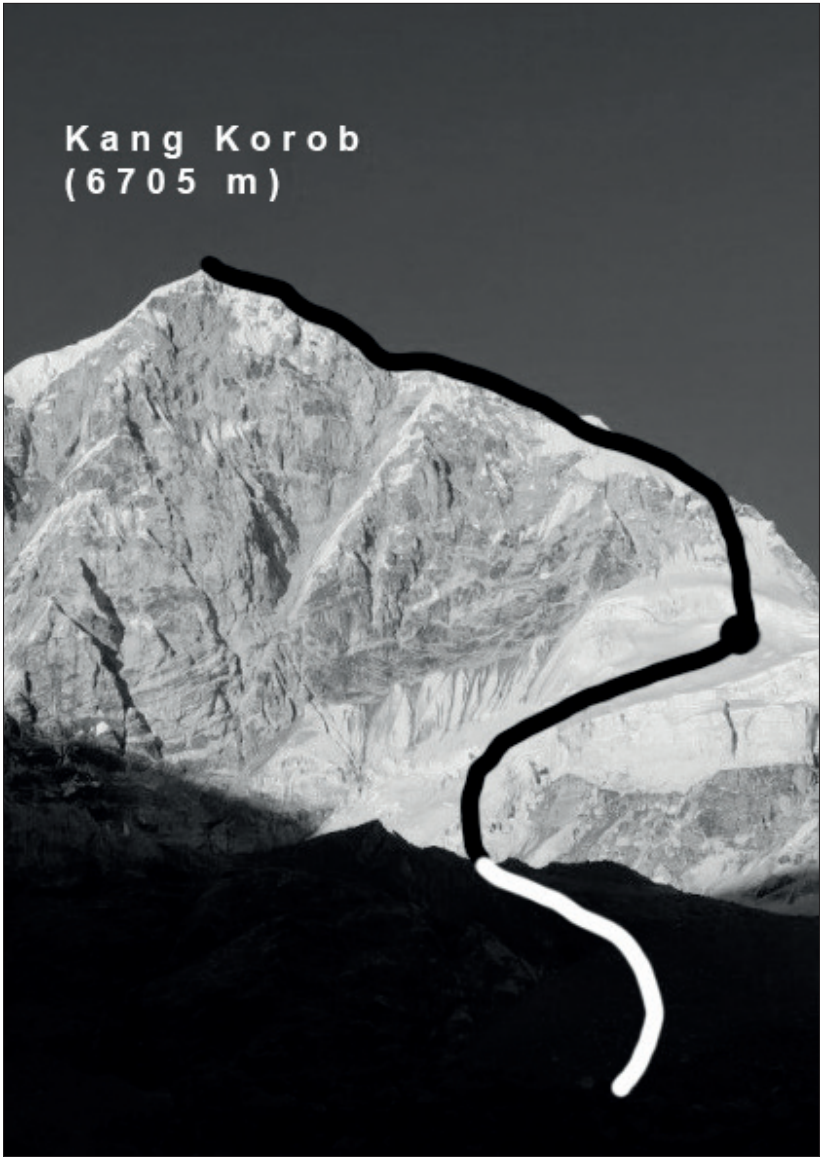

Kranjski greben. Foto: Luka Plut.

AFRIKA

Južna Afrika

Udeleženci: Luka Lindič, Ines Papert in Joseph Pfnür (oba Nemčija) ter Paul McSorley (Kanada)

Trajanje: junij 2017

Člani odprave so preplezali dve smeri v Slanghoek Peaku. Za začetek so ponovili navrtano *A Private Universe* (7a, A1, 500 m), nato pa so v skupini Du Toits Kloof na tradicionalni način preplezali prvenstveno smer *Ruby Supernova* (ED1, 7b+ (VI, 5.12c), 520 m). Ob njihovem vzponu je bila to šele druga smer v steni in prva povsem brez svedrovcev.

Ruby Supernova.

Maroko

Udeleženca: Tomaž Jakofčič in Grega Lačen

Trajanje: jesen 2017

Tomaž in Grega sta v stenah nad vasjo Taghia preplezala štiri večraztežajne športne smeri, med drugimi zelo lepo klasiko, smer *Baraka* (7b, 670 m).

SMAR-ova afriška izkušnja: med 0 °C in 20 °C (Maroko)

Udeleženci: Sara Jaklič (vodja akcije), Marija Jeglič (pomočnica vodje akcije), Anže Klarič, Matija Volontar, Andrej Jež, Žiga Oražem, Jernej Ortar in Aleš Česen

Trajanje: od 9. do 26. novembra 2017

Smarovci so imeli možnost spoznati njim povsem novo, arabsko kulturo, ki je v vsakem izmed njih pustila prav poseben pečat. V zadnjih dneh so imeli možnost občutiti utrip maroškega velemesta, ki je pravo nasprotje življenja v majhni vasici pod hribi. Večere so preživljali ob odličnih tajinih (tradicionalna maroška hrana) in družbi drug drugega.

Časovni dostopi se gibajo nekje med 20 minut, v bolj oddaljene konce lahko tudi štiri ure in več. Večina je plezala v najbolj očitnih stenah Oujdad (moški) in Taoujdad (ženska). Dostopi po nekaterih odsekih potekajo visoko nad ozkimi prepadnimi strugami, ki jih je izoblikovala reka T'zarte. Orientacija sten je različna, tako da je mogoče plezati v soncu ali v senci. Domačini za obisk priporočajo predvsem zgodnjo pomlad, ko je dolina zelena in zato še bolj privlačna.

Kronološki pregled

9. november: v večernih urah (ob 21.30) se s prevoznikom Goopti odpeljejo do letališča Milano Malpensa, kjer počakajo na let.

10. november: v zgodnjih jutranjih urah let iz Milana v Marakeš. Na letališču jih počaka zasebni prevoz (minibus), nadaljujejo s šesturno vožnjo do vasice Zaouit Ahnsal. V mestu Zawya naložijo še nekaj

hrane in njihovega gostitelja Mohameda Reskija. Na končni postaji v Zaouit Ahnsalu natovorijo pet mul in si po dveurni hoji odpočijejo na izhodiščni točki – vasici Taghia. Ob 19h jih pričaka odlična večerja.

11. november: plezanje v okoliških hribih:

- Andrej Jež, Aleš Česen: Jbel Timghazine, *Le gris dans le rouge*, 6b+, 400 m;

- Matija Volontar, Žiga Oražem: Paroi d'Ifrig, *Lost in Maroko*, 6b, 120 m, prv.;

- Jernej Ortar, Anže Klarič: Taoujdad, *Pilier nord-ouest*, 6a, 500 m;

Skala z ostrimi oprimki. Foto: arhiv KA PZS.

- Marija Jeglič, Sara Jaklič: Jbel Timghazine, *Belle et berbere*, 6b+, 300 m.

12. november: plezanje v okoliških hribih:

- Andrej Jež, Aleš Česen: Oujdad, *Tip tip barbare*, 6b+, 810 m;

- Matija Volontar, Žiga Oražem: *Oujdad, Baraka*, 7b, 685 m;

- Jernej Ortar, Anže Klarič: Paroi des Sources, *Classe montagne Epina*l, 6c+, 200 m;

- Marija Jeglič, Sara Jaklič: 2 raztežaja *Pillier de l'Etrave*, 6c+, 550 m.

13. november: plezanje v okoliških hribih:

- Aleš Česen, Andrej Jež, Anže Klarič: Taoujdad, *A boire ou je tue le chien*, 6c+, 250 m;

- Jernej Ortar, Žiga Oražem: Paroi d'Ifrig, *Le Retour des Infideles*, 6c+, 220 m;

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: Paroi d'Ifrig, *Canyon Apache*, 6c, 280 m.

14. november: plezanje v okoliških hribih:

- Andrej Jež, Aleš Česen: Paroi d'Ifrig, *Canyon Apache*, 6c, 280 m;

- Sara Jaklič in Marija Jeglič se sprehodita v oddaljeno dolino Tmdarote, ostali počivajo.

15. november: plezanje v okoliških hribih:

- Anže Klarič, Jernej Ortar, Žiga Oražem: Oujdad, *Los ratones coloraos*, 6c+, 400 m;

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: *Oujdad, Baraka*, 7b, 685 m.

16. november: plezanje v okoliških hribih:

- Aleš Česen, Žiga Oražem: Tadrarate, *La rouge berbere*, 7b, 560 m;

- Andrej Jež, Matija Volontar, Jernej Ortar: *Whisky berbere*, 7a, 400 m;

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: Jbel Timghazine, *Classe montagne epinal,* 6c+, 200 m;

- ostali počitek; Jernej si med plezanjem poškoduje prst.

17. november: plezanje v okoliških hribih:

- Anže Klarič, Žiga Oražem, Andrej Jež: Jbel Timghazine, *Zebda*, 7b+, 260 m;

- Matija Volontar, Aleš Česen: Taoujdad, *XY*, 7a+, 250 m.

18. november: plezanje v okoliških hribih:

- Andrej Jež in Anže Klarič sta se odločila, da se podata na lov za prvenstvenimi smermi v oddaljeno dolino (2 dneva), od koder sta se vrnila naslednji dan. Žal brez prvenstvene smeri, saj je bil že dostop precej »zanimiv«;

- Marija Jeglič, Jernej Ortar: Tagoujimt n'Tsouiannt, *Alo Monic*, 6a, 350 m.

19. november: plezanje v okoliških hribih:

- Žiga Oražem, Matija Volontar: Taoujdad, *Les rivieres pourpres*, 7b+, 500 m;

- Aleš Česen, Gregor Lačen: Tadrarate, *Pilier de l'trave*, 6c, 570 m;

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: Pared de la sources, *Susuro berber*, 7b+, 285 m.

20. november: plezanje v okoliških hribih:

- Sara in Marija dostopata in prespita v dolini Tadrarate, 4 ure oddaljene od vasice, kjer smo bili nastanjeni. Zaradi podrte skale in objektivnih nevarnosti se vrneta popoldne naslednji dan;

- Jernej Ortar, Anže Klarič: Timghazine, *Trompetenkafer*, 7a+, 320 m.

21. november: plezanje v okoliških hribih:

- Aleš Česen, Jernej Ortar, Andrej Jež: Paroi de la cascade, *Haben oder sein*, 6b+, 200 m.

22. november: plezanje v okoliških hribih:

- Andrej Jež, Žiga Oražem: Paroi de la cascade, *Laura*, 6b, 250 m;

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: Jbel Timghazine, *Trompetenkafer*, 7a+, 320 m.

23. november: plezanje v okoliških hribih:

- Sara Jaklič, Marija Jeglič: Paroi de la cascade, *Haben oder sein*, 6b+, 250 m;

- Jernej Ortar, Žiga Oražem: Paroi d'Ifrig, *Canyon Apache*, 6c, 280 m in Paroi d'Ifrig, *Princess de Mismir*, 7a, 200 m;

- Anže Klarič, Matija Volontar: Pared de la Sources, *Sasurra Bereber*, 7b+, 285 m.

24. november: vrnitev iz Taghie v Zaouit Ahnsal (2 uri hoje), kosilo v Zawyi, v večernih urah prispejo v Marakeš, kjer prespijo v hotelu.

25. november: po zajtrku se odpravijo na tržnico in nadaljujejo pot po vročih ulicah Marakeša do Jardin Majorelle. Po dolgem čakanju v vrsti, ki plezalce bolj utruja kot hitra hoja v breg, si ogledajo maroške vrtove in spoznavajo kulturne značilnosti prvotnega naroda – Berberov, ki jih je v Maroku približno 80 %, ostalo so Arabci. Večer preživijo ob dobri hrani in zvokih maroške tradicionalne glasbe.

26. november: Taksi pelje ekipo do 20 minut oddaljenega letališča na obrobju Marakeša, kjer ob 9.10 že leti proti Milanu. Sledi še vožnja v Slovenijo; povratek domov ob 20h.

Vedno v odlični družbi. Foto: arhiv KA PZS.

IZBOR NAJUSPEŠNEJŠIH ALPINISTOV IN ALPINISTK 2017

Strokovno komisijo, ki je izbrala najuspešnejše alpiniste in alpinistke, so sestavljali izkušeni alpinisti in alpinistke različnih generacij, ki poznajo razmere v slovenskem in svetovnem alpinizmu: Urban Ažman, Tadej Debevec, Tina Di Batista, Tomaž Jakofčič, Matej Kladnik, Tone Škarja, Andrej Štremfelj, Peter Bajec, Miha Habjan in Nejc Pozvek.

Najuspešnejši alpinist: Aleš Česen (Alpski gorniški klub)

Aleš Česen je že več kot desetletje stalnica na slovenski alpinistični sceni. Dokazal se je v vseh zvrsteh alpinizma, pred dvema letoma tudi v najzahtevnejših stenah Himalaje.

Preteklo sezono je, lahko bi rekli, v stenah preživel več časa kot na ravnih tleh. Veliko sicer kot gorski vodnik, ob tem pa mu je uspelo plezati še na štirih odpravah: v Kanadi, Indiji, ZDA in Maroku. Z Luko Stražarjem v Kanadi nista naletela na najboljše razmere, a bila vseeno neprestano aktivna. V Indiji pa se je ob izteku odprave v gorovju Kištwar izšlo po načrtih in trojici (navezo sta sestavljala še Urban Novak in Marko Prezelj) je uspelo osvojiti svoj glavni cilj, 6250 metrov visoki Arjuni, preplezati zahtevno prvenstveno smer s pomenljivim imenom – *Vse ali nič*.

Najuspešnejša alpinistka: Anastasija Davidova (AO Ljubljana-Matica)

Anastasija Davidova - Nastja je, kot smo v zadnjih sezonah že vajeni, znova plezala vsestransko, leto pa kronala z uspehom na odpravi v Kirgizijo, kjer je s soplezalko Ivo Božić v treh dneh opravila prvo žensko prosto ponovitev slavne smeri *Perestroika crack*. V domačih gorah je izkoristila dobre zimske razmere za ponovitev nekaj zanimivih, sicer plezanih smeri, v Paklenici je preplezala nekaj navrtanih klasik, poleti pa je nekaj vzponov opravila tudi v Dolomitih.

Najperspektivnejši alpinist: Žiga Oražem (AO Kamnik)

Žiga Oražem se je v zadnji sezoni dokončno ustoličil med alpinisti, kamor se je počasi selil iz športnoplezalnih voda. Tudi v njegovem primeru se je pokazalo, da je visok prostoplezalni nivo odlična podstat za alpinistične dosežke na najvišji ravni. Žiga je bil zelo aktiven na akcijah Slovenske mladinske alpinistične reprezentance (na Češkem, v Španiji in Maroku), lani pa je plezal tudi v Patagoniji. Največ zanimanja je na njegovem seznamu vzponov gotovo požela zimska ponovitev *Walkerjevega stebra* v Grandes Jorasses, ki jo je v dveh dneh opravil skupaj z Matijo Volontarjem.

Priznanje za posebne dosežke v alpinizmu: Urban Novak in Marko Prezelj (oba AO Kamnik)

Urban Novak in Marko Prezelj sta bila z Alešem Česnom tvorca trojne naveze, ki je na odpravi v indijskem gorovju Kištwar preplezala dve prvenstveni smeri. Lažjo, aklimatizacijsko, na P6013 (6038 metrov visoki vrh) po severnem grebenu, v zaključku odprave pa so izkoristili kratko vremensko luknjo, stavili vse in izvlekli čudovit vzpon v zahodni steni 6250 metrov visoke Arjune. Smer so poimenovali *Vse ali nič/All or nothing*.

Komisija za alpinizem PZS je izpostavila še naslednje alpiniste oz. njihove dosežke preteklega leta:

Luka Lindič (AO PD Celje Matica) je znova plezal na vrhunski ravni, nanizal številne zahtevne smeri v Alpah, z odprav pa se žal vrnil brez doseženih plezalnih ciljev. A vendar nikakor ne moremo mimo sijajnih zimskih vzponov v *Supercombu* (Piz Badile) in kombinaciji smeri *No siesta* in *Bonatti-Vaucher* v Grandes Jorasses. Odlično je plezal v Južni Afriki, v Patagoniji se je v slabem vremenu izšlo le za eno smer, v domačih gorah je ponovil *Ulino smer* v Triglavu, v Dolomitih pa smer *Donnafugata* v Torre Trieste. Vse našteto v navezi z Ines Papert.

Tjaša Jelovčan (AO Kranj) je plezala v različnih evropskih skalnih stenah in dosegla izjemno raven. *Psihomazohizem*, *Nebeška streha*, *Beli pajek*, *Metropolis*, *Spominska smer Tine Jakofčič* ... so smeri, ki sodijo med težje v naših gorah. Poleg tega je v albanskih Prokletijah v navezi z Marijo Jeglič preplezala nekaj odličnih smeri, prosto pa je ponovila tudi klasično smer *Srček* v Paklenici.

Petra Klinar (Akademski AO) je novo ime na alpinistični sceni. V navezi s soplezalcem Luko Stražarjem je bila aktivna tako v domačih kot tujih gorah, poleti, predvsem pa pozimi. Krona njene sezone je nedvomno vzpon po *Cassinovem grebenu* na Denali.

Priznanje za življenjsko delo na področju alpinizma: Rado Kočevar (PD Gozd Martuljek) in France Zupan (PD Ljubljana-Matica)

Rada Kočevarja in Franceta Zupana lahko današnjemu rodu alpinistov najbolje predstavimo kot alpinistična veterana, legendi ali fanta, ki sta v neki dobi pisala alpinistično zgodovino. Povezuje ju ne samo čas, ki ga živita, ampak tudi vrsta skupnih plezalskih podvigov. Oba sta že zakorakala globoko v deveto desetletje svojega življenja, vendar sta še vedno aktivna in predana mladostnim sanjam. Priznata, da je Rado približno pol leta starejši, zato pa si je France prej začel nabirati plezalske izkušnje.

Oba pripadata generaciji, ki je začela svojo gorniško in alpinistično pot v prvih letih po drugi svetovni vojni. To je bil drugačen čas, čas, ki ga danes težko podoživimo. Nekaterih predvojnih plezalcev ni bilo več, potrgane so bile številne osebne in generacijske vezi, razvoj alpinizma iz časa med obema vojnama je zastal in marsikaj je bilo treba začeti drugače in povsem na novo.

Brez dvoma sta Rado in France pomembna predstavnika te generacije, ki je orala ledino modernega slovenskega alpinizma. Njune velike smeri so danes čista alpinistična klasika in zgodbe, ki nam jih pripovedujeta danes, odkrivajo tančico pozabe nad dobo, ki je že davno minila, pa se zdi, kot da jo živimo in da je še vedno tukaj.

Kazimir Drašlar - Mikec

Rado Kočevar

Predolgo se poznava, da bi za njegovo devetdesetletnico pisal vljudnostne fraze o pet mesecev starejšem sošolcu z realke in nekdanjem soplezalcu. Rajši zapišem preprosto dejstvo, da je edini med nami zelo zgodaj vedel, kaj hoče v alpinizmu, vedel, kako bo to dosegel, in imel za to tudi neizčrpne zaloge volje in energije.

Res je, da je s soplezalcem Janezom Frelihom plezal tisti takratni plezalski bavbav, *Aschenbrennerjevo smer* v Travniku, kot prva slovenska naveza tri dni, dva plezalca mlajše generacije pa sta jo nato

prelezla v desetih urah, ampak to samo pove, kakšne sorte plezalec je bil Rado. Mogoče ne ravno najbolj eleganten, pač pa plezalec, ki ne odneha. In to edino šteje.

Ampak od mene se pričakuje, da bom ob tej priložnosti povedal kakšno zgodbico iz tistih let.

Trije sošolci iz tedanje realke, Rado, Srečo Pogačar in jaz, smo se v zgodnjem poletju 1946 znašli na grebenu Rinka–Skuta, trije zelenci, ki so do tedaj hodili po markiranih poteh. Šlo nam je lepo, a nazadnje se je pred nami pojavil velikanski in popolnoma gladek stolp. Na obeh straneh pa samo zrak tja dol do melišč! To je bil tisti strašni Konj, s katerega je njega dni padel nesrečni Petrič prav dol v ledeniško razpoko na severni strani.

Seveda me je bilo strah, a kaj sem hotel, lotil sem se plezanja in hitro sem bil čez, pravzaprav je bilo lažje, kot sem pričakoval. Zato sem stopil še malo naprej pogledat in do vrha Skute se je kazalo samo prav prijazno skalovje. Onih dveh ni bilo za mano, zato sem šel nazaj na Konja pogledat, kaj se dogaja. Spodaj je bilo veliko govorjenja: Srečo je na vso moč prepričeval Rada, naj vendarle zleze čez Konja. A obzirni Rado je samo ponavljal: »Ne bom vama pokvaril ture in bom šel sam nazaj ...«

Kaj zdaj?

Tu nastopi, kot je običajno v takih zgodbah, dobra vila, v tem primeru moja stara mama Nežka, pri kateri sem živel. Imela je travnik v Črni vasi in vsako leto je prodala kislo konjsko mrvo Posavcem, ostanek pa smo z vrvjo in škripcem spravili pod streho. In to staro, obrabljeno vrv mi je dala v nahrbtnik. Torej sem vrgel en konec dol, Srečo je privezal Rada nanj in ena, dva, tri je bil Rado pri meni. Opravljeno.

Domišljam si, da se je v tem trenutku rodil Rado Kočevar, najuspešnejši alpinist moje generacije. S Srečkom sva bila zraven, se razume, le kot statista, kot slepo orodje usode. Brez nadaljnjih težav smo bili nato kmalu vsi trije srečni in ponosni na vrhu Skute.

Nadaljevanje je zgodovina – zgodovina slovenskega alpinizma.

Rado je v življenju nato poleg uspešnih alpinističnih let preživel tudi

zelo težka leta, toda – kaj pa bi drugega od njega pričakovali – težave je premagal. Vse, kar je dobrega dobil, je trdo prigaral.

Zato samo: Rado, še mnogo srečnih kolesarskih in smučarskih let! Zadovoljen sem, da sem imel takrat v nahrbtniku tisto staro vrv.

France Zupan

France Zupan

Nekaj nepozabljenih s skupnega obiskovanja gorskega sveta. S Francetom Zupanom sem preplezal 16 plezalnih smeri, poleg Cirila Debeljaka - Cica (22 smeri) je bil moj drugi soplezalec po številu preplezanih smeri. Še danes sva zvesta prijatelja, včasih skupaj kolesariva ali še smučava in na srečanjih alpinistov veteranov obujava spomine.

S Francetom sem se seznanil kot sedmošolec na prvi moški realni gimnaziji v Ljubljani, na Vegovi ulici, v začetku leta 1946. K temu je pripomogel moj stari znanec z bregov Ljubljanice Srečo Pogačar. Sledili so sestanki v večernih urah pred ljubljansko pošto. France nam je pripovedoval o gorah in poslušali smo ga tako rekoč odprtih ust. Vedel je veliko povedati, bil je tudi že na Grintovcu. Zadnjo aprilsko soboto leta 1946 smo se odpravili na Kamniško sedlo, navezani na gospodinjsko vrv, in naprej v snegu proti Brani. Tam so naju privezali na ustrezno vrv Keršič in Hodalič. To je bil začetek, sledil je plezalni tečaj in nato prvi »podvigi«. Dodajam nekaj zanimivosti, ki niso neposredno zabeleženi med najinimi plezalnimi vzponi.

Bivak pod Skuto je bil zgrajen leta 1946, s Francetom sva pri tem aktivno sodelovala. Na plečih smo nosili material skozi Žmavčarje na Male pode. Precej težak strešni tram pa sva s Francetom spravila s Kamniškega sedla čez Kotliče in Tursko goro na Male pode. To je bilo po plezalnem tečaju, imela sva že vrv, kline in vponke. Ko je bil bivak zgrajen, smo tja radi zahajali in plezali po okoliških klasičnih smereh. Ob neki priložnosti se nam je pripetila nezgoda. France je ob obisku bližnje kraške jame zdrsnil in si hudo zlomil nogo pri gležnju. V bivaku sta bila še Božo Fakin in Milan Hodalič, študenta medicine. Reševalna akcija, ki je takoj stekla, je bila v tistem času nekaj posebnega. Trije

smo ga morali takoj spraviti do rešilca v Kamniški Bistrici, opreme za tako reševanje pa pri roki ni bilo. Edini način je bila nošnja na hrbtu. Po strmih travnatih pobočjih je bilo to težavno in tako je France drsal po zadnji plati ob nenehnem varstvu. Nogo pa sta »medicinca« imobilizirala. Kjer se je le dalo, je sledila nošnja »štuporamo«, vse do doma v Kamniški Bistrici. Na mojem hrbtu se je France počutil bolje, bil sem manjši od Boža, ko ga je bilo treba sneti in počivati. Tako smo ga prinesli do doma v Kamniški Bistrici, kjer je šele bil telefon.

Še ena zanimiva zgodba iz tega dela Kamniških ... Ko smo leta 1946 delali prve plezalne poskuse, sem bil z Zupanom na grebenski turi med Rinko in Skuto, plezanje prve do druge stopnje. Spominjam se, kako sem obstal na edinem izpostavljenem delu, imenovanem Konj, prvič sem namreč videl nekaj več zraka pod seboj in se ustavil. Dlje časa sem čakal. Takrat mi je France dal gospodinjsko vrv in šele nato sem preplezal Konja. France mi je mnogo let kasneje dejal: »Rado, če bi takrat obrnil, ne bi nikoli več plezal. « Imel je prav.

Jugov steber v Triglavski severni steni, 28.–29. februarja 1949. Ko sva preplezala najtežja mesta, naju je prehitela noč. Bila sva brez ustrezne opreme za zimski bivak. Ponoči je zapadlo 20 centimetrov novega snega. Izpostavljena naravi sva prestala to noč in nato vdrla v kočo na Doliču, a hrane nisva našla. Na planinsko društvo sem poslal prijavo zaradi škode, pa odgovora nisva dobila. Naslednjega dne – bil je pust – sva se oglasila pri Brojanu v Mojstrani. Sestradana sva pospravila vse krofe, ki nama jih je prinesla njegova žena.

Šite nad Tamarjem, avgusta 1950. Z Romanom Herlecem sva se odpravila v Tamar in preplezala novo smer v levem delu ostenja, ki je danes precej priljubljena. Načrte v tej steni sta imela še Keršič in Dolar nekje v desnem delu. To sem vedel in jima nisem hotel iti v zelnik. Keršič in Zupan pa sta že bila v Tamarju z namenom preplezati *Aschenbrennerjevo smer*. Tedaj pa je napravila zmedo Nadja Fajdiga, ki je prišla v njuno sobo z novico, da je Kočevar prišel z zadnjim vlakom in da gre plezat novo smer v Šitah. Oba sta bila prepričana, da hodim v zelje Dolarju in Keršiču. Zjutraj je bila zmota takoj jasna. Tako sta istega dne nastali dve novi smeri v severni steni Šit, njuna smer je še zahtevnejša od moje, obe pa danes kar precej ponavljajo. Seveda je današnji tempo drugačen in v steni so smeri, o katerih se nam takrat ni niti sanjalo.

Rado Kočevar

Najuspešnejši v lednem plezanju 2017: Janez Svoljšak (AO Kranj)

Janez Svoljšak je vsestranski plezalec in alpinist, obenem pa tudi naš trenutno najuspešnejši tekmovalec v lednem plezanju. Na tekmovanjih svetovnega pokala se redno uvršča med finaliste. Na lanskem svetovnem prvenstvu v Franciji je s četrtim mestom za las zgrešil kolajno, zelo uspešno pa je nastopal tudi na tekmah svetovnega pokala. Štiri uvrstitve v finale so mu na koncu v skupnem seštevku prinesle sedmo mesto.

Najuspešnejši v tekmovalnem turnem smučanju 2017: Nejc Kuhar (TSO Jezersko)

Nejc Kuhar je vodilni slovenski turni smučar v preteklih desetih letih, hkrati pa dosega vrhunske rezultate tudi v gorskem teku. Je večkratni zmagovalec državnega pokala in državnih prvenstev v različnih kategorijah turnega smučanja, v svoji karieri je dosegel številne odlične rezultate na tekmovanjih najvišjega ranga – svetovnih in evropskih prvenstvih, tekmah svetovnega pokala idr. V letu 2017 izstopa predvsem šesto mesto na slavni Pierra Menti, osvojil je tudi naslov državnega prvaka v disciplini posamično.

Iskrene čestitke vsem prejemnikom priznanj z željo, da bodo tudi v letu 2018 sebe in nas navduševali z novimi dosežki, predvsem pa uspeli ohraniti jekleno voljo, predanost in strast, ki jih usmerjajo pri udejstvovanju na tako vrhunski ravni.

Vir: PZS.si

V SPOMIN

Cveto Kemperle (1950–2017)

Le štirinajst dni nazaj, ob 40-letnici AO Bohinj, sem ob fotografiji alpinistov z Gorij, Bleda, Bohinja in Bače vzneseno govoril tudi o Cvetu Kemperlu, legendi Julijskih Alp, 67-letnemu možakarju, izkušenem alpinistu, turnem smučarju in gorskem reševalcu z Bače nad Baško grapo, ki je delovno dobo preživel kot kovač v Železarni Jesenice. Cvetota (tako smo ga vsi klicali) v zadnjih letih nisem videval pogosto, moja pota so bila drugje, njegova pa kot vedno predvsem v Julijcih. V visokih in najtežjih stenah. Predlani mu pri 65-letih *Čopov steber* ni bil pretežak, da o vsakoletnem soliranju *Direktne smeri* v Špiku zadnjih dvajset let niti ne govorimo. Tudi letos jo je premagal. Ko sva se junija srečala na Črni prsti, sva govorila prav o tem, in Cveto je govoril le o psihi, ki da je odločilna, in ne toliko o fizični pripravljenosti in poznavanju smeri »na pamet«. In tudi letos je *Direktno* spet zmogel – in pri tem mu v alpinizmu v Julijskih Alpah ni para. Cveto je v mladih in manj mladih letih dirkal na turnosmučarskih relijih v tujini in kasneje tudi doma, sodeloval na maratonih, bil štirideset let član GRS, bil je med prvimi prostovoljnimi nadzorniki Triglavskega narodnega parka ter predvsem in spet v hribih. Delo na Jesenicah in hribovski prijatelji, z večino katerih je največ stikov navezal v okolici Triglava, so ga

potegnili v izjemno plezalno kariero, o kateri mnogi, celo doma v Baški grapi, niso vedeli veliko. Še bolj kot izvrsten alpinist in predan gorski reševalec je bil Cveto turnosmučarska legenda naših Julijcev. Skoraj vsak vikend je bil na Kredarici, Triglavu, neštetokrat na Kanjavcu in Hribaricah. Prav on me je poučil o sedmih turnosmučarskih smereh s Hribaric v Bohinj. Z njim hoditi ni bil mačji kašelj – šlo je na polno. Če se je zapičil, špure na Črno prst, od Savice na Komno ali s Krme na Kredarico skoraj niso imele ovinka. Naravnost navzgor. Nekoč sva zjutraj odrinila s Kredarice, se spustila na Velo polje, se povzpela na Kanjavec in potem za Debelim vrhom v Laz. Bog, kako težko sem mu sledil … Ko pa je Cveto tam nekje pri žandarju (suhem štrclju smreke) nad planino Blato ugotovil, da je do vlaka še štiri ure časa, je potegnil ročno. Vsaka smreka, vsak stan na planini, vsak ovinek na poti, vse je imelo svojo zgodbo. Njegova narečna graparska govorica se je topila v meni. Cveto je imel veliko hribovskih prijateljev. V naši hribovski, alpinistični in še najpogosteje turnosmučarski družbi se je včasih skoraj čudežno pojavil, prebil z nami vikend, ujel zadnji vlak za Podbrdo in se naslednji teden spet nasmejanega obraza pojavil okrog snežnega ali skalnega roba. Bil je izjemen poznavalec turnega smučanja in predvsem vsakokratnih snežnih razmer v Julijcih. Iz domače vasi Bača pri Podbrdu in na Jesenice ni blizu. Tudi kasneje, ko si je ustvaril družino v Kranju, mu služba, hribi, domača grapa in ostarela mati nikoli niso bili predaleč. Vse je zmogel in četudi se je s težkih in dolgih dvodnevnih tur vračal na Bačo v nedeljo pozno zvečer, vlaka za na »šiht« ob četrt na pet zjutraj iz Podbrda nikoli ni zamudil. Zgodb in prigod je vedel veliko, še več smo si jih njegovi prijatelji o njem pripovedovali še za njega dni. Za celo knjigo jih je. Spoznal sem ga pod vrhom Grossglocknerja pri svojih rosnih osemnajstih, leta 1982. Zadnjič sva se videla in pogovarjala pred nekaj tedni na 70-letnici GRS Bohinj. Čeprav ne tako pogoste skupne ture, pa vendarle nama je zelo bogatih petintrideset let hribovskega prijateljstva pomenilo veliko. Kot nalašč sem 23. decembra 2017 s Španovega vrha v Karavankah v eno mero dolgo gledal prav v Črno prst, kot da bi se s Cvetotom poslavljala. Cveto nas je še zadnjič zbral v svoji Baški grapi zadnjo soboto leta 2017. Ob družini in domačinih je bilo tam veliko klenih mož. Nemi stiski rok in tihi pogovori o njem. Skoraj vsak je delil zgodbe in spomin nanj na način, kakršen veje iz tega zapisa. Cvetota smo pospremili na zadnjo pot tako, kot bi si sam gotovo najbolj želel. Peš iz Podbrda po blatni poti in stezi navkreber skozi gozd do cerkvice sv. Lenarta na Bači. Peš po poti, ki jo je na poti v šolo in kasneje mnogo

let na vlak tolikokrat prehodil, po strmih bregovih pod vznožjem Črne prsti. Ko smo ob grobu nemo poslušali pesmi in nekaj besed, ko smo slišali le šumenje vetra in gledali v hribe, je bil Cveto že med zvezdami.

Martin Šolar

Franček Knez (1955–2017)

Opus magnum v presežnikih

Besede na gladini ne morejo prekriti bolečine nad zevajočo izgubo in praznino. Andrejin klic me je dosegel v soboto dopoldne, pred prihodom v Verdon, kamor sva se namenila s Štulijem prav tisti petek, ki se je za Frančka izkazal za usodnega. Provansa, tako lepa, je naenkrat postala najbolj otožna pokrajina, zalita v molk in solze. Pa vendar, ob globokem sočutju do soproge Andreje in hčere Anje sva si rekla, da greva plezat, ker bi tudi Franček najbrž tako ravnal.

Njegov plezalski opus magnum se meri v presežnikih. O njem govorijo zborniki, zgodovina alpinizma, njegove odprave na planetu Zemlja so pustile globoke sledi. O njem govorijo številne smeri v domačih in tujih gorstvih. O njem govori Ožarjeni kamen iz leta 2009, ki je lirična pripoved osvajalca nekoristnega sveta, nastala po vztrajnem prigovarjanju prijateljev in znancev. V uvodu je med drugim zapisal, da so to »zgodbe iz sveta, ki mi je nadvse drag«, hkrati pa si bo »nekoč, ko se čas izteče v krog življenja, lahko rekel – drzna je bila ta pot«. Kdor knjige še ni prebral, jo mora, če poskuša ujeti vsaj del Frančkovega življenja.

O njem še govorijo soplezalci, saj je bil guru modernega plezanja in

nove plezalne filozofije. Bil je eden najboljših skalnih plezalcev na svetu. Trije mušketirji – Franček, Johan, Silvo – so počeli za navadne plezalce nedoumljive vragolije. Silvo je lepo povzel, da so vsi želeli plezati kot Franček.

Sam ni maral medijske pozornosti, zdela se mu je odveč, nepotrebna, češ da razvrednoti njegov prvinski odnos do plezanja. Bil je resnično samosvoj in samonikel. Svoje vrline in znanje je razvil do mojstrstva. V tem se je odstiral njegov pogled na svet in to je bila njegova mera reči.

Prejel je tri pomembna odličja, ki ga pozicionirajo tudi v javnem prostoru, navsezadnje je tudi država Slovenija s tem pokazala dolžno spoštovanje do njegovega plezalskega opusa in življenjskega creda, saj je s svojim delom in izjemnimi dosežki na področju športa prispeval k razvoju družbe in ugledu Slovenije. Ta dejstva moram poudariti, dasiravno sam o tem sploh ni govoril. Prejel je dve Bloudkovi nagradi za vrhunski mednarodni športni dosežek; prvo leta 1979 kot član alpinistične himalajske odprave na Everest 79 in leta 1984 kot posameznik za samostojne vrhunske alpinistične dosežke doma in v tujini. Leta 2010 je iz predsedniške palače prejel red za zasluge.

Njegovi »vrtci« so posejani v bližnji in bolj oddaljeni pokrajini njegovega doma. S posebnim žarom je lani razgrnil, da mu do njegove tisoče smeri manjkata le še dve. Nekako je hrepenel, da to uresniči, in tudi je, število smeri, ki jih je opremil in splezal, je preseglo 1000, vseh vzponov je čez 5000, zato je to opus magnum, ki ga bržda nihče ne bo presegel. Sam je zapisal, da je teh smeri za vsaj pet alpinističnih življenj … V tej beri smeri je mnogo takih, ki jih je posvetil prijateljem. Podarja jih vsem tistim, »ki so hodili isto pot, kot jo hodi sam, pa so ostali le v spominu. Pred njim so odšli tja, kamor nas vodi le čut in kjer se v skrivnosti svetlikajo mavrična obzorja.« Ena takih je tudi smer, ki jo je posvetil Johanu, tam, »kjer pod težo stropa lega po tleh večna senca in iz nje je čez sivi svod in rumeni strop našel čarobno smer proti svetlemu robu«. Zelo vesel je bil, da jo je naposled tudi zlezel na fraj, saj sta mu dolga leta dež ali vlaga križala načrte.

Posebno poglavje so poimenovanja njegovih prvenstvenih smeri. Tehtal je in naposled odločil. Nomen est omen! Marsikoga je ob živce spravljala njegova lestvica ocen, ki jo je očitno prilagodil svoji tedanji sposobnosti in uplezanosti, ko je lezel težavnost ocene 8, uradna letvica pa se je končala pri 6 plus …

Pozimi 2012–2013 je ugledna revija Alpinist svojo 41. številko z osrednjo temo Gledališče zgodovine posvetila razvpiti severni steni Eigerja in tudi Frančkovemu, tedaj rekordnemu šesturnemu solo vzponu leta 1982! Franček se ni razgovoril ali govoril samo o plezanju. Nasprotno. Bil je globoko duhoven Človek. Nenehno ga je zaposlovala človeška psihika, skrivnost človeškega uma, moč njegovih misli. Tehtal je podobno kot veliki mistični pesnik William Blake, da mora »v zrnu peska videti ves svet in nebo v roži na poljani, ves čas imeti v hip ujet in neskončnost zadržati v dlani«.

Nadvse zanimiva je zgodba o njegovem umetniškem ustvarjanju v lesu in kamnu. Tenkočutno je zbiral stare posušene korenine ali najdeval za obdelavo primerne kamnite kolose. V njih je videl konture podob, linij, portrete ali njemu jasne abstrakcije. Bile so zime, ko je poleg branja pretežno rezbaril in s filigransko natančnostjo iskal ali dolbel podobe v lesu in kamnu. Prav škoda je, da z Marjonom (Marjan Manfreda, ki je leta 1979 odprl pot pod vrhom Everesta, a cena so bile hude ozebline in amputacije) nista delila ali izmenjala izkušnje svojih umetniških nagnjenj in ustvarjalnega zanosa.

Posebno pozornost terja Frančkova neobjavljena poezija, nekakšen »misli cvet« moža, ki je uzrl bistvo. Morda terjajo še drobne slogovne popravke, a nič ni treba dodati, kaj šele odvzeti. So globoko samoizpraševanje o smislu življenja, o transcendenci. »Na zadnji srajci žepov ni. Tal ni več na oni strani, tam ni več korakov časa. Misel ni več misel in misel ne postane smisel. Brez misli odstrti so nesmisli, v niču razodeti smisli.«

Imel je še kopico idej, načrtov za mirnejša leta na pragu jeseni življenja. Še vedno je prekipeval od energije. In to po vsem tistem hudem času in poškodbi, ko je po nesrečnem padcu z vrvi, ki ga je zakrivil neuki plezalec, ostal skoraj trajni invalid. Medicinska stroka ga je pokrpala, a največ je za rehabilitacijo naredil sam z izjemno voljo, vajami in vztrajnostjo. Svojčas sta bila oba s Tomažem (Humar hudo polomljen zaradi padca na gradbišču lastne stanovanjske hiše) na pragu invalidnosti. Pripovedoval mi je o njunih srečanjih v zdravilišču v Laškem, ali kako se je Tomaž po rokah privlekel po stopnicah na obisk v Lahomno …

Pričakovali bi, da bo v mirnejših časih svojega življenja Franček kot mogočen hrast dajal senco in zavetje svojim najbližjim. A kolo usode se

je zavrtelo drugače. Navzlic temu, da je v svojem alpinizmu premagal številne negotovosti, da je tudi iz najzapletenejših situacij našel izhod in rešitev (ob neki priložnosti mi je dejal, da je bila najtežja preizkušnja zanj leta 1981 v južni steni Lotseja, v knjigi Ožarjeni kamen pa je zapisal, da je dolga leta o tem molčal in zgodbo o Lotseju nosil v sebi, saj se je bal, da bi ji s pisanjem uničil vso veličino), je na nedoumljiv način svoj življenjski krog sklenil prav pred domačim pragom. Na Arkadah.

Pod stensko pregrado, ki jo je desetletja urejal na hkrati garaški in uživaški način, jo čistil, jo prenavljal, popravljal, spravljal v skladje, urejal galerijo kamnitih blokov in spremenil v več kot plezališče. V energetski tempelj, v zenovski vrt. Kadarkoli mi je bilo dano, da me je tja povabil na druženje in plezanje, je bil to čisti užitek. In tam je Franček posebej žarel. Po demonstraciji plezalne perfekcije, ko sva govorila o tem in onem, me je spominjal na zen budističnega mojstra, ki včasih odgovori na zastavljeno vprašanje, včasih odgovori s protivprašanjem, včasih pa je odgovor samo topel nasmeh ...

Tam sva kdaj pa kdaj tudi samo molčala, saj besede niso bile potrebne. In tam je tistega nesrečnega petka povsem iracionalno napočil njegov fizični konec. In ko sva s Štulijem v trenutkih globoke žalosti vendarle našla moč za plezanje, naju je visoko v eni najdaljših smeri v Verdonu, povsem blizu vertikale, obletel ogromen orel z mogočno razprtimi krili. Zdelo se mi je, da je mimo naju prhnila nežna Frančkova duša. Zdaj mora biti sam, in kot je zapisal Srečko Kosovel, »v večnosti sebe in v sebi večnost razkriti, svoje prozorne peroti v brezdaljo razpeti in mir z onstranske pokrajine vase ujeti.«

Miha Lampreht

Domen Petrovčič (1992–2017)

Domč je – tako pravi legenda – k Akademcem prišel zaradi turnega smučanja. Nisem prepričan, ali je iskal klapo za v pršič, nasvete, kako vleči špuro, ali koga, ki bi mu posodil manjkajoči kos opreme, vsekakor pa ga nikoli nisem videl niti slišal biti turnosmučarsko aktiven. Z vso silo ga je potegnilo v plezanje. Nenazadnje tudi SMAR, katerega član je bil, ni neka Smučarska mladinska »A« reprezentanca, ampak ekipa mladih, obetavnih alpinistov.

Zanj se je zdelo, da večino stvari počne na polno in pogosto hodi po robu, ampak ni šans, da bi se mu kaj zgodilo. Tak občutek smo imeli vsi, ki smo se veliko družili z njim. Ko je tako vpričo soplezalca v Marmoladi testiral svoj biceps in presenečen odlomil lusko, jo je odnesel s padcem, prasko in smehom. Ko je v Frankenjuri pri drugem svedrovcu sajtal z dinamičnim gibom na luknjico, je s hrbtom podrsal po tleh in jo spet odnesel s prasko. Ko je v zaledenelem slapu čakal vpet v abalaka, da se od spodaj zaderem »freeeeej«, je od dolgčasa tolkel s cepinom in napokal led in lastno vero v najino sidrišče. Smešna je bila celo zareza na prsnici, ki jo je staknil na Krku pri nepotrebnem skoku v morje. Ampak zdelo se je, da čisto zares pa se mu ne more zgoditi nič. Nekaj superherojskega se ga je držalo, podobno kot velja za mačke in tisto, da vedno pristanejo na štirih nogah.

Ja, Domč je bil zame v marsičem paradoks na dveh mišičastih in v nizke dostopne čevlje obutih nogah.

Paradoks številka 1: ko sem ga prvič srečal ob četrtkovem pivu, se mi je zdel tip kompletno neresen. Tak ležeren zajebant, duhovit in prefrigan, vrhunska družba. Da bi lahko zjutraj zgodaj vstal in šel zmrzovat v resno zimsko smer, ne bi stavil niti evra. Pa se je izkazalo, da kljub splošni tendenci k težkemu vstajanju za pravo idejo ali povprečen dan v hribih nikoli ni potreboval dveh budilk. Le kavo, tobak in pol ure časa, da je svoj glas spravil iz hripavega basa v bas-bariton, pa si mu že lahko gledal v hrbet od avta do vstopa v smer. In predvsem v zimske smeri je šel res rad, predvsem pa ni plezal preverjeno »narejenih« smeri, ampak je šel rad sam raziskat, kakšne so razmere, in po potrebi tudi obračat.

Paradoks številka 2 (čudno, tudi ta vključuje kavo in tobak): dvomim, da bom kdaj doumel, kako je lahko nekdo tako plezalsko močan, kondicijsko pripravljen in vzdržljiv, medtem ko polnamerno zavrača vsa znanstvena dognanja s področja športne prehrane in zdravega življenja. Ko smo trije ponoči bluzili po bohinjskih gorah, je vsake toliko neopazno pospešil, si pridobil par minut prednosti in naju na primernem mestu z razgledom počakal, medtem pa kadil tobak in se nama rogal. Ko bi tipičen alpinist razmišljal o carbo loadingu, je Domč sanjal gumijaste medvedke, šamrole in španske vetrce. Ko bi tipičen alpinist spil izotonik in pivo, je Domč naročal drugo pivo. Ko bi se tipičen alpinist med premlevanjem o spakirani opremi za jutrišnjo turo silil zaspati, je on žural na Metelkovi, zjutraj pa v večini primerov razen želje po kavi ni kazal hujših znakov obrabe. Če je slučajno pozabil kak kos opreme, se je že nekako znašel.

Ta metelkovski pristop sem – ker sem si včasih želel biti malo podoben Domču – samo enkrat ubral tudi sam. Tisti dan bi bilo povsem na mestu, če bi se na neki točki pojavila ekipa GRS in me odvitlala na varno, mi vzela plezalno licenco in me preusmerila na bowling.

Paradoks številka 3 (in s tem zadnji paradoks tega zapisa) pa je Domčeva nasprotujoča si narava. V isti sapi je znal biti kolerik in mirovnik, zrel in otročji, nagonski in premišljen, glasen in tih. Tudi iz nas je znal izvabiti enako različne občutke. Kdor ga je imel rad, ga je verjetno sem in tja sklofutal ali pa si je tega vsaj resnično želel. S pikro pripombo, enim odgovorom preveč ali pa mulc-manevrom

brez vsakega občutka za bolečino (najpogosteje premočna prijateljska boksa v ramo) je bil pogosto na meji refleksnega sogovornikovega udarca. In čudi me, da se pravzaprav ne spomnim, da bi ga kdo pred mojimi očmi sklofutal. Iskreno ne vem, zakaj ga nisem sam. Ker občutka, kako bi najraje ga, pa ga nisem, se spomnim bolj, kot si lahko mislite. Ampak Domč je imel v sebi nekaj, kar si moral imeti rad in kar je očitno inhibiralo celo nekatere refleksne gibe. Bil je pisan flek v sivem dnevu, smešna zgodba za otroke, nekdo, ki redno pokliče in, ko se javiš, ne ve točno, zakaj te kliče, skratka dober soplezalec in frend.

In najbrž zato plezalna potovanja niso več enako zabavna, odkar hodimo brez tebe, in zato Klemen Klemen zveni drugače kot v tvojih citatih in zato sem pri šivilji že šestkrat zaflikal tvoje kratke hlače, ker se mi včasih zdi, da ko jih nosim, mogoče za nekaj trenutkov tudi sam postanem superheroj.

Žiga Regina

Igor Zlodej (1963–2017)

Zbledela so od sonca in zime žareča lica nad sivo brado nekega velikega človeka, ki je življenje poklonil goram. Na veliko žalost srenje slovenskih gorskih reševalcev in celotne naše planinske skupnosti ne zgolj v prenesenem pomenu. Kdor je v zadnjih letih – če ne kar desetletjih – redno spremljal dogajanja v hribih in gorah, je poznal Igorja Zlodeja. Če ne drugače, vsaj po svetovnem spletu, kjer je redno, skrbno in natančno popisal skoraj sleherni korak v zahodnih Julijskih Alpah. Kdor tega zakletega gorskega sveta ne bi tako srčno ljubil, mu besede nikoli ne bi tako spevno tekle, kot so prav Igorju.

Gore je spoštoval bolj kot vse drugo. In v tem globokem spoštovanju je bil tudi jezen na tiste, ki so jim trosili presežnike brez pravega premisleka: »Tako sem razmišljal, kaj komu gore pomenijo. Seveda je en velik flanc, če nekdo govori, da ima gore rad, obišče pa jih nekajkrat na leto, še to običajno v kaki glasni čredi sebi podobnih. Opažam, da so kar mnogim zgolj poligon ali podlaga za afnanje, ki z ljubeznijo do gora nima ničesar.« Kot rojen Pohorec je bil seveda tudi hudomušen: »Sneg je na minimalcu, tako kot plače in penzije pri nas.«

Do zdaj ga najbrž še ni bilo gamsa, ki bi te čudovite poti, doline, stene in prepade poznal bolje kot on. Še na svoj račun se je znal pošaliti, da ljudje verjetno mislijo, da je brez službe, tako pogosto je opisoval svoje podvige. A vendarle ne zgolj za svoje zadovoljstvo, kje pa: »Vem, da slabo berete opise, ker če bi jih, bi vedeli, da ne maram čestitk, tudi ne cukranja in raznih komentarjev, ki z opisano turo nimajo povezave. Ne objavljam zato, da bi kdo imel kaj početi, temveč da prikažem trenutne razmere in mogoče na kaj opozorim, kar bi lahko bilo za koga koristno. Če je kakšna slika lepa, to zagotovo najbolje vem sam in mi tega ni treba vedno znova dopovedovati.«

To je bil njegov značaj družabnega samotarja, ki je srečo iskal sam, a jo je hkrati moral deliti z drugimi. Tako mu samote koraka ni bilo težko zamenjati za planinski vrvež organiziranih pohodov. Slovenkam je večkrat pomagal stopiti na Triglav, ki ga je sam menda osvojil kar 430-krat. Mimogrede, Igorjeva velika zasluga je, da Aljaževega stolpa pred leti niso preselili v muzej v Mojstrano.

V gore se je po upokojitvi na leto podal vsaj dvestokrat, in če je bilo le mogoče, je s seboj vzel turne smuči. Gore so ga poklicale tudi po dolžnosti. Bil je pripadnik gorske policije do upokojitve, zavzet gorski reševalec in svoj čas prvi mož bovškega planinskega društva.

Nato ga je preteklo soboto za vedno k sebi poklicala gora Viš v italijanskih Julijcih, ki jo je imel med najljubšimi izbrankami – v navezi s svojo prijateljico. Usoda skoraj ne bi mogla biti bolj tragična. A ker je usoda zgolj posledica naših odločitev, je Igor tudi v bridkem koncu poskrbel za težko sprejemljivo učno uro, da lahko tudi najizkušenejši gornik med nami naredi korak preveč.

Igorju je za vso naklonjenost, razumevanje in potrpežljivost iz srca hvaležna tudi vsa novinarska druščina. Vedno si nam bil na voljo. Kakor vsem drugim.

Blaž Močnik

Sašo Žitnik - Žile (1982 - 2017)

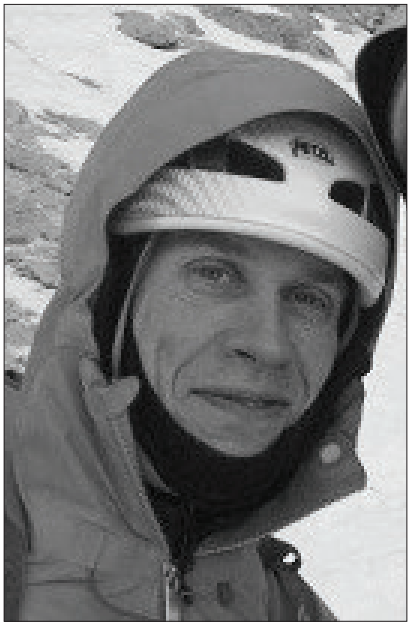

V domačem Kočevju je bil poznan kot zagnan športnik in izjemen vzgojitelj Lisičk v vrtcu Ribnica. S svojo energijo in pristnim neposrednim pristopom je navduševal svoje bližnje, sodelavce, »svoje« otroke v vrtcu in njihove starše.

Žile se je kot mlajši pripravnik pridružil odseku, ko je alpinistično šolo začela obiskovati njegova Hana. Hitro je napredoval v starejšega pripravnika in v letu 2016 postal alpinist. V zadnjih nekaj letih je preplezal vrsto zahtevnih smeri pri nas in v tujini, aktivno je sodeloval pri alpinistični šoli in predstavljal pomemben element pri delovanju odseka. Bil je med najbolj aktivnimi člani in zadnje leto nastopal na tekmah slovensko-hrvaškega pokala v lednem plezanju. Svojo dušo in telo je zapisal alpinizmu, ki ga je razvijal s predanostjo vrhunskega športnika. Posebej sta ga navduševala gorski tek in plezanje z orodji. Slednji so bili zanj usodni v njegovem priljubljenem Fridrihštajnu, kjer je opremljal lokalno plezališče.

Kdor pleza, ve, kaj je Življenje. Pozna ga bolje kot drugi. Zato ga ceni, gleda in živi drugače. Ve, da je lepo... Ve, da je posebno... Ve, da je mogočno... A hkrati ve, da je krhko in kratko. In ga takega sprejme. Takega je sprejel tudi naš Žile. Težko pa je sprejeti tako prehiter odhod in veliko izgubo.

AO Železničar

2018

Aleš Česen varuje Luka Stražarja med vzponom na Latok I.
Foto: Tom Livingstone.

OCENA ALPINISTIČNE SEZONE 2018

Nejc Pozvek, član IO Komisije za alpinizem pri PZS

Med razburljivo in hkrati spravljivo razpravo (imenovano tudi vojno) o vpenjanju svedrovca ali klina ter intenzivnim poskusom spajanja vedno bolj načete ferajnovske mreže (ki jo neizprosno hromi duh časa) – akcijama, za kateri je poskrbel izvršni odbor krovne alpinistične organizacije – se je tudi precej (in dobro) plezalo.

Leto 2018 si bo slovenski alpinizem zapomnil predvsem po izrednem vzponu v severnem ostenju Latoka 1. Večdesetletno uganko poltretji kilometer visoke stene so sredi poletja v sedemdnevnem vzponu in sestopu rešili Aleš Česen, Luka Stražar in Britanec Tom Livingstone. Kompleksen vzpon v zahtevni in nevarni steni je odmeval tako doma kot v tujini. Med dogodke z največ odmeva na mednarodni sceni sodijo še zlati cepin za življenjsko delo v alpinizmu, ki je med nesmrtne legende postavil Andreja Štremflja, ter aktivnosti Luke Lindiča in Luke Krajnca, ki sta, kot smo že vajeni, sezono začinila z nekaj izstopajočimi vzponi. Prvi s povezavo Watzmanovih vrhov, dvema patagonskima smerema in Morskim psom iz Kraljevega jezera, drugi z Voie Petit in odličnimi prvenstvenimi linijami na Lofotih.

Domačo sceno je dodobra prevetril Gašper Pintar; vrhunski športni plezalec je svojo prostoplezalno raven prenesel v visoke alpske skalne stene in na seznam vpisal številne presežnike. Ti so posebej izpostavljeni med predstavitvami najboljših posameznikov pretekle sezone. Trend vrhunskih plezalcev v gorah ni zanemarljiv (za potrditev dejstva redno skrbita vsestranska Jernej Kruder in Martina Čufar). Z omembo Bečanovega vzpona v Drašnicah, ki velja za najtežjo slovensko dolgo športno smer, pa na tem mestu režemo živo tkivo pravovercev v upanju, da v prihodnje znotraj (takšnih in drugačnih) plezalnih vrst najdemo skupni prostor za, pogosto spregledane, presežke visoko nad tlemi.

Veselje je preštevati mnoštvo prijav na tabore perspektivnih alpinistov (letos so družno plezali doma, v Dolomitih in Chamonixu), ki na čvrstih plečih predhodnikov iščejo nove smeri in cilje. Verjamemo, da kvantiteta rodi kvaliteto, in upamo, da se rezultati novih pristopov k perspektivi

pokažejo že na odpravi 2019. Neusahljivo osveževanje mladinske alpinistične reprezentance je vsaj za leto dni prineslo na videz konsolidirano ekipo, ki ni skoparila z akcijami. Povprečje v plezalnem in doživljajskem smislu dvigujeta norveška in predvsem kavkaška avantura. Novo leto prinaša zanje nov veter in nove odpravarske cilje. Teh – nasploh – v letu 2018 ni manjkalo. Na klasičnih destinacijah drugih celin je gostovalo precej naših odpravarjev; množičen obisk so doživeli Peru, stene in gore v ZDA, Maroku in Srednji Aziji. Resnejši cilji pa so, z izjemno Lindičeve januarske Patagonije in že omenjenega Latoka, ostali neuresničeni. Krišelj in Svoljšak sta izkusila nemilost patagonskih, Lindič in Papertova ter Novak in Prezelj pa kitajskih razmer.

Nekje med razstavljenimi in skritimi dosežki pa se, bolj ali manj (ali pa sploh nič) po nareku socialne mreže, v svetu vertikale gibljejo številni neuvrščeni. Leto 2018 bodo po izdatni zimi pomnili predvsem alpinistični smučarji. Približno pol ducata jih je rezalo najstrmejše smučine; zimzelenim Kernu, Ortarju, Vrhovniku in reaktiviranemu Mejovšku sledijo mladi in nadarjeni Erjavec, Šparovec ter številni drugi, ki se prebudijo z razmerami. Glede obveščanja in poročanja nadvladajo plezalno sceno, ki se je znašla v iskanju ustreznega/kredibilnega novičarstva.

Sicer pa zima v plezalnem smislu ni postregla s presežki. Med večje avanture naših gora lahko uvrstimo *Belo grapo* prekaljenih Lačna in Flisa, *Loškega kosca* (Zupin-Plut) in *Gorensko diretisimo* (Zupin-Zupan), *Skalaško z Gorenjsko* (Štular-Kešnar), ob poligonu kombiniranega plezanja v Nad Šitom glavi in številnih zaledenelih slapovih pa sta vabo na presečišču teh zvrsti z novo smerjo *Borderline personality disorder* na trentarskem koncu nastavila Guček in Cuder. Med večjimi akcijami ne gre izpustiti druženja mladih perspektivcev v kamniških planinah in izkazanega gostoljubja Britancem na izmenjavi – obakrat v iskanju možnosti/priložnosti v neugodnih razmerah.

Smučarji so vztrajali dolgo v pomlad, ki pa je naenkrat snedla sneg in odprla sezono kopnih sten. Uvod je prinesel nekatere redke in zahtevne ponovitve: od Rušice, Kogla do Pece, koder so taborili mladinci; na savinjskem koncu je bil najaktivnejši Mavhar (prvenstvene in ponovitve z različnimi soplezalci). Vrhunec poletja je navrgel več prvenstvenih, petero njih izpod rok naveze prerojenega Kara in Jegličeve, omeniti velja še *Palme in valove* zelo aktivnih Volontarja in Levičnika ter

Popoldansko malico Jakličeve in Svoljšaka. Slednji je (z Gerbcem) več dni preživel tudi v satelitih Mont Blanca in v enodnevnem solo vzponu prišel iz Courmayeurja prek grebena Inominata na očaka, do Chamonixa in nazaj na izhodišče. V alpskih alpinističnih prestolnicah je med letom sicer taborilo še precej slovenskih ekip; nanizali so pester nabor vzponov, kar je splošno spodbudna informacija. Številne lažje prvenstvene smeri v naših stenah je na pragu jeseni dopolnilo *Skrivnostno potovanje* (Grmovšek-Mavhar), po ženskem taboru pa se je aktivnost preselila skorajda izključno na južne strani, kosmate grebene in v obmorska letovišča. V predzimskem času so nekaj odličnih razmer za špikanje ponudile avstrijske severne stene, obiskani so bili Dolomiti. Zaživela je scena večjih plezalnih središč, vrste za nakup vstopnic, ki prinašajo podoživljanje ustvarjanja najuspešnejših v naši dejavnosti, pa so se razpotegnile daleč na podeželje.

Pod črto sezone 2018 lahko na slovenski sceni poudarimo precejšnjo alpinistično aktivnost na vseh ravneh in v vseh letnih časih, iz življenja ferajnov, ki bazirajo pod gorami ali v prestolnici, je razbrati živahnost, na drugi strani pa atomizacija družbe prinaša razkroj družtvenega tkiva in spremembo temeljnih vrednot, kar se izraža v občutku velike osamljenosti sredi najbolj (in vse bolj) obljudenih kotičkov naših gora. Med misleci se šušlja, da je alpinizem v negotovih časih – na razpotju. Zato alpinist(-ka): bodeš oblikoval(-a) vrednote 21. stoletja ali bodo vrednote 21. stoletja oblikovale tebe?

ALPINISTIČNI VZPONI - SLOVENIJA

KAMNIŠKO SAVINJSKE ALPE

Prvenstveni vzponi

Krofička, SZ-stena

MISEL DVEH PRIJATELJEV

8. 7. 2018, Marko Mavhar in Marko Volk

VIII+/IX–, 220 m, 3 ure

Dostop: Hodimo po poti proti Ojstrici in se usmerimo do izrazite grape pod vznožjem Krofičke. Po grapi do vznožja stene in levo navzgor mimo votline (vstop v smer *Zvitorepson*) ter še kakšnih dvajset metrov do vstopa.

Opis: Vstopimo po smeri *Sladka skrivnost*. Po treh vpetih svedrovcih zavijemo desno čez ploščo pod majhen previs. Čezenj v plato in desno na polico, po njej desno na stojišče. Navzgor v ploščo, kjer se levo izognemo balvanu, in nazaj desno po rampi na udobno stojišče. Desno navzgor v ploščo in levo čez previs na stojišče. Desno čez impozantno ploščo na stojišče. Naprej po žlebu in desno čez ploščo na stojišče. Navzgor po plošči čez majhen previs v sistem zajed, ki nas pripeljejo levo na stojišče.

Sestop: Gremo po rampi levo (10 m do sidrišča smeri *Garfield*). Nadaljujemo poševno v levo po travnati rampi do velike gredine (vrh smeri *Sladka skrivnost*, *Megleni steber* ...) Od tu sestop nadaljujemo s spusti po vrvi (2 x 60 m ali 4 x 30 m). Možen je tudi direkten spust po smeri *Garfield*.

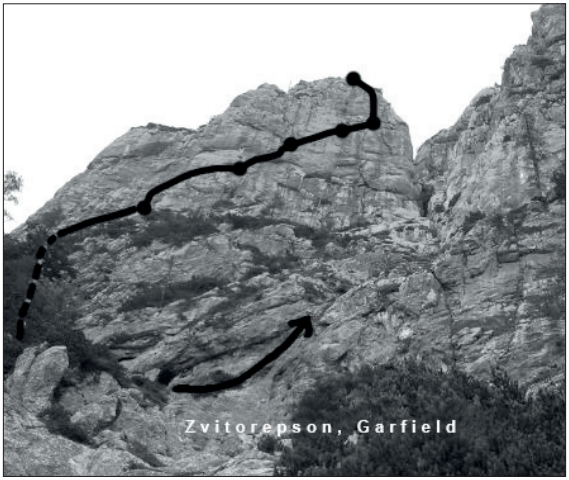

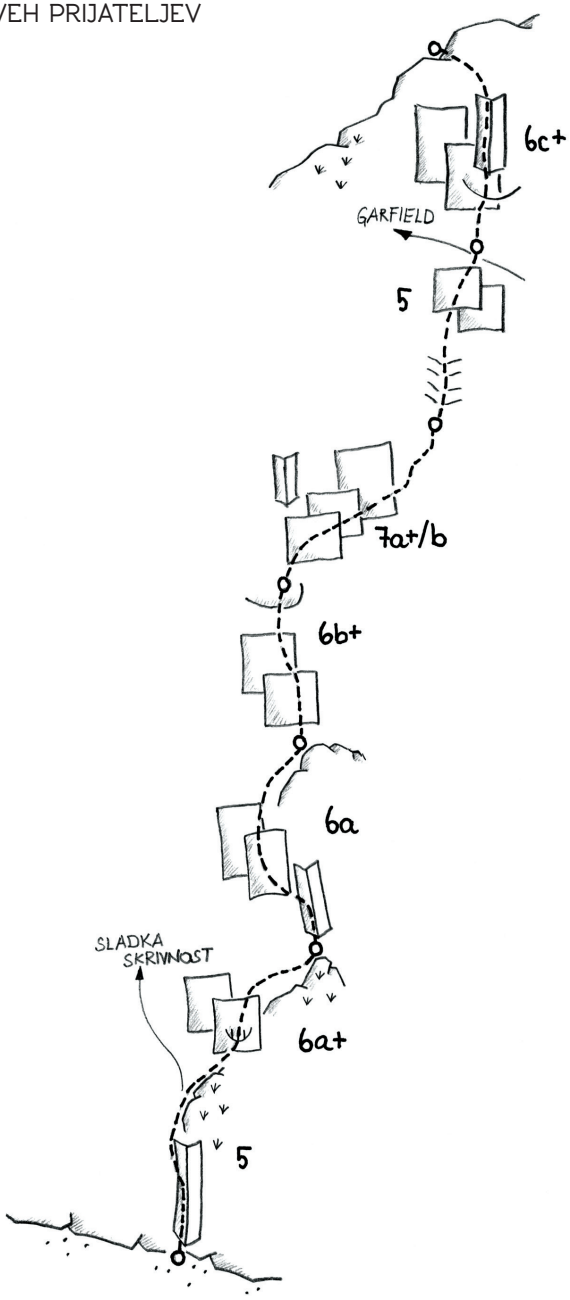
6c+
GARFIELD
5
7a+/b
6b+
6a
SLADKA SKRIVNOST
6a+
5

Kranjski dedec

ZA MOŽAČE IN LOVAČE

28. 7. 2018, Maja Šuštar in Marta Krejan Čokl
VI–/III–IV, 110 m

Z varovališča (2 klina) plezamo levo na raz, nato prestopimo v zajedo oziroma nišo, kjer je tudi ostal en klin za varovališče. Nadaljujemo nekaj metrov navzgor, sledi krušljiva prečka v desno, nato navzgor pod previs in rahlo desno navzgor po razgibanem svetu do stojišča (1 klin). Sledi najlepši raztežaj, kjer plezamo nekaj metrov v levo (prečka), nato v zajedo in pod previs, ki se na desni nadaljuje v novo, širšo zajedo. Splezamo na mini stolpič, prestopimo v desno (tanjša poč). Sledi še nekaj metrov lepe plezarije naravnost navzgor. Nadaljujemo po gredini in varujemo pod previsom (en klin). Nadaljujemo po levi strani (desno je grdo naloženo), nato cik-cak po rušnatem svetu. Naletimo še na malo težje mesto ob prestopu v levo in naprej na vrh. Čaka nas še zaključno plezanje po grebenu in dolg ter naporen izstop po ruševju. Skala v smeri je solidna, vendar previdnost ni odveč. V smeri je obilo mest za nameščanje zatičev in metuljev.

Kalška gora, SV-stena

SO REKLE OVCE

1. 8. 2018, Maja Šuštar in Urban Bolta

V+/IV, 220 m

Smer poteka levo od smeri *Durjava-Valant* in jo višje tudi prekriža. Začnemo po krušljivem terenu in plezamo do previsne poči. Prestopimo v levo (dolg gib) na raz in nato nazaj proti desni (v liniji začrtane smeri). Nadaljujemo po rahlo položnejšem delu s kvalitetno skalo. Na vogalu velike zajede uredimo varovališče. Nato plezamo naravnost čez kompaktno plato z mnogimi dobrimi oprimki. Varovališče uredimo na stiku s smerjo *Durjava-Valant* (1 klin). Nadaljujemo rahlo proti desni, nato zavoj proti levi in naravnost navzgor po najlepših možnih prehodih. Varovališče uredimo pod manjšim previsom. Nadaljujemo naravnost navzgor čez krušljiv kamin, ki zgoraj preide v široko poč. Plezamo po kompaktnejšem svetu desno od poči, nato prestopimo v levo in naravnost navzgor proti vrhu. V smeri je ostalo nekaj klinov.

Mrzla gora, J-stena (Frenkove plošče)
TIMŠEL
10. 8. 2018, Sašo Ocvirk in Franci Horvat
VII/IV–V, 150 m, 5 ur

Dostop: Po poti, ki vodi na Savinjsko sedlo, do vznožja značilnih trikotnih plati na desni (Frenkove plošče). Desno čez melišče in čez kratko steno proti platem na zgornje melišče. Možno je pristopiti tudi po *Dopoldanski grapi*, ki je malce bolj levo.

Opis: Vstopimo levo od grape. Malo višje jo prečimo in plezamo čez strmo stopnjo na plošče. Usmerimo se v za smer značilne zajede v spodnji previsni pregradi (varovališče). Po zajedi do konca, nato čez plati (najtežje mesto smeri, VII, klin) do ruševja oziroma mogočnega macesna (varovališče). Čez ruševje do malega pomola (prižnica) z naravnim mostičkom. Sledi plezanje po ploščah (na desni je ruševje) do zgornje previsne zapore (varovališče). Po zajedi na rob stene.

Smer se v zgornji zajedi pridruži *Kremšniti,* izstopa pa sta spet različna. V smeri je ostal en klin.

Sestop: Prva možnost je, da se vzpnemo skozi ruševje do majhnega kotla in se nato po travnih vesinah levo navzdol spustimo do poti, ki pripelje z Mrzle gore, in po njej na Okrešelj. Druga možnost je, da gremo desno po travnih vesinah in ruševju (iskanje prehodov) pod steno in nato sestopimo po *Dopoldanski grapi* ter gremo na Okrešelj.

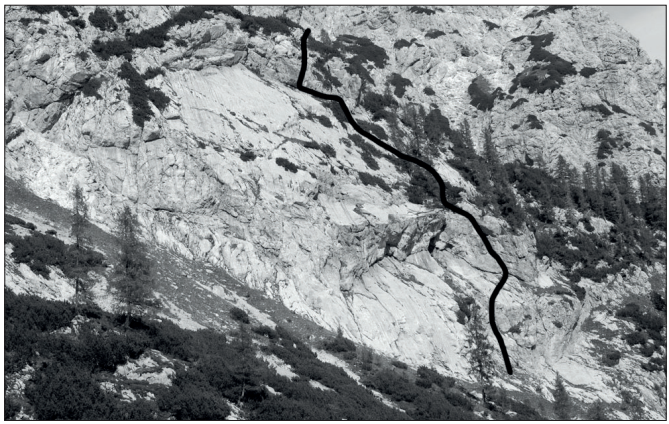

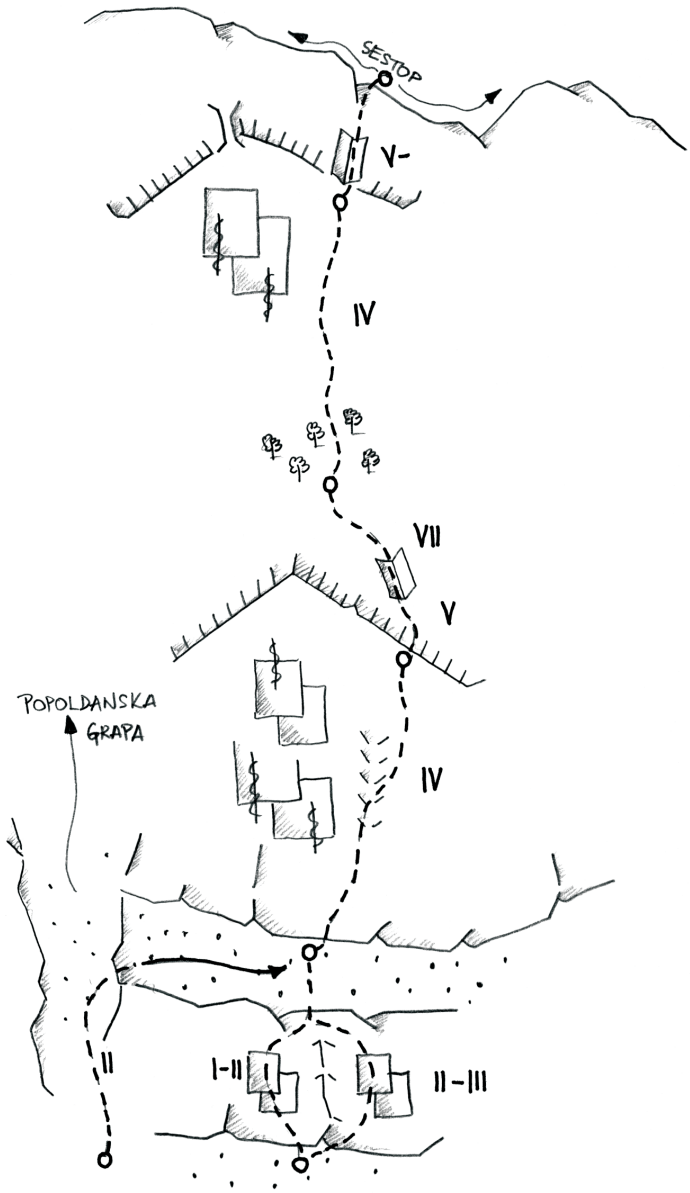
SESTOP
V-
IV
VII
V
IV
POPOLDANSKA
GRAPA
II
I-II
II-III

Deska (Dleskovška planota)
NEPRIČAKOVANI OBISKOVALEC
24. 10. 2028, Marko Volk in Marko Mavhar
VI, 90 m

Smer je delno opremljena s svedrovci.

Vir: https://ao.pdgrmada.org/.

KAMNIŠKO SAVINJSKE ALPE

Pomembnejše ponovitve

Krofička
NEDOKONČANO ŽIVLJENJE
16. 6. 2018, Marko Mavhar in Marko Volk
VII, 200 m

Druga ponovitev smeri. Za najtežji del smeri ponavljalca predlagata oceno VIII–.

Krofička
VRAŽJA PODOBICA
23. 6. 2018, Marko Mavhar in Aleš Gradišnik
VII, 180 m

Druga ponovitev smeri.

Vežica
ŠTAFETA
15. 8. 2018, Gašper Pintar in Miha Kern
8a, 350 m

Prva (prosta) ponovitev smeri.

predostenje Križevnika
SPANČKOLIN
30. 8. 2018, Marta Krejan Čokl in Marko Mavhar
VI, 120 m

Prva ponovitev smeri. Marta in Marko predlagata oceno VI+. V smeri sta pustila pet klinov in en zatič.

JULIJSKE ALPE

Prvenstveni vzponi

Tolminski Migovec, Z-stena

VIKTORIJA

18. 1. 2018, Marko Leban in Silvo Vrhovec
III/I–II, 70°/40–45°, 1000 m, 3 ure in pol

Dostop: Parkiramo v Pologu pri zapornici in nadaljujemo proti planini Na Prodih. S planine navzgor, minuto od zadnjega objekta, je pred nami grapa, vendar se osredotočimo na grapo, ki je na istem mestu obrnjena v desno. Na desni strani jo omejuje stena, po robu le-te pa zelo strm, oster greben, ki nas pripelje pod vstop v smer (z vrha tega grebena se lepo vidi na drugo stran grape steza, ki je speljana nekako po sredini pobočja ali malo višje in ki prav tako pripelje na vstop). Tretja možnost je po sami grapi, dokler se ne obrne v levo in pod steno konča. Direktno grapo torej zapira nekakšna zapora oziroma hrbet, na vrhu katerega se združita prej opisani stezi. S te zapore gremo vodoravno in še nekaj metrov navzgor pod vstop grape (smeri *Viktorija*). Do tu ura in pol.

Opis: Že na vstopu je skok, visok okrog 15 metrov; čez njega je potegnjen plitek, gladek žleb, ki poteka nekaj metrov navzgor in v desno in ki ga obidemo po levi ter nadaljujemo plezanje po večjih in manjših skokih (I–II, kak detajl morda III) pod steno na desni vse do mesta, kjer se zapre. Nadaljujemo po polici z rušjem proti levi (okrog 20 m) v naslednjo grapo. Že po nekaj metrih naletimo na nov spodjeden skok, ki ga obidemo po levi. Čez nekaj metrov nov previsen skok, ki ga obidemo po desni po strmem ruševju. Nadaljevanje je zložno (40°). Kmalu pridemo do razcepa grap, kjer izberemo levi krak (v desnem je led in se konča). V nadaljevanju pridemo do začetka smeri *Madona*, ki po nekaj metrih zavije desno. Nadaljujemo naravnost navzgor in kmalu prečimo stezo (SPP Pl. Razor–Krn). Od tu naprej naklonina postopoma narašča. Pod večjim skokom smer (zaradi zelo slabih razmer višje) zavije desno (približno 100 metrov) in nadaljuje po smeri *Madona*. Pod trebušastim stolpom se v levo odcepi krak, po katerem nadaljujemo do vršnega grebena.

Sestop: Sestopimo lahko v območju označene poti Kal–Tolminski Migovec in po grapi iz sedla na Kalu proti Planini Na Prodih. Grapa je v spodnjem delu zelo grda za sestop, pripelje pa nas na vstop smeri

Viktorija. Tik pred tem je na desni zapora (peščen hrbet), čez katero moramo, grapa pa nadaljuje levo navzdol (do tu okrog 600 metrov višinske razlike). Nadaljujemo v smeri dostopa do izhodišča.

Sestop je mogoč tudi po smeri *Madona* do prečne planinske steze in po njej desno (gledano dol) na Planino Dobrenjščica in naprej v dolino. Oba sestopa sta dolga 3 ure ali več.

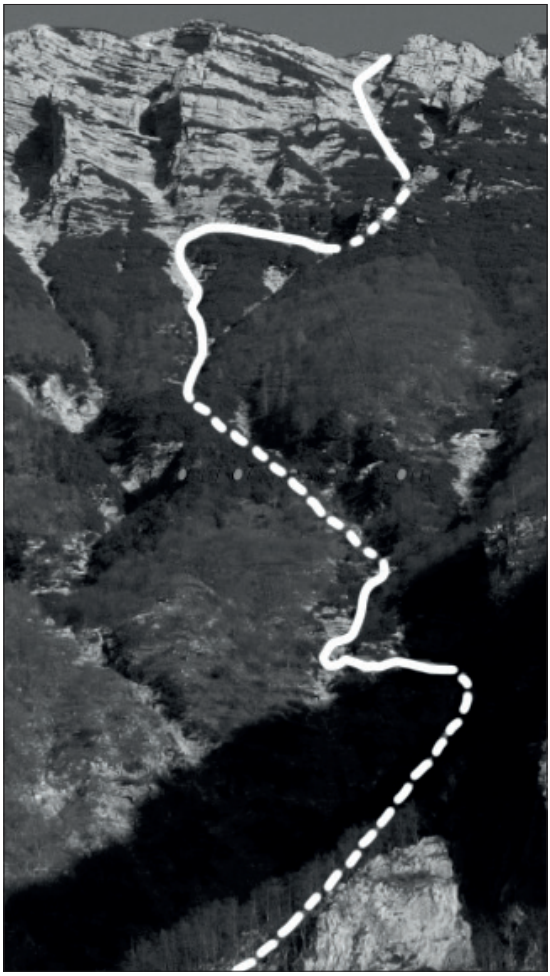

Skica: Marko Leban in Peter Podgornik. Vir: primorskestene.com.

Od Rdečega roba do Šije, J-stran

SMER ZA MIRANA

21. 1. 2018, Tone Črv in Radovan Lapajna
60°/30–45°, 500 m, 2 uri

Dostop: Na Kneži zavijemo proti Kneškim Ravnam; sledimo dolini reke Kneže, ki nas po ozki cesti pripelje v bližino zaselka Kneške Ravne. Na križišču nadaljujemo naravnost po makadamski cesti do zapornice (P). Nato peš po cesti dobra dva kilometra vse do spodnje lovske koče. Desno ob njej po stezi do lovske koče na planini V Prodih (spotoma prečkamo označeno planinsko pot s planine Razor do Ruta in naprej proti Petrovemu Brdu). Po lovski stezi, ki jo ulovimo za kočo, vse do mesta, kjer ta preči veliko grapo. Desno v velik kotel, kamor se stekajo vse grape, ki so v tem delu. Tu zavijemo desno po širokem izteku grape, imenovane *Desni graben*. S parkirišča pri zapornici slabi dve uri.

Opis: Dvigamo se po grabnu do višine okoli 1300 metrov; od tam uzremo na levi strani izrazit strm žleb, visok dober raztežaj, z značilnim kaminom na sredini. Kaminu se lahko lepo izognemo po desni strani (60°). Na vrhu tega strmega skoka se žleb ostro obrne desno in se nadaljuje vzporedno z grebenom na desni ter vse do vrha smeri. Sprva se nekoliko položi (30°), kmalu pa se naklonina dvigne (40°), v zadnjih stotih metrih celo na 45°. Izstopimo dobrih 20 metrov od smerne table, ki kaže pot proti Bohinju.

Sestop: Prav na mestu, kjer izstopimo, se ponovno spustimo v steno in tik ob pečinah na levi nadaljujemo navzdol. Pod njimi zavijemo levo čez raz v izrazito široko grapo Desni graben (30–60°). V spodnjem delu se grapa zoži in razdeli na dva dela. Plezamo po levem žlebu in nižje prekoračimo glavni žleb. Na desni strani, gledano navzdol, poiščemo strme prehode v dno grabna. Nadaljevanje je lažje.

SMER ZA MIRANA

Skica: Tone Črv. Vir: primorskestene.com.

V Gradu (med Ogradi; Loška stena)

DOLGA POT DOMOV

24. 1. 2018, Peter Bajec in Tadej Golob

IV/3, M4, 450 m, 7 ur

Dostop: po lovski poti (ki se začne nekoliko nižje kot odcep v Možnico – nasproti poti za elektrarno, desno od Reščevega slapu) in naprej po poraščenem hrbtu (Lesenatec) skoraj do vstopa v smer. Na primernem mestu zavijemo levo pod steno (približno 1 ura in pol do 2 uri).

Opis: Smer vstopi v skrajnem levem delu stene, nekje v vpadnici vrha, po značilnem žlebu, ki je lepo viden že iz doline. Žleb je nezahteven in nas pripelje na manjše snežišče, ki ga prečimo in nadaljujemo čez s snegom pokrite plati pod skalni skok. Naravnost čezenj (M4) in v lažji svet proti skalni pregradi pod veliko votlino. Pregrado preplezamo na levi strani in prečimo proti desni v kot ter navzgor proti macesnu, kjer si uredimo stojišče. Prečimo levo na snežišče in navzgor do votline ter še naprej po snežišču navzgor in za rob. Tam levo pod strmo steno in čez previs na njegovem najšibkejšem mestu (odvisno od razmer). Nato plezamo navzgor in se držimo desne strani odprte stene, dokler se nam ne odpre prehod na desno za rob, kjer pridemo na izstopno snežišče. Čezenj in skozi lahek žleb na rob stene.

Sestop: Ne glede na to, katero varianto bomo izbrali, nas čaka dolg in naporen sestop. Prva plezalca sta izbrala sestop po južnem pobočju do globoke grape, ki pelje proti jugozahodu, vse do stika z glavno cesto Bovec-Predel ter nato po strmem gozdu do ceste (zelo zahtevno in dolgotrajno). Verjetno je boljša izbira sestop preko Vrha Krnice in nato po stezicah proti Klužam.

Opomba: Smer je z večjo količino predelanega snega verjetno veliko lažja.

Priporočljiva oprema: 8 različnih klinov, nekaj metuljev in zatičev. V smeri so ostali 3 klini.

Skica: Peter Bajec. Vir: primorskestene.com.

Zadnja Trenta

BPD (Borderline Personality Disorder)

5. 3. 2018, Tine Cuder in Vili Guček

M8, WI5+, 150 m

Dostop: Od zapornice v Zadnji Trenti čez strugo in levo mimo vikendov pod smer.

Opis: Začetek smeri poteka po skali (krušljivo, tipična trentarska plezarija, 11 svedrovcev), nadaljevanje pa po viseči sveči, ki se pod varovališčem nekoliko položi (35 m, M8). Drugi raztežaj vodi čez navpično svečo in čez strmo grapo na varovališče (50 m, WI5+). Tretji raztežaj: najprej po grapi, višje čez leden skok v snežno kotanjo (40 m, WI3). Četrti raztežaj: po ledu rahlo v desno (WI4+, 25 m). Vsa varovališča so opremljena s po dvema svedrovcema.

Sestop: Štirje spusti po vrvi (dolžina vrvi najmanj 50 m) preko smeri, stojišča so urejena.

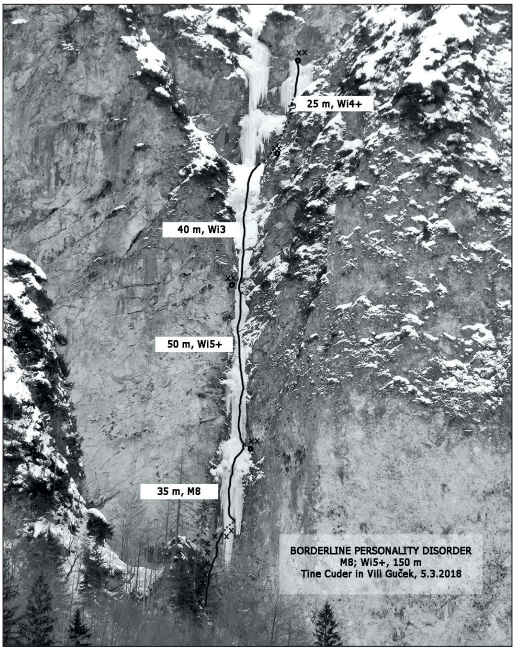

Nad Šitom glava

ŽELJEZNIČARSKA HOOLJA

10. 3. 2018, Rene Lisac in Domagoj Bojko
II/WI4+, 90°/60–90°, 180 m

konec marca 2018, Nejc Turnšek s soplezalcema
Prva ponovitev smeri.

Rene in Domagoj sta vzpon začela iz dna izrazite grape (dvesto metrov levo od *Uroševe*) po snežno-ledni liniji, ki se ne oblikuje pogosto. Smer sta posvetila prijatelju Krešimiru Milasu, ki se je leta 2014 ponesrečil v Kirgiziji.

Vrh Ribežnov

GORENSKA DIRETISIMA

22. 3. 2018, Miha Zupan in Miha Zupin

IV+, 4, 85°–90°/45°–70°, 750 m, 9 ur

Opis: Vstop v smer je na levem boku snežišča, preko snega, prilepljenega na plošče. Naprej čez snežišče in sistem zajed do naslednjega snežišča. Nato naravnost navzgor v strmo zajedo, ki ji kmalu sledi še ena. Naprej v žleb in desno prek raza v zajedo, ki pripelje nad strm skok. Od tam ponovno prek raza levo v žleb. Po žlebu do rampe, na kateri raste manjša smreka, in naprej na rob, do strme zajede, ki pripelje pod strm in širok skok. Prek skoka v zajedo na levi in naprej čez kaskade do strme stene na levem boku. Ob steni do jame in prek raza v izstopno grapo.

Za smer je značilno strmo in izpostavljeno plezanje s slabim vmesnim varovanjem. Lepa, direktna linija je bila preplezana v dobrih razmerah, ki so se z višino le še izboljševale. Smer spominja na *Grapo med Travnikom in Šitami*.

Vir: primorskestene.com.

GORENSKA DIRETISIMA

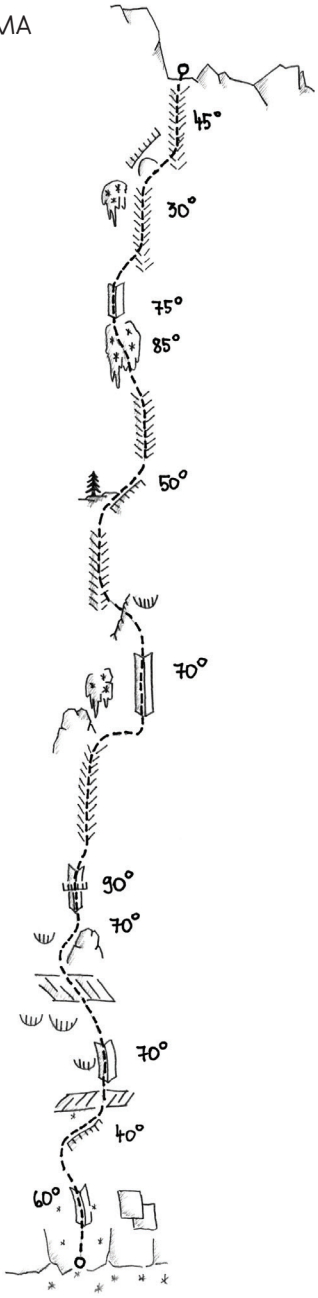

Vrh Labrje, S-stena

PALME IN VALOVI

1. 7. 2018, Matija Volontar in Bor Levičnik

VII, 400 m, 6 ur

Dostop: Pod smer priplezamo po najbližji grapi (desno od vstopa).

Opis: Smer se začne levo od najbolj očitne strehe (napušča) in sledi bolj ali manj logičnim prehodom na vrh (greben). Smer je kompromis med zmernimi težavami, direktno linijo in logičnimi prehodi. Začetek prvega raztežaja, ki je tudi detajl smeri, ima slabšo skalo, ko pa se prebijemo čez previs, smo poplačani s počjo, v kateri se nam lahko le smeji. V nadaljevanju se kakovost skale precej izboljša in je lep primer kompaktne kamenine v slovenskih hribih. V smeri so ostali štirje klini in en zatič. Priporočljivo je imeti podvojene metulje od 0,5 do 2.

Sestop: Z grebena zavijemo desno navzdol in iščemo lovske steze ali gamsje stečine.

Vris: avtorja smeri. Vir: primorskestene.com.

PALME IN VALOVI

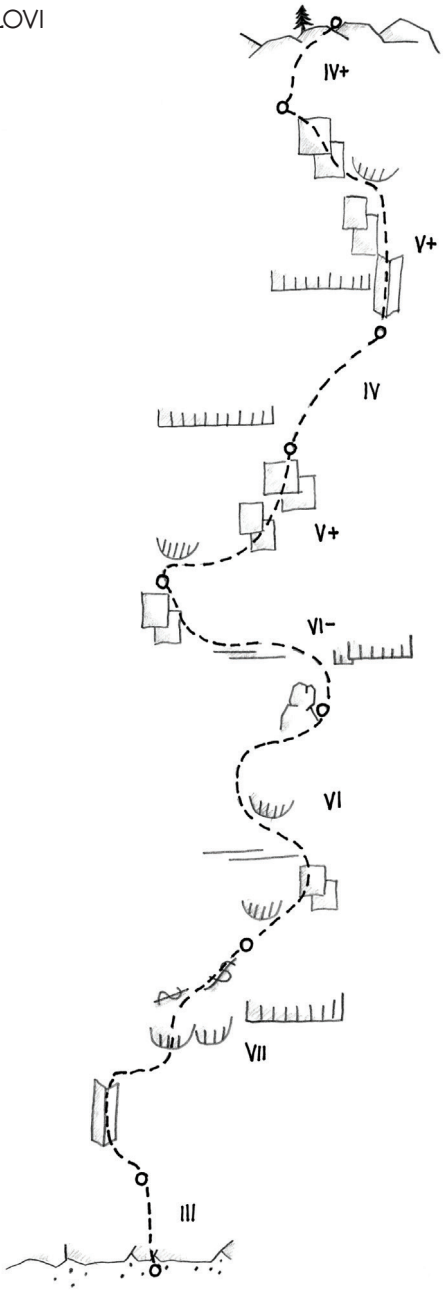

Velika Martuljška Ponca
OBRAZ PONCE
8. 7. 2018, Silvo Karo in Marija Jeglič
VII+/V, 420 m, 5 ur

Mali Oltar
DOROTHEUS
14. 7. 2018, Marija Jeglič in Silvo Karo
VII/V, 400 m, 5 ur in pol

Ocene po raztežajih: 1R: 55 m, V+; 2R: 55 m, V+; 3R: 55 m, V+; 4R: 30 m, V (skupen s smerjo Severni steber); 5R: 55 m, VII; 6R: 80 m, IV; 7R: 60 m, III (do stika s smerjo Bučer-Kristan in po njej do vrha).

Gre za lepo smer v odlični skali. Poslastica je peti raztežaj. Smer je speljana v območju stebra, po katerem že poteka zelo lepa smer *Severni steber*. Delček gre tudi po njej.

Sestop: Z vrha Malega Oltarja opravimo spust v grapo med Malim in Velikim Oltarjem in nadaljujemo s sestopom do vznožja stene.

DOROTHEUS

Planja, SZ-stena

JOHANCA

19. 7. 2018, Marija Jeglič in Silvo Karo

VIII–/VI, 320 m, 7 ur

Smer je resna, od plezalca zahteva veliko odločnosti, kajti morebitni padci so lahko nevarni.

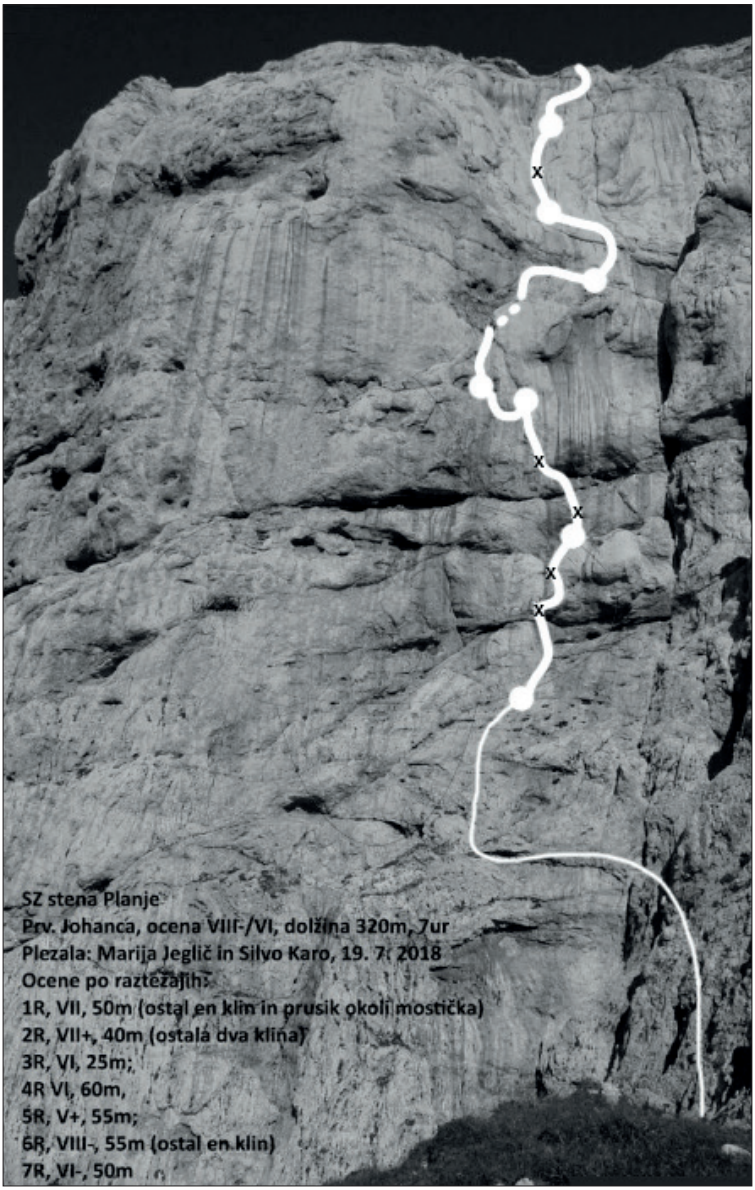

Vris: Silvo Karo; vir: primorskestene.com.

Velika Goličica, Z-stena

POPOLDANSKA MALICA

24. 7. 2018, Janez Svoljšak in Sara Jaklič
VII–/VI–, 200 m (skupaj 600 m)

Dostop: Hanzovi poti na Prisojnik sledimo do grape med Goličico in Malim Prisojnikom, kjer pot zapustimo in iščemo prehode (do IV–, 150 m) do vznožja strmejšega dela stene.

Opis: Vstopimo v zajedo levo od strehe, nadaljujemo proti desni čez plošče z žlebiči (60 m, V–, nato IV). Naravnost navzgor, nato čez previs do sidrišča na začetku zajede (40 m, VI–). Plezamo po zajedi (20 m, VII–). Nadaljujemo po zajedi levo od strehe do police. Po polici malo desno do poči, po njej do naslednje police (40 m, VI). Prečimo po polici, nato čez ploščo proti levi in naravnost navzgor čez ruševje na lažji teren (40 m, VI– (5 m), ostalo lažje). Po lažjem terenu (do III) nadaljujemo še 250 m do vrha Goličice.

Oprema: Avtorja smeri priporočata podvojene metulje št. 1, 2 in 3, ki so uporabni predvsem v tretjem raztežaju.

Dostop.

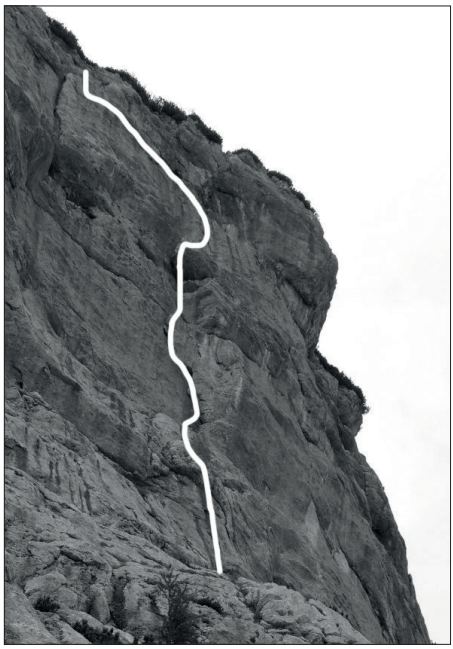

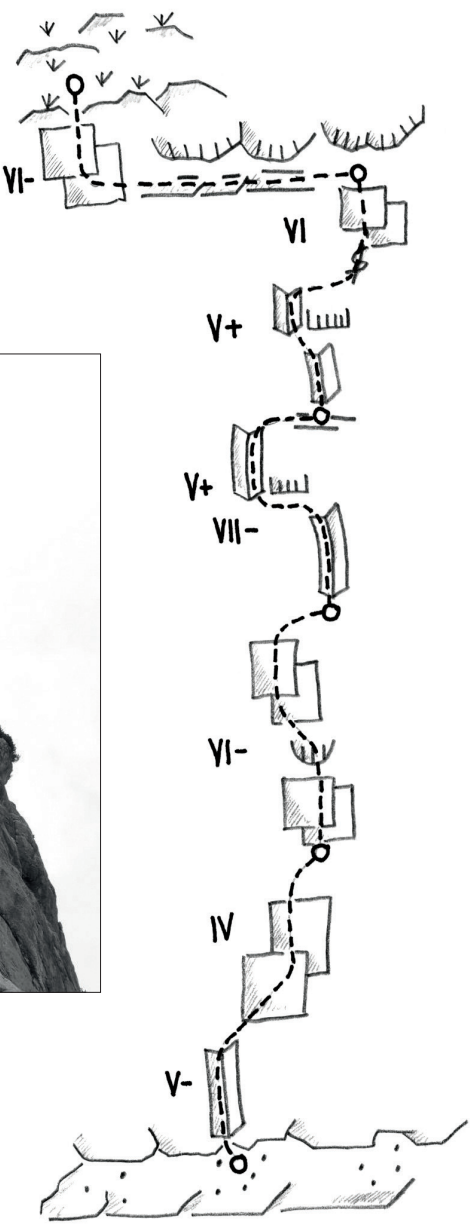
VI-
VI
V+
V+
VII-
VI-
IV
V-

Jerebica, SV-stena
JULIJSKA ORLICA
28. 7. 2018, Marija Jeglič in Silvo Karo
VII+/VI, 450 m, 7 ur

4. 8. 2018, Gašper Pintar in Klemen Gerbec
Prva ponovitev smeri.

Dostop: Najelegantnejši dostop je z italijanske strani. Pri četrti serpentini od mejnega prehoda Predel navzdol na italijanski strani je parkirni prostor. Gremo preko ceste in takoj ob potoku najdemo lepo stezico, ki nas pripelje na Cima dei Mughi. Tam je mejni pas, ki je lepo počiščen (5 m v širino). Sledimo lepi stezici in mejnim kamnom, ki nas pripeljejo na rob, kjer greben Jerebice deli severno in severovzhodno steno. Pri zadnjem mejnem kamnu začnemo prečenja po najvišjih travnatih pobočjih proti levi v SV-steno. Vmes je nekaj skalnega dela, sledijo strme trave, ki nas pripeljejo na osamljeni stolpič. Tu se v prečenju varujemo en raztežaj (dva krajša izpostavljena dela; 1 klin), ki nas pripelje na raz. Z njega sestopimo pod osrednji del SV-stene.

Opis: Vstop v smer je pri dveh klinih s pomožno vrvico, na polici med *Huljevo* in *Alijevo*. Po sredini gladkih plati iščemo edine možne prehode, ki so mestoma zahtevni (moramo jih poiskati). Četrti raztežaj pripelje pod markantno široko poč, ki se prekine z gladkim zahtevnim prehodom (ključ smeri), in nadaljuje po poči. Po šestem raztežaju se smer priključi *Huljevi*. Sedmi raztežaj poteka približno 15 m po *Huljevi,* nato zavije levo navzgor v strme vesine, ki se jim proti vrhu pridružijo šopi trav.

Smer nudi zahtevno in resno plezanje (dobra skala, navpična stena, večji razmiki med varovali).

Ocene po raztežajih: 1. R.: V, 45 m; 2. R.: VII, 40 m (ostal 1 klin); 3. R.: VI, 50 m (ostal 1 klin); 4. R.: VI+, 40 m; 5. R.: VII+, 55 m (ostal 1 klin); 6. R.: V, 40 m (se konča s stikom Huljeve smeri); 7. R.: VI, 60 m (kakih 15 m gre po Huljevi, nato zavije levo navzgor); 8. R.: V, 60 m; 9. R.: IV, 60 m.

Oprema: komplet metuljev, 3 mikrometulji, zatiči, 6–8 klinov (prevladujejo naj jeseničani).

Sestop: Po grebenu nadaljujemo proti vrhu Jerebice. Ko se rahlo spusti navzdol, prečimo desno na sedlo (tam, kjer na severno pobočje pada globoka grapa – *Tumova smer*). Sledi nekaj sestopanja ter spustov po vrvi do mesta, kjer smo začeli plezati. Levo od grape je velikanska votlina, ki ponuja idealen prostor za bivakiranje.

Foto: Janko Humar; vris: Silvo Karo.
Vir: primorskestene.com.

Jerebica, S-stena

KONFIN

29. 7. 2018, Marija Jeglič in Silvo Karo

VII–/V, 340 m, 4 ure

Dostop: Najelegantnejši dostop je z italijanske strani. Pri četrti serpentini od mejnega prehoda Predel navzdol na italijanski strani je parkirni prostor. Prečkamo cesto in takoj ob potoku najdemo lepo stezico, ki nas pripelje na Cima dei Mughi. Tam je mejni pas, ki je lepo počiščen (5 m v širino). Sledimo lepi stezici in mejnim kamnom, ki nas pripeljejo na rob, kjer greben Jerebice deli severno in severovzhodno steno. Pri mejnem kamnu se spustimo približno 50 m nižje v grapo, kjer pridemo na gamsjo stezico, ki nas vodi desno proti S-steni Jerebice. Izredno lepa in drzna stezica kmalu zavije navzgor, kjer se vzpenjamo proti desni, dokler ne pridemo v grapo, ki nas pripelje pod steno.

Opis: Smer se vije v levem delu severne stene. Plezati začnemo v vpadnici previsov, zavijemo desno na steber. Prečimo po polici levo nad previsi in nadaljujemo naravnost navzgor v smeri velike izrazite zajede, ki se pne proti desni. Ko se ta konča, smer nadaljuje čez previs na udobno polico. Tu prečimo v levo in nadaljujemo po novem sistemu poči in kaminov do roba strmega dela. V zadnjem raztežaju se smer priključi smeri *Floreanini/Kravanja*.

Ocene po raztežajih: 1. R.: V, 55 m; 2. R.: IV, 20 m; 3. R.: VII–, 50 m; 4. R.: VI, 55 m; 5.R.: VI, 50 m; 6. R.: III, 20 m; 7. R.: VI, 50 m; 8. R.: V+, 60 m.

Oprema: komplet metuljev, 3 mikrometulji, zatiči, 5–6 klinov (prevladujejo naj jeseničani).

Sestop: 3 x 60 m spusta in še malo plezanja navzdol.

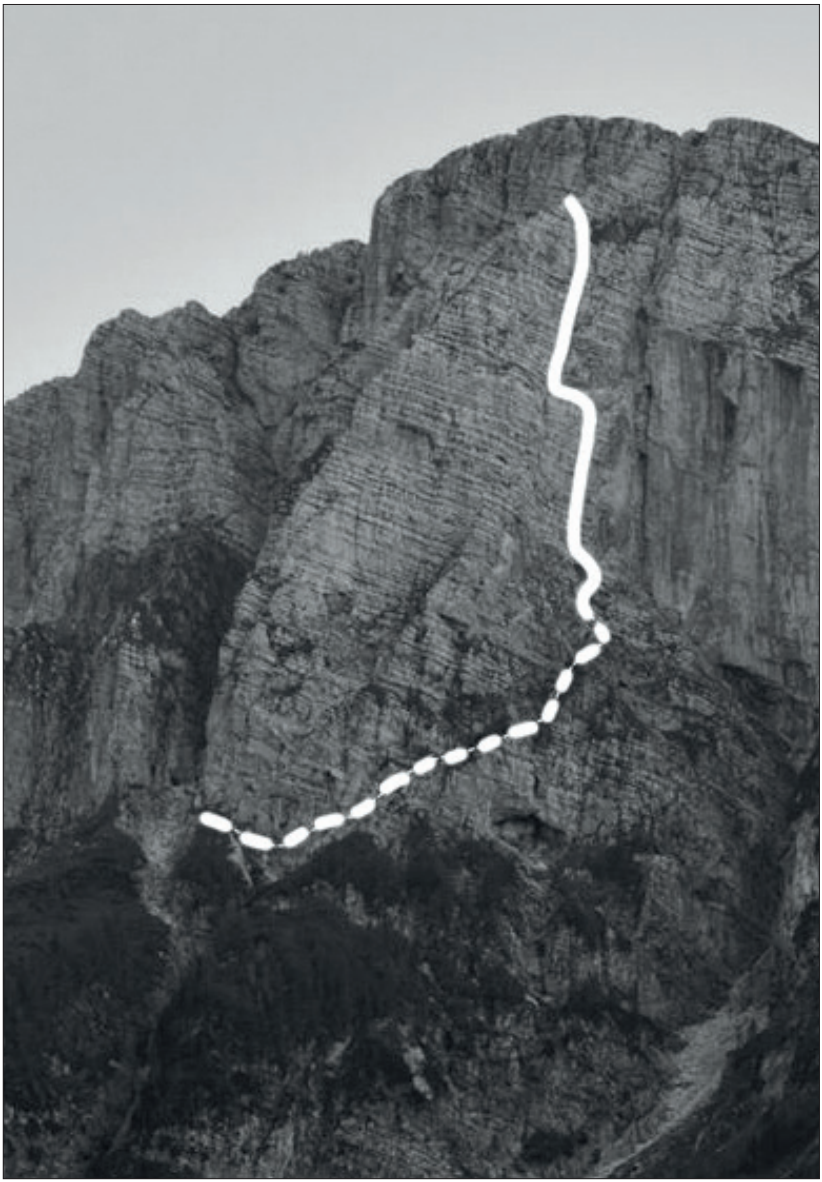

Foto: Janko Humar; vris: Silvo Karo. Vir: primorskestene.com.

Vrh Krnice (Loška stena)

KAMEN MODROSTI

12. 8. 2018, Boštjan Tomplak in Marjan Kozole

VI/V, 400 m, 10 ur

Opis: S police, kjer vidimo vstopno zajedo, nadaljujemo proti levi čez plošče, ki nas pripeljejo do vstopne police, ki ji sledimo desno do značilne zajede. Vstopno zajedo (IV) po 30 metrih prekine polica, s katere se mimo trav usmerimo v nadaljevanje zajede (V+, zoprno). Ko se zajeda zapre v nekakšen kot, se umaknemo desno na raz, ki nas pripelje v lažji travnat svet (II–III). Nadaljujemo naravnost in pridemo do previsne zapore. Prečimo levo mimo ruševja. V previsu (VI) poiščemo del z najboljšimi oprimki. Nad sabo zagledamo gredo (I) z dvema macesnoma. Prečimo levo pod značilno trikotno streho. Do nje nas loči še 20 metrov zajede (III). Pod strehami prečimo desno (II) in se, ko se polica konča, spustimo na nižjo. Nadaljujemo s prečenjem (V) v izrazito zajedo. Naravnost nad njo kmalu zavijemo levo v kompaktne plošče, višje pa pod previsom prečimo zajedo desno na neizrazit steber (V). Nadaljujemo navzgor čez plošče do vrha nekakšne glave, s katere plezamo precej naravnost čez strme stopnje s travami (V). Sledi strma zajeda, ki jo na desni zaključuje manjši previs. Za njim nas preseneti zajeda pod naslednjim previsom, kjer je nekoliko slabša skala. Raztežaj (V+) se konča desno na polici pod vršno zajedo, kjer najdemo dva klina. Lepi zajedi sledimo navzgor (VI–), malo pred koncem pa se odcepimo desno na manjšo polico. Nadaljujemo po novi zajedi. Za previsom v njej gremo levo v monolitne plošče (V+). Raztežaj zaključimo s prečko v levo do nakazane izstopne razčlembe. Tukaj gremo diagonalno v desno, kjer nas že po nekaj metrih čaka gladka plošča (VI). Nadaljujemo med previsoma v izstopni žleb (III). Kmalu pridemo v škrbino in na vrh.

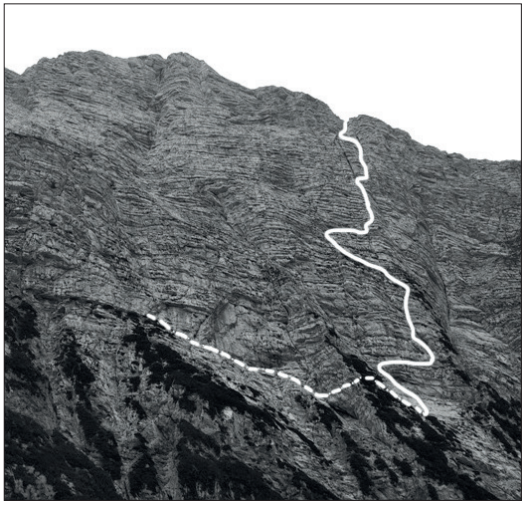

Vir: primorskestene.com.

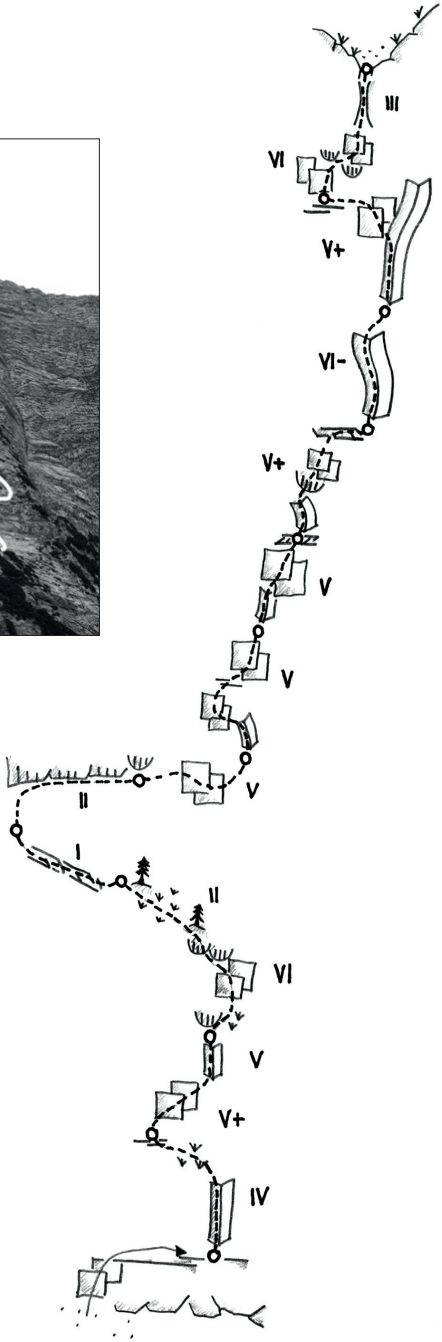

Mangart, Z-stena

JAZBEC

16. 8. 2018, Gregor Klančar in Urban Bolta

V/III–IV, 260 m, 2 uri in pol

Smer poteka v levem delu zahodne stene Mangarta, plezati začnemo po izraziti zajedi.

Opis: Najprej po zajedi, nato prečimo po gredini in ploščah proti desni (do kamina). Po kaminu, nad njim po ploščah do izrazitega napušča (ogromna streha). Pod njem v levo do zajede, s katere prestopimo levo na plošče. Po ploščah dosežemo rob stene (za njim poteka planinska pot). V smeri sta ostala dva klina.

Mangart, Z-stena

STARA DUŠA

12. 9. 2018, Urban Bolta in Gregor Klančar

VI+, VI, A1/V, 240 m, 6 ur

Smer poteka v levem delu zahodne stene Mangarta; malo nad sredino stene prekriža smer *Jazbec*, ki je delo istih plezalcev. V ključnih delih smeri je ostalo nekaj klinov.

Opis: Najprej po ploščah do previsa, čezenj (VI+, kk) in naprej v očitno poč. Navzgor po poči (V, A0, k), ki se višje razširi v manjšo zajedo (VI, A1, k), po kateri plezamo do lažjega terena. Po ploščah proti levi (tu nekje prekrižamo smer *Jazbec*), nato v zajedo do vznožja previsa (manjši napušč), desno mimo njega in navzgor do plošč. Tu smer zavije levo. Do roba stene plezamo po ploščah pod ogromnim, lepo vidnim trikotnim napuščem. Za robom stene se priključimo na planinsko pot in po njej sestopimo.

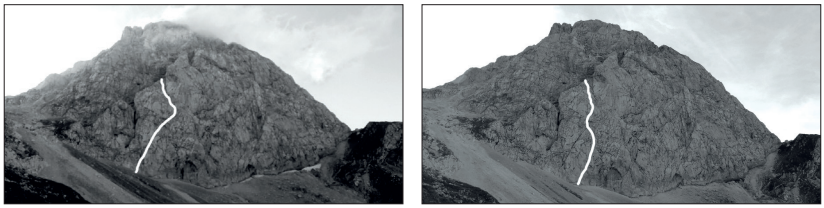

Levo: Jazbec; desno: Stara duša

JAZBEC in STARA DUŠA

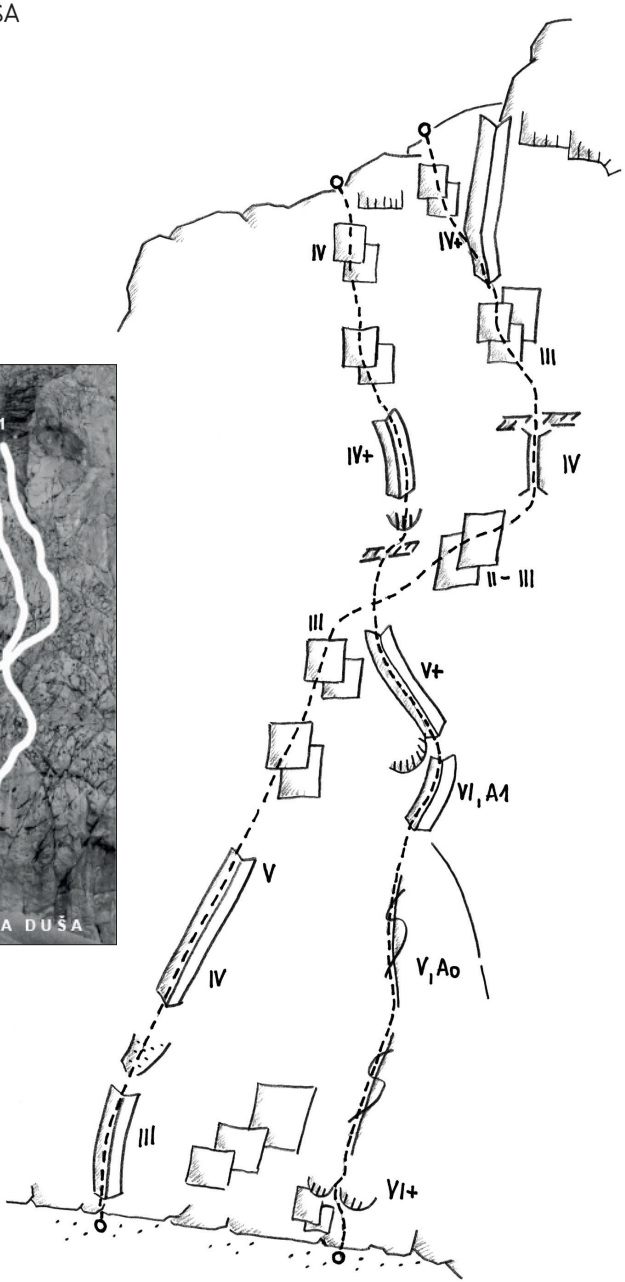

Šplevta, JZ-stena

PRVA

16. 9. 2018, Benjamin Vidmar in Matic Mohorič

V–/III–IV, 150 m, 3 ure

Smer se začne za velikim balvanom pod manjšo počjo. Pred njo je klin, tam zavijemo levo ter malo navzgor in nazaj v desno. Plezamo naravnost proti naslednji poki, v kateri zavijemo levo. Nadaljujemo rahlo levo, kjer si po 55 m uredimo varovališče. Plezamo naravnost, potem pa zavijemo v levo in po 45 m uredimo varovališče pod naslednjo počjo. Nadaljujemo po poči (klin) in nato levo (varovališče). Nato samo še naravnost proti vrhu.

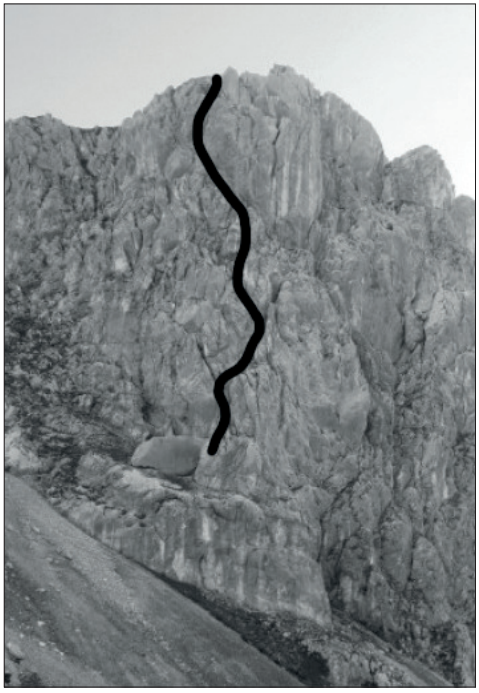

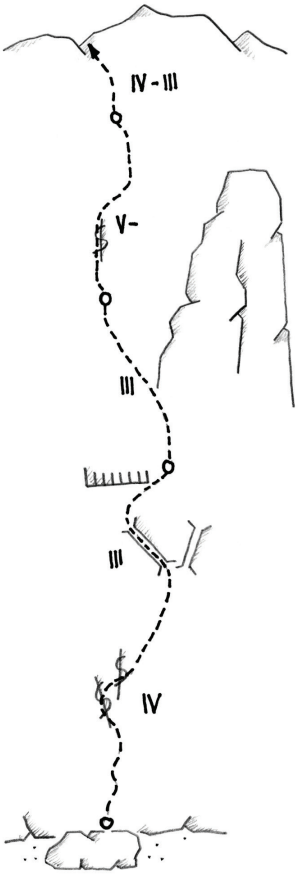

Šplevta, JZ-stena

DOPUSTNIŠKA

27. 9. 2018, Benjamin Vidmar in Matic Mohorič

IV+/III–IV, 190 m

Ključ smeri je prečnica v ploščah, kjer je možno varovanje na skalna ušesa ter metulje. V smeri je ostal en klin.

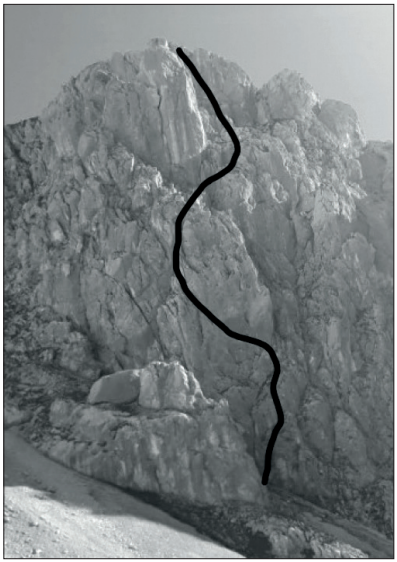

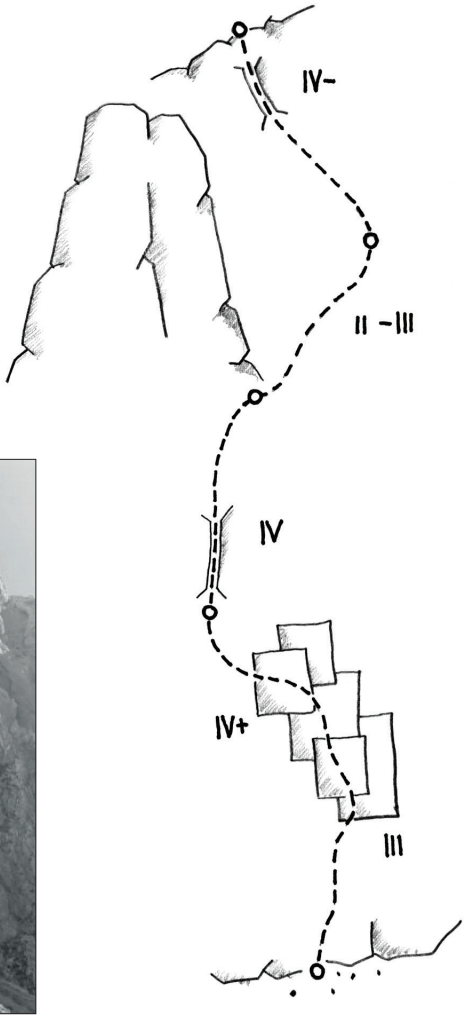

Stenar, JZ-stena

PUSISTEBER

30. 9. 2018, Boris Sedej in Aljoša Hribar

V+/IV–V, 230 m

Smer poteka v stebru levo od *Centralnih kaminov*. Ponaša se z lepimi detajli ter ponuja dobre možnosti varovanja s pomičnimi varovali. Težavnost v smeri je konstantna. V smeri je ostal en klin.

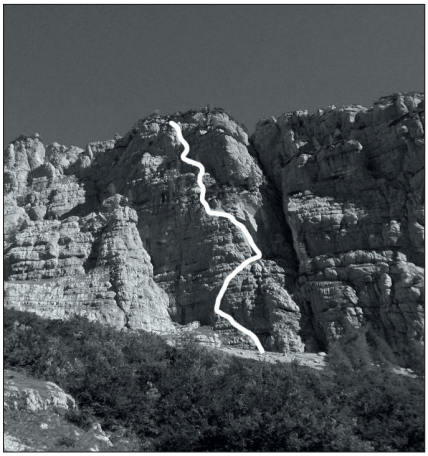

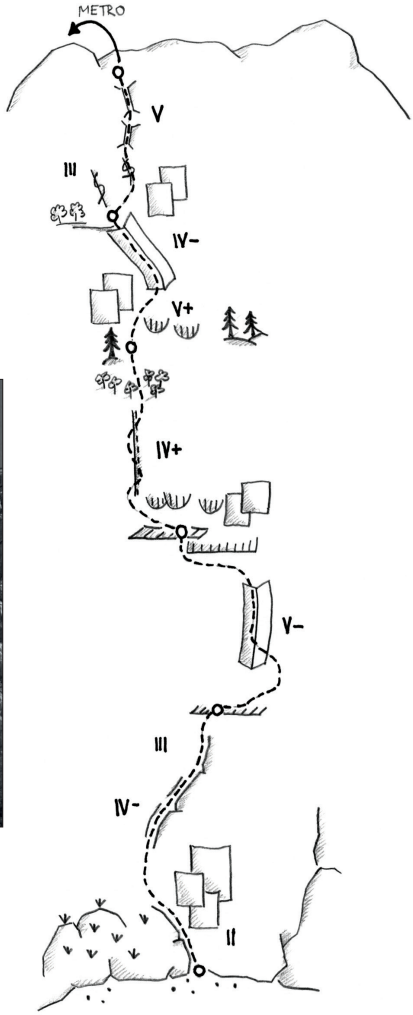

Ovčji vršič, S-stena

UDRISTNO DOMOLJUBJE

13. 12. 2018, Blaž Volčanjk in Sebastjan Domenih

M4, trije raztežaji

Dostop: Z zgornje (D) postaje kaninske žičnice gremo na Sedlo, nato desno dol po brezpotju pod steno, največ pol ure. Lahko tudi po smučišču s Prevale, nato po brezpotju pod steno.

Opis: Vstop je skupen s smerjo *Flik*, ki se vije po izrazitem kaminu. Prvi raztežaj plezamo po razčlembi levo od vstopa in do lepo vidne zajede. Nadaljujemo po njej. V dveh raztežajih dosežemo rob stene.

Ovčji vršič, S-stena

PO ZADNJI MODI

18. 12. 2018, Sebastjan Domenih in Vid Daskobler

M5, štirje raztežaji

Opis: Vstopimo v levem delu stene. Sledimo razčlembam, ki nas privedejo pod krajšo skalno stopnjo. Tam splezamo čez previs. Sledi lažje plezanje, ki nas pripelje do vrha Ovčjega vršiča.

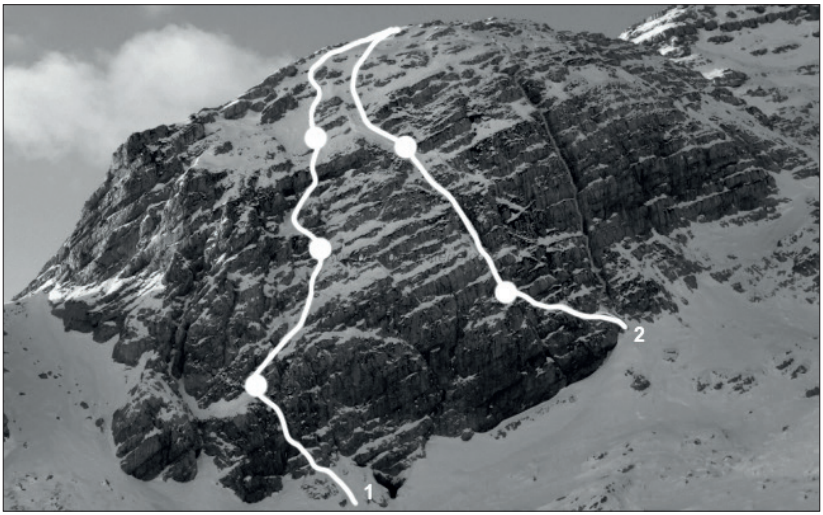

1 = Po zadnji modi; 2 = Udristno domoljubje.
Skica: Peter Podgornik; vir: primorskestene.com.

Stador, S-stena (gore okrog Krnice)

MAVRICA

26. 12. 2018, Blaž Volčanjk, Sebastjan Domenih in Vid Dakskobler

M5, 4 raztežaji in pol

V smer vstopimo na podstavku skalnega raza, ki se dviguje proti desni. Lepa linija ponuja na pogled največ težav v prvem in v zadnjem raztežaju, ki ga končamo na nazobčanem grebenu Stadorja.

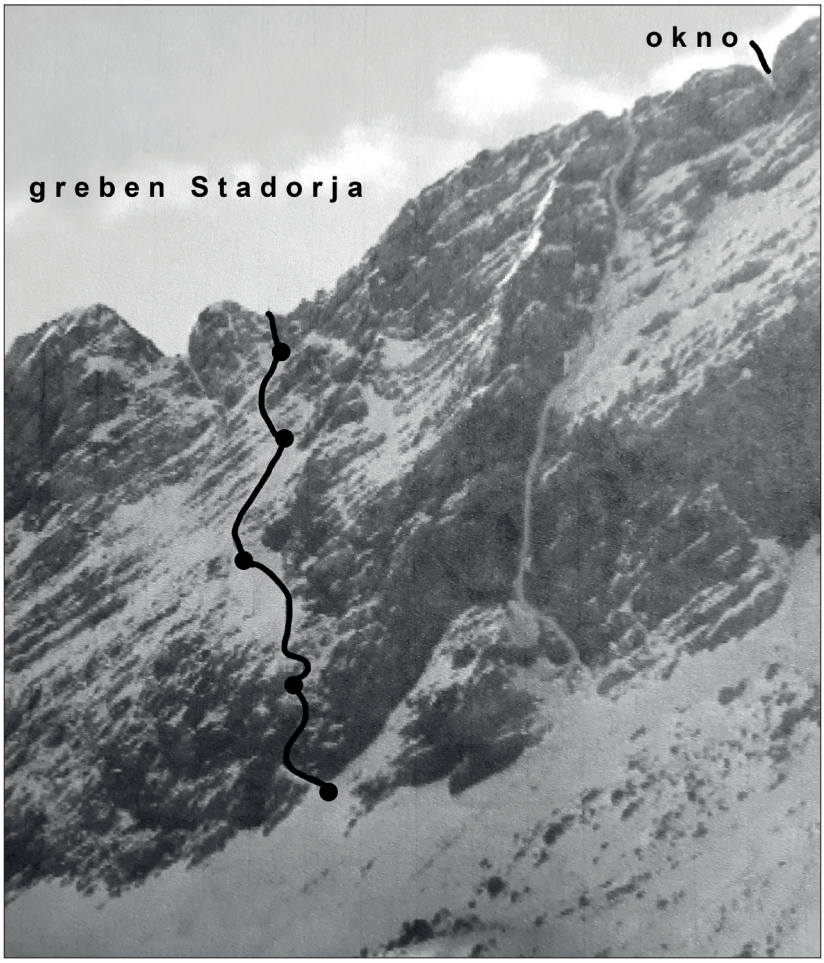

Skica: Peter Podgornik; vir: primorskestene.com.

Stador, S-stena (gore okrog Krnice)
HUDOMUŠNOST DOBROSRČNIH MOŽ
28. 12. 2018, Blaž Volčanjk in Miha Kenda
M4, 320 m, 6 ur

Vstop v smer je v vpadnici vrha Sklepa, na mestu, kjer je v neposredni bližini vstop v še nekaj drugih smeri (glej vris na fotografiji). Sledimo razčlembi v desno, za rob skalnega stebra in ob njem na greben Stadorja.

Opis: V smer vstopimo v vpadnici vrha Sklepa, pod manjšim previsom. Ko preplezamo vstopni skalni skok, nadaljujemo proti desni (proti izrazitemu skalnemu stebru). Na vrhu položnejšega dela trav si uredimo prvo stojišče. Drugi raztežaj poteka nekoliko bolj naravnost navzgor proti stebru. Premagujemo krajše skalne skoke. Ko prispemo pod steber, si na eni izmed polic uredimo naslednje stojišče. V tretjem raztežaju se vzpenjamo po manjšem žlebu do zadnje večje police, po kateri pridemo za rob skalnega stebra. Tam si uredimo stojišče. Omenjeni raztežaj predstavlja najzahtevnejši del smeri. Za skalnim stebrom se polica nadaljuje. Tako prečimo še približno 30 metrov v desno, zatem pridemo v lažji svet. Zaradi težav s trenjem vrvi je najbolje, da si kar tam uredimo naslednje stojišče. V nadaljevanju smeri plezamo po grapi, ki nas privede na greben Stadorja.

Sestop: Na vrhu smeri prečimo desno – v smeri postaje D kaninske žičnice (slab raztežaj). Sledi spust po vrvi čez južno steno Stadorja (štirje spusti z dvojno vrvjo, dolžina 60 metrov).

Skica: Miha Kenda;
vir: primorskestene.com.

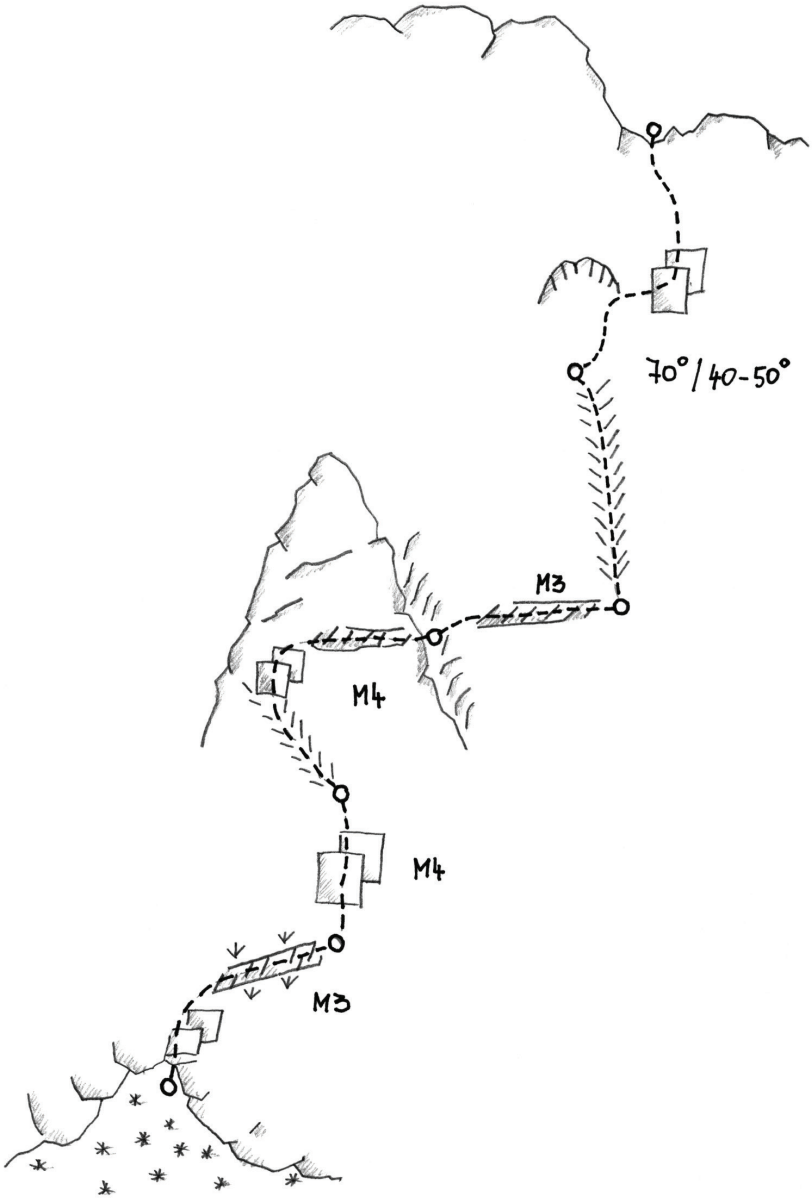
70°/40-50°
M3
M4
M4
M3

Bavški Grintavec, SV-stena

MEDO REUNION

31. 12. 2018, Aleksij Kraljič in Jernej Rijavec

M4, okrog 250 m, 4–5 ur

Gre za novo smer, saj sta avtorja plezanja spodaj obšla *Tomazinovo smer* (v dveh raztežajih) po levi in desni strani. Višje sta nekaj časa sledila smeri po žlebu. Raztežaj pod robom stene sta plezala po neizraziti rampi levo in dosegla SV-greben ter vrh Sravnika (možic približno trideset metrov stran od grebena). Glavne težave v smeri predstavlja strma skalna stopnja, približno deset metrov pod SV-grebenom.

Sestop: Sestopimo s spusti po vrvi v mejah glavnega žleba (*Tomazinova smer*).

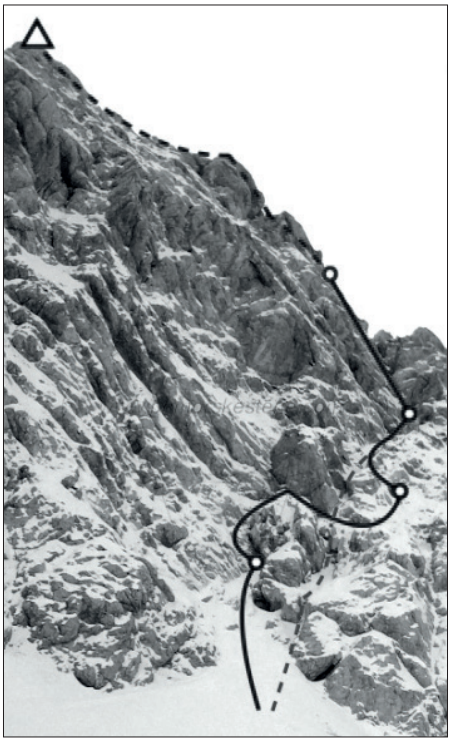

Skica: Aleksij Kraljič; vir: primorskestene.com.

JULIJSKE ALPE

Pomembnejše ponovitve

Od Rdečega roba do Šije (Šija), J-stena
SMER ZA ALPINISTIČNE MAZOHISTE
24. 1. 2018, Marko Leban in Radovan Lapanja
IV–/II–III, 500 m
Prva (zimska) ponovitev smeri.

Srebrnjak
DIREKTNA SMER
28. 1. 2018, Marko Gruden, Jure Leban in Sandro Krajnik
V/III, 450 m, 7 ur
Prva zimska ponovitev smeri. Alpinisti so zadnja dva raztežaja plezali po smeri Grapa ob levem rebru.

Plešivec (Loška stena)
LOŠKI KOSEC
28. 1. 2018, Miha Zupin in Luka Plut
V/5, 90°/65–85°, 800 m
Prva ponovitev smeri.

Stenar, JZ-stena
BRKE Z RAZGLEDOM
16. 6. 2018, Boris Sedej in Mojca Petrovčič
VI/IV–V, 230 m
Druga ponovitev smeri.

Lešarjeva peč
TRINAJSTI, DAN 0
17. 6. 2018, Miha Močnik in Neli Penič
VI/III–V, 120 m
Prva ponovitev smeri.

Triglav, Z-stena
VELEMAT
26. 6. 2018, Matija Volontar in Božidar Družijanič
V+, 300 m, 3 ure
Prva prosta ponovitev smeri.

Mangart, Z-stena
ČRNA OVCA
1. 7. 2018, Domen Košir, Ajda Pristavec in Vesna Iršič
VI–/IV–V, 300 m
Prva ponovitev smeri. Ponavljalci so smeri dodali dva klina.

Prisojnik, S-stena
BOBR
9. 8. 2018, Klemen Gerbec in Gašper Pintar
VII+, 500 m
Prva ponovitev smeri. V smeri sta ostala dva (predobro) zabita klina. Naslednjim ponavljalcem priporočata uporabo metulja BD#4.

Rjavina
NEJČEVA VARIANTA MILIJARDE
9. 8. 2018, Blaž Kerner in Aleksander Kranjc

Ob ponovitvi sta Blaž in Aleksander poravnala prvi raztežaj variante z direktnim vstopom čez plošče, kjer sta pustila dva dobra klina, ter varianto priključila *Milijardi* raztežaj nad njeno poševno zajedo.

Lešarjeva peč, JZ-stena
SMER TREH KOZLOV
oktober 2018, Primož Bregar in Janko Mikuž
V/III–IV+, 400 m
Druga ponovitev smeri. Primož in Janko sta v smeri pustila dva dodatna klina.

NEJČEVA VARIANTA MILIJARDE

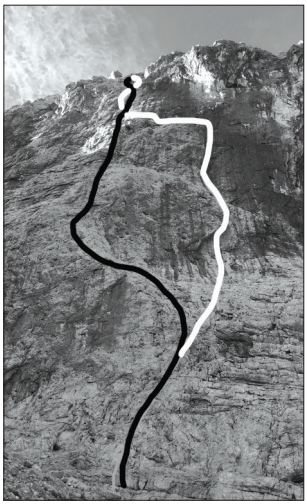

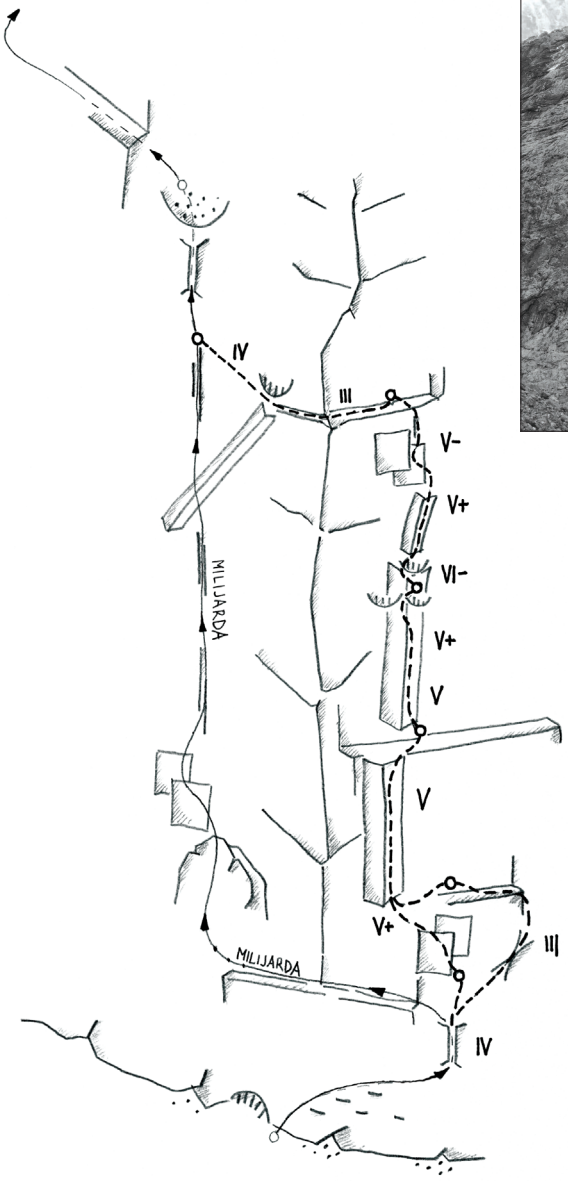

SLOVENIJA - DRUGA OBMOČJA

Prvenstveni vzponi

Loška stena nad Osilnico

IZGUBLJENI BOREC

29. 4. 2018, Blaž Germek in Janez Smole
VII/II–VII–, 200 m, 6 ur

Ocene po raztežajih: VI, VI+, VII–, VII, V+, II in VI–.
Skala je dobra, z višino se celo izboljšuje.

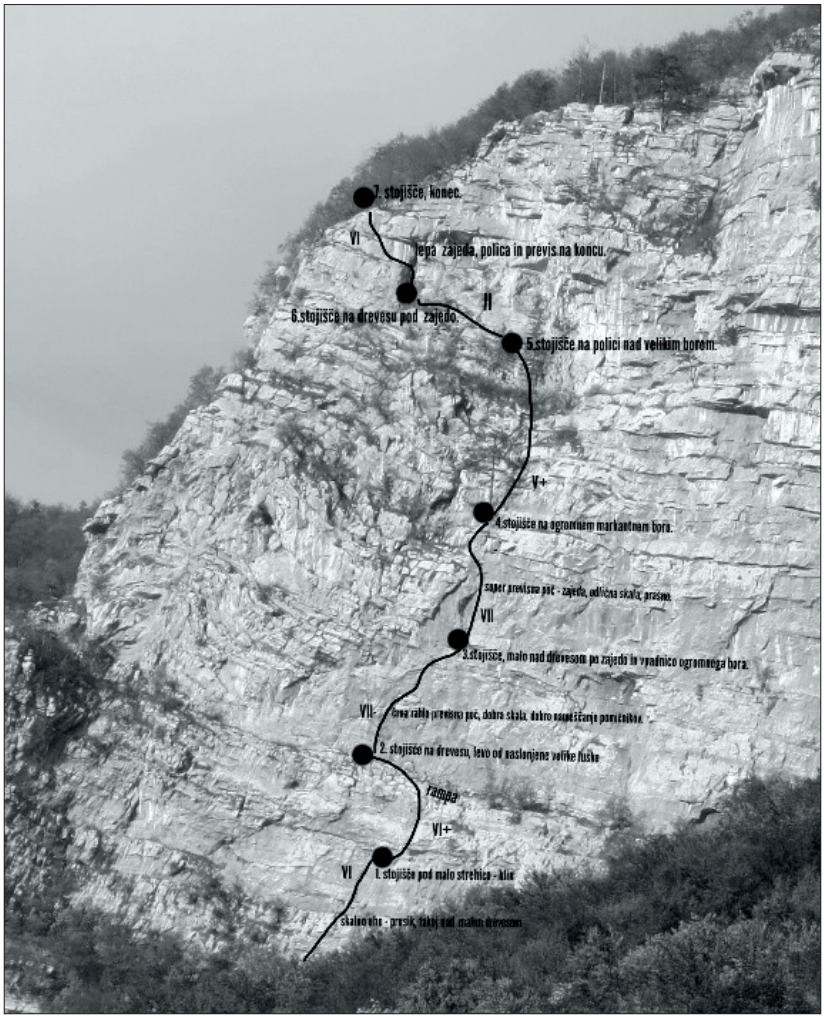

Loška stena nad Osilnico

B&B

5. 5. 2018, Blaž Germek in Boris Sedej

VII–, A0, II–VII–, 180 m

Ocene po raztežajih do predzadnjega so: V–, VI+, A0, VII–, VII+, III, V. Polovico predzadnjega in zadnji raztežaj si smeri delita.

Skala je dobra, z višino se celo izboljšuje.

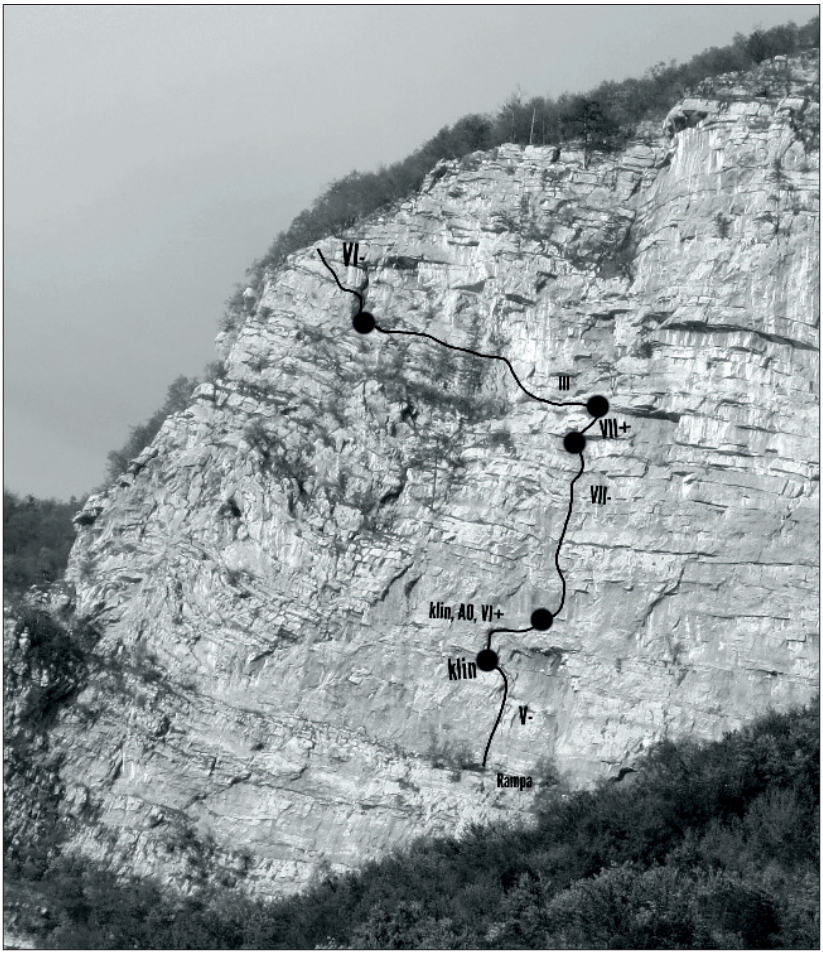

Kordeževa rama (Peca)

NEVIHTNA SMER

13. 5. 2018, Andrej Jež in Luka Štravs

VI–, 200 m

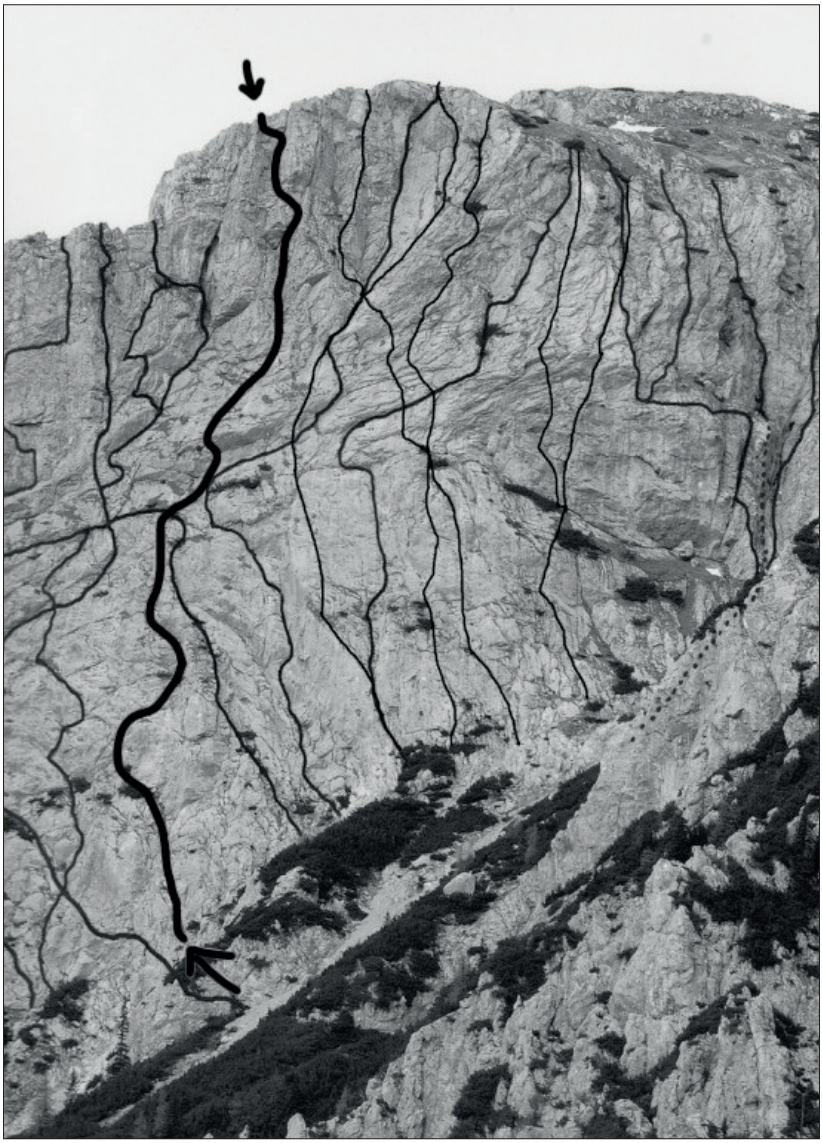

Kozjek, JZ-stena

ŠPILFERDERBER

1. 6. 2018, Marko Mavhar in Marko Volk (smer je leta 2010 delno opremil Andrej Palir)
VIII (7a), 140 m

20. 6. 2018, Marko Mavhar in Gregor Šeliga
Prva ponovitev smeri.

Smer je večinoma opremljena s svedri in nekaj klini. Dolga je pet raztežajev. Ocene so: IV+, VII+, VI+, VIII–, VIII. Priporočljiva oprema: 10 sistemov.

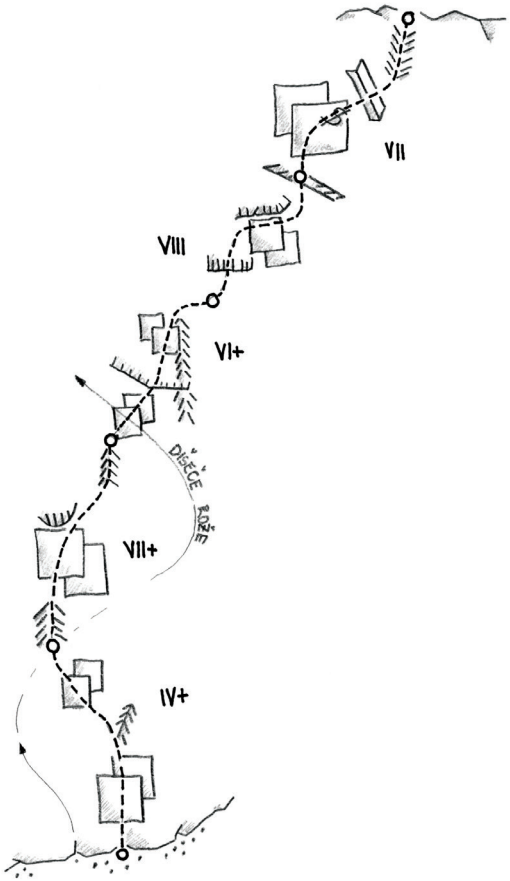

SLOVENIJA - DRUGA OBMOČJA

Pomembnejše ponovitve

Kordeževa glava, J-stena
ZA MOJE PUNCE
12. 5. 2018, Matija Volontar in Žiga Oražem
VIII+/IX–, 180 m, 5 ur

Prva prosta ponovitev smeri.

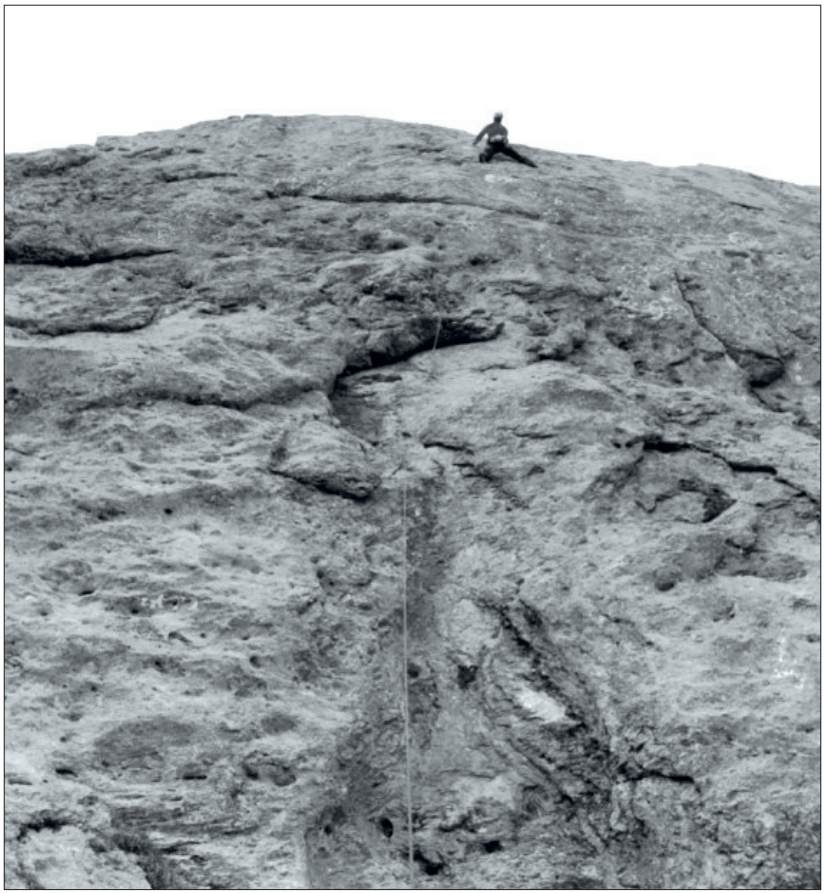

Matija v smeri Za moje punce. Foto: Žiga Oražem.

ALPINISTIČNO SMUČANJE

Prvenstveni spusti

Veliki Stador
JUGOZAHODNE VESINE
13. 1. 2018, Jaka Ortar
T+, 40°, odsek 45–50°, 400 m

S spustom pričnemo na zahodnem vrhu Velikega Stadorja. Prvih petdeset višinskih metrov poteka ob grebenu, vse do začetne vesine, ki je najbolj strma, čisto spodaj, kjer je tudi najbolj ozko in zoprno (odvisno od snežnih razmer).

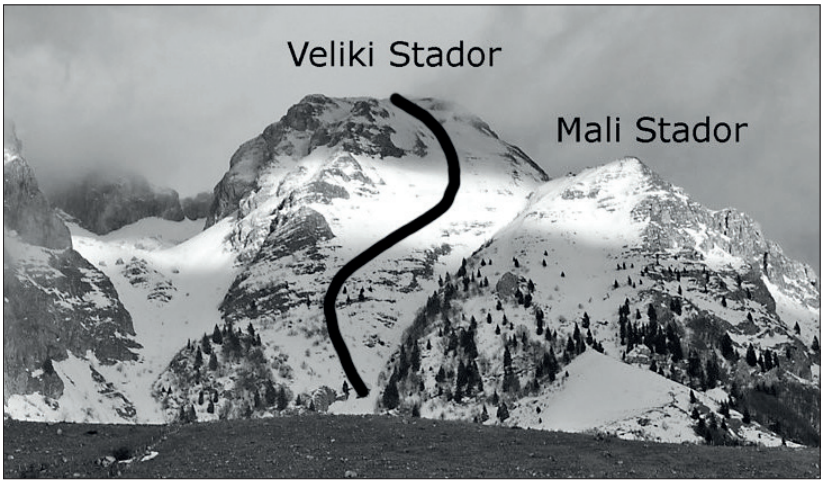

Foto in vris: Jaka Ortar.

Krnčica, Srednji vrh (gore nad Drežnico)
JZ VESINE
29. 1. 2018, Jaka Ortar
I+, 700 m
od spodaj navzgor: 45–40°, 500 m; 55–50°, 180 m; prehod 60°; 40–45°, 20 m, izpostavljeno

Zahteven spust poteka po dolgem, odprtem in sončnem pobočju, ki je le redko primerno za smučanje. Zaradi sončne lege običajno sneg hitro kopni (na ključnih mestih skopni, še preden se sneg v grapah ustrezno predela).

JZ VESINE, Krnčica, Srednji vrh (gore nad Drežnico)

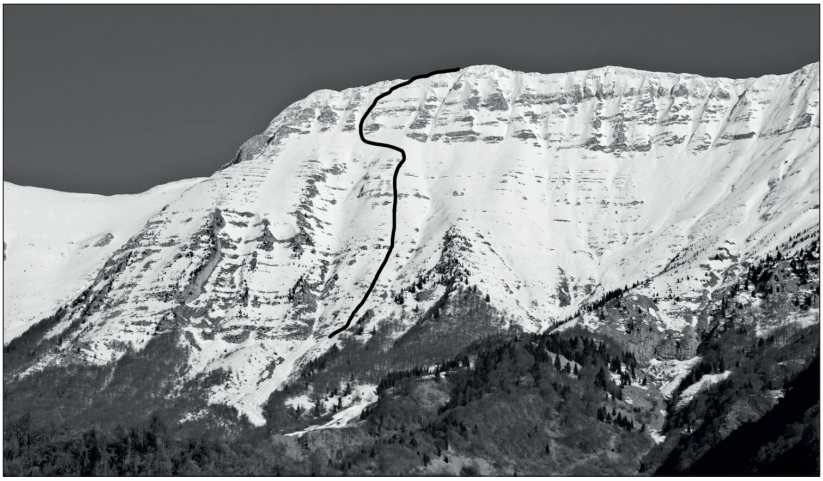

Foto in vris: Jaka Ortar.

Vrh Krnic
JZ VESINE
30. 1. 2018, Jaka Ortar
Z–, 35–40°, odsek 50°, 250 m, izpostavljeno

Foto in vris: Jaka Ortar.

Veška kopa

NEŽLIH

8. 3. 2018, Marko Kern in Jaka Ortar

Z+, 300 m; osrednji del 49°, 150 m; ostalo 40°

Kalški greben

KRANJSKA SMER

14. 3. 2018, Matej Mejovšek in Simon Erjavec

Z+, 45–55°, 85°, 75°, A, 900 m

Matej in Simon sta opravila prvi smučarski spust po smeri. Zaradi dobre zasneženosti je bila smer v večjem delu smučljiva. Nesmučljiv je bil le skok sredi smeri, pogojno smučljiva pa sta bila dva zelo strma odseka, ki sta ju Matej in Simon premagala na smučeh, varovana s cepinom.

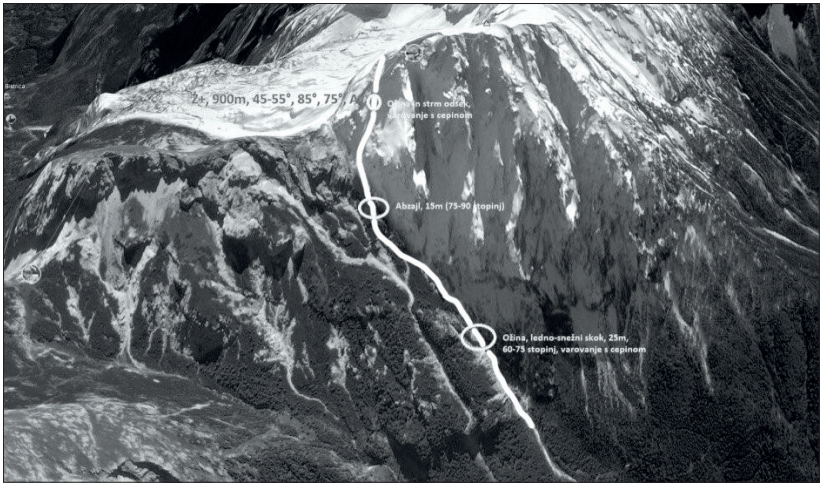

Begunjščica

TROLISSIMO

20. 3. 2018, Simon Erjavec, Matej Mejovšek, Andraž Šparovec in Žiga Šter

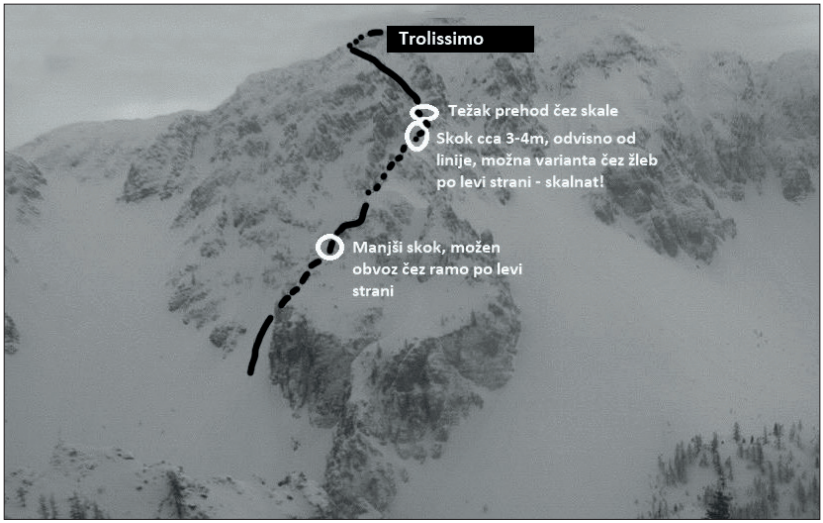

Veliki vrh v Košuti, greben Kramarca

POMLADNA SAPICA

22. 3. 2018, Boštjan Bešter in Marko Kern

Z+, vstopni položen del 40°, 100 m, više strmina 45–50°, dva prehoda bolj strma, skupaj 200 m

Veliki vrh v Košuti, greben Kramarca
VARIANTA TIHOTAPSKE SMERi
22. 3. 2018, Matej Mejovšek

Vrtača, V-stena
VARIANTA VIHARČKA
23. 3. 2018, Matej Mejovšek

25. 3. 2018, Matej Mejovšek
Prva ponovitev smeri.

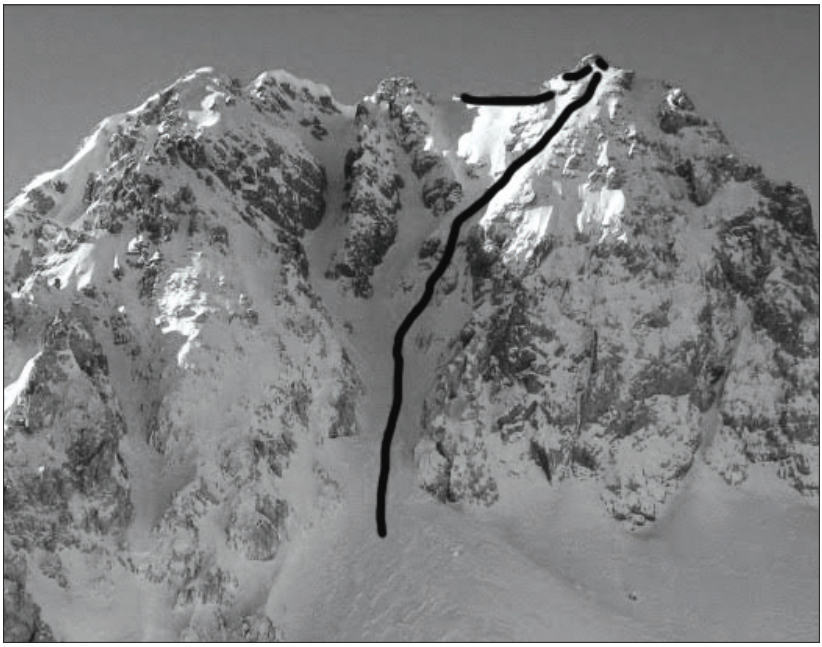

Veliki vrh v Košuti, greben Kramarca
LUNA
1. 4. 2018, Matej Mejovšek
300 m
Linija poteka po žlebovih, desno od *Pomladne sapice*.

Košutica
SEVEROVZHODNI GREBEN
2. 4. 2018, Marjana Cuderman, Marko Kern in Jaka Ortar
Z, 250 m (skupaj s podstavkom)

6. 4. 2018, Primož Vrhovnik
(Prva) ponovitev smeri.

Na snežišču pod steno je strmina do 40°; vstopni odsek proti grebenu 50°; prestop blizu 55°, potem pa kmalu spet bolj »položnih« 40° in po izpostavljenem grebenu 45° do vrha.

Storžič, severna stena

MAKS

6. 4. 2018, Matej Mejovšek

Špik Hude police (jugozahodna stena)

DIREKTNA

7. 4. 2018, Marko Kern

I, 50°, izpostavljeno, 250 m, nad steno do vrha še 150 m, 40°, skupaj višina smeri 400 m

Greben Stadorja

UTRINEK

7. 4. 2018, Mitja Filipič

Z+, 40–50°, 200 m

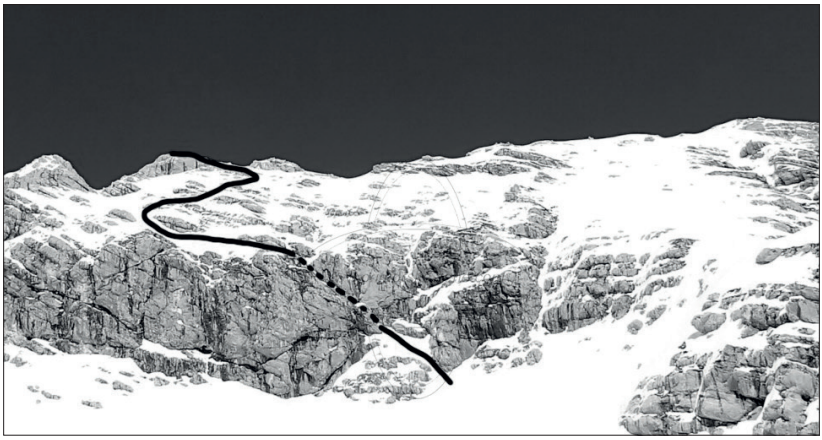

Skica: Mitja Filipič; vir: primorskestene.com.

ALPINISTIČNO SMUČANJE

Pomembnejše ponovitve

Lipanski vrh
GRAPA NA LIPANCO
17. 1. 2018, Jaka Ortar
Z, 55°/45–50°, 110 m

Prva ponovitev smeri.

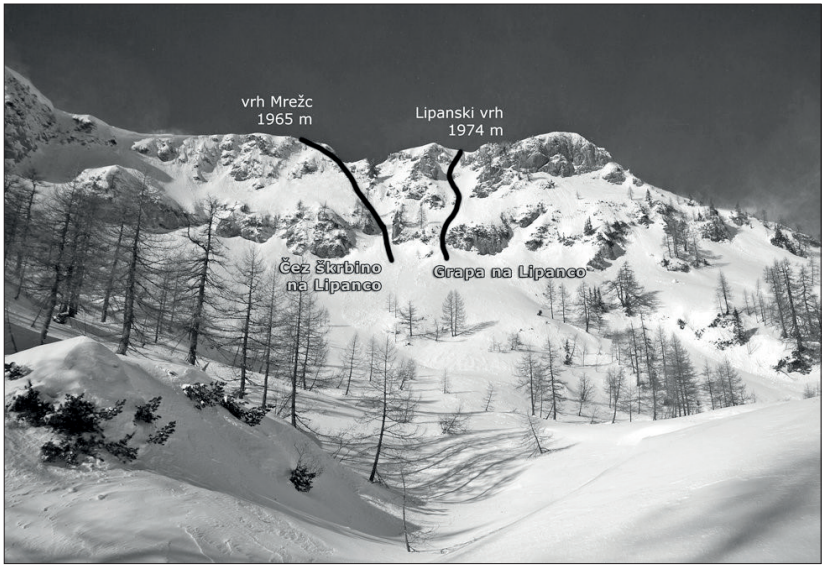

Svačica
VZHODNI ŽLEB
27. 1. 2018, Marijana Cuderman, Marko Kern in Jaka Ortar
Z–, 250 m; spodaj je naklon 35–40°, vršnih 100 m pa 47–48°; spust prav od križa na vrhu

Prva oziroma zelo redka ponovitev smeri.

Veliki Stador (jugozahodna stena)

SMUČARSKA

28.1. 2018, Boštjan Bešter, Marijana Cuderman, Marko Kern in Jaka Ortar

Z+, 45°, 200 m, izpostavljeno

Ponovitev smeri.

Obir

VZHODNO POBOČJE

9. 3. 2018, Marko Kern in Jaka Ortar

Z, 45°, 300 m

Ponovitev smeri.

Veliki vrh v Košuti, greben Kramarca
POMLADNI VETER
16. 3. 2018, Marko Kern in Jaka Ortar
Z, 50–55°/40–45°, 320 m

9. 4. 2018, Primož Vrhovnik

Redki ponovitvi smeri.

Koštrunove špice
JUŽNA GRAPA
24. 3. 2018, Boštjan Bešter, Marijana Cuderman, Marko Kern, Meta Meglič in Jaka Ortar
Z, 50°/44–45°, 450 m

Ponovitev smeri.

Mrzla gora
LEPA SOSEDA
19. 4. 2018, Andrej Erceg

Ponovitev smeri.

Travnik
BERGINČEVI TURNI
1. 5. 2018, Matej Kosem in Klemen Šafar

Redka ponovitev smeri.

Hochfeiler (Gran Pilastro, 3510 m), severna stena
3. 6. 2018, Marijana Cuderman in Marko Kern
I–, 50–45°, 300 m.

Ponovitev smeri.

Chamonix 2018

Udeleženci: Matej Kosem, Klemen Šafar, Andraž Šparovec in Bine Žalohar

Trajanje: 18.–20. maj 2018

18. 5.: Prvi dan po neprespani noči (in ob nedelujoči gondoli) so jo fantje peš mahnili v kuloar Cosmique. Obrnili so kakšnih 80 višinskih metrov pod izstopom. Sneg je bil moker, prožili so se manjši plaziči. Smučanje je bilo kljub mokremu snegu OK.

19. 5.: Ekipa se je zjutraj odpravila na italijansko stran ter se z gondolo zapeljala na Helbronner. Najprej so se spustili po grapi zahodno od grebena pod Helbronnerjem. Sledil je nov vzpon z gondolo in dostop proti severni strani Tour Ronda. Opravili so še vzpon in spust po malem Gervasuttiju.

20. 5.: Malo čez peto je četverica pričela z vzponom proti Taculu. Ob osmih so bili pod vrhom (pri visečih serakih, ki visijo prek roba Gervasuttija). Matej in Klemen sta opravila spust po Gervasuttiju, Andraž in Bine pa po smeri vzpona. Zaradi ugodnih razmer so na koncu vsi imeli usta do ušes.

Strme smučine. Vir: actionmama.com.

ALPINISTIČNI VZPONI - EVROPA

AVSTRIJA

Niederer Prijakt, Z-stena

XICE

23. 11. 2018, Grega Lačen in Andrej Gradišnik

WI5, M6, 300 m, 5 ur

Resno, strmo plezanje v tankem ledu in s slabo možnostjo varovanja.

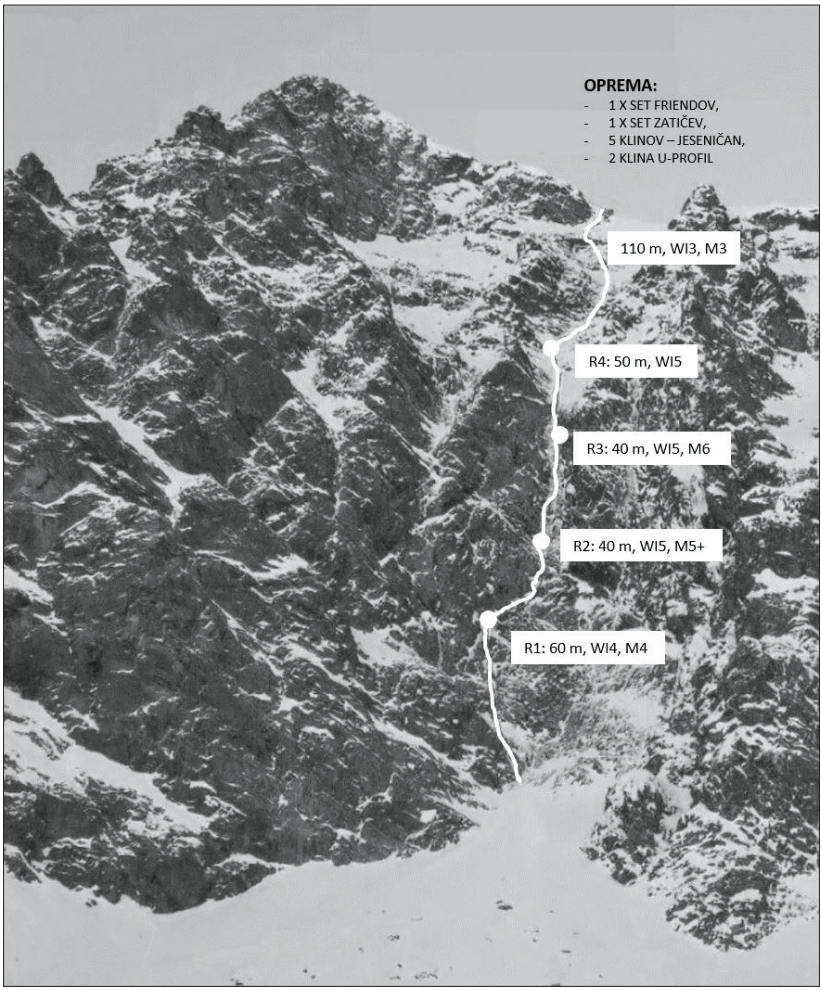

Niederer Prijakt, Z-stena
ICE AGE
28. 11. 2018, Krištof Fortuna in Matic Štramcar
WI4, M4, 300 m

Druga ponovitev smeri.

FRANCIJA

Zimski tabor KA PZS za perspektivne alpiniste – Chamonix

Udeleženci: Grega Kristan, Uroš Grilj, Ota Černe, Janez Svoljšak, Boštjan Humar, Jan Slapšak, Petra Klinar, Jakob Skvarča, Benjamin Ocepek, Matic Štrancar in Nejc Marčič (vodja) ter Luka Stražar (vodja)

Trajanje: od 24. do 30. septembra 2018

Ker se vreme in razmere ne menijo za razpise in akcije Komisije za alpinizem, si tokratni tabor ne zasluži pridevnika »zimski«. Toplo in suho vreme se je zavleklo globoko v jesen. Kljub temu pa so udeleženci lahko spoznali logistiko plezanja na tem območju.

Nedelovanje velike večine vlečnih naprav je goram v okolici Chamonixa vrnilo njihovo »pravo« velikost. Oprema za bivak je bila zato prisotna v nahrbtnikih. V družbi čevljev, cepinov in derez (za prečenje ledenikov) so nahrbtniki postali povsem spoštljivo težki.

Opravljeni vzponi:

- Grepon: *Voie Normale* (D+, 5c, 800 m), Slapšak-Ocepek; 25., 26. 9.;

- Aiguille Verte: *Grands Montets Ridge* (D+, 3+, 800 m), Skvarča-Humar; 25.–28. 9.;

- Aiguille Verte: *Grands Montets Ridge*, Stražar-Klinar-Černe; obrnili;

- Grands Charmoz: *NW Ridge* (6a+, 900 m), Grilj-Štrancar-Marčič; 25., 26. 9.;

- Pointes des Nantillons: *Amazonia* (6a+, 400 m), Svoljšak-Kristan; 26. 9.;

- Aiguille du Peigne: *Papillons Arete* (D+, 5c, 250 m) + Via normale (AD, 5a, 350) m, Klinar-Černe; 27. 9.;

- Aiguille du Peigne: *Papillons Arete* (D+, 5c, 250 m), Slapšak-Ocepek; 28. 9.;

- Tour Verte: *Le Piege* (6a+, 200 m), Černe-Marčič; 28. 9.;

- Tour Verte: *Le Piege* (6a+, 200 m), Klinar-Stražar; 28. 9.;

- Grandes Jorasses: *Traverse* (D, 5a, 850 m), Grilj-Kristan; 28.–30. 9.;

- Aiguille du Peigne: *SW Ridge* (D+, 5c, 600 m), Slapšak-Ocepek; 29. 9.;

- Tour Rouge: *Le Marchand de slabe* (TD+, 6a+/AO, 330 m), Černe-Marčič; 29. 9.;

- Aiguille de l`Argentiere, Minaret: *Versant Satanque* (6c, 250 m), Svoljšak-Kristan; 28., 29. 9.;

- Aiguille de Index: *South Ridge* (V, 130 m), Skvarča-Humar; 29. 9.;

- Aiguille de la Gliere: *Nez Rouge* (V+, 165 m), Skvarča-Humar; 29. 9.

Nezimske razmere. Foto: arhiv KA PZS.

GRUZIJA

SMAR – Gruzija

Udeleženci: Matija Volontar (vodja), Sara Jaklič (pomočnica vodje), Marko Prezelj (mentor), Marija Jeglič, Žiga Oražem, Matevž Štular, Bor Levičnik, Andrej Jež in Arčil Badriašvili (gostitelj)

Trajanje: od 4. do 25. avgusta 2018

Kronološko poročilo

4. avgust: Ob 20.00 let z letališča Brnik, preko Istanbula v glavno mesto Gruzije, Tbilisi, kamor celotna ekipa prispe naslednji dan ob 5.30.

5. avgust: Nakupovanje hrane in menjava denarja. Prevoz z minibusom do vasi Mestija, kjer imajo udeleženci rezervirano prebivališče za naslednjih 18 dni. Med vožnjo se ustavijo za nakup kartic SIM in kratek obrok. Vožnja traja nekaj več kot deset ur.

6. avgust: Nakup dodatne hrane, zemljevidov in še nekaj malenkosti.

7. avgust: Žiga, Bor, Matevž, Marko, Arčil in Matija odidejo mimo slapu na koncu doline Becho do prvega bivaka na približno 2830 m. Marko in Arčil imata namen plezati smer *Myshliaev* v Z-steni južnega vrha Ušbe. Cilj preostalega dela ekipe je preplezati *S-greben* severne Ušbe. Ponoči močno dežuje, višje pada sneg. Marija, Sara in Andrej se odpravijo z avtom do konca doline Mestiačala. Nato dostopijo osem ur daleč do ledenika Lekhziri, kjer si uredijo bivak na 2500 m.

8. avgust: Žiga, Bor, Matevž in Matija se odpravijo po ledeniku naprej in si postavijo bivak na približno 3850 m – malo pod zgornjim platojem Ušbe. Matevž in Matija se sprehodita do 4050 m, za aklimatizacijo. Ostala člana počakata v bližini šotora. Marko in Arčil gresta pogledat stanje na vstopu smeri. Vreme se iz ure v uro slabša. Ponoči ponovno padata dež in sneg, tokrat dolgih dvanajst ur. Marija, Sara in Andrej dve uri dostopajo do vznožja Marianaži in priplezajo do višine 3400 m, kjer si uredijo bivak.

9. avgust: Žiga, Bor, Matevž in Matija se okoli poldneva odkopljejo

iz šotora, ocenijo stanje in se odločijo za sestop. Ob 18.30 pridejo do avtomobila. Marko in Arčil sestopita že prej in počakata pri avtu. Marija, Sara in Andrej zaradi obilnega deževja spremenijo načrt in brez vrha sestopijo nazaj v dolino Mestiačale v Z-smeri. Šotor in nekaj opreme za bivakiranje ostane na prvem bivaku.

10. avgust: Dan vsi izkoristijo za regeneracijo. Zvečer nekateri obiščejo mestno jedro.

11. avgust: Marija, Andrej in Sara odidejo po šotor in ostalo opremo, ki so jo pustili na prvem bivaku zaradi nepričakovanega sestopa na drugo stran gore. Arčil gre po opremo, ki sta jo pustila z Markom, v upanju na ponoven poizkus plezanja J-Ušbe, vendar je vremenska napoved za prihodnje dni zelo slaba.

12. avgust: Dan vsi izkoristijo za počitek. Pada dež. Napoved za naprej obeta nekaj dobrega vremena.

13. avgust: Andrej, Marija, Sara, Matevž, Marko in Arčil se odpravijo na štiri ure dolgo vožnjo proti mestu Ušguli. Dostopijo v smeri bivaka pod J-Šharo. Bor, Žiga in Matija še en dan preživijo v hiši v upanju na ponoven poizkus na S-Ušbo.

14. avgust: Bor, Žiga in Matija se odpravijo na devet ur dolgo pot do bivaka pod S-Ušbo. Ostali del ekipe se odpravi do baze pod J-steno Šhare na 2900 m. Preostali del dneva se razgledujejo po okoliških hribih.

15. avgust: Bor, Žiga in Matija se aklimatizirajo na 4210 m visokem vrhu Šarovski (Pik Scharovsky). Popoldne počivajo na bivaku. Žiga predlaga, da se na Severno Ušbo povzpnejo čez zahodno steno in ne po normalnem pristopu, kot je bilo sprva načrtovano. Bor in Matija predlog sprejmeta. Ostali začnejo s plezanjem. Povzpnejo se po grebenu na Južno Šharo, se spustijo do sedla med Južno in Zahodno Šharo. Plezajo naprej po grebenu proti Zahodni Šhari še približno 200 metrov, kjer bivakirajo.

16. avgust: Bor, Žiga in Matija dosežejo vrh Severne Ušbe po štirih urah plezanja. Dolžina smeri je 1100 metrov s težavami do UIAA 3/AI3. Celotno smer plezajo nenavezani. Sestopijo po normalnem pristopu (vzhodni greben). Celotna tura traja osem ur in pol. Okoli 15. ure

dosežejo bivak. Ker je dostopni ledenik precej nevaren, se odločijo, da bodo sestopili naslednje jutro, ko bodo temperature nižje.

Ostali del ekipe prepleza najtežje raztežaje in dobrih 200 metrov pod vrhom ponovno bivakira. Vse raztežaje plezata v vodstvu Marko in Arčil.

17. avgust: Bor, Žiga in Matija sestopijo v dolino, voznik jih odpelje v Mestijo. Sledi počitek. Ostali del ekipe pripleza do vrha Zahodne Šhare (5068 m). Isti dan sestopijo do prvega bivaka, kjer ponovno bivakirajo.

18. avgust: Bor, Žiga in Matija počivajo v Mestiji. Ostali del ekipe sestopi do baznega tabora, pospravi stvari in se odpravi proti Ušguliju, kjer jih čaka prevoz v Mestijo.

19. - 21. avgust: Celotna ekipa suši opremo in počiva v Mestiji.

22. avgust: Odhod z minibusom v Tbilisi. Deset ur vožnje. Nastanitev v hostlu Fabrika.

23. avgust: Voden ogled Tbilisija.

24. avgust: Urejanje prtljage. Obisk Arčilovega doma, druženje.

25. avgust: Odhod na letališče. Let prek Istanbula. Pristanek na Brniku ob 8.15.

Na bivaku. Foto: arhiv KA PZS.

HRVAŠKA

Drašnice
ROCTRIP
30. 4. 2018, Klemen Bečan
8c+, 220 m

220 metrov visoko smer sestavlja pet raztežajev težavnosti 8c+, 8a, 8c+, 7b in 7a. Klemen je projekt v Drašnicah (južna Dalmacija) opremil že leta 2014. Njegova želja je bila, da projekt prepleza še isto leto, vendar mu je to preprečilo slabo vreme. S poskusi je nadaljeval v letih 2016 in 2017, vendar ga je spet ustavilo deževno vreme. Letos se je vrnil in najprej preplezal posamezne raztežaje. Za uspešen vzpon je skupno potreboval 6 do 7 tednov dela in študiranja v smeri. Tokrat se je vse poklopilo in na zadnji aprilski dan se je podpisal pod najtežjo večraztežajno smer na Hrvaškem.

Klemen med plezanjem tretjega raztežaja. Foto: Anja Bečan.

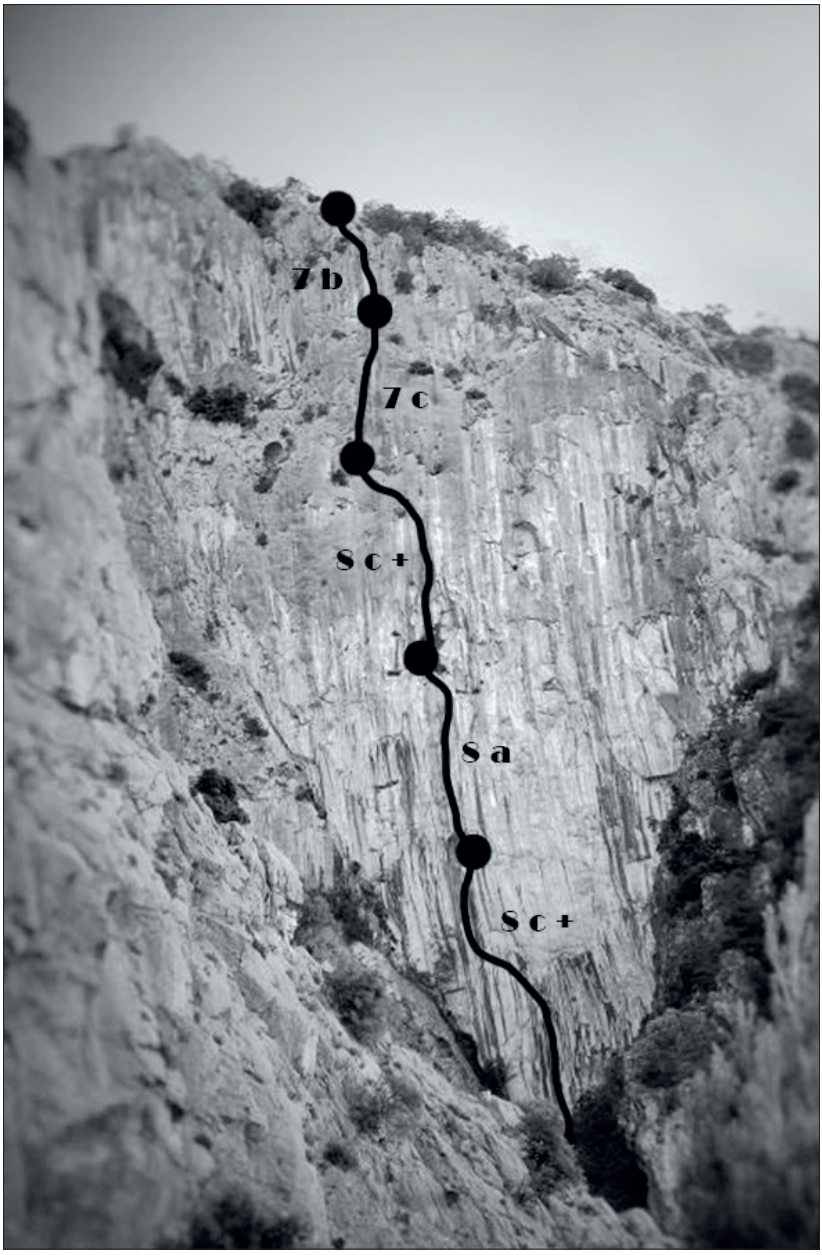

Roctrip. Foto: Anja Bečan.

nad vasjo Bribir (okolica Crikvenice)
MEDVEDOV BRLOG
28. 10. 2018, Stanko Mihev, Marjan Turšič, Gregor Kavšček
in Marinka Dretnik
IV–/II–III, 110 m

Bribir, stene nad zaselkom Podskoči
BALKANSKI BOJEVNIKI
30. 10. 2018, Marinka Dretnik, Grega Kavšček, Marjan Turšič
in Stanko Mihev
V/IV, II–III, 140 m , 2 uri

kanjon Badnjevice
VONJ KADULJE
november 2018, Marjan Turšič in Stanko Mihev
IV+/II–III, 160 m, 2 uri

kanjon Badnjevice
KULA
november 2018, Marjan Turšič
in Stanko Mihev
IV–/II–III, 180 m, 2 uri

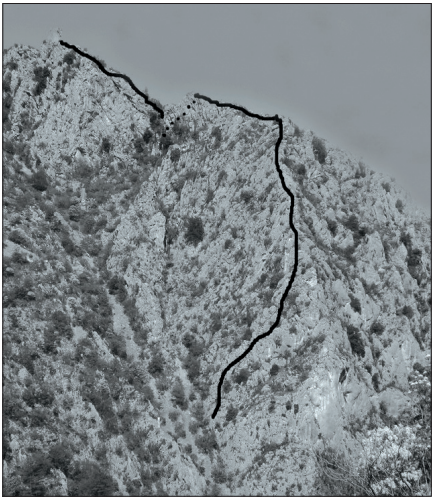

SMAR – Istra

Udeleženci: Bor Levičnik, Matevž Štular, Sara Jaklič, Andrej Jež, Žiga Oražem, Matija Volontar, Marija Jeglič in Aleš Česen (mentor)

Trajanje: od 16. do 18. novembra 2018

Zaključno akcijo je SMAR izpeljal v Istri, udeleženci so plezali v plezališčih Buzetski kanjon in Pandora. Vreme jim je dobro služilo, poleg plezanja in druženja je ekipa pripravila tudi načrte za prihodnje akcije.

ITALIJA

SMAR – Pale di San Martino

Udeleženci: Matija Volontar, Žiga Oražem, Marko Prezelj (mentor), Tom Livingstone (gost) in Jernej Ortar (vodja)

Trajanje: od 25. do 30. maja 2018

Tokratna akcija se je odvijala v manj znanem delu Dolomitov, v dolinah Pradidali in Canali (najjužnejši del skupine Pale di San Martino). Področje po vegetaciji in reliefu nekoliko spominja na naše gore nad dolino Soče. Stene se zdijo blizu, a se hitro izkaže, da strmi dostopi in sestopi intonirajo večino plezalnih tur. Dnevne, izrazito lokalne nevihte so poskrbele za omejeno izbiro ciljev.

Opravljeni vzponi:

- Marko, Tom in Jernej: Cima della Madonna, SZ-raz, *Spigolo del Velo*, V+, 400 m, poskus;

- Matija in Žiga: Campanile Pradidali, SV-stena, *Via dei camini*, IV+, 300 m;

- Matija in Žiga: Torre Pradidali, JV-stena, *Via l'altalena di Luca*, VII–, 150 m;

- Marko, Tom in Jernej: Cima della Madonna, SZ-raz, *Spigolo del Velo*, V+, 400 m;

- Matija in Žiga: Cima Canali, Z-stena, *Buhlriss*, VI–, 500 m;

- Matija, Žiga, Marko in Jernej: plezanje v plezališču Castelpietra;

- Tom: ogledna tura iz doline Pradidali preko Passo di Rosetta v mesto San Martino di Castrozza;

- Marko, Tom in Žiga: Sass D' Ortiga, Z-raz, *Wiessner-Kees*, VI–, 280 m;

- Matija in Jernej: Pala del Rifugio, SZ-raz, *Castiglioni-Detassis*, V, 650 m.

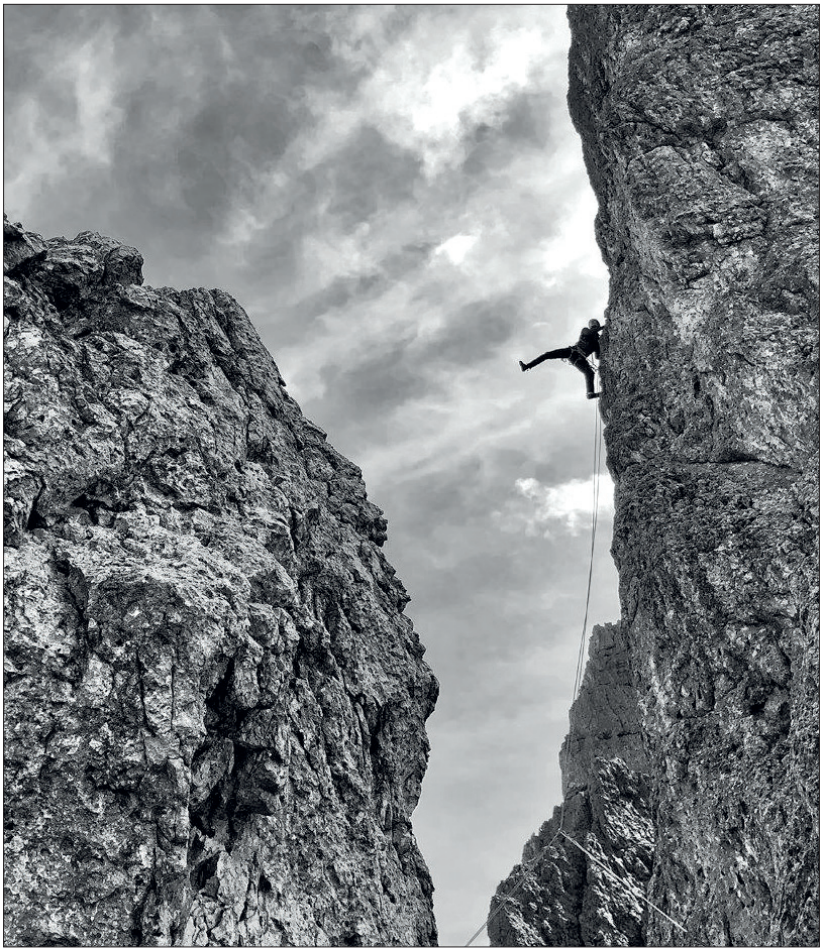

Foto: arhiv KA PZS.

SMAR - Val Bondasca in Val di Mello

Udeleženci: Anže Klarič (vodja), Andrej Jež, Matija Volontar in Bor Levičnik

Trajanje: od 13. do 20. junija 2018

Kronološki pregled

13. 6.: Vožnja v Švico.

14. 6.: Matija in Anže sta se kljub zapori zaradi podora odpravila na ogled v dolino Bondasca. Kmalu sta srečala ljudi, ki so nadzorovali nevarno mesto in ju opozorili na možnost ponovnega podora. Sestopila sta v dolino in se podala za Borom in Andrejem, ki sta se odpravila v sosednjo dolino proti koči Albigno. Spotoma sta v Pizzo Spazzacalde preplezala smer *Tirami su* (6b+, 200 m). Vsi štirje so prespali v (uradno še zaprti) koči Albigno.

15. 6.: Matija in Anže sta dan začela zgodaj zjutraj in splezala po severnem grebenu na Pizzo Frachiccio ter nadaljevala po vzhodnem grebenu na Pizzo Cacciabella (IV+, 700 m). Z vrha sta si dobro ogledala glavne cilje in našla varen dostop do njih. Bor in Andrej sta nad kočo v Bio Pfeler preplezala *Diedro Dimenticato* (6c, 200 m). Sledil je sestop do kampa v dolini.

16. 6.: Počitek in plezanje v bližnjem plezališču. Člani ekipe so sprejeli odločitev, da ne bodo plezali v Sciorah (glavni cilj), ker je dolina uradno zaprta in morebitno reševanje ni na voljo. Odločili so se za premik v Val di Mello.

17. 6.: Pospravljanje šotorov in odhod v italijansko dolino Val di Mello. Plezanje v bližnjih stenah nad kampom. Bor in Anže sta v steni Precipizio degli Asteroidi preplezala *Oceano Irrazionale* (VII, 400 m). Matija in Andrej sta se odpravila v Scoglio delle Metamorfosi in preplezala *Luna nascente* (VII, 350 m) ter *Condelini* (VII–, 350 m).

18. 6.: Matija in Bor sta popoldne dostopila do bivaka Manzi in tam prespala. Andrej in Anže sta ostala v kampu.

19. 6.: Andrej in Anže vstaneta zelo zgodaj in po treh urah dostopa

vstopita v smer *Ostkante* (VI, 500 m) v Cimi del Cavalcorto. Matija in Bor sta preplezala smer *Osio-Canali* (VII, 600 m) v Torrone Orientrale.

20. 6.: Zaradi poslabšanja vremena se je ekipa odločila za predčasen povratek domov.

Poletni tabor KA za perspektivne alpiniste – Colfosco (Dolomiti, Italija)

Udeleženci: Florjan Lamiš, Borut Demšar, Andraž Šparovec, Žiga Rozman, Peter Hrovat, Nejc Turnšek, Matic Štancar, Krištof Frelih, Krištof Fortuna, Klemen Gerbec, Maja Jereb, Jakob Šparovec, Črt Šuštar, Blaž Karner, Miha Kern, Andrej Grmovšek (vodja) in Tjaša Jelovčan (vodja)

Trajanje: od 21. do 29. julija 2018

Po deževni uverturi so udeleženci večino časa plezali v lepem vremenu. Nekaj ploh in večernih nalivov nikakor ni moglo pokvariti nalezljivo dobrega vzdušja, ki je bilo velika svetla točka tokratnega tabora. To je bilo tudi glavni razlog, da je večina udeležencev dvignila plezalno-alpinistične meje v svojih glavah, nabrali so nove izkušnje in pridobili zaupanje v svoje sposobnosti.

Uvodno spoznavanje z drugačno skalo, redkim fiksnim varovanjem, zahtevno orientacijo in novo plezalno družbo je imelo za posledico nekaj trdo priborjenih smeri pa tudi nekaj zgrešenih tavanj (ali raziskovanj) in odstopov.

(Pre)plezane smeri (če ni drugače navedeno, gre za proste vzpone NP/flash):

22. 7.:

- Štrancar-Karner: Meisules dala Biesces, *L'Nein*, VI/V, 250 m;
- Hrovat-Grmovšek: Meisules dala Biesces, *Regenbogen*, VII, 200 m;
- A. Šparovec-Frelih: Meisules dala Biesces, *Brunsin*, VI+, 200 m;
- J. Šparovec-Kern: Meisules dala Biesces, *Der Tod und das Madchen*,

VII+, 220 m;

- Rozman-Fortuna: Meisules dala Biesces, *neznana smer* (prvenstvena?), VI-/IV-V, 100 m.

23. 7.:

- Štrancar-Fortuna: Salamiturm, *Zgrešena smer*, V+/III–IV, 350 m (zaradi zgrešenega vstopa, splezata novo smer);

- Hrovat-A. Šparovec-Frelih: Tofana di Rozes, *poskus v smeri Leviti*, VI–, 500 m;

- J. Šparovec-Kern-Grmovšek: Sas Ciampac, *Rien Ne Va Plus*, 7b+, 430 m (Kern RP);

- Jereb-Turnšek: Sas Ciampac, *Solarium*, VI–, 400 m;

- Rozman-Karner: Innerkoflerturm, *Via del Calice*, VI+, 500 m.

25. 7.:

- Štrancar-Karner: Marmolada, *Via Gogna*, VII, 1150 m;

- Gerbec-Demšar: Marmolada, *Via Gogna*, VII, 1150 m;

- Jereb-Hrovat: Marmolada, *Schwalbenschwanz*, VI, 800 m (Horvat RP);

- A. Šparovec-Frelih: Marmolada, *Vinatzer*, VI+, 1100 m;

- J. Šparovec-Kern-Grmovšek: Marmolada, *Olimpo* z varianto *Athena* (in nekaj obvozi v zgornjem delu stene), 6c+, 1100 m;

- Turnšek-Rozman: Marmolada, *Don Quixote*, VI+, 800 m.

26. 7.:

- Lamiš-Šuštar: Meisules dala Biesces, *L'Nein*, VI, 250 m;

- Jelovčan-Fortuna: Sas Ciampac, *Solarium*, VI–, 400 m.

27. 7.:

- Hrovat-Šuštar: Meisules dala Biesces, *Sundret*, VII–, 250 m (Horvat RP);

- Rozman-Frelih: Meisules dala Biesces, *Regenbogen*, VII, 200 m;

- A. Šparovec-Turnšek: Piramide di Cima Bois, *Alpini*, VI+, 380 m;

- J. Šparovec-Kern: Torre Brunico, *Ottovolante*, 7a+, 400 m;

- Jereb-Lamiš: Col de Bois, *Alvera*, V+, 400 m.

28. 7.:

Štrancar-Karner-Fortuna: Sasso della Croce, *Grosse Mauer*, VII–/V, 550 m;

- J. Šparovec-Kern: Sasso della Croce, *La Perla Preziosa* v kombinaciji s smerjo *Silbenschrei*, 7c, 375 m (Šparovec 1 x A0, Kern RP);

- Rozman-Demšar: Saaso della Croce, *Diedro Mayerl*, VII-, 500 m;

- A. Šparovec-Gerbec: Innerkoflerturm, *Via del Calice*, VI+, 500 m;

- Jereb-Turnšek: Exnerturm, *Zwei Generationen*, V, 420 m;

- Hrovat-Lamiš-Fortuna: Ostlicher Mur de Pisciadu, poskus v smeri *Rabanser/Walde*, V+, 320 m;

- Grmovšek-Šuštar, Sass Pordoi, *4 giorni una estate*, 7a (6c obv.), 600 m.

Vzponi podpornikov:

24. 7.: Jelovčan-Lokatelj: Tofana di Rozes, *Primo Spigolo*, V, 400 m.

25. 7.: Pintar-Istas; Marmolada, *Speccio di Sarah*, 7b+, 450 m (oba le delno prosto).

27. 7.: Grmovšek A.-Grmovšek T., Meisules dala Biesces, *Triatlon*, VI, 230 m.

28. 7.: Pintar-Istas, Marmolada, *Riba*, 7b, 1200 m (Pintar RK).

Vzponi, opravljeni po končanem taboru:

30. 7.:

- J. Šparovec-Kern: Meisules dla Biesces, *Vint ani do*, IX+/X– (8a+), 350 m (RP, pravita da bi bila bolj realna ocena 7c+);

- A. Šparovec-Frelih: Langkofel Nordpfeiler, *Sisyphos*, VI+, 600 m.

2. 8.:

- J. Šparovec-Kern: Tognazza, *Gran Diedro*, IX– (7b/7b+), 255 m (Šparovec RP);

- A. Šparovec-Frelih: Tognazza, *Baby Jan*, 6c, 230 m.

3. 8.: A. Šparovec-Frelih: Sass D'Ortiga, *Spigolo Ovest*, V+, 320 m.

4. 8.: J. Šparovec-Kern: Torre Gialla-Cima Canali, *Skyluke for Alex*, VIII+/IX– (7a+), 300 m.

Foto: arhiv KA PZS.

Visoka polica (nad Mrzlimi vodami)
SKRIVNOSTNO POTOVANJE
11. 9. 2018, Andrej Grmovšek in Marko Mavhar
VII, 930 m, 10 ur in pol

Smer je speljana po najlažjih prehodih čez osrednji del stene prav do vrha hriba. Posledično je skala pogosto slabše kvalitete, ne manjka pa tudi povsem strmega plezanja v kompaktni skali. Ključen in izredno selektiven je predpredzadnji raztežaj z zelo dolgim odsekom brez pravega varovanja (VII obv.), ki terja popolno zbranost. V smeri sta prva plezalca na drugem stojišču naletela na sidrišče za spust, sicer pa znakov predhodnikov ni bilo videti. Morebitne ponavljavce v smeri čaka še en klin, predvsem pa kup prvinske avanture.

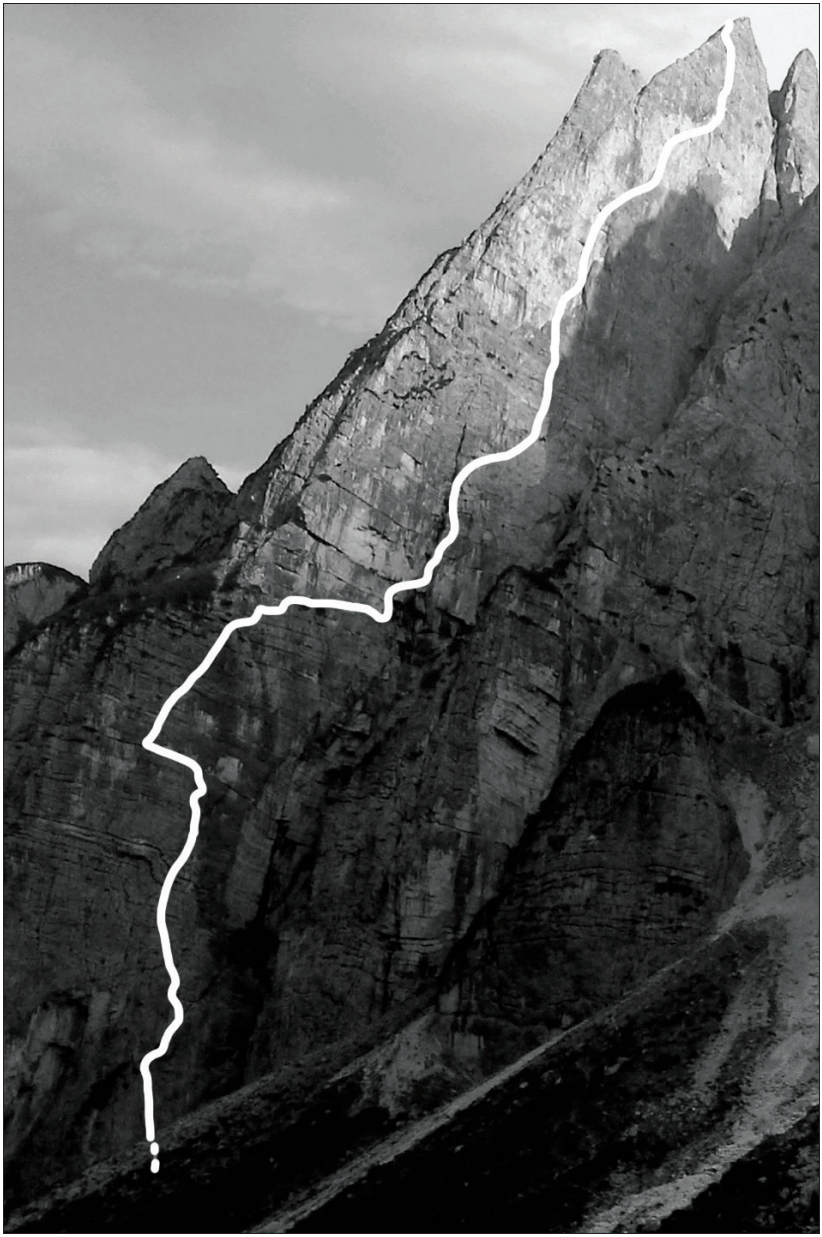

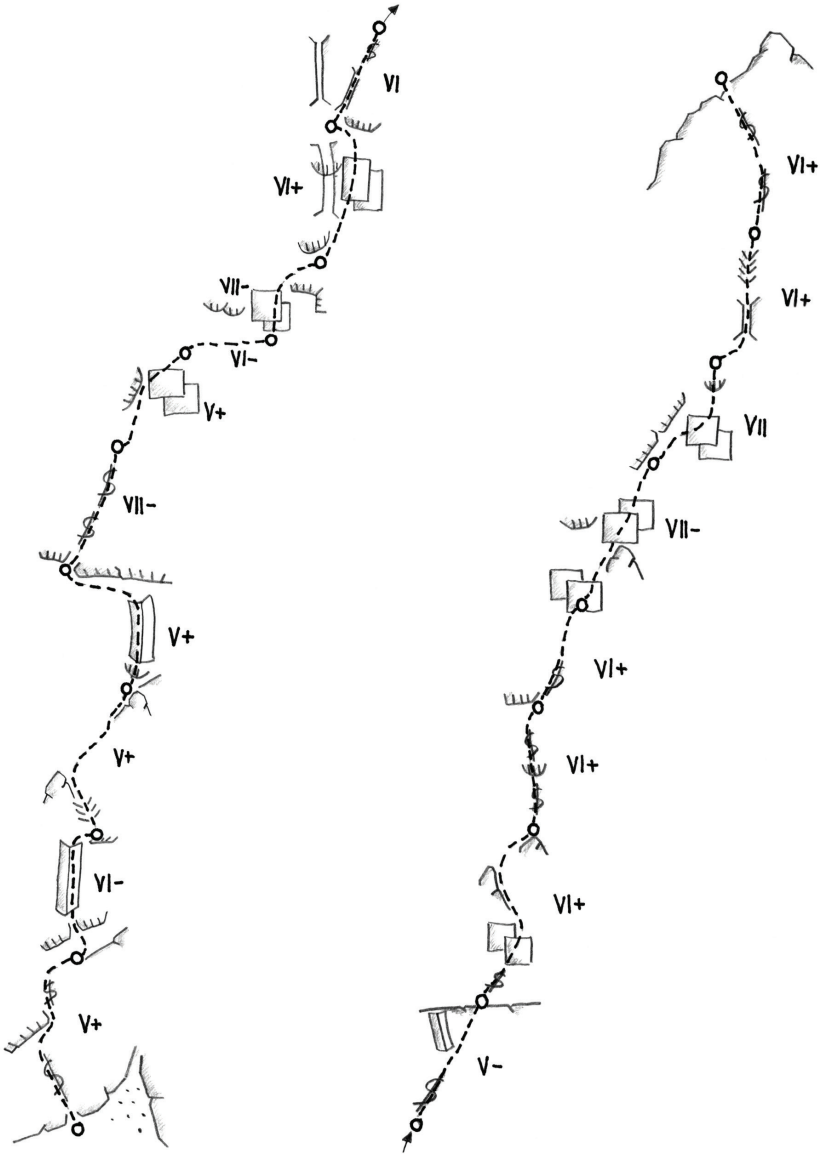
VI
VI+
VII-
VI-
V+
VII-
V+
V+
VI-
V+
VI+
VII
VII-
VI+
VI+
VI+
V-

Ženski alpinistični tabor KA PZS – zahodne Julijske Alpe (Corsi)

Udeleženke: Maja Šuštar (vodja), Nastja Davidova (vodja), Marija Jeglič (vodja), Sara Jaklič, Marta Krejan Čokl, Katarina Rogelj, Metka Križič, Eva Dolenc, Barbara Bajcer in Miranda Ortar

Trajanje: od 28. do 30. septembra 2018

Koča Corsi v zahodnih Julijskih Alpah je bila tokratno izhodišče (in prenočišče) ženskega alpinističnega tabora. Petkovo popoldne je minilo v znamenju dostopa, spoznavanja udeleženk in sestavljanja navez. Sobotna in nedeljska dejavnost alpinistk:

- Nastja in Miranda, peš na Špik nad Špranjo (2352 m);

- Sara in Katarina, Beljaška špica: *Pantera nera* 6c, 110 m, *Viktoria* 6b, 110 m, *Piussicheno* 6b+, 90 m;

- Barbara in Metka, Mala Lojtrca: *Bulfoni-D'Eredita* (IV+/III, 250 m), *Ive-Piemontese* (IV/III, 250 m);

- Maja in Marta, Divja koza: *Veronica Bonarota o Via Bauer*, III–IV+, ponekod V, 550 m;

- Eva in Marija, Innominata: *Via Donda - Rossi - Steffe*, VI–/III–IV, 450 m in *Via Fai bei sogni*, 6b+, 530 m;

- Barbara, Metka in Katarina, Innominata: *Via Donda - Rossi - Steffe*, VI–/ III–IV, 450 m

Udeleženke tabora. Foto: arhiv KA PZS.

- Nastja in Marija, Trbiška Krniška špica: *Via col Medico*, IV, 440 m;

- Maja in Marta, Beljaška špica: *Piussi- Bulfon (varianta)*, VI/III–IV, 120 m;

- Eva in Sara, Mala Lojtrca: *Via Picilli-Rossi*, VI+/V (semialpin), 250 m, poskus (smer se je izgubila).

Plezanje za vse – dolina Aosta (Italija)

Udeleženci: Črt Šuštar, Jakob Šparovec, Miha Kern, Bor Levičnik, Marko Aničin, Krištof Frelih, Žiga Gosar, Matic Štrancar, Barbara Bajcer in Matej Ogorevc

Trajanje: od 16. do 22. septembra 2018

Delegacije iz vseh držav so uživale v raznolikem plezanju v odlični skali in ob prijetnih temperaturah. V Aosti je bil zadnji dogodek v sklopu mednarodnega projekta Erasmus+ »Climbing for everybody«. Večji del 12-članske slovenske ekipe so sestavljali alpinisti, ki so v petih plezalnih dneh po dolgem in počez plezali v okolici Aoste. Povzpeli so se tudi na Gran Paradiso.

Torre Innerkofler
L'APPARIZIONE
12. 12. 2018, Luka Lindič in Luka Krajnc
M6, WI5+, 450 m

Ponovitev smeri s prvenstveno vstopno varianto.

Langental
JUMBO JET
17. 12. 2018, Luka Lindič in Ines Papert
M7+, WI5+, 200 m

Ponovitev smeri s prvenstvenim direktnim začetkom in podaljškom do roba stene.

Langental

PAPAGENO

18. 12. 2018, Luka Lindič in Ines Papert

M9, WI6+, 120 m

Prvenstvena varianta smeri *Zauberflöte*.

NEMČIJA

Watzmann

FAMILY TRAVERSE

11. 1. 2018, Luka Lindič in Ines Papert

Prvo zimsko prečenje gore od vzhoda na zahod.

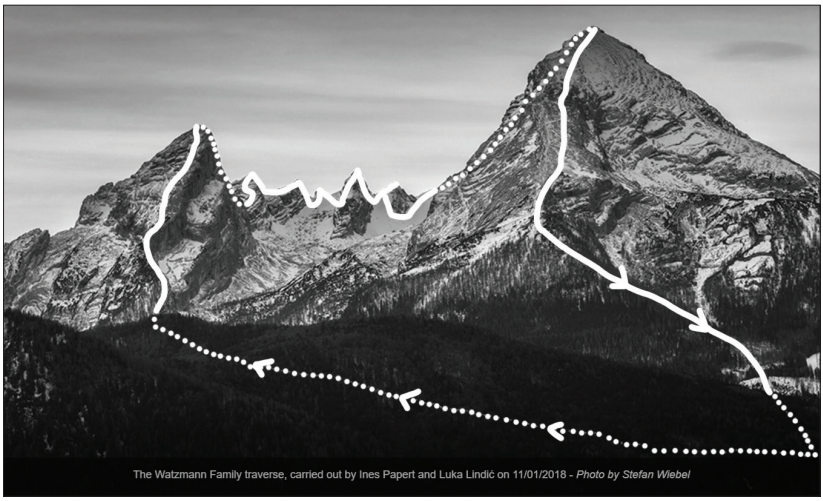

The Watzmann Family traverse, carried out by Ines Papert and Luka Lindić on 11/01/2018 - *Photo by Stefan Wiebel*

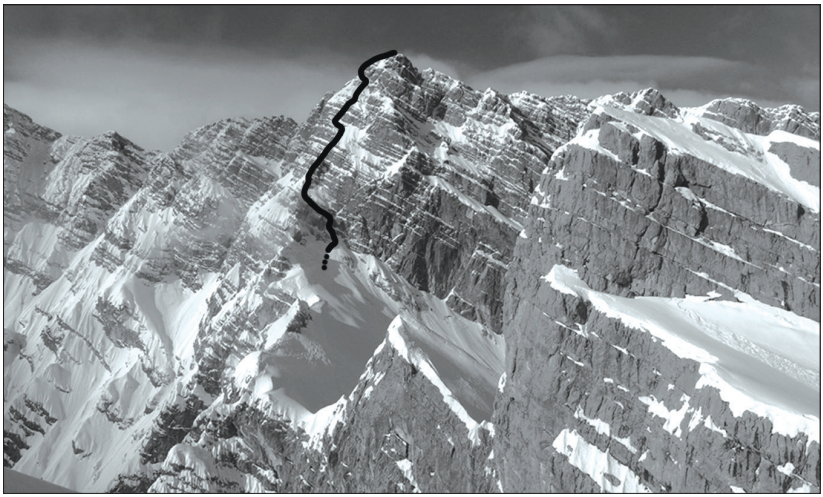

Alpltalkopf, S-stena

SHARKS OF KÖNIGSSEE

avgust 2018, Luka Lindič in Ines Papert

8a (6b+, 4, 7b, 7c, 6b+, 7b, 5+, 8a, 7a+), 250 m

NORVEŠKA

Lofoti

Udeleženci: Luka Krajnc, Jon Bracey (VB) in Chris Wright (ZDA)

Trajanje: februar, marec 2018

Luka je med tokratnim obiskom Lofotov s soplezalcema opravil sedem prvenstvenih vzponov.

Brettviktindan
BAD BOYS BRING HEAVEN TO YOU
26. 2. 2018, Luka Krajnc, Jon Bracey in Chris Wright
V, M7+, 550 m, 12 ur

Vågakallen, JV-stena
JEBANJE JEŽA
28. 2. 2018, Luka Krajnc in Jon Bracey
V, M7, 700 m, 12 ur

Stortinden
ALL GOOD BOYS GO TO HEAVEN
2. 3. 2018, Luka Krajnc, Jon Bracey in Chris Wright
IV, WI4, 750 m, 6 ur

Solbjørn, S-stena
INSURED BY THE MAFIA
3. 3. 2018, Luka Krajnc in Jon Bracey
IV+, WI5, 600 m, 6 ur

Himmeltindan, V-stena
ANACONDA
5. 3. 2018, Luka Krajnc in Jon Bracey
IV+, M5+, AI4, 750 m, 8 ur

Rulten

NORAS GULLY

7. 3. 2018, Luka Krajnc in Jon Bracey

V, M5, AI4, 500 m, 5 ur

Haveren

HAPPY ENDING GULLY

8. 3. 2018, Luka Krajnc in Jon Bracey

IV, AI4, 400 m, 3 ure

SMAR - Norveška

Udeleženci: Žiga Oražem (vodja), Matija Volontar, Anže Klarič, Jernej Ortar, Bor Levičnik in Matevž Štular

Trajanje: od 5. do 20. julija 2018

Kronološki potek

5. 7.: Ob 16. uri odhod iz Vodic proti trajektu na Danskem.

6. 7.: Danska (Hirstals) – s trajektom v Kristiansand (NOR). Po 26 urah vožnje ekipa zvečer prispe v Lyseboten (Kjerag), kjer se namesti v kampu.

7. 7.: Raziskovanje okolice. Dostop do stene s čolnom. V bližini kampa so raztreseni balvani, fantje napnejo slackline, skačejo na trampolinu in uživajo v amfiteatru fjorda Lysefjorden do pozne noči. Sonce na Norveškem v tem času vzhaja ob šestih in zahaja ob 23.30.

Pred nočjo pripravijo opremo in naštudirajo smeri v Vestlige Bastionu in Lyseveggnu.

8. 7.: S čolnom (5 min) se ob 7.00 odpeljejo do izhodišča (Geitaneset). Sledi dostop (od pol ure do ure in pol, odvisno od smeri). Plezajo v navezah Oražem-Štular, Klarič-Ortar in Volontar-Levičnik. Pozno popoldne sta prvi dve navezi na vrhu smeri. Sestopita mimo Kjeragboltna do parkirišča (Orneredet) pri glavni cesti. Štop do kampa.

9. 7.: Po več urah sestopa v megli in rahlem dežju ob 2.30 Volontar in Levičnik prispeta do parkirišča, kjer ju čaka prevoz do kampa. Sledi počitek in zbiranje vtisov prve 800-metrske smeri v steni. Zvečer sledi ponovno akcija: najem čolna in priprava opreme za naslednji dan.

10. 7.: Ob sedmih dostop proti steni v navezah Volontar-Oražem, Ortar-Štular, Klarič-Levičnik. Prva naveza se zaradi bližine slapu in mokre stene odloči za alternativo. Še isti dan so vsi na vrhu in sestopijo do kampa.

11. 7.: Dan za počitek z družabnim programom.

12. 7.: Fantje se odpeljejo proti Uskedalnu (6 ur vožnje). Ob 17. uri prispejo

v kamp, kjer se namestijo v dve hiški za tri osebe. Sledijo nakup nujnih stvari in priprave na naslednji plezalni dan.

13. 7.: Nizka megla in oblačnost narekujeta plezanje krajših smeri v dolini Uskedalen; dostop do stene traja 15 minut. Naveze Klarič-Volontar, Štular-Levičnik, Oražem-Ortar plezajo v stolpu Vetletind (Vetletindpillaren). Prva naveza v smeri zaide in se znajde v ploščah brez prehoda, sledi spust po vrvi. Druga naveza pleza po planu. Tretja naveza prvi smeri doda še krajšo v levem delu stolpa. Sestop je s spusti po vrvi ali po rampi do vznožja.

14. 7.: Naveza Volontar-Klarič se odpravi pod hrib Vetletind, kjer uspešno prepleza smer in z vrha sestopi v kamp. Navezi Oražem-Ortar in Štular-Levičnik se odpravita na konec doline in dostopita do vznožja stene Oktertind (45 min). Po šestih urah plezanja so fantje na vrhu, kjer uredijo en spust po vrvi (ostali so že urejeni). Sledi sestop in povratek v kamp.

15. 7.: Dan za počitek. Vožnja do sten ter ogled možnih novih linij.

16. 7.: Navezi Ortar-Klarič in Oražem-Levičnik gresta v 600-metrsko steno Geitadalstind. Volontar-Štular se odpeljeta do dobrih 600 metrov visoke stene Akslo. Do večera vsi uspešno izplezajo in se vrnejo v kamp.

17. 7.: Dan za počitek. Rahel dež, ribolov in branje knjig.

18. 7.: Zjutraj se naveza Oražem-Volontar odpravi preplezat še zadnjo smer. Ostali pospravijo kamp in se pripravijo na pot. Popoldne se odpeljejo proti pristanišču Larvik (6 ur). Zaključijo v lokalni restavraciji, spijo v kombiju.

19. 7.: Ob osmih zjutraj s trajektom odplujejo proti Danski in nadaljujejo proti Sloveniji.

20. 7.: Prihod v Slovenijo.

Opravljeni vzponi:

8. 7.:

- Oražem-Štular: Vestlige bastion, *Hoka Hej* (VIII–, 800 m, 11 ur);

- Volontar-Levičnik: Vestlige bastion, *Littlejohn Jones-Renshaw Foulkes* (VIII, 800 m, 13 ur);

- Klarič-Ortar: Lyseveggen, *Humus* (V+, 800 m, 12 ur; prvenstvena smer).

10. 7.:

- Oražem-Volontar: Nordveggen, *Nordost passasjen* (var., VII+, 935 m, 9 ur);

- Ortar-Štular: Nordveggen, *Nordost passasjen* (VII+, 935 m, 13 ur);

- Klarič-Levičnik: Vestlige bastion, *Hoka Hej* (VIII, 800 m, 13 ur in pol).

13. 7.:

- Volontar-Klarič: neuspel poizkus;

- Oražem-Ortar: Vetletindpillaren, *Alkymisten* (VII–, 245 m, 1 ura in pol);

- Oražem-Ortar: Vetletindpillaren, *Proverboring* (VII, 185 m, 2 uri);

- Štular-Levičnik: Vetletindpillaren, *Med stein i lommen* (VII+, 265 m, 3 ure).

14. 7.:

- Oražem-Ortar: Oktertind, *En midtsommernattsdrom* (VII, 490 m, 6 ur);

- Štular-Levičnik: Oktertind, *Fjellspringeren* (VII+, 455 m, 6 ur);

- Volontar-Klarič: Vetletind, *Revolverkanon*, (VII, 600 m, 7 ur).

16. 7.:

- Oražem-Levičnik: Geitadalstind, *Ingolfs rute* (VII, 600 m, 6 ur in pol);

- Volontar-Štular: Akslo, *Postscript rett i offset* (VII–, 640 m, 7 ur);

- Ortar-Klarič: Geitadalstind, *Sahara* (VI+, 600 m, 8 ur).

18. 7.:

- Oražem-Volontar: Oktertind, *Saujekten* (VII+/VIII–, 325 m, 3 ure).

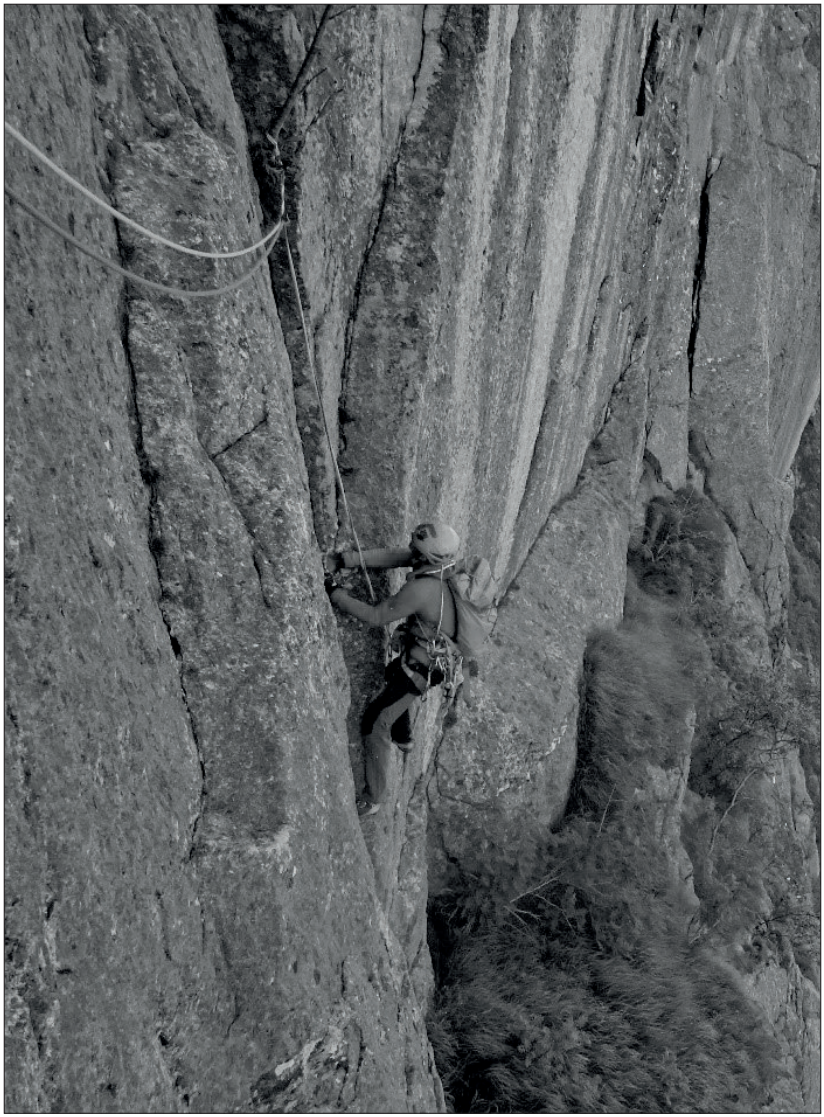

Foto: arhiv KA PZS.

SLOVENIJA

Zimski plezalni tabor za mlade perspektivne alpiniste – Kamniška Bistrica

Udeleženci: Urban Novak (vodja), Luka Stražar (vodja), Benjamin Ocepek, Jakob Skvarča, Denis Arnšek, Domen Košir, Jan Slapšak, Luka Kračun, Neli Penič, Peter Hrovat, Alex Kraljič, Anže Mihevc, Krištof Fortuna, Petra Klinar, Aleksander Krajnc, Mirko Silan, Nejc Turnšek in Vid Vilhar

Trajanje: 17. in 18. februarja 2018

Potek tokratnega tabora je krojilo vreme, vsi opravljeni vzponi so bili zabeleženi prvi dan. V stenah Turske gore, Brane in Planjave so udeleženci bolj ali manj uspešno iskali prehode, razmere, varovanje in spuste po vrvi. Ob ne najbolj enostavnih snežnih razmerah in vetru je kompleksnost plezanja v gorah pozimi prišla še bolj do izraza.

Opravljeni vzponi:

- Silan-Skvarča: Planjava, *Zimska direktna*, poskus;

- Krajnc-Arnšek: Planjava, *SZ-greben*, poskus;

- Kraljič-Kračun: Turska gora, *Ob južnem razu*, III+/2, M, UIAA 2–3, 450 m;

- Penič-Košir: Planjava, *Kratkohlača*, III–IV/V, 300 m;

- Mihevc-Fortuna: Planjava – zahodna stena, *Greben Macesnovca*, II+/1–2, 500 m;

- Turnšek-Hrovat: Planjava, *Smer X*, poskus;

- Turnšek-Hrovat: Planjava, *Zimska direktna*, poskus;

- Slapšak-Ocepek: Turska gora, *Ob južnem razu*, III+/2, M, 450 m;

- Vilhar-Klinar: Planjava, *Smer Svetelove*, poskus;

- Novak-Stražar: Brana, *Spodnji steber s Šijo Brane*, III/3 M, ok. 350 m.

SMAR – Britanci na izmenjavi v Sloveniji

Gostitelji: Marko Prezelj (mentor), Matija Volontar (vodja), Anže Klarič, Jernej Ortar, Žiga Oražem, Andrej Jež, Marija Jeglič ter Luka Stražar in Matej Mučič kot pridružena člana

Gostje: Tom Livingstone, Tim Oliver, Richard Kendrick, Tim Miler, Will Sim, Alfie Maun

Trajanje: od 17. do 24. februarja 2018

Kronološki pregled

17. 2.: Prevoz gostov z letališča Brnik v Mojstrano, kjer so se v hostlu zbrali vsi udeleženci.

18. 2.: Dan namenjen preverjanju razmer:

• Matija in Tom: s smučmi dostop na Vršič in plezanje v severni steni Nad Šitom glave (*Trmasti kamini*). Povratek pozno zvečer.

• Marko, Andrej in Alfie: obisk doline Tamar (na smučeh), pristop do vstopa v smer *Jesih-Potočnik*, preverjanje razmer.

• Anže in Tim Oliver: obisk Logarske doline, cilj: plezanje v Rinkah. Zaradi velike nevarnosti plazov se predčasno vrneta.

• Will in Marija: obisk doline Vrat ter pristop v smeri Luknje. Zaradi nevarnosti plazov se predčasno vrneta v hostel.

• Žiga in Richard: obisk doline Za Akom, malo naprej od bivaka III. Brez smuči, preverjanje razmer v Široki peči.

• Jernej in Tim: preverjanje razmer v slapovih pod Bavhom in v slapu *Lukežev led* (Loška stena). Zaradi neugodnih razmer se vrneta v Mojstrano.

19. 2.:

• Marko, Matija, Tom: ostanejo v hostlu, nakupovanje.

• Marija, Will, Anže, Tim Oliver: smučanje v Jalovčevemu ozebniku.

• Andrej, Richard, Žiga, Alfie: »drytooling« v Mlačci.

Zvečer obisk Slovenskega planinskega muzeja.

20. 2.: Še vedno sneži, velika nevarnost plazov, vremenska napoved še slabša.

• Tom in Matija: vstop v smer *Severovzhodni raz* v Debeli Peči. Obrneta po 100 m zaradi plazov in slabih razmer (pršič na skali).

• Tim Oliver in Anže: počitek v hostlu.

• Tim in Jaka: vstop v grapo med Travnikom in Šitami. Po prvem raztežaju obrneta zaradi plazov.

• Alfie in Andrej: vstop v smer *Jesih-Potočnik*, po dveh raztežajih obrneta zaradi plazov.

• Richard in Žiga: plezanje v smeri *Herlec-Kočevar* v Šitah. Bivak na vrhu stene.

• Will, Marko, Luka: vstop v smer *DKV* (Veliki Draški vrh). Po štirih raztežajih obrnejo zaradi plazov in počasnega napredovanja.

21. 2.: Slabo vreme se nadaljuje, sneži. Je pa to še vedno najbolj jasen dan do sedaj.

• Tom in Matija: zaradi (neugodnih) razmer v smeri *Grande finale* plezanje preusmerita v *Severovzhodni raz* Nad Šitom glave.

• Tim Oliver in Anže: plezanje smeri *Kranjska poč*, severna stena Nad Šitom glave.

• Tim in Jernej: vstopita v smer *Tandara-Mandara*, zaradi neugodnih razmer obrneta in preplezata *Kranjsko poč*.

• Alfie in Andrej: plezanje v *Vikijevi sveči*.

• Richard in Žiga: sestop s Šit v Trento, kjer ju počaka Marko.

• Will in Luka: plezanje v Plezalnem centru Ljubljana.

22. 2.: Večina ekipe dan preživi v hostlu in počiva.

• Tom in Matija: dostopita do *Centralnega slapu* pod Prisojnikom. Zaradi plazov obrneta.

• Žiga in Andrej: se odpravita v Tamar po smuči in ostalo opremo, ki sta jo Žiga in Richard pustila pod steno pred vzponom v Šitah.

Zvečer predavanje Klemena Volontarja o plazovni varnosti in gibanju v plazovitem svetu.

23. 2.:

• Tom, Marko, Matija: slap *Desni Laštanovec*.

• Alfie, Richard, Andrej, Žiga: *Rabeljski slap*.

• Will, Marija, Matej: Sella Nevea, smučanje.

• Tim Oliver, Tim, Anže, Jernej: *Rabeljski slap* in *slap Fortino*.

Zvečer predavanje Marka Lukića.

24. 2.: Pospravljanje, pakiranje in odhod domov.

Plezanje za vse – Planica

Trajanje: od 5. do 11. marca 2018

Izmenjava Erasmus+, ki so jo tokrat gostili Slovenci v Planici, je bila namenjena zimskim gorniškim aktivnostim. Zbralo se je 90 alpinistov in planincev iz šestih partnerskih držav (Češka, Hrvaška, Italija, Madžarska, Slovaška in Slovenija). Žal vreme in snežne razmere niso služili najbolje, a so bili udeleženci kljub temu vsak dan polno aktivni (ledno plezanje, turna smuka, zimsko pohodništvo, strokovne delavnice, večerna predavanja ...). Udeleženci izmenjave so si po posvetu (o razmerah in zahtevnosti) s slovenskimi kolegi samostojno izbirali cilje in se v manjših skupinah odpravili v Tamar, Krnico, proti Vršiču in v Karavanke.

SMAR v Peci

Udeleženci: Matija Volontar, Marija Jeglič, Sara Jaklič, Andrej Jež, Žiga Oražem in pridruženi član Luka Štravs

Trajanje: od 11. maja do 13. maja 2018

Ekipa se je v petek zvečer zbrala v Domu na Peci. Cilje so plezalci našli v steni Kordeževe rame in naslednja dva dneva plezali v mestoma zelo kompaktni, mestoma tudi zelo krušljivi skali.

Opravljeni vzponi:

12. maj 2018
- Matija, Žiga: *Za moje punce*, VIII+/IX–, 170 m (prva prosta ponovitev);
- Sara, Marija: *Kolčeva smer*, VII+, 185 m;
- Andrej, Luka: *Ponoreli svet* VI, 180 m.

13. maj 2018
- Matija, Žiga: *Igorjeva*, VII, 200 m (neuspel poizkus);
- Sara, Marija: *Ledvični čaj*, VI+, 200 m;
- Andrej, Luka: *Nevihtna smer*, VI–, 200 m (prvenstvena smer).

Sara med plezanjem smeri Ledvični čaj. Foto: arhiv KA PZS.

Vseslovenski alpinistični tabor in tabor Nejca Zaplotnika – Ledine 2018

Trajanje: od 17. do 19. 8. 2018

Sredi avgusta sta se na Ledinah združila Vseslovenski alpinistični tabor in Tabor Nejca Zaplotnika. Več kot 45 udeležencev je, poleg udeležbe na večernih predavanjih (predavali so: Janez Svoljšak, Tjaša Jelovčan in Tone Perčič), preplezalo tudi več smeri v okoliških stenah. Plezalo se je *SZ-raz* Koroške Rinke, *Igličevo* v Mali Rinki, *Direktno* v Štajerski Rinki, *Jernejev steber*, *Povšnarjevo zajedo* (verjetno tretja ponovitev smeri), *Trikot* (z varianto vstopa po *Povšnarjevi zajedi)*, *Jubilejno*, *3P* (verjetno prva oziroma druga prosta ponovitev smeri), *Indijansko poletje*, *Smer Jana Platenshusa*, *Alkajdo* (verjetno druga ponovitev smeri), *Tomažev steber*, *Grintovčev steber*, *Dijaško*, *Novo centralno*, *Kovkov sindrom* in *Zajedo Ekar-Jamnik*.

V smeri Jernejev steber. Vir: aokranj.com.

SMAR - Klemenča jama

Udeleženci: Andrej Jež (vodja), Žiga Oražem in Matija Volontar

Trajanje: od 7. do 9. septembra 2018

Mokra skala v steni Ojstrice je botrovala odločitvi o plezanju v steni Škarij. Trojica je v soboto v spremenljivem vremenu preplezala *Florjančičev steber* (VI+, 270 m). V nedeljo so izbrali (in preplezali) smer *Presenečenje z Daretovo varianto* (V+, 200 m) v Utah.

ALPINISTIČNI VZPONI - SVET

SEVERNA AMERIKA

Amerika

Udeleženci: Slavko Rožič, Miha Zupan, Jernej Kuhar in Miha Zupin

Trajanje: od 18. julija do začetka avgusta 2018

Slavko, dva Miha in Jernej so obiskali Colorado, Wyoming in Južno Dakoto. Najprej so plezali v Boulder Canyonu – do dva raztežaja dolge »trad« smeri z ocenami od 5.7 do 5.10b. Nato so se preselili v Eldorado Canyon in preplezali skupaj šest smeri (do 5.10b). Sledil je premik na sever, v Wyoming. Prvi plezalni cilj je bil Wedauvoo. Plezali so v treh stenah (Mother, Nautilus in Turtle Rock), in sicer smeri s težavami do 5.11c. Nadaljevali so v Hudičevem stolpu in splezali na njegov vrh po smeri *Durrance* (5.8, 5R). Oba Miha sta preplezala še smer *El Matador* (5.10d), Slavko in Jernej pa *Solerja* (5.9) ter *El Cracko Diablo* (5.8). Naslednji cilj je bilo plezanje v Needlih. Poleg več krajših smeri je četverica opravila s prečenjem *Cathedral Spires* (5.9, 120 m). Proti koncu so obiskali še Wind River (Cirque of Towers). Tam so uspešno preplezali *NE Face* v Pingori (do 5.10a). Za konec so ponovno obiskali »Vooje« in Boulder, kjer so preplezali še nekaj zanimivih poči in širokih poči (»offwidthov). Na poti so bili tri tedne, od tega so plezali 17 dni.

V smeri El Matador. Vir: aokranj.com.

Amerika

Udeleženca: Nastja Vidic in Luka Plut

Trajanje: oktober 2018

Nastja in Luka sta med 18-dnevnim dopustom obiskala Kalifornijo in Nevado. Preplezala sta več smeri v Toulumne Meadows (do ocene 5.7) in v Red Rock Canyonu (do ocene 5.9).

JUŽNA AMERIKA

Patagonija 2018

Udeleženci: Luka Lindič, Fabian Buhl, Alexander Huber (oba Nemčija) in Dani Arnold (Švica)

Trajanje: od 29. januarja do 20. februarja 2018

Glavni cilj odprave je bil poskus v vzhodni steni Cerro Torreja, vendar niti vreme niti razmere niso ponudili niti ene priložnosti za kaj takega. Kljub vsemu je ekipa uspela preplezati kar nekaj smeri.

Luka in Fabian sta najprej uspešno preplezala *Italijansko smer* v vzhodni steni Aguja St. Exupery. Po nekaj dneh počitka sta se jima pridružila Alexander in Dani. Skupaj so poskusili v zahodni steni Aguja Poincenot, a so po petih raztežajih zaradi vetra in slabih razmer obrnili. Naslednji dan sta Luka in Fabian poskusila s plezanjem v El Mochu, a prav tako obrnila zaradi dežja. Še isti dan sta sestopila v El Chalten. Po tednu dni slabega vremena so Luka, Fabian in Dani v enem dnevu iz El Chaltena preplezali povezavo smeri *Lüthi-Dominguez* in *Anglo-Americana* v Aguja Rafael Juarez. Med vzponom se je Fabian poškodoval (velika luska se mu je prevalila preko obeh nog), kljub vsemu pa so uspeli priplezati na vrh, sestopiti v dolino Torre ter nazaj v El Chalten. Plezanje v hribih so s tem končali.

Aconcagua

Udeleženci: Jernej Švigelj in Andrej Petelin (Slovenija), Zoran Pavlović (Srbija), Dragan Bogdanović in Karolina Caramia Ilić (Črna Gora) ter Maja Boskoska (Makedonija)

Trajanje: od 2. do 15. februarja 2018

Jernej in Andrej sta se v začetku februarju pridružila mednarodni odpravi na Aconcaguo (v organizaciji Planinarskega kluba Predejane iz Srbije). 13. februarja so se vsi člani odprave uspešno povzpeli na 6960 metrov visoki vrh.

Peru 2018, AO Domžale

Udeleženci: Bojana Muhič, Niko Muhič in Marko

Trajanje: od 14. 6. do 30. 6. 2018

Tričlanska ekipa je takoj po prihodu v Huaraz pričela z aklimatizacijo (jezero Willcacocha, 3.750 m; laguna Ahuac, 4.550 m; laguna Churup, 4.550 m). Potem so na vrsto prišli pettisočaki: Urus este (5.420 m), Ishinca (5.530 m), Valunuraju (5.686 m), Yannapacha (5.460 m) in Pisco (5.752 m). Odprava je bila uspešna, iz perujskih Andov so se vsi trije vrnili zdravi ter s pozitivnimi izkušnjami.

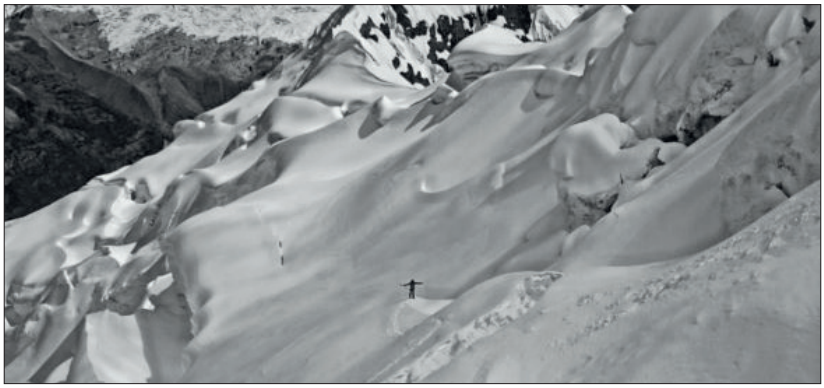

V belem kraljestvu. Vir: aodomzale.si.

Peru 2018

Udeleženci: Dejan Kuserbanj, Alen Voljkar in Danijel Žagar

Trajanje: junij, julij 2018

Fantje so se za aklimatizacijo turistično podali na Laguno 69, ki leži na 4604 m. Sledil je 5100 m visok neimenovan hrib (Alen in Danijel). Nato so se vsi trije povzpeli na 5495 m visoki Urus. Ischincho (5530 m) so preplezali po levi strani, sestopili po desni in tako opravili čudovito krožno pot. Na Vallunaraju (5686 m) so izbrali direktno pot in malo manj direkten sestop (Dejan). Po obdobju slabega vremena so nadaljevali z vzponi na Yanapacco (5460 m) in Pisco (5752 m). Poskusili so tudi proti Alpamayu, vendar so se zaradi zdravstvenih težav obrnili.

Utrinek. Vir: aocelje.org.

Peru

Udeleženci: Luka Murn, Eva Dolenc in Matevž Gulič

Trajanje: od 24. julija do 15. avgusta 2018

Opravljeni vzponi:

- Urus Este (5420 m), normalni pristop, PD; Matevž in Eva;
- Ishinca (5530 m), severovzhodni greben, PD, Matevž, Eva in Luka;
- Alpamayo (5947 m), French Direct, D+, Matevž, Eva in Luka – obrnili so se na polovici smeri zaradi omrzlin enega od članov odprave.

AZIJA

Šišapangma

Udeleženca: Luka Lindič in Ines Papert (Nemčija)

Trajanje: od 6. aprila do 28. maja 2018

Glavni cilj odprave je bil vzpon po prvenstveni smeri v jugozahodni steni 8027 m visoke gore. Po uspešno premoščenih birokratskih ovirah na Kitajskem sta se Luka in Ines odpravila proti baznemu taboru. Med aklimatizacijskim vzponom na goro Njanang Ri (7071 m) ju je v času bivakiranja zajel snežni plaz. Med begom iz šotora je Luku uspelu rešiti čevlje, s skupnimi močmi sta nato rešila še drugo opremo, potrebno za sestop. Po zahtevnem sestopu sta si vzela nekaj časa za počitek in urejanje misli ter se nazadnje odločila še za poskus v nepreplezani zahodni steni gore Pungpa Ri, 7450 m. Zaradi lnesinega slabega počutja sta tudi ta vzpon predčasno zaključila. Ker so bile vremenske razmere neugodne, sta se nato odločila, da odpravo predčasno končata.

Luka med vzponom na Njanang Ri. Foto: Ines Papert.

K2

Udeleženec: Tomaž Rotar (član mednarodne odprave, ki jo je vodil Dan Mazur)

Trajanje: od 15. junija do konca julija 2018

Tomaž je aklimatizacijo opravil z dvema vzponoma iz baznega tabora (na višini približno 5000 m) do višje ležečih taborov (bazni tabor–tabor 1; bazni tabor–tabor 3). Drugi aklimatizacijski vzpon sta zaznamovali tragična nesreča Kanadčana, ki je usodno padel malo pod drugim taborom, in višinska bolezen, ki se je lotila Tomaža. Po napornem sestopu v bazo in nekajdnevnem počitku so se mu moči povrnile in petčlanska ekipa (v njej so bili poleg Tomaža še Jake Meyer, Šerpa An Pasang, Šerpa Gorgi in Šerpa Jangbou) je začela razmišljati o vzponu na vrh.

Bazni tabor so zapustili 16. julija in vsak dan napredovali en tabor višje. Četrti tabor so postavili na višini 7600 m (nižje od predvidenega), saj so bili zaradi gaženja v globokem svežem snegu preutrujeni za nadaljevanje. Med popoldanskim počitkom v šotorih so upali tudi na izboljšanje vremena, saj v sneženju, ki jih je zajelo, ne bi mogli nadaljevati. Okoli devete ure zvečer se je nebo zjasnilo in člani ekipe so kar tekmovali, kdo bo prvi zapustil šotor in nadaljeval z vzponom proti vrhu.

Po neprespani noči v višinskem taboru. Foto: Tomaž Rotar.

Noč je bila topla, brez vetra. »Ozko grlo« (Bottleneck) je bilo zaradi naklona (skoraj devetdeset stopinj) brez snega, skale so bile prekrite z ledom, tako da je bil vzpon relativno nezahteven. Stanje se je popolnoma spremenilo v prečnici, kjer je v klože naložen sneg povzročal precej težav pri napredovanju. V zadnjem, popolnoma ledenem in zelo strmem delu, kjer se prečnica priključi na vršni greben, se je ponovno zgodila tragična nesreča – tokrat je življenje izgubil japonski alpinist. Ko so preplezali še zadnjo tehnično prepreko pred vršnim grebenom, se je zdanilo. Čakalo jih je še mukotrpno gaženje vršnega grebena, kjer se je na čelu vsakih nekaj metrov izmenjavalo petnajst alpinistov (poleg omenjene ekipe še člani drugih odprav). Povečali so dovajanje kisika in jeklenke (uporabljati so jih začeli pod Ozkim grlom) so hitro postajale vse lažje.

21. julija so ob osmih zjutraj v lepem vremenu, brezvetrju in s praznimi jeklenkami naredili zadnje korake proti 8611 metrov visokemu vrhu.

Sledil je še dva dni trajajoč sestop do baze (prvi dan do tabora dve in drugi dan v bazo).

Plezanje v »Črni piramidi«. Foto: Tomaž Rotar.

Čoktoj (Latok 1)

Udeleženci: Aleš Česen (vodja), Luka Stražar in Tom Livingstone (GB)

Trajanje: od 6. julija do 19. avgusta 2018

Začetek odprave je predstavljal utečen štiridnevni treking pod severno ostenje Latoka 1. Kljub ne ravno prijazni lokaciji baznega tabora na severni bočni moreni ledenika si je trojica z nekaj iznajdljivosti in dela postavila kar se da udoben bivalni prostor. Ob prihodu so takoj začutili vpliv prisotnosti drugih odprav z enakimi cilji. Dve ruski odpravi sta bili že dobro aklimatizirani in sta ravno začeli z dejavnostmi na gori.

Ne glede na to so se člani ekipe zbrali ter se posvetili svojim načrtom. Takoj so izkoristili daljše obdobje lepega vremena in opravili dva aklimatizacijska vzpona. Z neizogibnim globokim dihanjem in nekaj malega glavobola so prespali nekaj metrov pod vrhom Baighta Kabate (6290 m). Po tem vzponu so bili dovolj dobro aklimatizirani za resen poskus v severnem ostenju Latoka 1.

Načrtovanemu nekajdnevnemu počitku se je pridružilo obdobje nestabilnega vremena in nesrečen zaplet pri eni od ruskih ekip. V tej drami se je smrtno ponesrečil ruski alpinist Sergej Glazunov. Njegovega soplezalca, Aleksandra Gukova, je po nekaj dnevih pakistanska vojska rešila s helikopterjem. V aktivno reševanje se Aleš, Luka in Tom niso neposredno vpletli (ruskim kolegom so nudili nekaj potrebne opreme in pomoč pri komunikaciji). Celotna situacija se jih je precej dotaknila. Pojavljala so se številna vprašanja o nadaljevanju, ker pa so se nameravali stene lotiti na povsem drugačen način, kot so se tega lotili Rusi, so po nekaj dneh zbrali misli in nadaljevali s pripravami na vzpon.

V začetku avgusta se je pokazalo dovolj dolgo obdobje stabilnega vremena. Počakati je bilo treba še nekaj dni, da se je stena otresla večine novozapadlega snega.

Petega avgusta ob polnoči so fantje zapustili bazni tabor in ob dveh zavihteli cepine. Največ plezanja je bilo v strmem ledu in snegu, ki so ga prekinjale bolj ali manj strme, a krajše skalne pregrade. Tehnično gledano skoraj noben odsek smeri ni bil skrajno zahteven. Glavne težave so bile: dolžina smeri, nepregledni prehodi in vprašanje, kako

vse skupaj povezati v varno celoto. Snežne razmere v steni niso bile idealne, pretirano pritoževanje čeznje pa se vseeno ne bi zdelo upravičeno.

Na višini okoli 6400 metrov so alpinisti zapustili območje severnega raza in zaplezali prečnico v desno proti zahodnemu sedlu. To se je zdela v danih razmerah najhitrejša in najvarnejša linija. Poudariti je treba, da so, tako pri izbiri linije smeri kot pri taktiki plezanja, fantje na prvo mesto vedno postavili varnost vzpona. Niso si zatiskali oči pred dejstvom, da lahko severna stena Latoka 1 že ob manjših napačnih odločitvah hitro postane zelo nevarna.

Sredi popoldneva petega dne vzpona so nekoliko nenadejano dvignili roke v zrak na samem vrhu (nenadejano zato, ker je noč pred tem začelo snežiti, vendar je sneženje proti jutru na srečo prenehalo). Za zmagoslavje je bilo še prezgodaj, plezalce je čakal še dolg in naporen sestop z gore. Ob vse večji utrujenosti in pomanjkanju zadostnih količin hrane so fantje morali napeti vse moči za ohranitev popolne koncentracije. To so potrebovali predvsem za orientacijo pri sestopanju ponoči, saj niso želeli tvegati plazov in padajočega kamenja, ki jih je prožilo poznopopoldansko sonce.

Ekipa. Foto: Tom Livingstone.

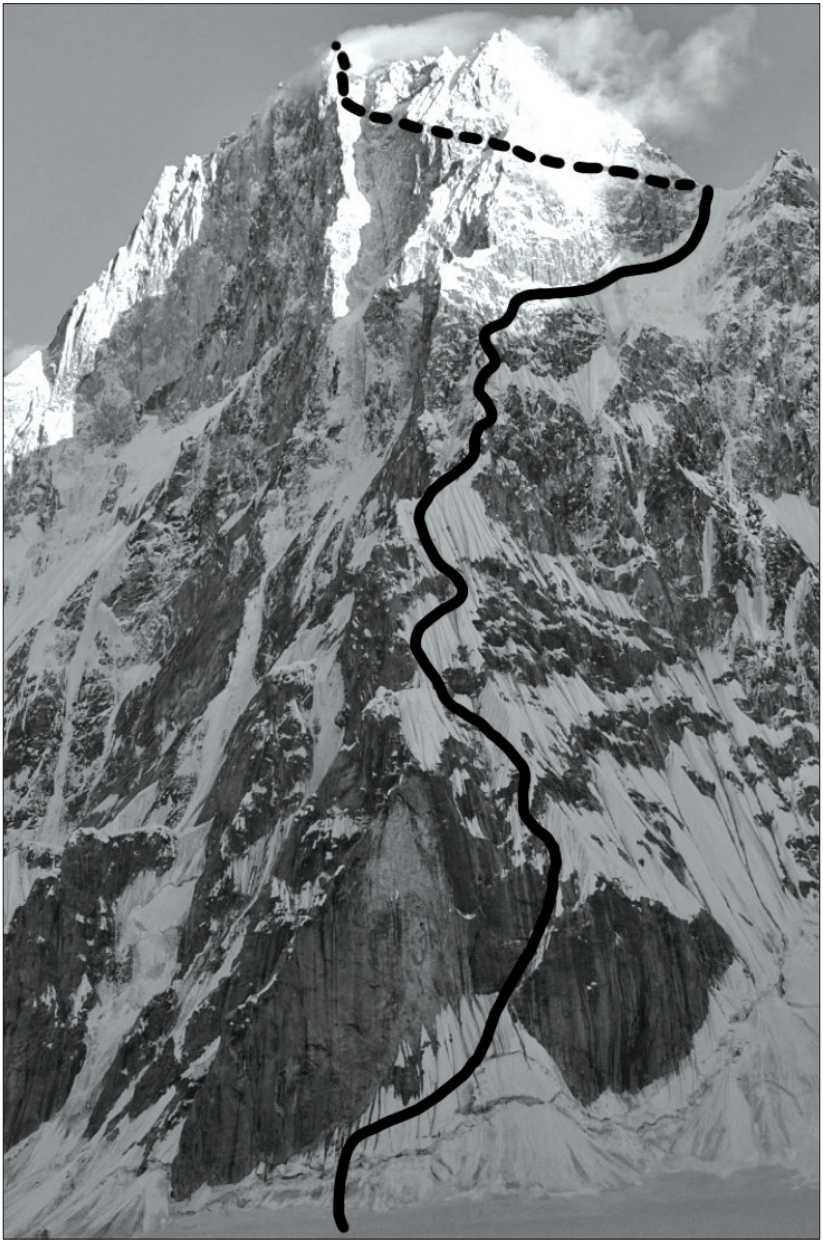

Smer Česen-Livingstone-Stražar.

Po polnih sedmih dneh plezanja in sestopanja so, tokrat zmagoslavno, zavriskali in se objeli na ledeniku pod steno.

Slovenca in Britanec so vrh Latoka 1 dosegli 9. avgusta 2018. 2400 metrov dolgo prvenstveno smer, ki so jo ocenili z ED+, so poimenovali *Česen-Livingstone-Stražar*. S tem vzponom so šele drugi v zgodovini, ki so osvojili vrh Latoka, in prvi, ki so na 7145 metrov visoki pakistanski vrh priplezali s severne strani.

Za vzpon so leta 2019 prejeli zlati cepin.

Karakorum 2018

Udeleženci: Irena Mrak (vodja), Mojca Švajger in Tomaž Goslar

Trajanje: julij, avgust 2018

Prvotno načrtovani obisk Hindukuša je propadel, saj člani niso dobili ustreznega dovoljenja za obisk tamkajšnjih vrhov. Za nadomestni cilj so izbrali območje Karakoruma z vrhovi pod 6500 metrov, za katere ni potrebno dovoljenje za vzpon. Bazni tabor so postavili v dolini Koksil (na višini 4100 m), na skrajnem severovzhodu Pakistana (ob kitajski meji). Sledilo je osemdnevno obdobje slabega vremena, ki ga je trojica izkoristila za raziskovanje doline in aklimatizacijo. Ko se je vreme izboljšalo, so postavili ABC na petem koksilskem ledeniku (5100 m) in splezali na vse tri vrhove v okolici ledenika (5802 m, 5809 m in 6103 m). Ker je območje redko obiskano, je šlo morda za prve pristope na vse tri vrhove.

Opravljeni vzponi:

- 2. 8.: N 36° 46' 35.5« E 75° 17' 50.4«; višina 5802 m; višina smeri 700 m;
- 3. 8.: N 36° 45' 40.0« E 75° 17' 20.9«; višina 5809 m; višina smeri 700 m;
- 4. 8.: N 36° 46' 07.8« E 75° 16' 29.3«; višina 6103 m; višina smeri 1000 m.

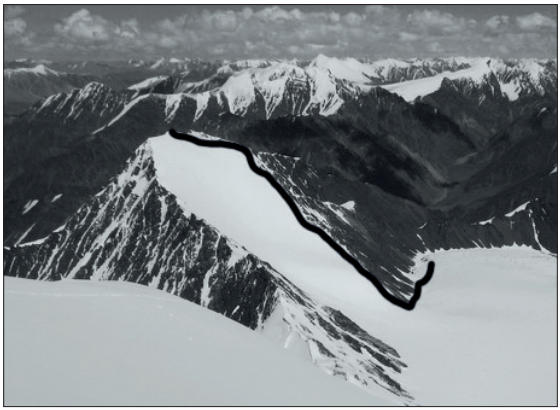

Beluha

Udeleženca: Klara Meglič in Milan Meglič

Trajanje: avgust 2018

Člani AO Tržič so se odpravili na najvišjo goro Altaja in Sibirije – Beluho (4506 m). Klara in Milan Meglič sta vrh osvojila prek vzhodnega grebena (kombinirano plezanje do četrte stopnje) in Pika Delone. Prvi dan vzpona sta preplezala vzhodni greben Pika Delone in bivakirala. Vrh Beluhe sta dosegla naslednji dan zjutraj ter sestopila po normalni smeri. Ostali člani odprave (Lidija, Denis in Aleksander) so vrh dosegli po normalni smeri.

Bivak. Vir: ao-trzic.si.

Pumori 2018

Udeleženci: Nenad Čmarec (vodja), Gašper Stopar, Aleš Paradiž, Gašper Zapečnik in Peter Mlinar

Trajanje: od 29. septembra do 26. oktobra 2018

Po šestdnevnem pristopnem trekingu je ekipa prispela v bazni tabor. Naslednji dan so postavili T1 (5700 m), nato so imeli dva dneva počitka. Štirinajstega oktobra so štirje člani odprave uspešno preplezali smer med T1 in T2. Smer je bila zahtevnejša, kot so pričakovali. Zaradi slabih razmer so za varen spust v T1 porabili vse fiksne vrvi. V smeri so bili skalni skoki, do višine 5800 metrov pa sploh ni bilo snega. Objektivne nevarnosti (proženje snežnih in kamnitih plazov), pomanjkanje fiksnih vrvi ter slaba vremenska napoved so botrovali odločitvi članov, da z vzponom na 7161 metrov visoko goro prenehajo.

Jiazi Feng (območje Minya Konka, Sečuan)

Udeleženca: Marko Prezelj (vodja) in Urban Novak

Trajanje: od 2. oktobra do 1. novembra 2018

Vsakodnevno sneženje, veter in mraz so poskrbeli za to, da je bila akcija v plezalnem smislu neuspešna. Pozitivno je, da sta se Marko in Urban odlično razumela in da sta spoznala novo področje, ki ima velik potencial za prihodnje odprave.

Urban Novak med vzponom v steni Jiazi Fenga. Foto: Marko Prezelj.

Po dveh tednih sneženja sta pripravila opremo in hrano, potrebno za vzpon v SZ-steni Jiazija. Najprej sta proti steni odnesla plezalno opremo in utrla gaz do zgornjega dela ledenika, od koder je bil vstop v smer na videz blizu. Drugič sta ob pomoči kuharja prinesla še hrano in poskusila vse skupaj prenesti čim bliže vstopu v smer. Zaradi utrujajočega gaženja sta se odločila, da bosta pot lažje nadaljevala s krpljami, ki so ostale v bazi. Vrnila sta se čez dva dni ter prenesla opremo in hrano do zadnje varne izravnave pred vstopom v izbrano smer. Že med postavljanjem šotora ju je spremljal močen veter, ki se je ponoči še okrepil. Odločila sta se, da bosta najprej odpravila pogledat, kakšne so razmere v steni in kako se morata opremiti za varno napredovanje. Do mesta, kjer sta razvila vrvi, so ju sunki vetra prestavljali in zasipali s snegom. Povzpela sta se približno 150 metrov in ugotovila, da v takih razmerah plezanje ni varno. Sunki vetra, pršni plazovi in padajoče kamenje so prepričljivo poudarjali tveganje, vremenska napoved pa je v naslednjih dneh obetala še močnejši veter. Soglasno sta sprejela odločitev, da v danih razmerah nimata realnih možnosti za varen vzpon. Pospravila sta vse, kar sta v treh dneh prinesla pod steno, in se otovorjena odpravila proti bazi. Pred odhodom domov sta tri dni raziskovala področje in si ogledala nekaj alpinistično zanimivih ciljev.

Marko Prezelj med vzponom v steni Jiazi Fenga. Foto: Urban Novak.

AFRIKA

Maroko (GRS Tolmin, skupina Ajdovščina)

Udeleženci: Robert Kovač, Benjamin Marjanovič, Vasja Lozar, David Semič, Stojan Kodele, Martin Ušaj, Tomaž Žen in Matej Kobal

Trajanje: junij 2018

Izhodišče je bila vas Taghia, cilj pa prvenstvena smer v eni od okoliških sten. Člani so izbrali »deviško« severovzhodno stran gore Tagoujimt n'Tsaiannt. Nošnja opreme (plezalni pripomočki, fiksne vrvi, voda in hrana) je zahtevala dobro pripravljeno ekipo, saj je nekajurni dostop do stene prek Pasage Berbere naporen in izpostavljen. V steno sta se podala Benjamin in Robert. Izredno kompaktna skala ni omogočala veliko sprotnega varovanja, tako da sta si pri nameščanju svedrovcev pomagala z mikrometulji, krempeljci ter drugimi pripomočki. Trije dnevi trdega dela od jutra do večera so prinesli novo smer, ki so jo poimenovali *Wajdouska tarat*. Wajdouska, ker skupina gorskih reševalcev prihaja iz Ajdovščine, tarat pa po berberski besedi, ki pomeni kozo. Majhnih črnih koz se je namreč po okoliških pobočjih kar trlo. Poleg naveze v steni so ogromno delo opravili vsi člani odprave. Večurno tovorjenje vode in opreme iz doline po izpostavljenih policah in fiksnih vrveh je težavno delo. Naveza, ki je prebila v steni tri dni, si je lahko vzela dan počitka, nosači pa so svoje delo ponovili še v obratni smeri

Da bi bila odprava popolna, je bilo treba smer še prosto ponoviti. Benjamin se je za plezanje dogovoril z lokalnim plezalcem Mohamedom. Plezala sta izmenično in vse raztežaje preplezala v prvem poskusu. Nastala je 300 m dolga smer težavnosti do 7c. Za varovanje je potrebnih 15 kompletov in dva srednja metulja: BD 0.5 in BD 0.75. Zadošča enojna 80-metrska vrv, saj so sidrišča urejena na 40 m. Spust je urejen po smeri.

Odprava je izpolnila svoj cilj. Za piko na i so ostali člani skupine na dan počitka v idiličnem plezališču Paret de la Source dodali še novo enoraztežajno smer, ki bo popestrila dan plezalcem ob kopanju v tamkajšnjih tolmunih.

Wajdouska tarat. Foto: arhiv odprave.

IZBOR NAJUSPEŠNEJŠIH ALPINISTOV 2018

Strokovno komisijo, ki je izbrala najuspešnejše alpiniste in alpinistke, so sestavljali izkušeni alpinisti in alpinistke različnih generacij: Tone Škarja, Andrej Štremfelj, Tina Di Batista, Andrej Grmovšek, Tadej Debevec, Tomaž Jakofčič, Urban Ažman, Peter Bajec, Matej Kladnik, Miha Habjan in Nejc Pozvek.

Najuspešnejša alpinista: Aleš Česen (Alpski gorniški klub) in Luka Stražar (Akademski AO)

Aleš Česen in Luka Stražar sta z vzponom prek več desetletij oblegane nepreplezane severne stene Latoka 1, ki sta ga opravila v navezi z britanskim plezalcem Tomom Livingstonom sredi poletja 2018, poskrbela za enega največjih dosežkov svetovnega alpinizma lanskega leta. Naveza je po uspešni aklimatizaciji nad ledenikom Čoktoi v steno vstopila 5. avgusta in po petih dneh plezanja osvojila 7145 metrov visoki vrh, na katerem je doslej stala le še ena odprava. V skupaj sedmih dneh napornega plezanja in sestopanja so rešili uganko severnega ostenja, v katerem je doslej poskušalo že okoli 30 odprav. 2400 metrov visoko smer, katere glavni izziv so predstavljale kompleksnost, nepregledni prehodi in objektivne nevarnosti, so poimenovali *Česen-Livingstone-Stražar* in ocenili z ED+. Vzpon je poskrbel za pravi medijski vihar na alpinistični sceni in širše.

Najuspešnejša alpinistka: Marija Jeglič (AO PD Ljubljana-Matica)

Marija Jeglič je že več let stalnica slovenske alpinistične scene, na kateri se je v zadnjih letih uveljavila kot njena najvidnejša predstavnica. Več zaporednih dobrih sezon je utrdilo njene izkušnje, ki jih je v lanskem letu kronala s pestrim naborom smeri, med katerimi so (vsaj medijsko) najbolj izstopale prvenstvene v navezi s Silvom Karom. Marija je s soplezalci iz Slovenske mladinske alpinistične reprezentance v lanskem letu prvič plezala na zahtevnejši odpravi, in sicer v visokih gorah Kavkaza. Vzponi v Gruziji so njenemu razkošnemu

plezalnemu talentu, začinjenemu s pozitivnim, raziskovalnim duhom, dodale še nekaj prepotrebnih izkušenj za nadaljnje udejstvovanje v najzahtevnejših gorskih okoljih.

Najperspektivnejši alpinist: Matevž Štular (AO PD Ljubljana-Matica)

Matevž Štular je v močni konkurenci perspektivnih alpinistov prepričal z raznovrstnimi vzponi v različnih gorstvih oziroma stenah sveta. V preteklem letu je pozimi in poleti plezal v naših gorah, sezono pa začinil z akcijama v okviru SMAR-a na Norveškem in v Gruziji ter nekaj vzponi v granitnih klasikah Severne Amerike. Med smermi s svojo zgodbo izstopa zimska ponovitev *Skalaške z Gorenjsko* v Triglavu, kjer je mladost – norost izkoristila vedno dobrodošlo karto sreče in ju s soplezalcem obogatila za neprecenljivo izkušnjo.

Priznanje za posebne dosežke – Gašper Pintar (AO PD Ljubljana-Matica)

Gašper Pintar je plezalec nove generacije, ki je visoko skalno raven (pred leti preplezana smer z oceno 9a) prenesel v visoke alpske skalne stene. Po več sezonah nabiranja izkušenj in preplezanih številnih odličnih smereh je v letu 2018 na svoj seznam dodal kopico novih, ki že vsaka zase lahko pomenijo vrhunec sezone posameznika. Med izjemno enoletno bero izpostavljamo *Rajčevo* v Križevniku (IX+/X–, 250 m), *Das Phantom der Zinne* (IX+, 600 m) v Veliki Cini, *Das ist nicht kar tako* (7b+, NP), *Smer norčkov* (IX+/X–, 300 m, FL) in *Weed killer* (VIII, 300 m, NP, 1. PP) v Šitah, *Štafeto* (IX+/X–, 300 m, FL) v Vežici, ob tem pa še dva odlična (sicer ne povsem prosta) enodnevna vzpona v južni steni Marmolade (smeri *Riba* in *Sarino ogledalo*) in nekaj prvih ponovitev v domačih gorah. Seznama se ne bi sramovali niti najboljši skalni plezalci sveta.

Priznanje za posebne dosežke – Luka Krajnc (AO PD Celje-Matica)

Luka Krajnc, matador slovenskega zahtevnega skalnega plezanja zadnjih let, je lansko sezono kronal z enodnevnim vzponom v *Petitovi smeri* v Grand Capucinu (8a+, 450 m), pri čemer je vse raztežaje plezal v vodstvu in brez padca. Poskrbel je za prvo prosto ponovitev *Skritega izziva* v Debeli peči (VIII+/IX–, 350 m), med dvotedenskim zimskim bivanjem na Lofotih pa z mednarodno ekipo preplezal kar sedem drznih prvenstvenih kombiniranih vzponov visoke tehnične in kompleksne težavnosti.

Priznanje za posebne dosežke – Luka Lindič (AO PD Celje-Matica)

Luka Lindič je v sezoni, ko je odmevala predvsem njegova, žal, neuspešna odprava v Himalajo, že v začetku leta preplezal dve zahtevni in zanimivi smeri v Patagoniji, na pragu domačega Berchtesgadna pa v krožno turo povezal vse stolpe znamenitega Watzmanna. Poleti je plezal v Triglavu in Vršacu, letne vzpone pa kronal s prvenstveno smerjo *Sharks of Königsee* (IX+/X–, 250 m) v bavarskem Göllu. Konec leta je v Dolomitih preplezal nekaj zahtevnih kombiniranih linij.

Priznanje za posebne dosežke – Bor Levičnik (AO PD Ljubljana-Matica)

Komisija za alpinizem Planinske zveze Slovenije želi posebej izpostaviti alpinistične dosežke mladega in perspektivnega Bora Levičnika (AO PD Ljubljana-Matica), ki za svoja leta kaže izjemno nadarjenost, zagnanost in kakovost. Bera njegovih vzponov je za komaj polnoletnega plezalca zares odlična: od zimskih ponovitev, pristopov na visoke vrhove do težkih prostih ponovitev v nekaterih nižjih slovenskih stenah. Razvija se v vsestranskega plezalca, z vstopom v Slovensko mladinsko alpinistično reprezentanco pa bo lahko svoje znanje, izkušnje in obzorja še razširil.

Priznanje za življenjsko delo na področju alpinizma – Staza Černič in Danica Blažina

Staza Černič in Danica Blažina sta dve strani istega kovanca. Različni, a hkrati del celote. Na eni strani Staza Černič ali tudi Stazika, kakor so jo klicali tisti, ki so jo poznali in srečevali v gorah, predstavlja izrazito samosvojo osebnost, predano svojim ciljem in načrtom do te mere, da jih je bila vedno pripravljena uresničiti tudi za ceno samote. Članica PD Ljubljana-Matica je svoje največje uspehe dosegla sama, v samostojnih vzponih zunaj naše nekdanje države, kar je bilo takrat velika izjema. Tja jo je povabila skupina francoskih skavtov, med katerimi so bili tudi alpinisti, ki so bili pred tem na izmenjavi pri nas. Po naših gorah jih je v imenu Planinske zveze Slovenije vodila Staza in nanje v Triglavski severni steni leta 1951 naredila tako močan vtis, da so jo povabili v Francijo. Tudi tam je nadaljevala v svojem slogu – leta 1953 se je v samostojnem vzponu povzpela na Aiguille Du Moine (3412 m), Aiguille d'Argentière (3901 m) in Mont Blanc (4807 m). Na vrhu Evrope ji vodniki, ki so bili takrat tam, najprej niso hoteli verjeti, da je tja prišla sama.

Vendar tega ni nikoli štela za svoj največji dosežek. Najbolj jo je, po njenih besedah, zaznamoval epski vzpon v severozahodni steni Zahodne Ailefroide, najmogočnejše stene v vsem masivu. Staza je bila edina ženska v eni od treh navez in imela je najslabšo, celo pomanjkljivo opremo. Skupaj z drugimi ji je uspelo preplezati steno skoraj do roba, potem pa jih je nenadno poslabšanje vremena za tri dni in tri noči ujelo v led. Velika reševalna akcija, ki je sledila, je odmevala po vsej Franciji. V njej je spoznala tudi udeleženca francoske odprave, katere člani so prvi stopili na vrh Makaluja leta 1955, vodnika in gorskega reševalca Sergea Coupéa. Ostala sta prijatelja za vse življenje. Tudi zdaj, ko ima Staza častitljivih 96 let, si še vedno dopisujeta. Ta dogodek v francoskih stenah je Stazo na gore samo še bolj navezal.

V poznejših letih se je, seveda večinoma sama, povzpela na Monte Roso, Aguille du Plan in na veliko slovenskih vrhov, vendar je preplezala zgolj eno prvenstveno smer. V navezi z Jožetom Novakom in Janezom Krušicem je preplezala severozahodno steno Debele peči. Staza Černič je o svojem doživljanju gora kot ena izmed redkih alpinistk povojnega obdobja tudi pisala. Prav ona je bila prva, ki je po II. svetovni vojni leta 1947 kot prva ženska objavila prispevek o

plezanju v Planinskem vestniku. V njem je opisala plezanje v Rusi peči z Jožo Čopom, s katerim sta bila prav tako prijatelja. Leta 1990 je izdala knjigo Poti v brezpotja, v kateri je zbrala svoja doživetja. Na odprtju razstave 'Korajža je ženskega spola' v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani leta 2018, kjer se je avtorica razstave Saša Mesec poleg drugih alpinistk poklonila tudi njej in Danici Blažini, smo izvedeli, da je bila Staza udeleženka alpinističnega tečaja na Kokrškem sedlu leta 1946 in tečaja GRS na Kamniškem sedlu leta 1947. Za primerjavo – prvi ženski alpinistični tabor so organizirali leta 1949 v Vratih.

Staza je uspešna na vseh področjih v svojem življenju. Bila je izvrstna turna in alpska smučarka, kot zanimivost pa naj dodam še to, da tekoče govori šest jezikov. Od njej tako ljubih gora jo je v zrelih letih odrezala prometna nesreča, zaradi katere nikoli več ni mogla niti smučati niti dlje časa hoditi. Vendar ni zaradi tega nikoli izgubila vedrine in prirojenega smisla za humor, s katerim zna sogovornika nasmejati še zdaj. Če ga seveda sprejme v svojo družbo. Samote namreč nikoli ni nehala ceniti.

Če je bila na eni strani Staza na vrv oziroma štrik navezana le redko, je bila Danica Blažina (roj. Pajer), ki je pri rosnih sedmih letih ostala brez staršev, nanj navezana pogosto. Da je članica takratnega AO Univerze izjemna plezalka, je bilo kmalu jasno tudi mladim alpinistom povojne generacije, s katerimi je začela plezati brez predhodnih izkušenj, stara komaj 20 let. Leta 1949 je opozorila nase s kar tremi prvenstvenimi vzponi v družbi prav tako izjemnega plezalca njene generacije in njenega prijatelja Rada Kočevarja. Enega je opravila, še preden se je istega leta udeležila ženskega alpinističnega tabora v Vratih. Tudi tam je na vajah na »Malem Triglavu«, balvanu pred Aljaževim domom, inštruktorjem dokazala, da zmore preplezati najtežja mesta. Ko je bilo tečaja konec, je Danica z Radom Kočevarjem ostala v Vratih in najprej preplezala *Skalaško smer z Ladjo*, nato pa prihodnji dan še *Bavarsko smer*. Leta 1950, samo leto pozneje, je bila po Pavli Jesih prva ženska, ki je preplezala *Čopov steber*. V *Čopovem stebru* jo je na vrv privezal Sandi Blažina, eden izmed naših najboljših povojnih alpinistov. In ta vrv se ni razvezala nikoli več. Namesto poročnega potovanja sta v rekordnem času, v manj kot štirih urah, preplezala smer *Prusik-Szalay* v Triglavski severni steni. Skupaj sta preplezala številne smeri tudi v tujih gorstvih – Dolomitih, Zahodnih in Centralnih Alpah. Do leta 1951 je preplezala že devet prvenstvenih smeri. Danica je

športno plezala v plezališčih, med drugim tudi v Turncu pod Šmarno goro, Vipavi in Ospu. V kratkem času je preplezala izjemno število prvenstvenih in težkih smeri, s katerimi se lahko zlahka postavi ob bok najboljšim slovenskim plezalcem tega obdobja. Posebno mesto v njenem opusu ima tudi smer *Herle-Vršnik* v severni steni Ojstrice, po kateri ji je Marjan Keršič - Belač dejal, da 'ne more biti nič posebnega, če jo plezajo babe'.

Danica je po rojstvu hčerke Neve prednost v življenjski navezi dala svojemu možu Sandiju in njegovi plezalni karieri, a plezati in obiskovati gora ni nehala nikoli. Skupaj s hčerko sta bila s Sandijem tudi na Matterhornu, Mont Blancu in v drugih težkih smereh pri nas. Danica je bila ves čas tudi izjemna turna in alpska smučarka ter smučarska trenerka. Da si je kupila prve smuči, je morala en mesec stradati, je povedala v enem izmed intervjujev. V Slovenskem planinskem muzeju hranijo tudi fotografijo iz družinske zbirke Blažinovih, na kateri so vsi trije, Danica, Neva in Sandi skupaj na motorju, s katerim so se iz Kopra z vso opremo vred odpeljali v Tamar, da so lahko plezali. Še zdaj, ko ima Danica skoraj 91 let, na gore ni nehala misliti. Rada pove, da takrat, kadar je slabe volje, stopi na svoj vrt v Kopru in se zazre v Alpe, ki jih vidi od tam. In je boljše volje, z vsemi svojimi spomini, ki ostajajo za zmeraj.

To sta dve plati istega kovanca, ki mu pravimo alpinizem. V času po vojni, ko je bilo vsega tako malo, da je bilo treba ogromno volje, da so do gora sploh prišli. V času, ko so bile vloge v družbi strogo razdeljene in je bilo popolnoma jasno, kdo mora ostati doma z otroki, skrbeti za gospodinjstvo in moža. V obdobju, ko je bil vsak izlet iz rodne države redkost in je plezanje v težkih smereh pomenilo ekstremizem, ki v času kolektivizma dolgo ni bil zaželen. Objektivnih težav je bilo toliko, da je veliko mladih zaradi njih obupalo, preden so se sploh začeli zares ukvarjati z alpinizmom. In v tem času sta proti vrhu začeli plezati Staza in Danica, vsaka iz svoje smeri, vsaka na svoj način. Na vrhu sta se srečali in za nagrado za ves svoj trud uzrli razgled na vse, kar se je dogajalo med vzponom. Alpinistke, ki so se na vrv navezale za njima, pa so dobile smer in v njej celo vrsto klinov, zaradi katerih so nekoč splezale še dlje in še više.

Ne, v resnici ne gre za kovanec. Gre za zlatnik, ki ga je vredno hraniti na vidnem mestu za zmeraj. Hvala, Staza. Hvala, Danica.

Jure K. Čokl

NAJUSPEŠNEJŠI V LEDNEM PLEZANJU 2018

Najuspešnejša ledna plezalka: Maja Šuštar (AO PD Domžale)

Nekdanja tekmovalka v športnem plezanju je v pretekli sezoni pozornost namenila tekmovalnemu lednemu plezanju in po zmagi v slovensko-hrvaško-srbskem pokalu nastopila na tekmah evropskega pokala. V Bratislavi je osvojila srebrno kolajno, na koncu pa dosegla tudi odlično peto mesto v skupnem seštevku. Temu je dodala še zmago na odprtem avstrijskem državnem prvenstvu.

Najuspešnejši ledni plezalec: Jaka Hrast (AO PD Domžale)

Jaka je postal zmagovalec tekem slovensko-hrvaško-srbskega pokala in zelo uspešno nastopal na tekmah evropskega pokala. V seriji štirih tekem je ob koncu v skupnem seštevku osvojil odlično drugo mesto.

NAJUSPEŠNEJŠI V TEKMOVALNEM TURNEM SMUČANJU 2018

Najuspešnejši turni smučar: Luka Kovačič (Društvo za razvoj turnega smučanja)

Z vztrajnim delom v letu 2018 je dokazal, da se lahko enakovredno kosa z najboljšimi turnimi smučarji na svetu. Tako je na svojem prvem evropskem prvenstvu v kategoriji mlajših članov v disciplini vzpon dosegel odlično četrto mesto, hkrati pa se je uvrstil v prvo deseterico tudi v disciplini posamezno. Udeležil se je tudi drugih tekem in na izredno priljubljeni tekmi Mountain Attack v Avstriji dosegel odlično šesto mesto.

Iskrene čestitke vsem prejemnikom priznanj z željo, da bodo tudi v letu 2019 sebe in nas navduševali z novimi dosežki, predvsem pa uspeli ohraniti neomajnost, predanost in strast, ki jih usmerjajo pri udejstvovanju na tako vrhunski ravni.

Zlati cepin za življenjsko delo – Andrej Štremfelj

Andrej Štremfelj je 22. septembra 2018 kot prvi Slovenec prejel zlati cepin za življenjsko delo. Postal je prvi Zemljan, ki je prejel to prestižno priznanje tako za življenjske dosežke kot tudi za vrhunski vzpon (leta 1992 je alpinističnega oskarja prejel za prvenstveni vzpon po južnem stebru Kangčendzenge, ki sta ga opravila z Markom Prezljem). Andrej je na slovesni podelitvi v okviru gorniškega festivala Ladek na Poljskem veličastno skulpturo prejel iz rok našega alpinista mlajše generacije Luke Lindiča. Zahvalil se je ženi Mariji, brez katere ne bi dosegel takšnih uspehov.

Andrej, ki je že od vsega začetka član alpinističnega odseka Planinskega društva Kranj, se je v slovensko alpinistično zgodovino vpisal 13. maja 1979. Takrat sta z Nejcem Zaplotnikom kot prva Slovenca in hkrati prva Jugoslovana stopila na vrh Everesta (8848 m). Na vrhu Everesta je Andrej ponovno stal leta 1990, tokrat z ženo Marijo Štremfelj – postala sta prvi zakonski par na strehi sveta. Bogat Štremfljev opus zajema še sedem drugih osemtisočakov: Gašerbrum I, Broad Peak, Gašerbrum II, Šišapangmo, južni vrh Kangčendzenge, Čo Oju in Daulagiri. V svoji 46-letni alpinistični karieri je bil na več kot dvajsetih odpravah v nepalski Himalaji, opravil je prve pristope na več sedemtisočakov in kot inštruktor deloval v slovenski šoli za nepalske gorske vodnike v Manangu. Plezal je tudi v Patagoniji, Pamirju, ZDA in se povzpel na Denali ter Aconcaguo.

Andrej se je ob prejemu zlatega cepina zahvalil ženi Mariji, brez katere ne bi dosegel takšnih uspehov. Foto: Anna Migda. Vir: pzs.si

V SPOMIN

Ante Mahkota (1936–2018)

Ante se je rodil leta 1936 v Dolu pri Hrastniku. S svojim gorsko-alpinističnim ekspedicijskim popotništvom se je trajno zapisal v anale in zgodovino slovenskega alpinizma. Postal je pionir sodobnega modernega slovenskega alpinizma. Več kot pol stoletja je skrbel za popularizacijo alpinizma, plezalstva in tudi kot novinar in urednik je s pisanjem in uvrščanjem atraktivnih planinsko-alpinističnih reportaž, zapisov »nehote« učinkovito skrbel za slovensko popularizacijo in ljudsko navdušenje za približevanje in obiskovanja gorskega sveta. Postal je neposredni profesionalni medijski posredovalec in z odličnim znanjem tujih jezikov atraktiven informator o novostih in dogajanju iz plezalskega sveta, iz vseh gorstev sveta.

S prvimi plezalnimi oprimki in vrvno tehniko se je že kot dijak in nato študent strojništva soočil in začutil slast plezalstva na kamnitih fasadah ljubljanskega gradu in z enako zagnanostjo v Turncu pod Šmarno goro. Tam se je izkazalo, da je Ante izjemno nadarjen plezalec, in z Markom Dularjem je v letu 1955 preplezal severno steno znamenitega Dedca, gore nad štadionom na savinjski Korošici, in sicer

smer *Šarina poč* (V+), in nato še v istem letu, poleg ostalih plezalnih smeri, še izstopajočo *Rumeno zajedo* zgornje težavnostne stopnje v kamniškem Koglu. V zimi 1959 je Mahkota v navezi s Kunaverjem opravil slavno in zahtevno alpinistično zimsko dejanje – prečenje Savinjskih Alp z dvema bivakoma od severozahodnega grebena Kočne nad Povšnarjevo Kočno v Kokri in nato po grebenih prek Jezerske in Kokrske Kočne ter Grintovca do Ojstrice. To je bil alpinistični maksimum tistega leta. Konec petdesetih let je postajal Ante vse bolj vrhunski alpinist; preplezati mu je uspelo: *Zajedo* v Šitah I. 1956 z Nadjo Fajdiga, *Rdečo zajedo* v Rakovi špici, v Travniku slovitega *Aschenbrennerja*. Do leta 1960 je Mahkota opravil več deset izstopajočih plezalnih vzponov in plezalnih smeri v Savinjsko-Kamniških in Julijskih Alpah, med njimi leta 1955 tudi prvo zimsko ponovitev *Dolge nemške smeri* v Severni triglavski steni. Vseh njegovih pomembnih vzponov se je nabralo več kot 150.

V petdesetih letih je Mahkota opravil tudi precej primerjalnih vzponov zgornje težavnostne stopnje v tujini: v Avstriji: Gesause, *Dachl,* v severni steni VI–A2, prva slovenska ponovitev; v Dolomitih: Cima su Alto, *Velika zajeda*, VI–VI+; v montblanški skupini je leta 1959 preplezal zahodno steno Petite Aiguille du Dru VI. stopnje, deset raztežajev A2; v francoski Dauphineji je leta 1959 s soplezalcem Wolfgangom Stefanom opravil prvenstveni vzpon v Grand Pic de la Meije po direktni smeri v J-steni (IV–VI–A1). Leta 1960, ko se je zgodila prva jugoslovanska himalajska odprava na Trisul, katere član je bil tudi Ante, sta z Alešem Kunaverjem dosegla najvišjo višino na gori Trisul, t. i. odpravarski himalajski vzpon na grebenski vrh Trisula II z višino 6690 metrov.

V letu 1963 je Ante Mahkota postal tudi član prve jugoslovansko-slovenske alpinistične odprave v osrednji Kavkaz. Klub temu da so bili v članstvu te odprave odlični alpinisti, so bile Antejeve alpinistične reference in alpinistični renome nad ostalimi. Ko smo se na tej odpravi na Kavkaz leta 1963 morali za t. i. kondicijsko-aklimatizacijski vzpon povzpeti na vrh Elbrusa, se je Ante na vrhu odločil in predlagal, da se z vrha spustimo še v podnožje drugega vrha in nato povzpnemo še na drugi vrh Elbrusa, da bomo v taki obliki popolni, obenem pa Rusom pokazali in dokazali naše gorske sposobnosti. Sprva Rusi niso hoteli verjeti tej nameri niti dati dovoljenja, vendar je bilo za razmišljanje in administracijo že prepozno, kajti četverca alpinistov,

članov slovenske odprave, se je že spuščala po pobočju glavnega vrha Elbrusa in vzpenjala proti drugemu vrhu oziroma, kot pravijo, osvojitvi kompletnega oprsja Elbrusa. Čeprav Rusi niso dovolili vzpona za prečenje Užbe, kar je bil eden od glavnih namenov in želja članov odprave, je slovenska odprava dobila dovoljenje za plezanje drugih, kar precej zahtevnih plezalnih smeri v zgornji težavnostni stopnji. Ante je s soplezalci med ostalimi vzponi preplezal tudi zahtevno smer (V–VI) v ostenju Pik Voljnoj Spaniji. Jugoslovansko-slovenska alpinistična odprava je z osvojenimi in tehnično pomembnimi smermi v vsej popolnosti prepričala rusko alpinistično federacijo, da ima Slovenija dovršene, visokousposobljene alpiniste ter da uživa slovenski alpinizem popolno zaupanje in odprta vrata tudi v prihodnje, tj. dovoljenja brez omejitev za najzahtevnejše plezalne vzpone v ruskih gorstvih. Ob taki kakovosti in vrhunskem alpinizmu je bilo na tej odpravi dogovorjeno in sklenjeno, da bodo v prihodnjih letih potekale nekajletne alpinistične izmenjave med slovenskimi in ruskimi alpinisti.

Leta 1964 je Mahkota uresničil veliko afriško pustolovščino in preplezal ledno smer prek ledenika Deken. To je med drugim prvi solo vzpon z dvema bivakoma na vrhove Kilimandžara. V tem letu je podkomisija za gorsko vodništvo pri Planinski zvezi Slovenije izvedla izpite za gorske vodnike po alpsko primerljivih zahtevah in predmetnikih. Izdani so bili slovenski vodniški znaki z uradnimi dokumenti. Tudi Ante Mahkota je izjemno ponosen na ta gorskovodniški znak in status plezalnega in turnosmučarskega vodnika. Pred tem pa je bil sprejet tudi že v moštvo gorskih reševalcev Planinske zveze Slovenije.

Vrhunec Antejevega alpinističnega opusa je zanesljivo, ko je s soplezalcem Petrom Ščetininom leta 1966 preplezal *Obraz Sfinge* v Severni triglavski steni, vzpon, opravljen v 11 urah, ki ga je osvajal polnih deset let. Smer je ocenjena s težavnostjo VI,VI+A2, A3, A4. O tem je napisal tudi knjigo in imel eno osrednjih vlog v filmu Sfinga.

Leta 1967 sva se z Antejem spet znašla v prvi jugoslovansko-slovenski odpravi v Pamir, na streho sveta, s ciljem osvojiti prvi samostojni vrh sedemtisočaka Pik Lenin. Rusi so takrat prvič odprli to mejno, skrbno varovano področje s Kitajsko. Ante je že v domovini izdelal projekt oz. predlog, da se izvede celotno prečenje sedemtisočaka s skoraj 30-kilometrskim grebenom in osvojitvijo vrha. Ante je to držal v tajnosti, saj ruske oblasti tega ne bi dovolile. Ko je prišel čas za naskok na vrh Pik Lenina, sva se zavedala, da gore ne smeva podcenjevati,

saj ima na vesti že preveč alpinistov, ki so za vedno ostali na gori. Ko sva ob vzpenjanju v vihravem vremenu prišla na vrh Pik Lenina (7132 m), me je Ante napodil, naj grem hitro do piramide vrha, da pač potrebuje fotografijo. Tako se je odrekel, da bi bil prvi Slovenec na tem tisočaku on. Sestop je bil prava drama, vzpon s prečenjem in osvojitvijo vrha ter spustom pa ocenjen kot najzahtevnejši in naj vzpon Alpiniade 1967. V bazi sva prejela čestitke ne samo od naših članov odprave in od zaslužnih mojstrov športa v vodstvu Alpiniade, ampak tudi od Italijanov in Avstrijcev. Bili smo veseli, da je Barbka Ščetinin - Lipovšek dosegla slovenski ženski višinski rekord in je bila tudi prva ženska, ki je prečila vrh Pik Lenina.

Skoraj zadnje slovo od visokogorja in svojevrsten rekord pa je Ante Mahkota doživel na zimskem prečenju Fudžijame pri minus 25 stopinjah Celzija in hitrosti vetra 125 kilometrov na uro. Ta vzpon in prečenje je opravil v rekordnem času, v enem dnevu. Ante Mahkota je tudi primer razsodnosti, saj je cilj hotel doseči in uresničiti le z varnim tveganjem. Znal pa je tudi v pravem trenutku sestopiti s plezalne poti, smeri, se odreči cilju in notranjemu hotenju. Tako se je kar nekajkrat vračal, sestopil je tudi iz severne stene Eigerja, čeprav je priplezal že do drugega ledišča.

Za slovensko planinstvo je izjemnega pomena tudi Antejeva gorska literatura. Ob množici objavljenih člankov je tudi avtor in soavtor v edicijah: Noči in viharji, Na vrh sveta in Sfinga, ki je doživela štiri ponatise.

Anteja kot dušo športa in alpinista najdemo tudi v funkciji predsednika Veslaške zveze Slovenije, in to v času, ko je bilo l. 1979 svetovno veslaško prvenstvo na Bledu. Zasluge za šport pa si je Mahkota zaslužil in večno pripisal kot ustanovitelj akcije Podarim - dobim, akcije za pridobivanje sredstev za napredek in razvoj slovenskega vrhunskega športa. To dohodkovno uspešno akcijo je Ante deset let osebno vodil. Posebno vsakoletno planinsko dinamično gibalo pa je nastalo z Antejevo pobudo in neposrednim sodelovanjem ter vodenjem dogodka Sto žensk na Triglav, katerega cilj je bil na neposreden in varen način približati ženskam gore, Očaka.

Antejevo službeno delovanje in poslanstvo se je s kakovostjo pozitivno in odmevno odražalo, ko je bil dopisnik dnevnikov Delo, Politika, Oslobodjenje v Vzhodni Afriki, Delov poročevalec na Japonskem in

v ZDA. Bil je glavni in odgovorni urednik revije Avto, prvi in glavni urednik revije Jana in tednika Teleks. In poleg številnih odgovornih gospodarskih funkcij je postal generalni direktor Časopisno grafičnega podjetja Delo.

Ob Antejevem slovesu se na njegova dela, vrhunske alpinistične dosežke in vso njegovo zapuščino lahko s hvaležnostjo in ponosom spominjamo, zahvaljujemo in mu zaželimo, naj počiva v miru.

Franci Ekar

Klemen Pavlič (1990–2018)

Klemen je bil doma iz Velike Lašne pri Kamniku. Po zaključenem dodiplomskem študiju na Fakulteti za matematiko in fiziko v Ljubljani se je zaposlil kot mladi raziskovalec na Inštitutu za biostatistiko in medicinsko informatiko Medicinske fakultete v Ljubljani. Poleg raziskovalnih dejavnosti in podiplomskega študija je opravljal tudi delo asistenta na fakulteti.

Že od malih nog se je rad ukvarjal s športom, sprva se je navduševal predvsem nad nogometom, v študentskih letih pa je začel aktivneje zahajati tudi v hribe. Po spletu nesrečnih okoliščin je leta 2015 zamudil na uvodni sestanek za alpinistično šolo, kar pa ni prav nič omajalo njegove volje in tako se je že prihodnjo pomlad pridružil kamniški alpinistični šoli. Šolo je opravil z odliko, naslednjo pomlad pa je že postal mlajši pripravnik in si tako na široko odprl vrata v svet alpinizma. Mojstrsko je usklajeval nemalo študijskih in službenih obveznosti z alpinizmom. Vsak trenutek svojega prostega časa je tako izkoristil za plezanje v hribih, frikanje, turno smuko in druženje s prijatelji.

V dveh letih je opravil obilo vzponov tako doma kot tudi v tujini. Udeležil se je plezalnih taborov v Paklenici, Dolomitih, lednoplezalnega tabora v dolini Cogne, stal na strehi Evrope …

V mesecu aprilu je uspešno opravil zagovor svoje doktorske disertacije, kar mu je poleg pomembne življenjske izkušnje prineslo tudi nekoliko več časa za alpinizem. Časa, ki pa se je žal le nekaj mesecev kasneje ustavil nekje v Steni.

Za vedno se ga bomo spominjali po njegovem iskrenem nasmehu, preprostosti in veselju do življenja.

AO Kamnik

SLOVENIAN MOUNTAINEERING AND CLIMBING 2017 – 2018

Slovenian Mountaineering and Climbing 2017 – 2018 covers the best Slovenian achievements in mountaineering and climbing in 2017 – 2018. If you need any further information, do not hesitate to contact us at any of the address given below.

Chairman of Commission for Alpine Climbing: Oto Žan, Ob železnici 30a, SI – 1001 Ljubljana, Slovenia; phone: +386 31 352 496, e-mail: oto.zan@pzs.si

Office Coordinator of Commission for Alpine Climbing: Matjaž Šerkezi, Ob železnici 30a, SI – 1001 Ljubljana, Slovenia; phone: + 386 1 43 45 686, e-mail: matjaz.serkezi@pzs.si

Planinska zveza Slovenije / Alpine association of Slovenia: Ob železnici 30a, SI – 1001 Ljubljana, Slovenia; phone: + 386 1 43 45 680, e-mail: info@pzs.si

Volume editor: Anja Benedik, Prešernova cesta 34, SI – 4260 Bled, Slovenia; phone: +386 41 375 446; e-mail: anja_peternelj@yahoo.com

DODATEK

Slovenski alpinizem 2015–2016

Rjavina

NEJČEVA VARIANTA MILIJARDE

20. 8. 2016, Nejc Štumberger, Ožbej Poročnik, Ivan Rejc in Iztok Rutar

Varianta poteka po sistemu poči/zajed (odvisno od mikro- ali makronivoja opazovanja) desno od Milijarde tik za robom loma stene.

Variante je za dobre štiri raztežaje, težave pa sežejo mestoma do spodnje šeste stopnje.

Ob ponovitvi (9. 8. 2018) sta Blaž Kerner in Aleksander Kranjc poravnala prvi razrežaj variante z direktnim vstopom čez plošče, kjer sta pustila dva dobra klina, ter varianto priključila Milijardi raztežaj nad poševno zajedo Milijarde.

V smeri je ostal rdeč metulj in dve sidrišči, še dva klina pa na sidrišču nad vpadnico poševne zajede v Milijardi.

Varianta je posvečena Nejcu Štumbergerju, ki je tistega dne prezgodaj za vedno odšel.

ISSN 1408-0230